

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones dominicales super evangelia et epistolas

Hugo <de Prato Florido>

[Nürnberg], 6. Mai 1483

[Sermones XXI (secunda post octavam epiphanie) - XXX]

[urn:nbn:de:bsz:31-311765](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311765)

tigerit montem lapidabit. Bestia est homo secularis qui vult tangere montem scripture. Solus moyses ascendit montem ad loquendum deo. quia solus homo cui reuelat deus secreta sua debet alta et profunda scrutari. In fine nota quoddam misterium. quia in festis quando hiesus debet queri et inueniri perditur. et in toto alio tempore non perditur sicut in festis. quia festa sunt instituta. ut homines vacent diuinis. ut dictum est et ipsi vacant potationibus et comestationibus. et ludis. et vanitatibus et minus esset malum operari quam sic facere. Et propter hoc festa nostra in odium deo sunt. ysa. j. Solennitates vestras odium anime mee. Amos. v. Odi. et peccati festiuitates vestras. et ideo saraceni qui non solennizant festa terident christianoꝝ festa. Tre. j. Viderunt eum hostes et deriserunt. sa. e. Et quod peius est quia in pascha et magnis solennitatibus quando homo debet magis sanctificari tunc magis se dissoluit et vane letatur. Et breuiter festa videntur ordinata solum ad solatium corporale et

subueniat. ibi. Sicut enim in vno corpore mul. me. ha. zc. **P**rimo ergo apostolus ordinat nos ad deum secundum vnam partem nostri. scilicet secundum corpus ut ipsum hostiam viventem deo offeramus. Et hoc est. Obsecro vos fratres. id est per sacra adiuro. Est enim obsecratio petitio cum adiuratione ut per natiuitatem christi et per mortem. et similia. In quo apostoli benignitas. et humilitas demonstratur. quia non in patet sicut prelati et dominus sed obsecrat sicut frater et seruus. cum tamen magnus esset prelati et per aliquos apostolis. Sciebat enim quod amicus hominis melius per blanda ducitur quam per violentiam trahatur. Sene. Senectus est amicus hominis et naturaliter contra potestatem recalcitrans. facilius ducitur quam trahatur. Unde superbos prelatos qui aliter faciunt. dominus increpat eos per Ezechiel. xxx. iij. c. d. Sum austeritate impabatis eis et cum potentia. et disperse sunt oues mee. Sic fecit roboam filius salomonis. et ideo populus non acquieuit ei. sed recessit ab eo ut patz. ij. Re. xx. Obsecro inquam fratres. Et per quid obsecro: certe per misericordiam dei. super vobis factam. Et sic est adiuratio non solum per vnum bonum sed per omnia bona que christus nobis fecit. que omnia christus motus misericordia nobis largitus est. unde ex misericordia nos fide illuminauit. nos a peccatis absoluit. nobis dona et virtutes infudit. in filios dei regenerauit. de peccate dyaboli nos eripuit. nobis celum aperuit. et per mortem suam saluos nos fecit. ad Titum. ij. Non ex opere. iust. q. f. nos sed secundum suam misericordiam. sal. n. f. In quo ostendit magnus seruator apostoli. quando per omnia bona nostra nos adiurat. Quando enim feruenter desideramus aliquid ab aliquo obtinere. per illud quod magis amat eum adiuramus. Sic apostolus per dei misericordiam. quam magis amare debemus. nos adiurat. que magis apparuit in eo quod sanguinem suum pro nobis fudit. Et ideo apostolus ut frangat corda nostra ad amorem duriora adducit sanguinem christi. Quia si adamas sanguine hirci frangit. multo magis corda nostra deberent sanguinem christi frangi. In effusione persistit misericordia dei. Et quod obsecro: Certe. ut exhi. cor. ve. non corpora animalium sicut iudei antiqui. Ps. xlix. Non accipiam de do. t. vi. Vasa dei. non aliena. Sunt enim aliquid que de alieno corio loga corrigia faciunt. Ro. vj. Si enim exhibuistis membra vestra seru. immu. et iniqu. ad iniqui. ita nunc exhib. seru. iust. in sanctificatione. Exhibete dico corpora vestra host. deo per carnalium desiderio rum et operum mortificatione. Gal. v. Qui autem sunt

De epistola Sermo. xvij.

Obssecro vos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis corpora vestra hostiam sanctam deo placere. Ro. xij. Sic dicit apostolus ad Ro. xij. que a deo sunt ordinata sunt. Omnes autem fideles sunt a deo per creationem et generationem. Ideo beatus paulus tanquam dei apostolus ad gentes conuertendas et ordinandas. in epistola hodierna omnes fideles nuncitur ordinare. ut re et nomine christiani. id est christi fideles simus filij. Et quia homo habet ordinem ad deum. a quo est. ad mundum in quo est. et ad proximum cum quo vivit. et est. ideo in hac epistola quantum ad hec nos satagit ordinare. Que quidem epistola in quatuor scindit. Primo enim ordinat nos ad deum secundum vnam partem nostri. scilicet secundum corpus ut ipsum hostiam viventem deo offeramus. In principio eple. Secundo nos ordinat ad mundum. ut nos ei non conformare debeamus. ibi. Et nolite conformari huic seculo. sed reformamini in nouitate sensus vestri. Tercio nos ordinat iterum ad deum secundum aliam partem nostri. scilicet secundum intellectum. ne plus quam oporteat et deceat sapiamus. ibi. Dico enim per gratiam dei que data est mihi omnibus qui sunt inter vos. non plus sapere quam oportet sapere etc. Quarto nos ordinat ad proximum. ut vnus alteri

Xpi car. s. cru. cum vi. et con. **Col. iij.** Mortifi-
cate membra vestra. q. sunt sup. terrā. **iij. Cor.**
iiij. Semp. mortificatōz hiesu in corpore vro
ci rēferētes. Et hoc iustū ē. qz ipse corp⁹ suū
in ara crucis hostiā deo p. nobis immolauit.
Pota qz ab hostia immolāda tot⁹ sanguis
effundebat iuxta altare. Sic iuxta crucē xpi
que est altare dei. de q. edere nō hnt p. tatez q.
tabernaculo seruūt. **Hebr. xij.** debem⁹ con-
sumere in penitentia vitam carnis et sanguis
Luc. ix. Qui vult venire post me abne. se. id
est vitam carnalem et aīmalem et tol. cru. s. **zē**
Ball. ij. xpō cōfixus sup. cruci. multi cōsumūt
vitam suam inutuli labore. sed nō iuxta crucē
xpi. **L** **H**ec aut hostia quinqz dz habē.
Primo dz hostia esse imolata deo per carnis
mortificatōem. **S**ecūdo debet esse viuēs p. ca-
ritatis feruorē. **T**ercio debet esse sancta p. xpi
sanctificatōem. **Q**uarto debz esse deo placēs
p. bilarem oblatōem. **Q**uinto debet esse ratō
nalis. p. discretōnis circūspectōem. **P**rimū
patet. **S**ecūdo debet esse viuens hostia: p.
caritatis feruorem. Et hoc ē exhibete deo ho-
stiā viuētē. scz p. caritatē que facit opa viua
cū sit forma virtutū. Et iō qui nō diligit manz
in morte et facit opera mortua. **U**el viuētē
p. fidē que p. dilectōez opaf. qz fides sine opi-
bus mortua ē. vt dī **Jaco. ij.** **Abac. ij.** Iustus
in fide sua viuet. In veteri lege offerebat ho-
stia mortua. Et hoc ē recte. qz de morte t. p. ali
transibāt ad mortem eternā. scz ad carētiā
visitōis diuie cui obligati erāt. s. mō cessauit il-
la obligatio. et aperta est ianua ad vitā. ergo
viuens hostia a filiis vite debet offerri. **P**ota
qz quidā offerūt hostiā mortuā et nō viua. scz
qui corpus suū in ecclesia dei vendicāt sepeli-
ri. et nō cessant a peccatis. **C**orp⁹ mortuū se-
peliūt in ecclesia et aīma viua in inferno. **Luc.**
xiij. Mortuus ē di. z sepul. i inferno. **I**te que
carnem suā affligūt siue p. ieiuniū siue p. orōz
siue quocūqz alio mō i peccato mortali existē-
tes. **I**te viri religiosi q. corpe sunt in claustro
et corde et mente in seculo. **T**ales iniq. diui-
dunt. qz dant corpus deo et animam seculo.
Mors aut est sepatio aīme a corpore. et iō
cum sit aīma in seculo p. amorem et iugē me-
ditatōez. corpus remanet mortuū in claustro
quod offerunt deo. **Q**uia vt dicit **Aug.** **Va-**
gis est aīma vbi amat qz vbi aīmat. Et talibz
cum sint i cōtinua morte. est eis claustrū ma-
xima pena et quasi carcer. **T**ercio debet bec

Nota Quinqz in hostia

hostia esse sancta et hoc tripliciter fm qd san-
ctum tripliciter dicit. Nam sanctum vno mō
idem est q sine terra. Debz em hostia nra ee
sine spe retributōis terrene sed solū pro spe
retributōis eterne. **Mat. vi.** Nolite tibi an-
nūciare vobis the. in ter. the. aut vo. the. i. celis.
Deus quot sunt qui tibi seruiūt solū p. tem-
porali mercede. et qui querūt bonas p. bebē-
das. z in omibz spūalibz querūt solū tempale
mercedē. **Malach. j.** Quis est in vobis q. dau-
dat hostia z incendat altare meū g. ruito. **S**e-
cundo sanctum idem est qd firmatū. **D**ebet
ergo hostia nostra esse firma et stabilis et per-
seuerans quia nō qui cepit sed q. p. seuerane
rit. hic saluus erit. **Mat. x.** In cuius figura
cauda animalis semper debebat in sacrificio
offerri. vt patet **Leui. iij.** **T**ercio sanctus idēz
est quod sanguine tinctum. **D**ebz em hostia
nostra esse tincta virtute sanguinis chisti q.
nisi sanguis chisti stillet super eam nihil va-
let. eo q. non potest nos a peccatis mūdare ni-
si i virtute sanguinis ei⁹. **Hebr. ix.** Sanguis
chisti emundauit cōscientiā nostram ab ope-
ribz mortuis. In cuius figura in veteri testa-
mento omnia pene mundabantur in sanguine
et sine sanguinis effusione non fiebat remissio
vt dicit apostolus ad **Hebr.** **Q**uarto debz
hostia nostra esse placens deo per bilanitates
vt libenter et nō cum tristitia et murmure ho-
stiam immolemus. quia bilarem datorē di-
ligit deus. vt dicit apostolus. **iij. Cor. ix. Va.**
vi. Cum ieiun. no. si. sicut yp. ē. **U**el debet esse
placens deo per rectam intentōez. vt soli deo
placere velimus: et nō homibz sicut p. poete
Quinto debet esse discreta. Et hoc est rōna-
bile obsequiū vestrum sup. sit p. discretōez p.
quā omnia p. fecta et fructuosa reddūt. **B**er-
n. in epla ad cartbusiensis. **D**enuo sunt et alia
corpis exercicia. sic s. vigilie et ieiunia et alia
hmōi. que spūalia non impediunt. sed adiu-
uant si cum rōne et discretione fiant. que si et
indiscretionis vicio sic agunt. vt vel deficientē
spiritu vel languēte corpe spūalia impediā-
tur. qui sic agit corpoti suo tollit boni operis
effectum. spiritui affectum. proximo exemplū
et deo honorem. sacrilegus est. et horum om-
nium in deum reus. **Leui. ij.** Quicquid obtu-
leris sacrificij sale condies. **L**amen cauendūz
est ne nimis de sale ponatur. **Q**uidam em ni-
mis discreti sunt intantum vt. nihil pene vel
dolozis velint sustinere. Et iō subiūgit **B**er-
n.

ibidē. **I**ustū ē caput quādoq; dolere in seruitio dei qd̄ olim sepe laborauit i vanitate seculi e surire ventrē vsq; ad rugitū qui sepe suppletus ē vsq; ad vomitum: sed modus in omnibus tenēdus ē. **R**ōnabile ḡ sit obsequiū vestrū. **E**t sic patet primū. **S**ecūdo nos ordinat apl's ad mūdum quatenus ei conformari nō debeamus: di. **E**t nolite conformari huic seculo. **E**t hoc dupliciter. **P**rimo p̄ amorem quia amantē similat amato vt in illud trāsformetur. **D**ec. ix. **F**acti sunt abomiabiles sicut ea que dilexerunt. **S**icut ei calor disponit ceram. vt fiat similis sigillo impresso. sic amor disponit aiam vt amato sibi cōiuncto assimilet. **E**t ē tāta hec assimilatio ḡ p̄ formatio vt amatoz mūdi mūdus dicat. **I**oh. j. **M**ūdus eum nō cognouit. p̄pter hoc dic̄ **Y**o. j. **C**an. ij. **F**ra tres nolite diligere mun. neq; ea que in mundo sunt. **I**n mūdo sunt tria. vt ibidē d̄r. s. concupia carnis. p̄cupia oculoz. ḡ supbia vite. s. sunt mūdi que mundani diligunt. s. diuitie. delitie et honores. que dilectores suos perdunt ḡ derelinquūt. saltē in morte. **S**ecūdo p̄ opationem vt non cōformemur actib; mundi quia mali sunt. **P**eccatores sunt simee mūdi quia omnibus actib; mundi nitunt̄ sumope p̄formari. ḡ nō possunt eē hostia dei. **I**n cuius figura in lege mādatum ē qd̄ omne aial ambulans sup manus vt simea: sit immundum. nec de ip̄o possit fieri sacrificiū. vt patet **L**eu. xj. **V**t sunt sicut cameleō. qui ad omnē colorem sibi appositū mutat. ita peccatores ad omnē impressionē mali quā habēt siue p̄ auditum siue p̄ visum. statim afficiunt̄ ad illud ḡ illd̄ cogitāt ḡ desiderant. **E**zech. xxiij. **C**ūq; vidisset viros depictos in pariete insonuit sup eos cōcupiscētia oculoz suoz. **E**t nota qd̄ huic seculo nullo modo debemus p̄formari cuz sit aial mōstruosum. **E**st ei illa bestia. quā vidit **Y**o. in apoc. que habebat capita. vij. ḡ cornua decē. et sup cornua ei; decē dyademata. ḡ super caput ei; noia blasphemie: ḡ similis erat parado. et pedes eius sicut pedes vrsi. ḡ os eius sicut os leonis. **E**t habet apoc. xxiij. **P**eccator qui mūdus d̄r ē bestia. qui rōe nō vtit̄ sic bestia. dū nō p̄siderat finē suum. **S**eptē capita sunt septem vicia. que peccatoz siue mundo dominantur. **V**icia em̄ regnāt in mūdo ḡ nō virtutes. **T**ot ei d̄nos habet peccator quoz vicia in eo regnāt. **Y**o. viij. **Q**ui facit pec. ser. ē peccati. **D**ecē cornua sunt decē trāsgressio-

nes decalogi quibus peccator deū impugnat. **D**ecē dyademata sup cornua signant gliam quā habēt peccatores de suis peccatis. **P**rouer. ij. letant̄ cū malefe. ḡ ex. i. re. pel. **R**omina ḡo blasphemie sunt verba quib; peccatores se excusant. ḡ deum accusant dicētes oia eē p̄destinata. ḡ ex necessitate venire. **P**er pardū ḡo qui ē varij coloris intelligunt̄ duplicitatē varietates. quia mūdani aliud dicūt et aliud faciūt. **P**edes ḡo similes habet vrsō qui similes sunt manibus hūanis quia mūdani habent opa similia opibus hominū s; nō sunt s; poti; bestiaz opa sunt. **M**ūdani. sicut vrsus mel p̄cupiscit ḡ sequitur sine freno: ita p̄cupiscit ḡ sequunt̄ dulcedinē tpalez vsq; ad mortem. **O**s ḡo eoz ē sicut os leonis fetidū quia fetet corā deo ḡ sanctis eius. **P**sal. xxiij. sepulcrū pa. e. gut. eoz. **N**olite ḡ inquit apl's huic seculo p̄formari: sed reformamini. s. p̄ gratiaz xp̄i qui p̄ peccatum deformati fuistis. in nouitate sensus v̄ri vel mētis vestre. s. m̄ aliā sram nō in nouitate carnis s; mētis. **A**nima ei que ad imaginē dei facta ē. imaginē dei in se deformat. dū peccat. **E**p̄. i. iij. **R**enouamini spiritu mētis v̄re ḡ indu. no. ho. s. xp̄m. **N**ota qd̄ h̄ reformatio sicut reformatio materialis fit quib; modis. **P**rimo p̄ malleatōem tribulatōnum ḡ p̄secutionū. **P**sal. cxxviij. **S**up dor. m. fa. pe. **S**icut reformant̄ fabrilia. ḡ ideo necessarius ē ignis spiritus sancti in corde hominis reformādi. **M**alleare ei super ferrū frigidū vanū ē. **H**iere. v. **Q**uid federabitur ferrū ferro ab aquilone. i. in frigore aquilonis. **S**ic fuit reformat; **P**aulus qn̄ dixit **A**ctuū. xiiij. **P**er mul. tri. o. n. i. r. ce. **S**ecūdo p̄ sbractōem. sicut reformant̄ sculptilia dū celte eleuant̄ a lapide. hoc ē p̄ paupratē voluntariam. que omnia supflua abijcit ḡ dispergit pauperibus. **P**sal. cx. **D**isp̄sit de. pau. iu. e. ma. i. se. **S**ic fuit reformatus **Z**acheus qui ait **Lu**. ce. xix. **D**ñe ecce. d. bo. me. d. pau. ḡ si quē de frau. red. qua. **T**ercio p̄ additōem ei; qd̄ deest. **S**icut reformant̄ dom; ḡ multa alia. **S**ic docebat d̄ns reformari illū cui dixit **Mat. x.** **U**num tibi deest. **V**ade que habes vende ḡ da paupib;. **H**ec ḡ reformatio et renouatio fit p̄ p̄silia. **I**mplēs ei; p̄cepta reformatur consilia supaddēdo. **S**ic reformati sunt apl'i **Mat. xix.** **E**cce em̄ relinquimus omnia ḡ secuti zc. **Q**uarto p̄ fusionē qn̄ aliqd̄ primo liquefcit ḡ postea fundit̄ in aliqd̄ in q̄ recipit

h

formā sicut campane. Sic oportet q̄ primo
anima liquefiat feruore deuotōis. **Cantico. v.**
Anima mea liq̄facta ē. Et postea ad formas
recipiēdam p̄iciat quasi in modulum in ali-
quē bonū virū cuius formā accipiat et exēplū
Sic volebat reformari ap̄s illos quibus di.
Philip. iij. Imitatores mei estote et observa-
te eos qui ita ambulant sicut habetis for. no.
Sic volebat reformari **Aug. q̄** estuabat estu
incredibili quādo iuit ad simplicianū vt p̄fer-
ret sibi quis eēt aptus modus viuendi sic affe-
cto. vt ip̄e erat ad ambulādum in via dei in q̄
aut sic aut sic ibat. Propterea petrus di. pla-
tis. j. **De. v.** Nō quasi dominātes in clero sed
forma facti **Grego. ex animo.** Quinto per
appositōem decētium colorū vt reformantur
domus: dū pingunt. Duo aut sūt colores q̄-
bus reformari debemus. s. albedo mundicie. et
rubedo caritatis. **Can. v.** Dilectus meus can-
didus et rubicundus. **Sequit̄** vt p̄betis. q̄
sit voluntas dei. Ad hoc em̄ debet fieri ista re-
formatio vt p̄bemus interiori sensu que sit. id
ē q̄ bona sit voluntas dei. Est em̄ bona quo
ad declinatōem a malo. beneplacens quo ad
opatōem boni quod ē in p̄cepto et p̄fecta q̄
ad impletōem boni qd̄ ē in p̄silio. vel bona in
se. eo em̄ ip̄o quo deus vult aliquid bonū ē il-
lud. beneplacēs in benedispositis p̄ virtutes.
et p̄fecta in beatis: et sic patet secūdū. **Ter-**
cio ap̄s ordinat nos iterum ad deū. s. in aliā
p̄tem nr̄i. s. s. in intellectu ne plus q̄ deceat la-
piamus. d. **Dico** aut. i. affirmit et p̄cipio et sup̄
obsecraui et monui. et cur hoc: **Respon̄sio** plus
ē in fide errare et piculosius q̄ in hostia offe-
rēda vel in deordinatōe ad mūdū vel in qua-
cūq̄ alia re. Et id̄ dico. i. p̄cipio p̄ gr̄am apo-
stolatus mei. que data ē mihi. nō meis merit̄
reddita. p̄ quā sum gentiū doctor et ap̄s p̄sti-
tutus in fide et veritate. j. **Cor. xv.** Gr̄a dei sū
id̄ quod sum. **P̄cipio** in quā. omnibus q̄ sūt
inter vos. i. oībus fidelibus qui vobiscū sunt.
nō plus sape q̄ os sape. **Prover. xxv.** Sicut
qui mel comedit multū nō ē ei bonū. q̄ inflat.
sic qui p̄scrutator ē maiestat̄ opprimit a gl̄ia
Et nota q̄ aliquis plus sapit q̄ oportet
tripliciter. **Primo** q̄ terminos trāsgreditur
a patribus institutos in his que fidei sunt. pu-
ta cū noua vult inuenire vel nouo mō ea que
fidei sunt exponit. **Cōtra** qd̄ **Prover. xxij.** ne
trāsgrediaris terminos antiquos quos posu-
erunt patres tui. **Secundo** q̄ excedere nitit̄

vires ingenij sui et questiones ad q̄s nō p̄t at-
tingere nitit̄ disputare et reuoluere. cōtra qd̄
Ecc̄l. iij. Altiora te ne quesie. et for. te. ne serua-
tu. **Tercio** q̄ in discēdis ordinē p̄uertit p̄-
volēs discere difficilia q̄s facilia. **Bern.** De-
dicus bonus ordinat te tibi. si ordinem in ci-
bis sumēdis nō serues ip̄os cibos naturaliter
bonos tibi reddes nō bonos. **Quod** d̄r de ci-
bis intellige de sciētis. **Hebre. v.** Facti estis
quibz lacte opus ē nō solido cibo. **Perfecto-**
rū aut ē solidus cibus. qui pro p̄suetudine et
citatos habent sensus ad discretōem boni et
mali. p̄cipio ḡ non plus sape q̄ oportet sape
sed sape ad sobrietatem. i. ad modū t̄panne.
vt neq̄ excedas in nimū neq̄ coartens in de-
bitum. **Multa** em̄ scire debemus. j. **Cor. xiiij.**
Ignorans ignorabit. **Osce. iij.** Quia sciētia
tu repulisti. et ego repellam te. **Ebrius** et non
sobrius reputaret. qui vellet volare eodē mō
nō reputabitur sobrius qui nititur celestia p̄-
scrutari. **Prover. xxij.** Prudentie tue pone
modū. **Similiter** qui nollet surgere ad come-
dēdum. n̄ sapiens s̄ stultus et pigerrim⁹ dice-
retur. sic qui nō vult aliquāter discere q̄ sūt
fidei. j. **Thimo. iij.** Attēde lectōi. exhortatōi
et doctrine. hec meditare in his esto. **Ergo** q̄-
libet debet velle tātū sape sicut vniūq̄s d̄i
sit deus. i. diuisim dedit mensuram fidei. i. fidē
illustratā illustratōe maiori vel minori. **Secū-**
do em̄ q̄ quilibet ē illustratus in fide tātūz debet
velle sape. **Sap. xj.** omnia p̄stitisti in numero
ponderare et mensura. et potissime gratiaz suaz
dona. **Et sic** patz terciū. **Quarto** nos ordiat
ap̄s ad p̄mū vt vnus alteri seruiamus. Et
ad hoc inducit quādā similitudinē in corpore
humano. d. **Sicut** ei in vno corpore multa mē-
bra habemus. oīa aut mēbra nō eūdē actū ha-
bent. sed diuersis actibz sibi inuicē submissat.
Oculus ei videt p̄ pedibus et manibz et om-
nibus alijs mēbris. **Et lingua** loquit̄ p̄ omni-
bus mēbris. et sic de alijs. **Ita** mlti. i. oēs fide-
les vnū corpus sum⁹ n̄ xp̄o. i. p̄ xp̄m. **Gr̄a** em̄
p̄ xp̄m nobis collata nos vnit in vno corpore
mistico quod est ecclesia. **Gal. iij.** omnes vos
enim vnus estis in hiesu christo. **Singuli** au-
tez sup̄. sumus vel esse debemus membra. ita
q̄ alter sit mēbrū alterius illi subministrando
et adiuidō. **Ephe. iij.** Supportates inuicē
in caritate. **Et nota** q̄ h̄ similitudo colligatōis
et submissatōis mēbroz corpis naturalis ad
mēbra ecclesie qua sibi inuicē debent serui-

re supponere et diligere sic membra corporis naturalis. attenditur. quod ad octo. Si de h vis predicare. require infra dominicam. xvij. post trinitatem in moralitate sermonis de epistola. Et sic patet quartum.

¶ Dominica prima post octavam epiphanie de euangelio. Sermo xvij.

Nuptie facte sūt

in chana galilee. Jo. ij. Quia tempus institutum ab ecclesia pro celebrandis nuptiis extat p̄ns. id est hodie in ecclesia euangelium de nuptiis recitatur. ut qualiter se habeant in matrimonijs p̄trahendis nuptiarum celebratores salubriter instruant. Nō enim omni tempore possumus nuptiis intendere celebrandis sicut ecclesie instituta imo ab eadem multa tempora feriant. Nā ab aduentu domini usque ad octavam epiphanie inclusiue celebrare nuptias nō debemus. similiter a septuagesima usque ad octavas pasche etiā inclusiue. et sicut a tribus diebus ante ascensionem domini usque ad octavas penthe. In hoc ergo euangelio de nuptiis sex summarie continent. Primo est descriptio iuuium nuptiale. In principio euangelij. Secundo declaratur iuuiarum persone. ibi. et erat mater ihu ibi. Vocatus est autem ihesus et discipuli eius ad nuptias. Tercio ponit colloquium matris ad filium. ibi. et desit. vi. ait ad ihm. Quia nō habet. Quarto subiungit matris et filij ad ministros iuuium salutare. ibi. Et dicit mater ihu ministris. Quinto ab architriclino qui gustauit aquam vinum factam. bonitati vini asserit specialiter. ibi. Ut autem gustasset architriclinus aquam vinum factam etc. Sexto inter signa ihu. hoc prohibetur initiale subinfertur insimul ex miraculo facto bonum subsecutum fidei speciale. ibi. Hoc fecit initium signorum in chana galilee etc. Et crediderunt in eum discipuli eius. **¶** Primo ergo describitur conuiuium nuptiale. quia nuptie facte sunt in chana galilee. id est in quodam vico siue villa puincie galilee. Ubi nota quod quidam dicunt quod sponsus istarum nuptiarum fuit Iohannes euā. Sed hoc nō est probabile sicut opinio. aliorum qui dicunt quod iste nuptie facte fuerunt post uocaciones apostolorum inter quos fuit Iohannes. ut patet Math. iij. quia nō est credibile quod post uocacionem redierit ad ducendum uxorem qui usque tunc permanserat virgo. Secūdo autem opinione illorum qui dicunt quod he nuptie fuerunt facte ante uocacionem apostolorum vel

discipulorum que comunior est: credibile est quod iste nuptie fuerunt Iohannes. Et id est tamquam sanguineum uocauit ihm et discipulos eius supple futuros. Et id est mater ihu fuerat ibi tamquam mater Iohannes. quia ut dicitur erat filius virginis nutritus. Et hoc est. Erat mater ihu ibi. Vocatus est autem ihesus et discipuli eius. scilicet futuri ad nuptias. sicut secundam opinionem. sed nō futuri imo presentes sicut primam opinionem. Quicquid autem sit credendum est quod sponsus uel sponsa fuerunt sanguineus. uel sanguinea uirginis. propter quod uocatus est ihesus et discipuli eius. Abritus autem uoluit interesse nuptijs duplici de causa. Primo ut gloriam suam coram multis manifestaret. Secundo ut nuptias approbari contra manicheos qui nuptias damnant. Iphas igitur probauit presentia sua et miraculo potestatis sue. Et sic patet primum et secundum. **¶** Sequitur tertium. Et deficiente uino etc. In quo ponitur colloquium matris uirginis. que plena uisceribus pietatis compassa est uerecundie sponsi in defectu uini. Et ait ad ihm. Uinum nō habet ministri. scilicet ad propinandum: et continue ad bibendum. Quod fuit signum paupertatis sponsi. qui nō potuit uinum sufficiens preparare. Vel forte uinum sufficiens preparauit pro tot conuiuijs sed ihesus uenit cum discipulis. qui erant pauperes. Hic nota quod loco illius picule. sed ihesus uenit cum discipulis. qui erant pauperes: alij libri habent. Sed pauperes alij uenerunt. Pauperes autem quoniam inuitantur ad bonum pradium in duplo comedunt et bibunt tamquam esurientes et perterita famem restaurare uolentes. Hic cadit exemplum marchionis ferrarie. qui dixit quod in capitulo generali ferrarie celebrato: biberunt fratres uinum pro duobus milibus militum. hoc etiā fuit signum quod beata uirgo de pentela pingui erat. quia alij nō de defectu uini curasset. quod eius defectum suum reputauit. Di. ergo ihesus nō offensus uel arguens uel corrigens matrem. cuius compassio grata fuit ei ut per effectum patuit. Quid mihi et tibi est mulier? Mulier hic est nomen sexus et nō mollicie. ex hoc loco arguunt heretici quod christus nihil habuit facere cum uirgine: sed transiit per eam sicut aqua per canale. Dicunt enim quod attulit corpus de celo. sed mentiuntur quia idem Iohannes. qui sic dicit asserit quod ibi erat mater ihu. Duplicitate autem huius uerbum exponit. Uno modo sicut architriclinus. sic. Quid mihi et tibi mulier. scilicet de defectu uini. quod dicitur. Cognitio istius defectus nō pertinet ad me uel ad te. sed ad illos quorum sunt nuptie. quod debebat sibi de necessarijs prouidisse. dimitte ergo primo ut ipsi agnoscat defectum et gratia

Sec. continet In Euā.

tunc miraculi qd̄ petis acceptior erit illis. Et ponit exemplū Aristo. de medico. qui si vltro offerret egrotō nō multū curaret de ipō: sed cū multis precibz egroti se offert ei: tūc multā reuerētiam exhibet illi. Et hoc ē qd̄ sequitur. **Q**ōdū venit hora mea. i. hora qua magis ḡtum sit 7 acceptū miraculū illis quibz postulas fieri nōdū adest. quia nōdū p̄ defectus vini. **Q**ō autē cōditor t̄porū 7 horarū subiectus fuit alicui horē. vt quidā astrologi dicūt. imo oī t̄pe est hora sua opandi qd̄ vult. vt dicit Aristo. Sed tū exp̄te rez. que requirūt determinatū t̄ps 7 locū. ac etiā q̄tum ad homines vna hora cōpetētior est alia. sicut hic vtilior hora faciēdi miraculū erat post recognitōz defectū vini q̄ ante. **S**cđm **h**o Aug. sic exponitur. Quid mihi 7 tibi mulier. s. p̄ne. i. quid habeo a te p̄ qd̄ possum hoc miraculum facere. q. di. Tu petis fieri miraculū. quia sp̄s ius vel sponsa attinet tibi s̄m carnē. sed s̄m carnē quā a te sumpsi: nō possum facere miracula: sed miserias 7 mortē pati. qd̄ in cruce apparebit. tunc ei te m̄sem meā recognoscā s̄m carnē. et in carne quā de te sumpsi moriar 7 crucifigat. et iō te tunc discipulo cōmēdabo. Et hoc ē dū sequit. **Q**ō dum venit hora mea. i. nō ē t̄ps recognoscēdi quid ex te habeo: sed erit i passione euāgelio p̄dicato. **Q**ō hora necessitatis sed voluntatis sp̄taneē i qua pati 7 mori disposui. **X**.x. Nemo tollit aiam meā sed ego ponā eā. sic patz terciū. **E**t dicit mater ihu m̄stris. Ecce quartū. In quo mater et fili⁹ salubriter impant m̄stris. Et p̄mo impat mater di. Quodcūqz dixerit vobis: facite. Et q̄ patet q̄ beata virgo omnino credebatur q̄ fili⁹ su⁹ eēt miraculū factur⁹. Et iō secure dicit m̄stris. Quodcūqz dix. vo. zc. Erāt autē ibi. s. i. domo p̄uiij. lapidee ydrie. i. vasa lapidea aquaria. ab ydros qd̄ ē aqua. sex posite s̄m purificatōem iudeoz. Et iō posite ibi erāt. vt possent purificari immūdi s̄m modū iudeoz. vt si aliquis de p̄uinis aliquā immūdiā incurrisset s̄m legem. vt si tangeret morticinum vel aliquod p̄hibitū lauaret in eis: et fieret mundus. **C**apiētes. i. cape valētes singule metretas binas vel t̄nas. **M**etreta d̄r a metron qd̄ ē mēsurā s̄m p̄suetudinē terre. Aliqui eī hnt maiorē. aliqui minorē. **S**cđz **V**sido. metreta ē decē sextarioz. Sextarius autē p̄tinet duas libras. Et sic p̄z. q̄ erāt magna vasa que ihs fecit impleri. **U**n ait ministris. Implete ydri

as aqua. **E**t impleuerūt eas vsq̄ ad summū. **E**t dixit eis ihs. iā facta mutatiōne. **H**aurate d̄ ydrijs 7 ferte arbitriclino. **S**cđm Aug. arbitriclinus ē princeps triū ordinū mēlarum a se altitudine distānū. **V**el ip̄a domus sic d̄r s̄pōsita d̄r arbitriclin⁹. **E**t d̄r ab archos qd̄ ē princeps et clinū domus. **H**ic s̄m Aug. nō d̄r arbitriclinus princeps vel d̄ns conuiuij. vel domus in qua erat p̄uiuiū s̄pōsitus ministrantium qui. s. fuerat cōstitutus. vt ordia ret cōuiuium 7 etiam seruitores. **U**nde pōit questionē Aristo. **Q**uare ihs p̄cepit ferri vinum arbitriclino potius q̄ s̄ponso vel alicui conuue. **E**t ridet q̄ ille cui cōmittit curā: et ordinatio cōuiuij nō comedit vsq̄ post alios. **E**t ideo salubrior 7 discretior ē ad iudiciū de vino q̄ cōuiue. qui taz sunt repleti de cibo 7 potu. 7 ideo iussit dominus ferri illi vinū ex aqua factū. vt veritatē cognitam alijs indicaret. **E**t tulerunt ministri. **E**t autem gustante aquam vinum factam. 7 nesciebat vnde eēt illud vinum vocauit sponsum arbitriclin⁹: mirans vini bonitatē. qd̄ s̄m generalem ordinē primo debuit p̄parari. et dixit ei credēs q̄ ita fieri p̄cepisset. **O**mnis homo primo. id ē in p̄cipio conuiuij ponit bonum vinum. scilicet in mensa. 7 cum inebriati fuerint. id est repleti cibo 7 potu. tunc ponit illud quod deterius est id ē minus bonum. **Q**uia p̄pter opilationem medie cellule ex vapore vini. bonum vinum non potest cognosci et discerni. **T**u autē s̄r uasū bonum vinū vsq̄ ad huc. id est vsq̄ ad finem cōuiuij cōtra generalem cōsuetudinē. **E**t ex hoc patet q̄ optimum fuit vinū. **U**nde Aristo. **H**oc generale in omnibus miraculis xpi q̄ semper ad nobilius terminantur q̄ natura possit facere. **U**nde si resituit visum vel auditum. vel aliud membrum. melius facit q̄ natura prius fecerat vt facē possit. **P**atet etiā q̄ hoc vinū fuit rubrum sicut cantat ecclesia. **A**que rubescunt ydrie quia sicut fecit illud vinū melius ita fecit pulcrus. **P**ulcrus autem ē vinum rubrum q̄ albu. **P**ulcrus etiam claruit miraculum quia si albu fecisset credidissent q̄ fuisset aqua aliquātrū rubricata p̄pter p̄cedens vinum qd̄ dixissent fuisse i vasis. **E**t sic p̄z q̄rtū 7 q̄ntū. **S**exto inter siḡ ihu s̄ p̄hibet initiale. cū d̄r. **H**oc initū signoz fec̄ ihs i chana galilee. **Q**ō ei legit an aliqd̄ signū fecisse. **E**t q̄ p̄z q̄ i adolescentia sua nullū fec̄ signū. vt s̄ d̄r p̄mū signū p̄-

duz coposio

47

blice 7 manifeste a ihu factū. Sed dī primus nō simpliciter. s̄ primū qd̄ fecit in patria illa 7 manifestavit gloriā suā. i. deitatis sue potētiam. Et crediderūt in eū discipuli ei⁹ futuri s̄m quosdā: s̄ p̄ntes s̄m alios. qui tūc credebant s̄ tūc viso miraculo magis crediderunt. Et sic patet litera.

De triplici matrimonio.

Q Sicut patet in hoc euangelio agit de nuptiis ex mrimonio celebratis. **Q** Et ideo sciendum q̄ triplex ē matrimonium. s. carnale inter virum 7 vxorē. spūale inter aiām 7 deū 7 sacramētale inter filiū dei 7 humanā naturā sine inter xpm̄ 7 eccliam. De quo dicit ap̄tus Ephe. v. Sacramētū hoc magnū ē: ego autē dico in xpo 7 in ecclia. **Q** Prīmū ḡ ē mrimoniū carnale inter virū 7 vxorē cui⁹ nuptie in p̄senti describuntur. **Q** Circa qd̄ ad p̄nsiderādā. viij. p̄currunt. s. necessitas. excellētia. varietas. effectus. motiū. p̄uersitātū. separatiū. q̄ ad quid. 7 separatiū simplr. **Q** Prīmū ḡ p̄siderādū ē de ei⁹ necessitate. Est em̄ sacramētum necessitatis. Sicut ei⁹ baptisimus ē sacramētū necessariū ad salutē. iuxta illd̄ Jo. ij. nisi quis renā. s. zc. sic matrimonii ē necessariū vniuerso licet non sit necessariū alicui homini. quia sine ip̄o mundus deficeret. Et ideo in ve. te. erat i p̄cepto. Gen. j. Cresci. 7 mul. 7 re. t. Ex quo manifeste p̄z qd̄ ē bonū quia impossibile ē eē malū illud sine q̄ mundus eē non pōt 7 qd̄ deus p̄cepit fieri. **Q** Secūdo vidēdū ē de ei⁹ excellētia 7 bonitate. Excedit em̄ alia sacramēta q̄stū ad sex. Prīmū q̄stū ad p̄petuitatē. quia añ omnia sacramēta a p̄ncipio institutū ē. 7 vsqz ad finē mūdi durabit. Secūdo q̄stum ad locū 7 ad statū vbi 7 in quo fuit institutū quia in paradiso 7 in statu innocētie. Alia autē sacramēta i valē hui⁹ miserie sunt instituta et in statu corrupciōnis 7 peccati. 7 vt quedā medicine anime languētis vt patet i parabola de sauciato 7 samitano. Quere in sermone. xij. p̄ trinitatē. **Q** Tercio q̄stū ad significatōez. qz significat matrimonii vel p̄iunctōem xpi cū ecclia. Ephe. v. Sacramētū hoc magnū ē ego dico in ecclia 7 in xpo. Quarto q̄stum ad nobilissimā virtutem quā deus excellēter posuit ibi. s. amorē 7 caritatē. Gen. ij. Vobre relin. ho. pa. et ma. et adher. vro. s. Propterea formauit deus mulierē de osse viri. vt fortiter sicut se diligeret eā Ephe. v. Viri debēt diligē vxores. s. vt cor-

pora sita. Quinto q̄stū ad desiderium naturale qd̄ nō pōt eē malū qz oñderet maliciā instituetis naturā qd̄ ē impossibile. Omnis hō naturaliter desiderat matrimonij copulaz vt p̄petuetur in filiis. quia in se p̄petuus eē non pōt. Sexto q̄stū ad honorē quem xpc matrimonio exhibuit. Nam m̄rem virginez voluit desposari. cū nō esset necesse. vt de matre desponsata nasceret. Et ad nuptias inuitat⁹ cū discipulis suis inuit 7 ipas maiestatis sue p̄sentia honorauit: 7 primū miraculū ibi fecit p̄p̄ qd̄ omnes p̄uiuas letificauit. **Q** Tercio vidēdum ē de eius varietate. que attēdit qz tum ad quinqz. Prīmū q̄stum ad discretōez p̄sonarum. qz a p̄ncipio mūdi vsqz ad moysen solū mater 7 filia sunt accepte. ne m̄ cū filio vel p̄ cum filia in matrimonio iungerent. qd̄ patet p̄ hoc qd̄ dī Gen. ij. Vobrem relin. hō pa. 7 ma. Ergo nec filia p̄rem. nec m̄ filiū accipe poterat. Sed p̄ legē moysi. xvj. p̄sone sunt excepte. s. mater 7 nouerca. socrus 7 nur⁹ filia 7 p̄uigna. soroz carnalis amita 7 materte ra. nept̄. s. filia fratris carnalis 7 sorozis. quia scilz mater p̄ris vel matris. filia filie 7 filia filij. vxoz patruī 7 auunculi vxoz fratris carnalis. nisi in casu. s. qn̄ frater sine liberis moreretur. Et hec lex in p̄lo dei vsqz modo durat. S̄ grego. papa ad supradicta addidit vt amicitie inter fideles longius p̄traherēt et latius extēderentur. Et fecit statutū vt vsqz ad q̄rtum gradum inclusiue nō possent matrimonium cōtrahere. Prīmū gradus ē frater carnalis 7 soroz. Secūdus filij ipoz. Tercius filij filiorum. Quartus filij nepotum. Et quia vnus papa pōt tātum quātūz alius: iō super illo statuto Greg. pōt alius papa dispensare vt frequēter videm⁹. In personis autē a moyses exceptis dispēsare nō pōt. Secūdo q̄stū ad pluralitatē 7 vnitatē vxorū. Quā a p̄ncipio mundi vna fuit p̄cessa vni. Erunt inquit duo in carne vna Gen. ij. Quia vir 7 vxor q̄stū ad actū matrimonij ad equalia indicant quia vir nō habet potestatem sui corpis: sed vxor 7 ecōuerso. vt dicit ap̄s. j. Cor. vij. S̄ lamech cepit habere plures vxores. vt patet Gen. iij. Et quia totus mūdus d̄fluxerat ad pluralitatem vxorū. p̄pter qd̄ genus humanum magis multiplicabatur. iō deus pmisit p̄lo suo plures vxores habere. vt magz multiplicarentur 7 crescerent 7 hoc vsqz ad xpm̄ fuit p̄cessum. qui eligens populum spirituale

hoc fac tu erodur alia q̄stū ad sex

3 varietas

gradus

ei⁹ in vno: p̄p̄ p̄p̄: plures vxores habuerūt q̄ in no:

libell. copuldy

et dimittens carnalem reduxit coniugium ad pri-
stinum statum. ut est solum unus unus uxoris
vir ut magis spiritui vacaretur. quia ut dicitur. **Jo.**
vj. spiritus est qui vivificat. caro autem non potest que-
re. **Tercio** quantum ad libellum repudij quem lice-
bat dari in veteri testamento. ut patet de iure. **xxij.** **De**
autem in nono. **Matt. xj.** Quod deus coniunxit
homo non sepat. Similiter aque amarissime.
de quibus habetur **Rume. v.** quas debebat bi-
bere uxor suspecta viro de adulterio modo nec
fieri debent. nec bibi. et uxor est suspecta: non
potest vir aliquo experimento probare. **Quar-**
to quantum ad meritum. quia in veteri testamento non erat ma-
ioris meriti virginitas et continentia vidualis quam
matrimonium. **Aug.** Celibatus iohannis baptiste
non profertur nuptijs abrahe. tamen ei patriarche
et prophete matrimonio merebantur. quantum modo
in virginitate et viduitate viventes. sed in nouo
testamento. utraque est maioris meriti quam matrimonium.
Quia statui matrimoniali redditur fructus tri-
cessimus. viduali sexagesimus: sed virginali cen-
tesimus. **Matt. xij.** Dabant fructum. aliud cen-
tesimum. aliud sexagesimum. aliud tricesimum.
Beda. Rursum autem bona est castitas coniugalis. me-
lior continentia vidualis. optima perfectio virginalis.
Quinto quantum ad preceptum et indulgentiam. quia in veteri testamento erat sub precepto. **Bene. j.**
Crescite et mul. et re. Modo autem sub indulgentia
cadit eius celebratio et abstinentia sub consilio. **j.**
Cor. vij. Bonum est homini mulierem non tangere.
Et infra. Propter fornicationem autem
vn. x. s. ba. Hoc autem dico secundum indulgentiam et
non secundum imperium. **Et infra.** De virginibus preceptum.
non habet. **co. autem deo.** **Et infra.** Ego autem pro eo si si-
militer nubat. **Et infra.** Beatior autem erit si sic
permanserit secundum meum consilium. **Ubi** modo per magno
bono consulitur homini in virginitate permanere.
quia mulier in nupta et virgo co. que dei sit
et quod placeat deo ut sit sancta mentis et corporis.
Que autem nupta est cogitat que mundi sunt quod
placet viro. ut ibidem dicit apostolus. **Quarto** videtur
quod est de eo quod efficit coniugium. **Et** videtur
quod est consensus expressus voluntarie et non sicut vel
coacte per verba de presenti vel de futuro si sit mutus
efficit matrimonium: carnis autem copula ipsum consumat.
Alia autem que precedunt ut promissio de acci-
piendo sunt sponsalia: nec efficiunt matrimo-
nium. **Similiter** que comitantur ut missio anuli que
est signum matrimonij et instrumentum: et omnia
alia que observantur in matrimonio sunt que-
dam solemnitates matrimonij. et non efficiunt matri-

Epistola

monium. **Consensus** autem ille est in oblatum pre-
tium et in copulam carnalem. **Quintum** est quod
debeat movere ad contrahendum. et qualis uxor
debeat queri. **Secundum** ad primum dicitur quod tria
debent movere ad contrahendum. scilicet ples ut ha-
beat filij qui sancte nutrantur et efficiantur filij
dei et per consequens heredes vite eterne. **Quia**
si filij et heredes. **Ro. vij.** **Secundum** est ut forni-
catio vitetur. **j.** **Cor. vij.** Propter fornicationem autem
viri. s. ha. et unaqueque virum suum. **Quia** me. est
natura. que viri. ut ibidem dicitur. **Tercium** est mutua obse-
cutio. quia nemo sibi satis est. **Sen. ij.** **De** est ho-
nori bono. eo. fa. ei. ad. sibi sile. **Eccl. xxxvj.** **Ubi**
non est mulier ingemiscit eger. **Est** ei homo animal
naturaliter sociabile. **Ad** secundum dicitur. quod
eorum qui uxores accipiunt. quidam sunt lascivi
et vani et hi in uxoribus non querunt nisi pulchritudines.
Quidam sunt avari et cupidi. et hi non
querunt nisi divitias. **Quidam** sunt sapientes
et discreti et hi querunt principaliter uxores
bonas. **Primi** stulte faciunt. quia ut plurimum
pulchritudo in muliere periculosa est. **Unde** quid-
dam philosophus querit si vir debeat ducere uxorem tur-
pem aut pulchram. **Et** respondet quod pulchra cito
adamat. turpis facile contemnitur. **Difficile**
est autem custodire quam omnes amant sed mole-
stum est possidere quam nemo dignatur habere
Novum autem miseria deformis habetur quam
pulchra servetur. **Et** idem nec nimis turpis nec ni-
mis formosa uxor querenda est. et plus turpis
quam nimis formosa. **Secundi.** scilicet cupidi imprudenter
agunt. **Unde** **Criso.** Tu iuvenes quando
uxorem ducere vis. noli querere divitem. sed
morigeratam. quia boni mores frequenter ac-
quirunt divitias. **Divites** autem bonos mores
numquam fecerunt. **Querit** theophrastus philosophus. quod sit
melius ducere uxorem pauperem vel divitem. **Et**
respondet quod pauperem alere difficile est. divitem ferre
tormentum est. **Divites** enim magnam arrogan-
tiam habent in domo. **Et** ideo ut dicit salomon
Prover. xvj. Melius est sedere in angulo domus
matis quam cum muliere litigiosa. et in domo primum
ni. **Tercij** autem. scilicet sapientes optime faciunt. qui
querunt. in uxoribus sapientiam et bonitates
quia sapiens mulier edificat domum suam. insi-
piens vero extructam manibus destruet. ut dicitur
Prover. xij. **Et** **eccl. xxvj.** Sicut sol ori-
ens in mundo in altissimis dei. sic miseris bone
spes in ornamentum domus sue. **Ubi** in quibusdam
terrigenis est consuetudo quod cere accessus ponit in ma-
nibus spose dum intrat domum viri. **Et** iterum eodem

solemnitatibus debet orōni vacare. **H**oc in-
 nuitur p hoc q aqua in vinū puerfa ē. **T**unc
 in matrimonio aqua que ē fluxibilis in vinū
 qd ē restrictiuum puerfit. qñ p cupia carnis
 q valde fluxibilis ē restringit 7 intra claustra
 matrimonij coartat. vt soli adinuicē: 7 nulli
 alij velint penitus p misceri. **S**eptimo viden-
 dū ē de sepatōe p iugū qstū ad thoz 7 cōba-
 bitatōnem. **E**t dōm q talis sepatio
 duobus modis fieri ptingit. **P**rimo ex vtri-
 usqz p sensu. vt qñ vnus vel ambo cōsentiant
 p niaz agere 7 aliquā intrēt religionē. vt dicit
 apłs. j. **L**oz. vj. nisi inquit ex p sensu vt vace-
 tis orōi. **S**ecūdo ex culpa vnus eoz. vt quā-
 do alter eoz fornicatus ē. 7 pōt p bari: tūc em̄
 reliquus p iugū pōt ab eo sepan. **S**i aut am-
 bo fornicati sūt. nō possunt abinuicem sepan
 quia quilibz ē in culpa. nec vnus ptra aliū ha-
 bet ins querele. **H**oc idē accidit in fornicatio-
 ne spūali. que cōmittit recedendo a fide. vt si
 alter p iugū hereticus efficiat. qz tūc potesta-
 tē sup vxorē pdit: 7 ecōuerso. **O**ctauo viden-
 dū ē d totali p iugū sepatōe. ita q vterqz non
 possit alteri copulari. **E**t dōm q tale dimorti-
 um pōt in. xij. casibus celebrari. qui in his ver-
 sibus p tinent. **E**rror p ditio. votūz cognatio
 cūmen. **C**ultus disparitas. vis ordo ligamen
 honestas. **S**is affinis. si forte coire neqz bis.
Hec dirimūt facta 7 impediūt faciēda. **P**ri-
 mus g casus ē error p sone. vt si p sensu accipe
 filiam **P**etri iuniorē 7 ipe dedit maiorē. sicut
 fecit laban iacob. vnde **J**acob de mane cogni-
 ta veritate poterat dimittere liam. ppter scan-
 dalum aut bonū ē facere sicut iacob. **S**ecun-
 dus casus ē error p ditōis. quādo. s. vxor cre-
 dit eē libera 7 ē serua. 7 ecōuerso de viro: sed
 error qualitatē vel fortune nō impedit. vt qñ
 credit eē virgo vel sapiēs. vel sana vel diues.
 7 hoc nō ē: 7 simile ē de viro. **T**ercius casus ē
 votū solēne qd p susceptōem sacri ordinis. vł
 p ingressōem religionis solēnizat. sed votū
 simplex licet impediāt. p trahēdum tñ nō diri-
 mit p tractū. nō tñ pōt debitū petere licet pos-
 set reddē. q hmōi simplex votū fecit. **Q**uar-
 tus casus ē cognatio spūalis que p trahit
 in baptismo 7 p firmatōe. vt qñ tenes filiā ali-
 cuius ad baptisimū vel p firmatōem. tūc illam
 tu nō potes accipere. nec aliquis filioz tuozū
Et si sit masculus que tenuisti nō pōt accipe
 aliquā filiaz tuaz. **E**t sile ē de cognatione le-
 gali. s. d filijs adoptiuis. **Q**uintus casus ē cri-

men. puta qñ vir añ qz eēt sua vxor: sed vxor
 alterius. p misit q si moreretur vir eius accipi
 et eam in vxorē: vt fornicaretur cum ea. 7 po-
 stea fornicatus ē cum ea. 7 maxime si vnus vł
 ambo postea machinati sunt in mortem viri
 prioris: vel vxoris mechi. **S**extus est dispan-
 tas cultus. qz inter xpianum 7 quācūqz aliam
 nō baptizatā nō pōt eē p iugum cum bap-
 mus sit ianua sacramentorum. **E**t similiter
 si aliquis infidelis conuertatur ad fidem: et
 vxor nollet p uerti: pōt accipe aliaz vxorē. **E**t
 similiter ē de vxore. quia nō ē p uentio lacī ad
 tenebras. neqz xpi ad belial. vt di. q. **L**oz. vj.
Septimus casus est vis vt quādo aliquis ti-
 more coactus accipit aliquā vxorē. si em̄ po-
 stea qñ ē in tuto nō p sentit pōt dimittere eaz
 quia matrimonia debent eē libera. **O**ctauus
 casus ē sacer ordo apud latinos tñ h nō apd
 grecos. **N**onus casus ē ligamen alicuius reli-
 gionis cui p obediētiam ē ligatus. **D**ecimus
 ē iusticia publice honestatis que p trahitur in
 sponsalibus. quia pu ella desponsata vni per
 verba de futuro nūqz pōt nubere alicui de pa-
 rentela illius vsqz ad quartā generatōem in-
 clusue si ptingat illū mori. vel aliter impedi
 vt nō accipiat eam. 7 ecōuerso d viro. **T**unc
 cimus casus ē affinitas siue parēta vsqz ad
 quartam generatōem inclusue. **D**uodecim
 casus ē impotentia coitus. vñ qñ vir p p ma-
 leficiū. vel ppter frigiditatē vel ppter quodcū-
 qz aliud impedimētum: nō pōt cum vxore co-
 ire. tunc eī pnt sepan si volunt. **P**ossim^o aut
 addere vnū alium casum qui ē mors que ma-
 trimoniū sepat. **S**i eī resurgeret nō teneretur
 alter reaccipere illam. **E**t sic patet de matrimo-
 nio carnali. **S**ecūdum ē matrimoniū spūa-
 le inter deum 7 fidelem aiām. qd celebratur in
 baptisimi collatōe. tūc em̄ aia abrenūciat dy-
 bolo 7 pompis eius. 7 fidei anulo subarratur.
 quia deo et in deū se credere pfitetur et veste
 polimita 7 talari. s. virtutū 7 donozū spūsan-
 cti. que vestis nuptialis a xpo dī. **M**atb. xxj.
 induitur 7 ornat. **U**n̄ beata agnes ait. **A**n-
 lo suo subarravit me. 7 imēs mo. or. m. **O**sec
 ij. **S**ponsabo te mihi in fide. **E**t tūc deus in-
 sepabiliter p grām eidem p iungit. donec spō-
 so fidem sponsa seruat. **U**n̄ inuitus ab ea se-
 patur. hoc matrimoniū p p niam recōiūgitur
 7 reficitur si fuerit p fornicatōem cū dyabolo
 que in omni peccato mortali cōmittitur p di-
 uortii sepatum. **O**sec. ij. sponsabo te mihi in

10

8

7

1

+

No duodecim casus in qd
 valet duodecim

Sermo

.XVIII.

inſticia et iudicio. i. impenitētia. in qua homo facit opa inſticie et ſeipm indicat: vt a dño nō indicetur. **Hiere. iij.** Tu fornicata es cū amatoribus multis tñ reuertere et ego ſuſcipiā te. **Idem. xxxj.** In caritate ppe. di. et iō atē. t. mi. **Quāq̄** ei aia rediret ad deū. niſi traheret ab eo. **Yo. vj.** Nemo pōt venire ad me niſi p. m. trahat. eū. **Hoc** matrimonium in religionis aſſumptōe pficit in qua anima ſpūali? deo pūgitur et magis obligat eadem. **Sicut** eī in matrimonio carnali mulier relin. patriā et paren. et totam ſpem ſuam ponit in viro. ſic in ingreſſu religionis homo relinquit patriā et pentes et totū mūdum et ad deū pfugit. et ſub eius ſpe et ptectōe in poſterū viuit. **Hiere. xvij.** Benedictus vir qui pfidit in dño: et erit dñs fiducia eius. **Item** ſicut ſponſa dñi vadit ad virū induit nouas veſtes. ſic intrans religionem induit nouum veſtimētōrum genus. qd̄ ad humilitatis et penitētie indicia ſancti patres ſaxerunt. **Item** ſicut ſponſa ſtat deinceps ſub pcepto viri. et quicquid habet poſſidet cōmune cū viro et ab omni alio homine p̄tinentiam p̄mittit. et ſic intrans religionē p̄mittit obedientiam plato loco dei. et nihil pōt deinceps p̄tium poſſidere. **Debet** etiā manere in caſtitate ppetua. **In** his tribus obedientia. abrenūciatōne p̄tium. et caſtitate ppetua hoc matrimonium ſubſtāntialiter p̄ſiſtit. **Et** ſic patet qd̄ hoc matrimonium celebrat in baptiſmo. regatur in penitētia. et pficitur in religione. **¶ Et nota.** qd̄ in matrimonio ſpūali debēt tria bona ſicut in carnali matrimonio inueniri que ſunt fides et ſacramētum. **Fides** vt aia fides ſeruet deo quā in baptiſmo p̄miſit et nūq̄ p̄ peccatū mortale cū dyabolo fornicet qd̄ non facit aia peccatoris. **Ysa. lvij.** Iuxta me diſcoopui ſti te. et ſuſcepui adulterū. **Itē** debet ibi eē p̄les bonoz opum que ſunt filij aie. **Ysa. xxvij.** A facie tua domine p̄cepimus et quali pturimus et peperimus ſpiritum. i. bona ſpūalia. **Item** debet ibi eē ſacramētū vt nūq̄ a deo ſepetur. **Oſee. ij.** Spōſabo te mihi in ſempiternū. **Job. xv.** Manete in me. quia ſi quis in me nō mā. mittet foras. **Et nota** qd̄ hoc matrimonium ſpūale celebrat in chana galilee. i. in zelo trāſmigratōis. cum de vicij ad virtutes et de mundo ad celum tranſitur. tūc eī anima deo p̄iungitur tāq̄ ſponſa. **¶ Item** iſt matrimonium eī iſt. i. ſalus anime et vite. **In** nullo

quō alio p̄tubernio inuenitur ſalus niſi in matrimonio et p̄iunctōe anime ad deum et omnia ſalutifera ad hanc ſalutem ordinantur. p̄p̄ hoc eī factus eſt mundus. factus eſt homo. et facta ſunt omnia. **Job. j.** Omnia p̄pter ip̄s facta ſunt. et ſ. zc. id eī p̄pter ſalutem que i ip̄o p̄ſiſtit. quia ip̄e eſt initium et principium omnium. **Ip̄s** enim ſaluator et ſalus interpretat. **Item** ibi eſt mater hieſu. id eſt mater ſalutis. ſc̄z timor dei caſtus et ſanctus per quem homo declinat a malo et facit bonum. **De** primo **Prover. xv.** In timore domini declinat omnis a malo. **De. ij.** **Eccl̄s. xv.** Qui tim. de. ſa. b. Et iō qui ſine timore eſt: inſtificari non poterit. vt dicitur in eodem. j. ca. **Recte** ergo timor dicitur mater ſalutis. quia peccatum excludit. et bonum operatur in quo ſalus conſiſtit. **Item** ſunt ibi. xij. diſcipuli. id eſt. xij. virtutes que fuerunt in diſcipulis iſu. **Quā** p̄mo eſt ibi fides apoſtolica que perfecte in apoſtolis fuit. **Matth. xvj.** Tu eſ chriſtus filius di. viui. dicit **Petrus.** ſimiliter omnes dixerunt **Hoc** enim matrimonium in fide celebrat vt dictum eſt. **Secundo** eſt ibi ſpes apoſtolica. **Yo. vj.** Domine ad quem ibimus. q. d. **Spes** noſtra in te eī. **Sic** anima deo cōiuncta totam ſpem ſuam ponit in deum. et ip̄m ſequit puro corde. **Psal.** In te domine ſpera. nō p̄fun. in eternū. **Tercio** eī ibi caritas ap̄lica. **Yo. xj.** Eamus et nos vt mori. cum ip̄o. **Sic** anima deo deſponſata ſuper omnia diligit deum. et omnia diligit. p̄pter ip̄m ſicut ſponſa diligit virū et omnes cōſanguineos viros. **Quarto** eſt ibi obedientia. p̄mpta que fuit inter apoſtolos qz ſtatim ad vnus vocis xp̄i inſtionez ſecuti ſunt eum. vt patet **Matth. iij.** **Sic** anima deo copulata obedit omnibus p̄ceptis dei. ſic bona vxor viro. **Luce. vij.** Dico huic vade et vadit. et ſeruo meo fac hoc et facit. **Quinto** eſt ibi eleuatio mentis a terrenis: et cōuerſatio celeftis que fuit in apoſtolis. **Phi.** Noſtra cōuerſatio in celis eſt. ſic anima deo deſponſata habitat i celeſtibus vbi eī ſponſus ſu. **Quia** vt dicit **Auguſtinus.** Anima eſt potius vbi amat qz vbi animat. **Quia** ergo ſponſus ſuus quem ſuper omnia diligit eſt in celo. ideo ip̄a p̄ ſpiritū ſc̄m eleuatur ad celū. **Ezech. iij.** Eleuauit me ſpūs inter celū et terras. **Sexto** ibi eī plena inſticia p̄ quā ap̄li oibz que ſua ſe reddiderunt. deo honorem. ſibiſiſ ſancti

Quodam dicitur

tate. 7 primo obsequium et bonam voluntatem.
Sic anima deo coniuncta reddit deo que dei sunt.
7 cesari que sunt cesaris. Ro. xij. Reddite omnibus debita. cui tributum tributum. cui vectigal vectigal. cui honorem honorem. Si enim innentur a sponso debitis obligata non traduceret eam. Septimo est ibi abundantia spiritus. que fuit in apostolis. Actuum. ij. Repleti sunt omnes spiritu sancto. Sic anima deo coniuncta. ex qua scit sponsum suum spiritum esse. iuxta illud Io. iij. spiritus est deus. nititur quantum potest spiritualiter vivere: 7 in spiritu transformari 7 spiritualibus abundare. Debz etiam in matrimonium spirituale sic 7 carnale in abundantia celebrari. Gal. v. Spiritus am. et desi. car. n. pfi. Octavo est ibi fortitudo siue patientia firma que fuit in apostolo. Luce. x. Ecce ego mit. vos sicut oves in me. lu. In eodem. xxj. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Sic anima deo coniuncta propter nulla aduersa que sponsus permittit ei euenire separat ab eo. Ro. viij. Quid nos se. a cari. christi. q. d. nihil. imo reputat se beatam si pro amore sponsi patiat aliquid aduersi. Actuum. v. Ibat ap. gau. a conspe. con. qm dig. ba. sunt pro no. ie. cotu. pa. Nono est ibi edificatio proximorum que fuit in apostolis. Math. v. Vos estis lux mundi. Sic anima deo coniuncta propter amorem sponsi edificat verbo 7 exemplo. ut propter ipsa ab omnibus ametur. Ro. xij. Pronidentes bona non timetis coram deo: sed etiam coram hominibus. Tbi. iij. Exemplum esto fidelium in verbo. in conversatione. in caritate. in fide. in castitate. Decimo est ibi victoria plena de inimicis. que fuit in apostolis. Lu. x. Reuersi sunt autem. lxxij. discipuli. Domine etiam demonia subiiciunt nobis in nomine tuo. Sic anima sponsa dei omnes persuasiones dyaboli superat. resistendo quibus ei persuadet. ut pro peccatum mortale secum fornicet. Iaco. iij. Resistite dyabolo. 7 fu. a vo. Vincit enim mundum ipsum odiendo 7 fugiendo. quia sponsum suum christum occidit vincit etiam carnem ipsam mactando. 7 domando. quia a deo sponso suo ipsa retrahere nititur. j. Cor. ix. Castigo corpus meum 7 in ser. r. Undecimo est ibi concordia 7 unitas animorum que fuit in apostolis Act. iij. Erat illis cor unum 7 anima una in domino. Sic anima sponsa dei unum est cum deo et habet eum ipso idem velle 7 idem nolle. Et ideo omnia mandata eius implet. Psal. Ad omnia mandata tua diri. j. Cor. vj. Qui adheret deo unum spiritus est. Duodecimo est ibi communio rerum sicut in apostolis fuit. quibus erant omnia communia

et distribuebatur unicuique prout opus erat. ut dicit Actuum. ij. Sic anima sponsa christi omnia habet communia cum deo. Et ideo petentibus se ex parte dei bona sua largitur: que ipse in persona illorum se recipere profiteretur. Mat. xxv. Quod unum ex minimis me. se. m. se. In hoc matrimonio debet anima sponsa christi habere ydrias aque. id est lacrimas oculorum 7 cordis. ut in eis sepe laetur ne sponso turpis appareat. iij. Regum. v. Gade 7 la. se. m. ioz. ps. Lauabo per sin. no. le. meum etc. Sic lauit se magdalena 7 petrus. et ideo sponso innumerabiliter placuerunt. Aque istius matrimonij. i. aduersa et tribulationes. et tristitia que in hoc matrimonio contingunt conuertentur in vinum optimum gaudij et consolationis. Io. xvj. Tristitia vestra vertet in gaudium. Psal. v. Transiimus per ignem 7 aquas 7 eduxisti nos in refrigerium. Et sic patet de matrimonio spirituali. Tercium est matrimonium factum in thalamo inter filium dei et humanam naturam. quod fuit initiatum in patriarchis 7 prophetis quando deus iurauit abraham 7 dauid quod de semine ipsorum carnesumeret. ps. cxxxj. Iurauit deus. da. 7 non frui. cum de frui. ven. t. p. su. s. t. Tunc fuere istius matrimonij sponsalia celebrata. Fuit autem ratificatum in gabrielis archangeli missione. tunc enim ratum et acceptum est factum tam ex parte dei ad consummandum matrimonium angelum mittentis quam ex parte virginis que vices humane nature gerebat consentientis. Consummatum vero fuit dum filius dei humanam naturam. i. animam et carnem in utero virginis tamquam in thalamo in unitate persone sibi uniuert et copulauit. ut essent duo in carne una id est diuina et humana natura in una persona filij dei. Sicut in matrimonio carnali sunt duo in una carne scilicet generanda. Uterus ergo virginis fuit istius conubij thalamus. ut dicit Grego. ps. Ipse tamquam spon. pce. de thalamo suo. Fuit autem hec sponsa in domum viri introducta in christi ascensione. Tunc enim humana natura ad dextram dei patris est pariter collocata tamquam dilecti sui sponsa. Et nota quod incarnatio dei dicitur matrimonium propter septem que require infra secunda dominica post trinitatis in primo membro sermonis de euangelio etc.

De epistola. Sermo

rit.

Habentes dona

tos fm gram que data est vobis differetes zc. Ro. xij. Intellectus huius eple depedet ex supiorib. s. ex epla dominice precedetis que immediate supra hac ponitur. In qua ondit apls qz oes xpiani sic adinuicē mēbra corpis naturalis sibiinuicem subministrāt in opatōnib. suis. ita fideles debent gratijs sibi datis mutuo subuenire. Et ad hoc i pnti epla apls fideles inducit. Que quidē epla scindit in tres ptes. Primo docet quō superiores. s. qui habēt aliquā excellētiā respectu alioz: z gram specialē. debēt illā gratiā alijs ministrare. ibi. Habētes do. Secundo ondit quō equales se adinuicē debent habere ibi. Dilectio sine simulatiōe. Tercio ostendit quō etiā ad inimicos debemus beniuolentiaz demonstrare. ibi. Benedicite pse. zc. **¶** Primo g docet quō supiores. s. qui habēt excellētiā aliquā respectu alioz: z gram specialem debēt illā alijs ministrare. qz sicut vnū mēbrū ministrat alijs bonum suum: sic fideles debēt adinuicē facere. Et hoc ē. Habentes do. zc. differentes. i. dona differentia. dico habentes fm gram que data ē vobis. Math. x. Gratis accepistis gratis date. Omnia em bona a gratia dei sunt. Sitis sup. mēbra dei adinuicem. id ē in diuersis donis a deo vobis gratis collatis: sitis sicut mēbra corpis: que mēbra bona sua sibi adinuicē pūngunt z sibi mutuo seruiunt. **¶** Et enumerat hic septem dona. **¶** Primū ē pphetia in dicēdo occulta vel futura. Et hoc ē siue pphetiam sup. habeatis. z h fm rōem fidei. i. fm qd exigit fides illoz quibus pphetatur et qui pphetant z habent donum pphetie. i. siue habeatis pphetiā ppter fidē vram siue ppter fidem illoz quibus pphetatis. sitis mēbrū alter alterius in pphetando que decet. Et nota qz a dono pphetie incipit quia in primitiua ecclia credētes accepto spiritu sancto pphetabāt. Et accipit pphetare p futura pdicere vel occulta reuelare. **¶** Secūdu ē ministeriū in sacramēta ecclie ministrādo. z h ē siue ministeriū habeatis sitis mēbrū i ministrādo. s. sacramta inferiorib. j. Cor. iij. Sic nos existimet hō. vt mīstros xpi z dispētores ministerioz dei. **¶** Terciū ē doctrina in ig rātes decendo. Et h ē siue qui docet. i. docere ē aptus sit mēbrum i doctrina illā alijs amīnistrādo. Prover. xj. Qui abscondit frumenta

maledicetur a populis. benedictio autē super caput vendētium. Daniel. xij. Qui ad iusticiam eru. mul. qī stel. in p. e. Quartū ē exhortatio ad p̄silia implēda. Et hoc ē qui exhortat id ē qui habet gram exhortādi. i. inducēdi. p efficacē verbū z sanctā vitā suā alios ad maiora. s. consilia. Tytuz. ij. Hec loquere z exhor. **¶** Quintū ē abūdantia rerum ad necessitates paupum subleuādum. z hoc ē. qui tribuit. id ē. qui habet vnde tribuat elemosinā corpālē paupibus sit mēbrum in simplicitate dando illam. i. solum pro vita eterna nihil aliud querens i elemosina prouer. x. Simplicitas iustorum dirigat eos. Math. xv. Nesciat sinistra quid faciat dextera tua. **¶** Sextū est eminentia status ad alios gubernanduz. Et hoc est. qui p̄st. scilicet alijs per gratiā p̄lationis et regiminis. p̄stet z sit mēbrū in solitudine. et primo sui. ij. Thimo. ij. Sollicite cura teipz probabile exhibere do operariū incōsufibile Et postea aliozū. ps. Ecce nō dormitabit neqz dor. q. c. isrl. **¶** Et nota qz triplex est sollicitudo. Prima est mūdane curiositatis. que prohibetur Math. vj. Nolite solliciti esse di. quid man. aut quid bi. Secda est hūane infirmitatis. que indulget. j. Corin. vij. Qui cum vxore ē: sollicitus est que sunt mūdi quō placeat vxori. Tercia ē diuine circūspectōis. scz sollicitudo eozū q ad deū spectāt. p se et p alijs. De qua hic dī. z. j. Cor. vij. qui sine vx. ē sol. est q sunt dei z quō placeat. Et platis p̄tēplatiuis p̄cipit. ij. Th. ij. Sollicite cura teipm zc vt s. **¶** Septimū ē miseratō ad miseris ppatiēduz. Et hoc ē. qui miseret. i. qui hz donum miserēdi z ppatiēdi miseris: z vi oppressis. misereat z sit mēbrū in hilaritate. Eccl. xxxv. In omni dato fac hilarē vultū tuū. In eodē. j. Inclina aurē tuam paupī sine tristitia. Quia hi. da. di. deus. ij. Cor. ix. Et nota qz p se ē dare elemosinā paupī z p se ē misereri. qz elemosina respicit actuz exteriorē. z misereri actum interiorē cordis. Est eniz misereri miseris dare cor. Unde vnum potest esse sine altero. Potest enim quis misereri sine dare elemosinam. Est ergo misereri elemosina interior cordis. que magis placet deo. Proverbiōz. xxij. Prebe fili mi cor tuum m. Et sic patet primum. Secūdo ostendit apostolus quomodo equales se adinuicem debent habere. Et ponit hic octo in quibus se equales adinuicē debent habere fm deū viuere cupientes.

Primū ē dilectio vera et discreta q̄tū ad se.
sc̄z vt in se verā dilectōem habeant. **D**ilectio
aut vera ē q̄n ē sine simulatōne. **D**iscreta hō
ē q̄n in pximo oditur culpa et diligit natura.
Et hoc ē dilectio sine simulatōne sup. vera et
nō ficta. quia vt d̄r in **Job. xxxvj.** Simulato
res et callidi puocant iram dei. **J. Jo. iij.** Nō di
ligamus verbo neq; lingua: sed ope et verita
te. **O**diētes malum. et adherētes bono. i. dile
ctio vestra nō solū sit vera: s̄ etiā discreta. q̄d
tunc ē q̄n entis odiētes malū i pximo et adhe
rētes bono eius p amore. **ps.** Qui diligitis
eo. odite malū. **Aug.** Sic diligēdi sunt hoies
vt eoz nō diligant errores. **¶** **S**ecūndum est
affectus dilectōis q̄tum ad alios. vt. s̄. sic q̄s
habet dilectōem dei et pximi in seipō. ita velit
pximū habere. **E**t sicut ip̄e diligit pximum:
ita velit reamari a pximo. et hoc ē caritate fra
ternitatis inuicem diligētes sup. sitis. vt quili
bet nō tm̄ alterum diligit. sed ab illo rediligi
appetat. **Joh. xv.** Hoc ē p̄ceptū me. vt di. in
u. sic di. v. Quia sicut diligere pximum pri
net ad salutem tuā. ita vt diligaris ab ip̄o pti
net ad salutē ip̄ius. quā sicut tuam debes dili
gere. **Matth. xxij.** Diliges pximū tu. sic teip̄m
¶ **T**ercū ē opinio bona de pximo ad pximū
que on̄ditur in exhibitōe honoris. **E**t hoc ē
honore inuicē p̄ueniētes sup. sitis. vt quilibz
on̄dat se sentire de altero q̄ sit venerabilis et
bonus. **E**st em̄ honor fm̄ p̄m. reuerētia ex
hibita in testimonium virtutis. **Philip. ij.** In
humilitate superiores s̄binuicem arbitrātes. **J.**
Pe. ij. Omnes honorate. et hoc exigit amor
si ē in corde. qui em̄ veraciter diligit sine du
bio honoratur. **Ambro.** Nō ē amor fratern⁹
nisi mutuis se p̄ueniat obsequijs. **E**tia viliō
res de ecclesijs honorare debemus. **J. Coz. xij**
que putamus ignobiliora mēbra eē corporis
his abundantōres honorē circūdam⁹. **Q**uar
tum ē sollicitudo pximo obsequendi in seruo
re sp̄s. **S**icut em̄ p̄lati et qui p̄sunt debēt cir
ca subditos sollicitari vt dictū ē. ita subditi ad
inuicē debēt eē solliciti in mutuis obsequijs ex
hibēdis. et hoc ē sollicitudine. s̄. exhibendi q̄d ē
vtilē. nō sitis pigri. quia tale ē opus dei. qz vt
d̄r **Hiere. cl. vij.** **V**aledictus qui fa. op⁹ dei
neg. **S**ed multi sunt de quibz dicit **Prover.**
xxvj. Sicut ostiū vertit in cardine suo: sic pi
ger in lectulo suo. **H**ec aut sollicitudo debz eē
in seruoze sp̄s sicut sollicitudo marthe. **E**t h̄
ē sp̄s seruētes sup. sitis. i. debetis eē solliciti in

seruoze sp̄s qui est caritas et ignis diuinus. **J.**
Thessa. v. Spiritū nolite extinguē. **¶** **Q**ui
tum ē bona intentio in opibus bonis. vt sc̄z in
omnibus bonis queramus gl̄iam dei. vt pro
ip̄is spem retributōis eterne habeamus. **E**t
hoc ē d̄no seruētes. i. p̄pter d̄nū sitis seruētes
in quibz seruitis. vt in omnibz n̄bil nisi eē
gl̄iam queratis **Matth. v.** **S**ic lu. lux ve. corā
ho. vt vi. op. v. bona et glo. pa. v. q̄. zc. **¶** **S**im
aliā s̄ram. **¶** **T**pi seruētes. s̄. sitis. i. fm̄ t̄pis exiē
tiā et oportunitatē pximo seruati. **Ecc̄l. viij.**
Omn̄ negotio t̄ps ē et oportunitas. **E**t ad h̄
faciēdum vos moueat spes retributōis eter
ne. vt i opibus sitis gaudētes spe. i. bona gau
denter faciatis. p̄pter spem retributōis eterne
vt si terreat labor alliciat merces. **Gen̄. xv.**
Ego ero merces t. ma. ni. **S**pe illius boni ad
quod tēditis: quicquid in via p̄tingit gaudē
re debetis. **¶** **S**extū ē patiētia in aduersis. vt
si a pximo molestemur vel quecūq; mala nos
p̄mant patiētiā habeamus. **E**t hoc ē in tri
bulatōe patiētes. **E**st em̄ patiētia sac̄me
ritoz. et quāto plus extēditur: tāto plus capit
Matth. xxj. **I**n pa. ve. pos. aias ve. **Q**uidam
scandunt istū saccum et iō omnia merita effun
dunt. **Aggei. j.** **Q**ui p̄gregauit merces misit
eos in saccū p̄tulum. **P**atiētia em̄ in aduer
sis purgat aiaz et facit eā p̄fectā. **Jaco. j.** **P**a
tiētia opus p̄fectū habeat. vt sitis p̄fecti. **E**t
iō beatus vir qui suffert temptatōem. qm̄ cū
pro. su. ac. co. vi. vt ibidē d̄r. **¶** **S**eptimū est
orōnum instantia. vt. s̄. p̄ malis culpe amoue
dis et p̄ bonis et necessarijs obtinēdis oratōni
instemus. **E**t hoc ē orōi instātes sitis. **Thes.**
v. **S**ine intermissione o. j. **Pe. iij.** **E**stote p̄u
tentes et vigilate in orōibz. **P**ro nobis nāq;
et alijs orare debemus. **M**ulta em̄ nos ad orā
dum impellūt. s̄. abundantia maloz et piculoz
que circūstāt. quia totus mundus in maligno
positus ē. **Joh. v.** **H**iere. **O**mn̄is hō a px
imo suo se custodiat et in omni fratre suo non
habeat fidutiā. qz omnis frater supplantatus
supplātabit et omnis amic⁹ fraudulenter in
cedet. **E**t debilitas virū ad resistendum mala.
Ro. vij. **V**ideo aliā lege in mēbris meis re
pugnātem legi mētis mee et captiuātez me in
lege peccati que ē in mēbris meis. **E**t carētia
bonoz viroz qui deficiunt. **Ysa. lvij.** **V**iri mi
sericordie tollūt. quia nō ē qui eripiat. **Mat.**
ix. **M**essis quidē multa oparij pauci. **Roga**
te ḡ d̄nū messis vt mittat oparios i mellē suā

Octauū ē misericordie exhibitio ī sanctōs
7 pegrinos. nō solū em̄ plati et maiores debēt
benefacere suis inferioribz: s̄ etiam inferiores
ad iuuicē debēt sibi mutuo subuenire. et iō qđ
supra dixit de maioribz ad minores. nūc dicit
de paribz inter se. vt vnus subueniat alteri. et
maxime sc̄tis hominibus benefacere debem?
Ecc̄l. xxi. Si benefeceris sc̄ito cui benefeceris
benefac iusto 7 magnā inuenies retributōem.
et ne susceperis peccatorē. 7 hoc ē necessitatibz
sc̄toz coicantes sup. v̄ra bona t̄palia. **Heb.**
xiiij. Beneficētie et cōmunicatōis nolite obli-
uisci. talibus em̄ hostijs promeretur deus. **iij.**
cor. viij. v̄ra abūdantia. s̄ in rebus t̄pali-
bz. illoz inopiā suppleat. vt 7 illoz abūdantia sc̄z in
sp̄ualibz v̄re inopie sit suplemētum. et hoc si
sunt in loco residentes. Si aut̄ sunt trāseūtes
recipiatis eos hospitiō. Et hoc nō solū semel
s̄ p̄tinue sitis sectātes hospitalitates ī illis. s̄
qui trāseūt exēplo abrae 7 loth. qui inde ma-
gna p̄mia sunt p̄secuti. Et abraā in angel̄ ho-
spitiō receptis cognouit vnitatē 7 trinitatem
dei. dū tres vidit 7 vnū adorauit. accepit pro-
missionē de filio habēdo de quo filius dei de-
bebat nasci in quo omnes gētes benedicti de-
bebant. Et loth ab eis dē angelis liberatus ē
ab incendio sodomoz. **Hystoria** habet **Be-**
ne. xviiij. 7. xix. c. **Martha** 7 **martha** 7 **maria**
magdalena hospite xp̄i sanctificate sūt. 7 ma-
rimas gr̄as a deo receperūt. **Pluries** ē inuē-
tum qđ hospitales credētes recipere pegrinos:
recepērūt xp̄m. Sicut patz de beato **Brego.**
qui pluries recepit xp̄m 7 angelū dei. **Immo**
melius dicamus qđ semp̄ recipiūt xp̄m. **Da-**
thei. xxv. **Esuriui** 7 de. mi. mā. zc. **Multa** val-
de deberēt nos inducere ad opa misericordie 7 ma-
xime ad hospitalitatē sectādā. Et sic p̄z se-
cūdum. **¶ Tercio** cōdit apl̄us quomō
ad inimicos debemus benivolētiam demon-
strare: 7 hoc qđtum ad quinqz. **Primo** vt cor
de inimico benedicamus p̄ ip̄o orādo. **Mat.**
v. **Orate** p̄ p̄sequētibz 7 calūniātibz vos. Et
7 hoc ē benedicite. i. bonū optate p̄sequētibz
vos. 7 p̄ ip̄is orate vt de? r̄ducāt ip̄os ad peni-
tētiam. **¶ Secūdo** ore 7 nō solū corde inimi-
co benedicamus eū salutādo 7 benedicendo.
hoc ē benedicite. s̄ ore. 7 oris benedictō et cor
de p̄cedat. 7 nolite maledicere p̄tra quosdam
qui simul benediūt 7 malediūt. **Unde** be-
nedictō nō sit maledictōi admixta. exēplo xp̄i
de quo d̄r. **j. De. ij.** **Qui** cū ma. n. m. cū pa. nō

cō. **Tercio** vt p̄gratulemur inimico in bonis:
7 cōpatiamur in malis. Et hoc ē gaudere. sc̄z
cū inimicis gaudētibz sup. debetis. vt p̄ h̄ con-
gratulatōis signa animi benivolētia designet
7 demonstratur. **Philip. ij.** **Gaudeo** 7 p̄gra-
tulor omnibz vobis. **Idipm** aut̄ 7 vos gaude-
te 7 p̄gratulamini mihi. Et similiter flere de-
betis. s̄ cum inimicis flentibz. vt cōpassionem
in aduersis eis ingruentibz ostēdat. **Ecc̄l. vij.**
Nō desis plorātibz in p̄solatōem. 7 cū lugen-
tibz ambula. **iij. Cor. x.** **Quis** infirmat et ego
nō infirmor. quis scan. 7 nō vroz: Et ita debe-
tis gaudere 7 tristari cū inimicis vt bonum et
malū eorum v̄m reputetis. qđ ē summe p̄fe-
ctōis. **Unde** determinat modū gaudij 7 me-
roris. Et hoc ē. **Idipm** inuicem sentientes si-
tis sup. vt qđ vnus sentit. i. exp̄itur siue malū
siue bonum sentiat alter p̄ animi cōpassionē
7 per signi ostētionem. **Aug.** **Bona** volūtas
aduersa alterius quasi p̄p̄ia debet respicere.
Quarto vt in intellectu cum eo p̄cordemus.
vt etiam si sciamus alta et magna nō prefera-
mus nos ei ip̄m vilipēdendo 7 sup̄primendo.
7 n̄am sciētiam exaltādo sed consentiamus
humili sciētiam quam inimicus noster habz et
ostēdamus nos cum eo in omnibus p̄corda-
re. Et hoc ē. **Nō** sitis alta sapientes qđtū ad
intellectū. i. non ostēdatis vos alta et magna
sapere: alijs respectis. **Ro. xi.** **Noli** alta sa-
pere s̄ time. **Luce. xvij.** **Quod** altum ē homini-
bus abominabile est apud deū. Sed sit hu-
milibus p̄sentientes. id est humili sciētiam par-
uuloz quibus deus reuelat veritatē. **Mat. xij.**
Abcon. ea. a. f. 7 p. 7 r. e. p. **¶ Quinto** vt ini-
mico malum pro malo non reddamus sed bo-
num. et hoc est quod post hanc epistolam di-
cit subdens. **Nalli** ma. pro ma. red. s̄ cū om-
nibus pa. ha. **Ro. xij.** **Si** esurierit in. t. ci. il. zc.
Et sic patet tertium. 7 per p̄sequens patet li-
tera. **Nam** apostolus in hac epistola ad vigi-
ti optima nos hortatur. **Nam** ponit septem
qđtum ad maiores respectu minorum. et octo
respectu equalium. que debent habere ad in-
uicem. et quinqz qđtū ad inimicos. **¶ Ad** edi-
ficatōem nostram vnum solum in hac episto-
la videamus. **Quia** cū tota scriptura clamat
qđ hoīes bñ agāt. 7 de? innumerabilia p̄mia bñ
agētibz p̄mittat. 7 male agētibz penas inu-
merabiles p̄minet. bñ est opari sit op? rōis qđ
hoīe d̄nat. q̄re n̄ oēs hoīes bñ opāt. 7 vtute
destra viciose agūt. **p̄s. n̄ ē qđ sa. bo. zc.** **Ad** qđ

dicendum. q̄ h̄ p̄tingit p̄pter sex. **E** **P**ri-
mo p̄pter facilitatē. Bonū em̄ opus p̄cedit a
virtute. virtus aut̄ vt dicit p̄hs ē circa diffi-
cile sicut patet. **N**ā in fide n̄ra multa difficilia z
omnē intellectū n̄m excedētia cōtinent q̄ ad
salutē p̄sequendā credere ōz. **P**ropter qd̄ d̄r
Isa. liij. Dñe quis cre. au. n. Simile apparet ī
spe. q̄ ei hō sperat futurā gl̄iam quā nec ocu-
lus pōt videre. nec auris audire. nec cor p̄gno-
scere. nec intellectus intelligere. vt di. ap̄lus. j.
Coz. ij. ē valde difficile. Simile apparet in ca-
ritate. **N**ā q̄ homo diligit iūmicos z diligit
deū plus q̄ se. z futura bona plus q̄ p̄ntia. est
valde difficile. **H**omines aut̄ magis inclinā-
tur ad facile. q̄ ad difficile z idō plures male
agunt q̄ bene. **S**ecūdo h̄ p̄tingit p̄pter mul-
ticiplicitatē. quia vt di. **D**yo. malū p̄tingit mul-
tifariā. i. multis modis. bonū aut̄ vnifariam. i.
ex vna z p̄fecta cā. **E**xemplū de hoīe sano z ī-
firmo. **A**d hoc aut̄ q̄ sit sanus oportet q̄ ī to-
to corpe z in oīb̄ mēbris sanitate potiatur.
Similiter apparet in pulcritudine. **I**dē ḡ di-
cēdū ē de opatōne bona z mala. in qua si vna
circūstātia desit sufficit q̄ sit mala: sed ad hoc
q̄ sit bona oēs circūstātie bone requirunt. vt
q̄ sit facta debito mō. tpe z loco suo. bono ani-
mo. ad bonū finē: z multa alia. **H**ō aut̄ citius
amittit aliquid q̄ oīa seruet. z idō plures male
agūt q̄ bene. **T**ercio p̄pter p̄naturalitatē
vnūquodq̄z ei magis inclināf ad id qd̄ ē sibi
naturale q̄ ad illud qd̄ ē sibi ab alio. **S**ic
lapis magis inclināf ad ferri deorsum qd̄ ha-
bet a natura q̄ ad ascēdere sursum qd̄ h̄z a
p̄piciente et ecōuerso ē de igne. **S**ed cum hō
sit ex nihilo. z naturaliter defectine opat̄ qd̄ ē
opari malū. quia facere malū nō ē nisi deficere
a bono. vt dicit **Bohe.** **E**t idō dicit **Aug.** q̄ ma-
lū nihil ē. et nihil fiūt hoīes cū peccāt. **O**pari
aut̄ bonūz habet hō a deo. **Joh. xv.** Sine me
nihil po. fa. **E**t idō hō citius inclināf ad malūz
qd̄ habet a natura q̄ ad bonūz qd̄ habet ab
alio. s. a deo. **E**t hāc rōem assignat **Gregou?**
Quarto p̄pter boni p̄pinitatē. **O**mnis em̄
hō naturaliter desiderat bonūz. quia vt dicit
p̄hs. bonū ē qd̄ oīa appetūt. **H**ec aut̄ ē diffe-
rētia inter opatōem boni z opatōem mali. q̄a
in opatōe mali ē delectatio et postea sequitur
amaritudo. quia vt dicit p̄hs. mali penitūdi-
ne replent̄. sed in opatōe boni ē ecōuerso. q̄a
bonū sit cū difficultate. quia arda ē via q̄ du-
cit ad vitā **Mat̄. vij.** **E**t idō ē ibi pena: s̄z po-

stea sequit̄ delectatio. quia bonūz laborum
gloriosus ē fructus **Sap. ij.** **H**omo aut̄ ma-
gis inclinatur ad p̄ns bonū q̄ ad futurū. q̄ fu-
turū ē incertum. z pōt nō haberi et p̄di. p̄pter
qd̄ puerbiū dicit. **V**elins est hodie oum q̄
cras gallina. **Q**uinto p̄pter malā societate
Nā in omni ope bono caro p̄trahit anime.
Gal. v. **C**aro p̄cu. aduersus sp̄m. **E**t ita for-
titer declinat animam ad delectabilia mūdi. q̄
gia nō pōt agere bonū qd̄ vult. **Ro. vij.** **P**ō
em̄ qd̄ volo bonū hoc ago. sed quod odi ma-
lum illud facio. **V**ideo em̄ aliam legez in mē.
meis repugnātem legi mentis mee. **E**t idō
anima tedio victa malum opatur. **H**ec aut̄
p̄trahetas in homine nō fuit nisi peccasset.
Iusto em̄ dei iudicio factum ē. vt dicit **greg.**
q̄ statim qñ anima rebellauit dō z caro rebel-
lauit anime. **S**exto p̄pter modicam fidei-
tatem. **S**i em̄ homo crederet aliam vitam et
immēsitatem penarum z p̄petuitatem z simi-
liter immēsitatem glorie. et crederet firmiter
p̄pter bona opa in perpetua gloria collocari.
et p̄pter mala eternis ignibus deputari. raro
male ageret. **S**ed homo habet fidem mox-
as z remissam z di. forte sic erit. sicut dixit adā
cū dicit̄ sibi q̄ eēt deus. nō ēi credidit quia
vt dicit ap̄lus. j. **A**bi. ij. **A**dā nō ē seductus: s̄z
dixit. **S**i hoc mihi enuent: videbo. ita homi-
nes non credunt sed dicunt: si erit videbim̄?
Propterea apostoli dixerunt x̄po **Luc. xvij.**
Domine adauge nobis fidem.

Dominica secunda post octauas epipho-
nie de euangelio **Sermo**

Quoniam descēdiss̄
ihs de monte secute sunt eum tur-
be multe **Mat̄. viij.** **I**n hoc euā-
gelio duplex miraculuz a saluatore n̄ro factū
salubriter recitatur. **P**rimū fuit mūdatio cu-
iusdā leprosi. **I**n principio euāgelij. **S**ecūdū
fuit curatio palitici. **I**bi. **C**um aut̄ introisset ca-
pbar. **C**irca primum miraculum. s. mūdatio-
nem leprosi tria ponuntur. **P**rimo miraculū
antecedentia. **I**bi. **C**um descendisset ihs ecc. le.
z. **S**ecundo miraculum concomitantia. **I**bi.
extendens ihs manum: ait. **V**o. m̄n. **T**ercio
miraculuz sussequentia. **I**bi. **E**t ait illis biefus.
Vide. ne dixit. sed va. of. te. sana. z cetera pla-
na est.

Sensus mysticus

Distice aut exponedo nota qz p istu lepro-
 suz intelligit genus humanu peccato infectu
 Quando g ibs descedit de monte sue maiesta-
 tis z factus e ho. tunc secute sunt eu turbe ml-
 te. Aliqui vt instrueretur z sequerent audien-
 do verba vite vt discipuli aliqui vt sanarent
 vt infirmi. Aliqui vt viderent signa. vt curio-
 si. Aliqui vt obseruarent. vt pharisei. Anteqz
 em descenderet de mote deitatis sue fieretqz ho
 pauci eu sequebant. quia pauci eu cognosce-
 bant. Na solum iudei. ps. Notus in iudea de-
 us. Quando g factus e ho. tuc venit ad eu le-
 prosus. i. genus humanu peccato infectum et
 humiliavit se mala sua recognoscendo: z ado-
 ravit eu: z salute petiuit. Tria g fecit. Naz ve-
 nit p caritate z desideriu passibz metis. sic em
 ad deu accedit. Adoravit p fide z humilitate
 Salute petijt p spem et benignitate. d. Do-
 mine si vis po. in. mu. q. d. Posse tuu credo z
 psiteoz. quia credo te ee veru deuz quia omnia
 potes. Et io vt deu te adoravi. Nec ppe bo-
 nitate tua salute mea spero z io munda me. qa
 si vis potes me mudare. Et extedens ibs ma-
 nu sue virtutis tetigit eu di. Volo mudare. i.
 sis mudus. Impatui modi e. q. d. Quid mi-
 ru si volo te mudare imo ppter hoc solu de ce-
 lo descendi z factus sum ho: vt tangerē z cura-
 re. Et nota qz statim qn ibs tetigit hominem
 leprosum. qd fuit in cruce qn factus e sicut le-
 prosus totus sanguinolētus z vlcerosus totus
 iuxta illud. Isa. liij. reputauimus eum. q. le. et
 pculsum a deo z humiliatu. tuc sanatus e ho
 In cuius figura ibs voluit tangere leprosum
 ad innuedum qz qn ipe quasi leprosus fieret
 tuc ho mudaretur. Et hoc e qd sequitur. Et
 pfectim mandata est lepra ei. **F** Et no-
 ta qz in omnibz mebris xpi erat virtus sanati-
 na. Luce. vi. Virtus de illo exibat z sanabat
 omnes. Na manu tagedo hunc leprosum sa-
 nauit eu ore dicedo matheo. sequere me sana-
 uit eu in anima. oculo respiciendo petru puer-
 tit eu. pedes cu tangerent a magdalena a pec-
 catis dimissa e. du facies eius staret supra so-
 crum petri obumbrado ea: febris dimisit eaz
 dum emoriosa simbriam vestimenti eius ta-
 geret: sanata e. dn digitum suum misit in au-
 res: z os muti loquelā habuit z auditus dum
 sputo oculos ceci nati liniuit rebabuit visum
 dum vocē gutturis eius audiuit lazarus reui-
 xit. Si g a lepra peccati cupimus sanari veni-

amus ad deu p desideriu z caritate. **Jaco. iij.**
 appropinquate deo z appio. vo. Adorem eu
 p fide z humilitate qz credere oportet accede-
 rem ad deu. vt patet ad hebre. iij. Detamus
 salute p spem et benignitate. ppter eius ei be-
 nignitate salute speramus. **Lytuz. iij.** Po ex
 opibz iusticie que se. n. s. fm. f. m. sa. n. f. Et sic
 patet ancedetia z comitātia miraculu pmu.

Moralitas

Moraliter aut nota qz p leprosum istu in-
 telligit peccator. z p lepra peccatu multipli-
 roe. **B** **P**rimo roe figure eoz. q de ma-
 dauit p moysen circa leprosum obfuar. Na
 vt patz **Leui. xij.** Leproso existenti in lepra
 quinqz picipiebant facere. s. vt recedet a socie-
 tate hoim. vt portaret vestimenta dissuta. vt
 habet caput discooptu. vt haberet os tectuz
 et vt clamaret se immudu. **Via** h zueniut pec-
 catoru. Na peccator p peccatu h quiqz mala
 incurrit. **H** **P**rimo ei sepat a deo et a
 societate angeloz z scfoz z a societate fidelium
 de ecclesia. de quibz no e merito s solu numero et
 e hitatio e cu demoi bz z cu feris pessimis. q
 deuorat aiaz in deserto. i. in mudo ab omni vir-
 tute deserto. **Job. ij.** Frater sui draconu et so-
 cius strutonu. Sic nabuchodo. ppter peccm
 pietus fuit ab hoibz. z factus bestia cum be-
 stis habitauit. vt patz. **Dan. iij.** **Psal.** Ho
 cu in ho. eet n. int. cop. e. i. m. et similis fa. e ill
 Et tade recludet in leprosozio inferni. Nam
 de celo. de paradiso z de mudo expulsi sunt pec-
 catores. z eis leprosozi i inferno e assignatu.
Apoc. xij. Foris canes z venefici. **S**ecun-
 do hz vestes dissutas. i. vtutes q sunt vestes
 aie qz virtutes ita sunt psute in hoie iusto vt
 qui hz vna habet omes. nec vna sine reliquis
 haberi pot. Per peccm aut dissuit qz pecca-
 tor pot habere fidem informē sine alijs virtu-
 tibz pot habere prudētia sine alia. s. fortitu-
 dine z iusticia sine tyantia. put sunt virtutes
 morales z no infuse a deo. Tales virtutes qz
 sunt dissute modicu calefaciut aiaz. Et ido a
 do reiciunt. **Apoc. ij.** Utina ees calid aut fri-
 gid s qz tepid es icipia te euome ex ore meo
 Qui tles vestes hnt se viri pfusi turpit val-
 de. qz n coopunt turpitudine pctoz suoz. sic
 vniusa delicta opit caritas. vt dr puer. x. hoc
 fuit figuratu i eo q oino rex. i. dyabol fec p-
 scidi vestes vsqz ad nates nuncijs dauid q ine-
 rant ad psoladu euz. Quibz rex dauid man-
 dauit qz no rediret in bierlm ad eum: s staret

De leproso peccator

Primo Sepat a deo

Job. 2.

Dan. 4.

Secundo vestes dissutas i. vtutes q sunt vestes aie qz virtutes ita sunt psute in hoie iusto vt qui hz vna habet omes. nec vna sine reliquis haberi pot. Per peccm aut dissuit qz peccator pot habere fidem informē sine alijs virtutibz pot habere prudētia sine alia. s. fortitudine z iusticia sine tyantia. put sunt virtutes morales z no infuse a deo. Tales virtutes qz sunt dissute modicu calefaciut aiaz. Et ido a do reiciunt. Apoc. ij. Utina ees calid aut frigid s qz tepid es icipia te euome ex ore meo Qui tles vestes hnt se viri pfusi turpit valde. qz n coopunt turpitudine pctoz suoz. sic vniusa delicta opit caritas. vt dr puer. x. hoc fuit figuratu i eo q oino rex. i. dyabol fec pscidi vestes vsqz ad nates nuncijs dauid q inerant ad psoladu euz. Quibz rex dauid man dauit qz no rediret in bierlm ad eum: s staret

Apoc. 3.

Psal.

2. Reg. 10.

Tertio
Caput Insuper

Gen. 4

Geno 2

Epho. 6

Quarto
OS tortu

Quinto
Clamare se immundum

in hiericho. vt patz. ij. Reg. i. Sic dyabolus facit illis qui p̄solant eū in eo q̄ male agūt q̄bus dissuit 7 p̄sedit virtutes: 7 sunt viri p̄susi tarpiter valde. Quibus deus mādat. i. p̄hibet ne veniāt in hierim celeste ad vidēdū euz sed stent in hiericho. i. in defectu 7 carētia visiōnis diuine que ē pena penaz. Hiericho em̄ luna interpretatur. in qua defectus notat. Tertio habet caput discooptum. i. nō habet armaturā dei que p̄sistit in virtutibus infusis. et donis spiritus sancti. Et iō in p̄silio sp̄s stare nō p̄t. nec resistere quin vulneret 7 p̄oretur. Faculis em̄ temptatōnum 7 impulsioibz dyaboli resistere nō p̄t quin ab ipis vulneret et ledet. Et iō chayn peccator effectus ait. oīs qui inuenerit me occidet me. Gen. iij. Et iōo quotidie mortaliter peccat 7 de peccato trahitur ad peccatū. Greg. peccatū qd̄ p̄ penitentiaz nō deletur mor suo pondere ad aliud trahit. p̄pterea di. ap̄lus Ephe. vj. Induite armaturā dei vt pos. sta. a. insi. dya. quia stultuz ē in p̄silio inermem eē. Quarto habet os tectū. qz alimētum aīe. i. verbū dei nō sumit. 7 si sumit: nō retinet 7 fit ei abominabile qd̄ est si gnū mortis. Psal. Omnē escā abominata est aīa eoz 7 appro. vs. ad po. mor. P̄o sumit etiā alimētū vite. qz oīa opa sua sunt mortua nec possunt vitā p̄ferre. 7 iō fame morit. Luce. xv. Ego aut̄ hic fame pereō. Debebat etiam os p̄tectū portare. quia fetebat os eius. Sic peccator corā deo 7 sanctis eius fetet. Isa. xxxij. De cadaueribus eoz ascēdet fetor. Et iō tā qz asinus et canis fetens ad foueas inferni. p̄icitur in morte. Hiere. xxij. Sepultura asini sepelietur putrefactus. 7 piet̄ extra portas hierim. Luce. xvj. Mor. ē di. 7 se. in. Quinto debet clamare 7 dicere se immundū. 7 hoc ē signū. qz se iuuare nō p̄t: sed adiuari petit. Nā ille qui clamat in angustia positus auxiliū petere videt. Peccator em̄ p̄ se p̄t cadere in peccatū s̄ nō inde exire. quia ē sp̄s vades 7 nō rediēs. vt dī in ps. Unde nisi misericordia dei vel prece alicuius sancti viri. vs. p̄cibus ecclesie que quotidie p̄ peccatoribus rogat. iuuaretur peccator nūqz ad deū rediret. Et iō p̄ deuotā orōez fortit̄ dz clamaē. Job. v. Vocā si ē. i. qz ē. qui te audiat. 7 ad aliquem sanctorū p̄uerrere. Psal. Lena. ocu. m. in mō. id ē in sanctos. vii. veniet aux. mi. Sic clamauerūt illi decē viri leprosi. qui steterūt alonge 7 le. vo. d. Ihu p̄. mi. nri. 7 iō mundati sunt. vt

pz Lu. xvij. Sic clamanit chananea. d. Miserere mei fili dauid et filia eius fuit liberata. vt dī Math. x. Secūdo p̄ leprā intelligit̄ peccatū rōe originis 7 vniuersalis infectōnis. Originat̄ em̄ lepra 7 causat̄ ex corruptōne q̄ tuoz humoz. omnes em̄ humiores sunt in leproso corrupti. 7 iō omnia mēbra corrumpuntur. Sic peccatū causat̄ ex corruptōne 7 mala dispositōe quatuor affectōnū que sūt in aīa. que sunt gaudiū. spes. timor 7 dolor. p̄pter qd̄ aīa efficit̄ leprosa. et omnes potentie aīe corrumpunt̄. Gaudet em̄ peccator de peccatis de quibz nō ē gaudēdum: sed stendū. Prover. ij. Letantur cū ma. 7 ex. in re. pe. Et de quibus ē gaudēdū. s. de bonis opibz n̄ gaudet imo attediat̄ in ipis. Job. x. Ledz ani. vi. m. Vtē timet que nō sūt timēda. s. bona mūdū. ne sibi deficiāt: 7 hoīes mūdū ne se ledant. ps. Illic trepi. ti. zc. Luce. xij. Ne terreamini ab his qui cor. occi. 7 p̄ h. n. ba. am. qd̄ fa. Et nō timēt deū. nec sanctos qui sūt sup oīa timēdi. Lu. xij. Timete eū q̄ p̄ oc. mit. hz in gebē. Ne sperat̄ i q̄b nō ē sperādū. s. i mūdū. q̄ ab initō fefellit oēs i se sperātes. Isa. xxxvj. Ecce p̄dis sup baculū arūdinē p̄ fractū sup egiptū. id ē sup mōm. q̄ ē p̄fusio 7 tenebra. Sic em̄ p̄tat̄ egipt̄. Cui cū innix̄ fuerit hō cōmunitus intrabit manū e. 7 p̄forabit eā. Et nō sperat in bonitate dei. 7 in merito passionis xpi. 7 in orōe sanctorū. i. q̄ sperādū ē. ps. Sperate in eo oīs p̄gregatio ppli. Vtē tolet de q̄b nō est̄ tolēdum. s. de p̄ditōe pecunie 7 bonoz. et de morte p̄pinqz. 7 de hōi trāstioz. P̄tolet dū p̄dit nūmū qz cū p̄dit deū. Plus tolet p̄dere mūdū qz cclū. Plus possessiones qz virtutes. Plus amicos qz sanctos. P̄ corpus qz aīam. Et de q̄b ē tolēdū nō tolet. s. de morte aīe 7 de verberibz peccator. Prover. xxij.erberauerūt me 7 n̄ dolui. Mirabil̄ error regnat in mūdū qz vt dīc aug. Quia morit̄ hō i corpe 7 oēs amici p̄ueniūt et plorant. morit̄ in anima 7 nullus tolet 7 nullus plorat. Sic ḡ p̄ q̄ q̄tuor affectōnes aīe sunt corrupte i peccatore. p̄pter qd̄ dicit Boc. Gaudia pelle. pelle et timorē. spemqz fugato. nec dolor assit. Nubila mēs ē iunctaqz frenis. bec vbi regnāt. Ex hoz aut̄ q̄tuor corruptōnibz oēs potentie aīe inficiunt̄ tā int̄iores qz exteriores. Nā volūtas fallacia bona vult. Intellect̄ falsa cognoscit. memoria malorum recordatur cor priang cogitat. oculi vana vident. au

res inhonesta audiunt. lingua puerila loquitur. man⁹ illicita tangunt. et breuiter. oes potentie anime sunt infecte. **Tercio** pro lepra significat peccatum ratione operaturis et pueritatis. **Primo** enim lepra sepe pessimas actiones in corpore efficit septem peccata mortalia figurantes que require infra do. xiiij. post tri. in moralitate huiusmodi. **Quarto** pro lepra intelligitur peccatum: ratione curacionis. quia solus deus potest curare leprosum. et similiter peccatores. **Hoc** etiam ibidem require. **Et nota** quod quibus modis legimus lepra curata fuisse in scriptura que signat quibus modis curacionis peccatum. **Primo** aqua ablutione ut lepra naaman: que curata est in iordane. ut patet. iij. Reg. v. **Et** legitur baptismum in quo omnia peccata mundantur. **Apoc. j.** Qui dilexit nos et lauit nos in sanguine suo id est in virtute sanguinis sui que in baptismo operatur. **Signat** etiam lacrimarum effusionem in qua lota fuit magdalena et petrus. **Lu. xxij.** Egressus petrus fleuit amare. **ps.** Exit aquarum deduxit. oculi mei quia non curabo. **Secundo** persone ostensione. ut patet de illis leprosis. que christus dixit. **Ita** ostendit. **yo. sa.** **Et** fac. e. duos. i. mundos. **Luca. xviij.** **Et** signat confessionem in qua homo ostendit conscientiam sacerdoti loco dei que est tante virtutis quod statim ut homo propter firmiter peccata mundat et a culpa: et a pena inferni liberat. **ps.** Dixi confitebor. me in inu. m. domino et tu re impi. p. m. **Ex** magna ergo misericordia dei. peccata que tanta facilia et efficaciter remedia sunt peccata instituit et homo miser non sumit ea. **Tercio** presertim separatim ut lepra marie sororis moysi. pro qua cum moyses rogaret ut sanaret. respondit dominus. septem primo et maneat extra castra sex diebus. ut patet. **Nu. xxi.** **Et** signat excommunicationem. et aliarum penarum ecclesiasticarum irrogationem: que sunt ut quedam medicinie amare purgantes malos humores. **Quidam** habent humores ita immiscatos. id est peccata ita infixam anime pro obstinationem quod non nisi per fortiter medicinam. id est disciplinam extirpant. **Job. viij.** Peccata mea sicut sagitte in me sunt. **Coz. v.** **Decreui** huiusmodi tradere sathane in interitum carnis. id est veratorem sathane ut spiritus saluus fiat. **In** primitiua enim ecclesia que excommunicabant statim a demone verabantur. **Quarto** man⁹ inclusionem ut man⁹ moysi que extracta de sinu moysi leprosa apparuit et reposita in sinu filis facta est carni reliqua. ut patet. **Exo. iij.** **Et** signat religionis ingressum. **Alii** enim in seculo sunt valde leprosi et peccatores. que dum intrant religionem curantur. **Sic** curatur est mattheus. dum illa facta et venerabile apostolorum religio

nez et portum est ingressus. **Est** enim religio quasi quoddam martyrium in quo omnia peccata purgantur. **Quinto** tactus ipsius. ut huius leprosus. et signat penarum et tribulationum inflictionem que sunt ut quoddam purgatorium peccatorum rubiginem presumens et animam rutilantem reddens. **Est** autem duplex purgatorium. **Unum** in vita ista in quo homo leuit tangit. quia omnis pena in presenti leuis et momentanea est. ut dicit apoc. ij. **Coz. iij.** in quo homo probatur quasi aurum per ignem an sit verum aurum. **Gen. xxi.** **Accede** ad me ut tangas te fili mi et probetur tu sis fili mi. **Aliud** purgatorium est in alia vita. in quo homo fortiter tangit. et ut ferrum mixtum terre. scilicet vena ferri. ponit in igne magno ad purgandum. **Propter** quod que sunt ibi misericordiam a nobis postulare non cessant. **Job. xix.** **Miseremini** mihi. m. sal. vos. a. m. quia man⁹ d. te. me. **Tercio** ponitur miraculum primum subsequens quia sancto miraculo dixit dicitur modo. vi de nemi dicens. et attende. quod quis huiusmodi sit in forma precepti. non tamen preceptum fuit. quomodo est et quare ei precepit ut nemi dicitur cum sanauerat eum coram multis turbis. sed ut daret non exemplum. ut in bonis operibus gloriarum hominum non quaram. id est sic mandauit. **glo.** **Celan** iussit et celari non potuit. sed datur exemplum. ut sui sequaces in magnis que faciunt lateam velint. sed ut possit alijs prodamur inuiti. **In** sinuat etiam in huius. ut que gloriarum mundi fugit. maxime eam apprehendit. ut patet in sanctis qui spreuerunt gloriam mundi et modo ita exaltant in huius modo a modo et etiam a mundanis. vnde sapiens quoddam. **Hoc** solum huiusmodi gloria gloriosus quod se appetentes fugit. et se fugientes appetit. **Sequitur.** **Uade** omni de te sacerdoti. **glo.** **Uittit** ad sacerdotem propter humilitatem. ut sacerdoti deferat honorem. **Ecc. vij.** **Honorifica** sacerdotes. **Spe** aliter autem exhortatur ad presbiteros que propter peccata in qua homo mundatur a culpa necessaria est ad salutem. **Prout.** **xxvij.** **Qui** abscondit scelera sua non diriget. que autem confessus fuerit et reliquit ea misericordiam consequetur. **Sequitur.** **Et** offer munus tuum quod precepit moyses leprosos offerre in testimonium sue curacionis. ut recipiatis ab omnibus tantum mundus. **Circa** quod sciendum. quod ut habetur **Leuit. xiiij.** in mandato leprosi. id est sicut contigit quod leprosus mundaretur a lepra. multa debent obseruari. **Primo** sacerdos debebat exire ad eum extra castra. et mundatus debebat habere duos passeris viuos. et aquas viuas id est de fonte scaturiente in quodam vase fictili. et quendam baculum de ligno cedrino. et vermiculum id est quendam filum rubeum. et

mundatio leproso

aliquantulum de yfopo. et sacerdos debebat accipere vnum de illis passeribus et in scindere ei guttur. ita quod sanguis eius distillaret super aquas illas viuas in vase fictili. et debebat accipere alium passerem viuum. et ligare ipsum simul cum yfopo et baculo cedrino cum filo illo rubeo ita quod fieret aliquod aspersorium. quod debebat intingere in illis aquis viuis. et aspergere leprosum mundandum septies et postea debebat sacerdos soluere istum passerem viuum et mittere eum auolare in agrum et tunc mundandus debebat intus redire in castra ad consortium hominum. sed non in domum suam. et ibi debebat stare septem diebus. **In capite** homo septem diebus debebat lauare vestimenta sua. et radere omnes pilos corporis sui. octavo vero die debebat offerre ad hostium tabernaculi duos agnos et vnam ouem de quibus fiebat sacrificium deo debebat etiam apportare vas olei. de quo sacerdos debebat effundere: in palmam manus sinistre et digitum dexterarum intingere in oleo de oleo sine palme et percussere versus altare septies. et de reliquo oleo palme manus debebat ungeri aurem dexteram mundati et pollices manus dextre et pedis dextri. et his pactis die octavo rediebat in domum suam. **Totum** hoc erat in figura mundationis peccatoris qui fit in baptismo. **Quia** ut dicit apostolus. **1. Cor. x.** Omnia in figura contingebant illis. **In baptismo** enim virtus mortis et sanguinis christi operatur. **Que** virtus non applicatur hominibus nisi mediante baptismo. **Unde** duo passeris significabant duas naturas que fuerunt in christo. scilicet diuinam et humanam. quare vna scilicet humana fuit mortua et sanguinem eius fudit. id est virtutem suam super aquas baptismi. quia in eius virtute baptismus habet purgare peccata. et hoc significat passer occisus. **Alia** vero natura. scilicet diuina non fuit mortua: nec aliquid passa. quod significabat passer auolare dimissus. **Tamen** baptismus in virtute veritatis christi habet efficaciam infinitam ad omnia peccata delenda. et ideo passer viuis dimittebatur in aquas. **Lignum** cedrinum est lignum imputribile et signat christi animam immortalem. **Vermiculus** vero. id est filum tinctum vermiculo. id est colore rubeo signat carnem christi in suo sanguine rubricatam. yfopus vero qui est herba odorifera: et medicinalis multa habet folia. signat multiplicem virtutem passionis christi. ista quatuor fuerunt simul coniuncta. scilicet passer viuis. id est veritas. cedrus. id est anima christi. yfopus. id est virtus et

operatio christi. et vermiculum. id est caro christi. et si ligata mittebantur in aquas et sacerdos aspergebat leprosum septies. quia virtus passionis christi que procedit a diuinitate et a carne et ab anima non purgat peccata nisi mediante aqua baptismi. **Unde** eius virtus non tangit peccatorem nisi per baptismum aque sanguinis vel fluminis. **Septies** autem aspergebat ad ostendendum quod omnia genera peccatorum que sunt septem. in baptismo mundantur. **Et** inde mundatus primo restituitur habitationi hominum. id est iustificatus congregationi fidelium et angelorum sed non statim redit in domum suam. sed primo debet facere sacrificium deo. **Domus** peccatoris mundati et iustificati est celum. **Hebr. xiiij.** Non habemus hic manentem civitatem. sed futuram inquiramus. **Ad** quam iustificatus non statim vadit. sed primo debet facere sacrificium deo pro mundatione sua et tantum beneficium recognoscere. et debet offerre in sacrificium duos agnos et vnam ouem: id est geminum amorem scilicet dei et proximi qui sunt duo agni nouelli. **1. Jo. xiiij.** Mandatum nouum do vobis ut diligatis inuicem. **Quis** vero significat innocentiam noue vite quam mundatus debet inchoare. **Et** sic debet deo totum amorem suum offerre et in nouitate spiritus innocentiam vite conseruare. ut non rursus mortis operibus inquinetur. **Debet** etiam secum portare oleum. id est habere opera pietatis. quod septies debet percussere versus tabernaculum. quia omnia opera bona: que procedunt a septem virtutibus: que virtutes procedunt ab oleo. id est a gratia spiritus sancti debent tendere versus celum quod est tabernaculum dei non manufactum id est. debent fieri ad honorem dei et edificationem ecclesie. **De** quo oleo debet ungi auris dextera mundati. ut libenter audiat verba sancta. et pollices manus dextre et pedis dextri. per manus dexteram intelliguntur opera bona per pedem dextrum bona desideria. **Omnia** enim opera hominis et desideria debent coniuncta oleo leticie spiritus sancti in anima deuota. **Eccl. ix.** Oleum de capite tuo non deficiet. **Sic** fecerunt ille quinque virgines prudentes. sed quinque fatue non sum. oleum in lampada. id est in operibus suis. ut dicitur **Matth. xv.** Et ideo lampades earum extincte fuerunt. id est opera earum perierunt. **Et** manus sinistra. id est mala operatio non debet coniungi oleo pietatis. ut bona intentio fiat. **Verbigra.** Ille qui feneratur ut det elemosinam et filias maritane fornicent. ungit manum sinistram oleo. **Et**

simile est de oib⁹ mal⁹ q⁹ bona int⁹ione fiunt
Et postq⁹ homo sic fuerit m⁹datus a pecca
to tunc septia die. i. septia etate q⁹ e⁹ etas mo
rientiu⁹ lanabit⁹ 7 rade⁹ ab oib⁹ pilis. i. ab oi
bus miseris. 7 sic aia m⁹da 7 lota die octa
uo. i. etate octana que est etas resurgentium
sil⁹ cuz corpe redibit in domu⁹ sua. i. i. celu⁹. **E**t
sic patet primu⁹ 7 p⁹ seque⁹s primu⁹ miraculu⁹
scz m⁹datio leprosi. **C**onsequet⁹ ponit⁹ se
cudu⁹ miraculu⁹. s. curato paralitici. Circa qd⁹
quinq⁹ facit eu⁹gelista. **P**rio introducitur ce
turonis o⁹ies v⁹l petid⁹ez ibi. **C**u⁹ aut⁹ intras
set capharna⁹ accessit ad eu⁹ ceturio. **S**edo
curatois p⁹missioez. ibi **E**go venia⁹ 7 cu. eu⁹.
Tercio ceturonis fidel⁹e resp⁹siodem. ibi. **E**t
resp⁹dens ceturio ait. **D**omine no⁹ su⁹ dign⁹
vt intres sub sectu⁹ meu⁹. sed t⁹ntu⁹ dic⁹ x⁹bo zc.
Qu⁹to saluatoris admiratoez. ibi. **A**udies a⁹
biesus admiratus est. 7 sequet⁹ b⁹ se dixit. **A**
men dico vobis. no⁹ inueni tanta⁹ fide⁹ i⁹ israel.
Qu⁹to p⁹missionis impletioem. ibi. **E**t dixit
biesus centurioni. **V**ade 7 sicut credidisti fi
at tibi. **D**icit g⁹. **C**u⁹ introisset biesus capbar
na⁹ accessit ad eum centurio. id est p⁹iceps
sup⁹ centu⁹ milites qui erat alienigena nat⁹one
s. ydume⁹. vt di. glo. **S**z p⁹tra **L**u. vij. dicit⁹
ipm⁹ misisse ad eu⁹ seniores iudeoz rogans eu⁹
vt veniret. 7 postea biesu⁹ veniete⁹ milit⁹ ami
cos di. **D**e ipm⁹ no⁹ su⁹ dign⁹ arbitrat⁹ vt ve
niret ad te. **E**rgo ipse no⁹ accessit. **E**t dicenduz
fm⁹ aug. q⁹ no⁹ e⁹ p⁹rietas. q⁹ illud p⁹ nolipos di
cimur facere qd⁹ p⁹ amicos fieri. p⁹curam⁹. vel
corpe forte venit. sed iudeis tanq⁹ familiari
b⁹ x⁹pi: negociu⁹ p⁹misit. vt ipi hoc impetraret
Et ideo lucas di. seniores misisse. **V**l vt dic⁹
interliniaris. accessit mete⁹ 7 desideno: q⁹ mo
dus accededi ad deu⁹ e⁹ melior. q⁹ sp⁹s e⁹ de⁹.
7 ideo vult q⁹ accedat ad eu⁹ sp⁹aliter. **A**cces
sit ergo rogans eu⁹ p⁹ amicos. s. iudeos qui di
xerunt. vt p⁹z **L**u. vij. **D**ign⁹ e⁹ vt b⁹ illi p⁹stes.
diligat ei gent⁹e nostra⁹ 7 synagogam ipse edifi
cavit nobis. **E**t dixit. **D**ne puer me⁹. i. seru⁹
me⁹ iacet in domo paliticius. **C**otra illos qui
stati seruos du⁹ infirmant⁹ emittit⁹ foras. **C**o
sequet⁹ ponit⁹ p⁹missio curatois: vbi ait.
Ego venia⁹ virtualit⁹ licz no⁹ corpalit⁹. 7 cura
bo eu⁹. q⁹ virtus eius que est vbiq⁹ iuit illuc.
q⁹ ibi nouu⁹ effect⁹u⁹ curatois fecit. **I**re em⁹ in
cepit: s. corpaliter non puenit. vt d⁹ **L**u. vij.
Consequet⁹ ponit⁹ fidelis responsio ceturi
onis. qui ait. **D**ne no⁹ su⁹ dignus vt in. sub te.

me. **Q**u⁹ et ego ho⁹ su⁹ h⁹ns sub me mi. zc. q. d.
Sicut ego su⁹ sub ptate: 7 nihilomin⁹ habeo
sub me milites q⁹ ad nutum mihi obediunt. ita
tu fm⁹ hu⁹anitate es sub deo. 7 fz deitate oia
subsit tibi 7 ad nutu⁹ obediunt. 7 io dic tantuz
verbo 7 san. pu. m. **I**n quo magna ci⁹ fides
apparuit. **E**t ideo quarto sequitur admirato
saluatoris qui audiens tantam fidem in ho
mine gentili admiratus est. id est ad modum
admirantis se habuit. faciendo aliquem ge
stum admirationis. **N**on enim admiratio in
eum cadit: qui omnia ab eterno nouit. **E**t se
quentibus se cum admiratione locutus e⁹ di.
Amen dico vobis non inueni tantam fidem
in israhel. **S**ed nonne inuenit maiores in be
ata virgine 7 in **J**ohanne baptista: qui ait.
Ecce agnus dei ecce qui tol. pec. mun. **J**oh.
x. 7 in petro 7 in alijs discipulis qui dixerunt
Tu es christ⁹ filius dei viui. **M**ach. xvj. **E**t
dicendum q⁹ facta comparo⁹ne verum di. q⁹
centurio non audierat prophetias: nec voc⁹
patris dei. **H**ic est filius m. di. sicut **J**ohan
nes 7 apostoli. **N**ec angelus fuit ei locutus:
sicut beate virgini. **N**ec viderat eum adhuc
mirabilia facientem. **E**t ideo fact⁹ a p⁹atione
maiozem fidem habuit. **I**n quo innuit⁹ q⁹ ge
tiles qui eius mirabilia non viderunt maio
rem fidem habituri erant in x⁹m q⁹ iudei. q⁹
b⁹ tanq⁹ filijs panez filioz dedit in eis virtu
tes 7 miracula operado. **E**t quia ipsi filij co
tumaces 7 rebelles fuerunt lumini. ac patres
suum occiderunt. exhereditati sunt celi here
ditate amissa. 7 gentiles qui in ipm⁹ crediderunt
introierunt in regnum in filios adoptati. **E**t
hoc est qd⁹ sequitur. **Q**uia multi ab ori⁹ete et
occidente. id est de diuersis partibus mundi
venient 7 recumbent cum abraha: ysaac 7 ia
cob in regno celorum. id est sicut patriarche
propter fidem quam habuerunt in spe bea
te glorie quieuerunt. sic gentes i me creditu
re ad eternam gloriam transferentur 7 iudei
filij regni eycientur extra regnu⁹ in tenebras
exteriores inferni propter eozuz incredulita
tem 7 duriciam cordis sui. **U**ltio ponit⁹ pro
missiois impletio dum ait biesus centurioni
Vade 7 sicut credidisti fiat tibi. **E**t sanatus
est puer eius in illa hora. **S**icut ex dictis p⁹
oratio 7 petitio centuronis ex q⁹tuor p⁹men
dabilis apparet scz a sapi⁹etia. hu⁹ilitate. fide
litate. 7 pietate. **H**ec aut⁹ q⁹tuor apud deum
omnem orationem faciunt exaudiri. . **¶**

Primum est sapientia nam sapienter petiuit
utpote rem bonā. Nam stultū est petere qd
possit iure negari. ut dicit **Katbo.** Et tpe con
gruo. scz quando xp̄us intrauit capharnaūz
.i. ecclesiam iustoz. nam capharnaūz interpre
tat villa pulcherrima. et villa pinguedinis. 7 cō
solationis que tria optime pueniūt ecclesie iu
stoz. Antea em̄ petere salutē nihil pderat qn̄
post mortem oēs ibant ad infernūz. Petam⁹
ergo et nos sapienter. qz adhuc hieus ē in ca
pharnaum. **Matth. xxvij.** Ecce ego vobiscū
sū vsqz ad cōsū. se. **Mat** filioz zebedei q̄nis
illa esset p̄iuncta xp̄o. tamen qz nō sapient pe
tiuit a xp̄o. exaudita non est. Petamus rē bo
nam. **Nā salomon** qz rem bonā petiuit scilicet
sapientiā. fuit plenarie exauditus. ut patz. **ij.**
Regū. ij. **Scdm** est humilitas cū ait. **Nō**
sum dignus ut intres sub tectum meūz. **Ecc̄.**
xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrat.
Tunc aut̄ homo humiliat se in oratōe q̄ndo
peccatorem se recognoscit. Sic recognouit se
publicanus nō phariseus. et iō ille fuit exaudi
tus et alter p̄demnatus. **Tercium** est fides
Unde ait **h̄ dic** xer. et. **sa. pu. m. Ia. j.** Postu
let aut̄ in fide nihil besitans. Quia oia possibi
lia sunt credenti. **Matth. xxi.** Si habueritis fi
dem. **Quartum** est pietas qua cōpassus ē
seruo suo: et non expulit eum ut multi faci
unt. Si ergo volum⁹ exaudiri. cōpatiāmi alijs
et cōpaticur deus nobis. Sic cōpaciebatur
iob d. **Cōpaticbat** quondā aia mea pauperi
Job. iij. Et oculus fui ceco et pes claudō. In
eodē. **xxix.** Et p̄ ea de cōpass⁹ ē ei et reddidit
ei omnia duplicata ut patz **Job** vltimo ca. **zē.**
Moralitas. **Moraliter** p̄ istū p̄ a
liticum designatur p̄cor cui⁹ p̄ditio. put̄ h̄ in
nuitur apparet miserabilis q̄tū ad quatuor.
fm̄ qz quatuor mala facit peccator. que sunt
seruitus p̄sone. transformatio nature. infirmi
tas creature. et veratio anie. **Primū** est serui
tus p̄sone. Unde puer meus. i. seruus meus.
Raz peccator efficit̄ serm⁹ peccati. **Job. viij.**
Qui facit p̄ctm̄ seruus est peccati. et non so
lum vnus p̄cti. s̄ oīm que in eo regnāt q̄ ligāt
boiem tanq̄ seruu. **Prover. v.** Funibz pec
catorū suoz quisqz cōstringitur. Unde boe
tius in li. de cōso. pbat qz peccator nunq̄ est
impunitus. sed statim habet penam. p̄ p̄cto. scz
seruitutē peccati. q̄ est maxia pena. sicut liber
tas p̄dulce bonū. **Scdm** ē transformatio na
ture: qz iacet. **Homo** est factus rectus: cetera

aialia curua: ut ipsa statura indicis boi qz debe
at cōtemplari. ut di. **Poeta.** Os boi sublimē
dedit celūqz videre. Peccat or aut̄ puerit na
turam in terrā nō in celū respiciendo. **Ysa.** In
curuatus sum vsqz in finē. **Hiere. xx.** Uer
runt ad me dorsum et non faciē. Quia p̄cor
terrena cogitat. terrena loquit. terrena opera
tur. **Hiere. xxij.** Terra terra terra audi verba
dñi. Et qz hō habet vim amatiuā p̄ quam in
illud qd diligit trāformatur. iuxta illud **Ysa**
go. de sancto vict. Scio anima mea qz in illud
qd diligitis transformaris. Inde ē qz amando
terā efficitur terā q̄ est imago dei et in deum
d̄buit trāformari. **Aug⁹.** Talis est vnusqz
q̄le id qd diligit. terā diligit tera es. deū di
ligis deus es. **P̄s.** Ego dixi diij estis. **Tercium**
est infirmitas creature. qz paliticus. Pa
ralisis est dissolutio membroz. s̄cū neruoz nō
valentium recipere influentiā virtutis a corde
p̄pter opilatōem. vel p̄pter malos h̄ores in
ipsis existentes. Quam infirmitatē recte pati
tur peccator. **Nā** influentiā cordis ecclesie
est xp̄i qui est cor 7 caput ecclesie non valet re
cipere. **Sacramēta** em̄ que fluxerūt de corpo
re christi pendētis in cruce: ut dicit **Aug⁹.** nō
recipit. Et hoc p̄pter malas affectōnes quas
habet in anima a quibus non curatur. qz non
vult recipere medicinā. Et benemer ad oia ope
ra bona p̄cor est valde infirmus nec ei sapit
nec ea facere potest. **Quartum** est veratio
anime qz male torquetur. Peccatus delectat
corpus sed verat animā. **Aug⁹.** Iussisti domi
ne et sic est ut pena sit sibi omnis inordinatus
animus. Quando em̄ peccator cogitat bona
que pdidit. mala que fecit. et piculum qd eum
minet si morietur. nisi sit omnino stultus vald
tormentatur. **Job. vij.** Peccata mea sicut so
gitta sunt in me fixa. Sicut homo tormētāt
habens serū in vulnere: sic peccator habens
peccatū in anima. Et sic patz de euanglio.

De epistola sermo.

Nolite prudentes
estē apud vosmetipos. **Rom̄.**
Sic di. **Boe.** p̄io extirpāda sunt
vicia. de id inferēde p̄tutes. **Hiere. iij.** **Ro**
te vob nonale 7 nolite serē inē sp̄ias. **Sem̄**
qd inē sp̄ias cecidit suffocātū fuit. ut dicit **oñs**
Mat. xij. **Ys** ap̄ls i hac epla nos hortat̄ ad
extirpatōz mali. p̄ ea ad p̄fectōz bōi. In q̄ q̄
dē epla q̄tuor facit. **Primo** nobis p̄hibet ne

prudentes. De spiritualibus enim nihil vident
sicut talpa extra terram non videt lumen. Ani-
malis est prudentia carnalium. qui sciunt gau-
dere et perui bonis mundi. et ut animalia nihil
aliud desiderant. quorum deus venter est. Dya-
bolica vero est prudentia superborum qui caute do-
minant et prudenter sciunt opprimere inimi-
cos et amicos acquirere. ita quod oppressi ab eis
vix possunt propendere. Tales significantur per mi-
lites pilati qui dicebant christo. Prophetiza. quod
est qui te percussit. Lu. xxiij. Et tales mundus super
omnia reparat prudentes. Tales sunt prudentes
apud semetipsos. de quibus hic loquitur apostolus.
quod sunt prudentes apud mundum. sed ipsi sunt
mudus. i. Jo. ij. Omne quod est in mundo. i.
in hominibus mundi. aut est concupiscentia carnis. aut con-
cupiscentia oculi. aut superbia. vi. **¶** Tercio debemus
habere prudentiam ad memoriam peccatorum
ut scilicet memoremur quot mala propter peccata
hominibus euenerunt. ut ab ipsis caueamus. et quomodo
deus iustos exaltauit. ut ad iusticiam animemur.
¶ Unde sapiens quidam. Felix qui ex alieno periculo
nouit sibi cauere. Recordemur ei quod dyabolus
et omnes angeli mali tamnobiles creature propter
vnam superbiam de celo sunt ad inferos pie-
cti in perpetuum cruciandi ibidem. Primi pa-
rentes ad imaginem dei facti propter gulam et
vanam gloriam de paradiso ad hanc vallem misere-
rie sunt expulsi et morte et miseris infinitis cum
tota posteritate sua addicti. Propter peccatum
carnis totus mundus propter octo annos aquis di-
luuij est submersus. Et pharaon cum toto exer-
citu suo et sennacherib cum centum et octogin-
ta milibus propter iniurias et oppressiones quas
seruis dei inferebant penitus sunt extincti. Et
plusquam sexcenta filiorum israel propter increduli-
tatem et diffidentiam prostrata sunt in deserto.
et diuersis modis interempta. et solum duo
terram promissionis intrauerunt. Ratione propter
peccata et iniusticias et diuersos dolos regna
et ciuitates destructe sunt. Ubi est troya: vbi
est niniue: vbi est carthago et babilon: Apoc.
xiiij. Cecidit babilon illa magna: et facta est ha-
bitatio demoniorum. Ecci. x. Regnum de gente in
gentem transferretur propter iniusticias et diuer-
sos dolos. Quid ergo fratres putamus nos ef-
fugere iudicium dei si peccauerimus et tantam
neglexerimus salutem. Ro. ij. Ignoras quo-
miam benignitas dei ad penitentiam te adducit.
Secundum autem duriciam tuam et impenitentem cor-
tis blasphemias tibi iram in die ire et reuelationis

iusti iudicij. **¶** Ibidem. Ira et indignatio. angu-
stia et tribulatio in omnem animam hominis operantur ma-
lum. Sed benignitas dei est propter omnes iniquitates.
Ecclesi. viij. Quia non profertur cito propter malos
sententia. sicut hominibus absque villo timore propter
mala. Similiter memorari debemus quod deus
iustos exaltauit ut eos imitemur. **¶** Non
ne ioseph factus est dominus egypti qui custodiuit
mandatum. Ratione moyses constitutus est deus
pharaonis et dux super populum domini. qui negauit
se esse filium filie pharaonis magis eligens af-
fligi pro populo domini quam terrene iocunditatis pecca-
tum habere. Hebrei. xj. Ratione dauid passus
onus factus est rex super populum domini. propter suam
mansuetudinem: Quid dicam de apostolis pisci-
toribus. quod ossa reges et imperatores cum ma-
gna reuerentia osculantur. Carum mihi nunquid ma-
nus dei est abbreviata et non magis extensa imo
est extensa: Sic ergo operemur ut illi et sic exalta-
bimur. sequamur opera et sequentur nos premia. Et
non simus ut cattus. qui vult pisces comedere
et non vult tangere flumem. Dicit ergo quod deus
adiutor noster non adiunat nisi volentem et ni-
tente se adiunat. Eph. v. Surge qui dormis.
exurge a mortuis et illuminabit te christus. **¶**
¶ Nota quod prudentia quam habere et docere
debemus quibusdam animalibus proparat. Et primo pro
christum proparat serpenti. Mat. x. Estote pruden-
tes sicut serpens. Cuius prudentia in quatuor
apparet. Nam serpens caput abscondit. pro
certera membra exponendo. In arto foramine se
ponit ut veterem abiciat pellem. Ne incantato-
rem audiat vnam aurem ad terram figit et ali-
us obturat cauda. Propter inimicicias quas
habet cum homine in cavernis et in desertis ha-
bitat. Sic et nos caput nostrum. id est christum sicut ca-
stodire debemus. ne propter peccatum abscondamur ab
eo. quoniam potest morti nos tradere debemus. quia
propter talem mortem impetuum viuemus. Luc.
xvij. Qui perdidit animam suam id est vitam propter
me inueniet eam. Item in arto foramine po-
nere nos debemus ut veteris hominis et conuersatio-
nis pellem deponamus. Eph. iij. Deponite vos
sicut pristinas conuersationem veterem hominem.
Mat. vij. Contendite intrare per angustam
portam: quia arcta est via que ducit ad vitam. Item
ne persuasionem dyaboli audiamus vnam aurem cau-
da. id est memoria mortis obstruere debemus. et aliam
terram. id est considerationem proprie fragilitatis. consideran-
tes ex quibus et quantis periculis homo perire. Qui ei castri su-
um lateum sentit guerram mouere non audet. Item

cognoscentes inimicicias quas cum mūdo habemus. et quō nos psequi nō obmittit iuxta illud **Jo. xv.** Si me psecuti sunt et vos psequantur. debem⁹ exire de mundo. **Ysa. liij.** Exite de mundo ppe meus. **Secdo** prudentiam quam habere debem⁹ cōparat p salomonē q̄tuor aialibus. **Unde ait. Prouer. xxx.** Quatuor sūt minima terre. et ipa sunt sapientiora sapientibus. **Fornice** ppls infirmus. q̄ ppat in melle cibū sibi. **Lepusculus** plebs inualida q̄ collocat in petra cubile suum. **Regē** locusta nō habet. 7 egredit⁹ vniuersa p turmas suas. **Stellio** manib⁹ mittitur et morat⁹ in edibus regum. **Ista** quatuor nos similit⁹ facere debemus. vt in conspectu dei prudentes nos simus. **Ram** tpe mellis. qd est tota vita p̄ns. debemus vt fornica fructus bonoz operū congregare. vt inde in futura vita pascamur. **Ecci. ix.** Qd cū q̄ potest manus tua facere instanter opare. q̄ nec opus nec rō. nec sapiētia. nec sciētia erit apud inferos q̄ tu pperas. **Apoc. xiiij.** Opa ei. se. il. **Item** cōsiderātes nostram fragilitatem 7 modicā nostram virtutem. vt lepus ī petra xp̄o spem nostrā locare debemus. vt in ei⁹ virtute aduersa supemus 7 bona opemur. et p̄mia cōsequamur. **Philip. xiiij.** Oia possum in eo q̄ me cōfortat. **Ysa.** Qui sperant in dño mutant fortitudinem assument pennas vt aq̄ le current. et nō laborabūt. **Piere. xvij.** Benedictus vir qui confidit in dño. et erit dñs fiducia e⁹. **Item** p desideriu⁹ eternoz saltare versus celum vt locuste debemus. sed statim debemus ad terrā reflecti p paucorū meritorū et fragilitatis nostre cōsiderationē. **Qui** em̄ saltat eleuatur in altū. 7 statim reflectitur versus terram. **Sic** et nos facere debemus. **Exēpluz** de pauone qui respiciēs sibi pedes statim humiliat⁹ deponēs alas. **Item** cōsiderātes q̄ mlta naturalia. scz ingeniu⁹ doalitas 7 multa alia bona mundi nobis desunt quib⁹ tanq̄ alis si ea haberemus volare possemus. q̄ oia h̄ sūt hoi⁹ data. vt versus celum volet et facilius tēdat. debem⁹ manibus niti 7 in domo regis et nō morari. **Aug⁹.** Surgūt indocti 7 celū vlt re gnū dei rapiūt. et nos cū doctrinis nostris ī infernū dimergimur. **Et** p̄pterea d. **apls. j.** **Co. vij.** Unusquisq̄ in ea vo. q̄ vo. est p̄ma. **Lotus** em̄ mund⁹ cōfundit⁹ in eo q̄ vnus di. **O** si essem religiosus sic facerem. **Alius.** **O** si nō habere vxores aut filios sic facerem. et sic d̄ alijs.

et nullus est cōtētus statu suo. **Dēs** em̄ in q̄cunq̄ sint statu possunt benefacere. et in domo regis eterni morari. q̄ stellio manib⁹ niti et morat⁹ in domibus regum. **Simus** ḡ cōtenti statu vocatiōis nostre et in eo nitamur aias nostras saluare q̄ in quocūq̄ statu hō cōtētat⁹ bene est sibi. et in quocunq̄ nō contentat⁹ homo male est sibi. **Vulta** aut̄ alia sunt q̄ ad prudentiam nos inuitant 7 prudētia nos docent. **Et** sic patet. **primum.** **Secundo** nos monet ad id qd est magne pfectionis. vt scz nulli malū p malo reddentes. pacē cū inimic⁹ habeamus. **Quod** nos docet dupliciter facere. **f.** vindictam non requirendo. et quod ē pfectius iniuriā non repellendo. **ibi.** Non vosmet ipsos defendentes. **Dicit** ḡ. **Non** sitis alicui reddentes malū cōiucij vel alicuius pene p malo vob ab eodē illato. **Prouer.** **Nō** dicas reddam malum p malo. expecta dñm 7 liberabit te. **Sed** magis sitis prudentes bona facere 7 non mala reddere. nō tātū corā deo. q̄ intus videt. sed etiā coram hoib⁹. **Coraz** deo debemus bona puidere tripliciter. scz in cogitaciōe vt sit mōda. **Dich. vij.** **Ne** vobis q̄ cogitatis inutile. **In** affectiōe vt sit sancta. **Leui. xj.** Sancti eritis. qm̄ ego sanctus sum. **Et** ī intentiōe vt sit recta. **Math. vj.** **Si** oca. t. sim. fito. cor. tu. lu. erit. **Similit⁹** corā hoib⁹ et triplē scz ī habitu ne sit notabilis. **Aug⁹.** **Nō** sit notabilis habitus vester. **In** locutione ne sit irrationalis. **Sermo** em̄ est nunci⁹ rōis. **Et** tō sine rōne pferri non debet. **Unde** in solū habentibus rōnem inuenit⁹ sermo. **Et** ideo d̄ oī verbo ociose merito hoies sunt rōnem reddunt. vt d̄ **Math. xij.** **Et** in opatione ne sit reprehensibilis. **Eph. v.** **Videte** quō caute ambuletis. **Et** ita puideat⁹ facē bona. q̄ si fieri p̄ aliq̄ decēti mō sitis pacē hñtes cū oib⁹ hoib⁹. et h̄ quātū in vob ē. **Aliquando** ei nullo mō fieri p̄. **Ps.** **Cū** bis q̄ ode. pa. er. paci. 7 lo. il. zc. **Heb. xij.** **Pacē** sequi cū oib⁹ 7 sc̄imonā. si ne q̄ nō videbit deū. **Dei** cū d. **Nō** vosmet ipsos defē. mōet ad id qd pfecti⁹ ē. f. vt iniuriā n̄ p̄llet. h̄ magis sustineat. **Et** h̄ nō sit⁹ vosmet. defē. **Math. v.** **Si** q̄s p̄cul. tei. v. ma. p. ei et al. **Sed** date locū ire. f. vos psequant⁹ 7 affligētis. qd fac̄ q̄ aduersariū pmittit facē qd vlt **Ecci. vij.** **Ne** stes p̄ faciē p̄neliosi. h̄ cadit s̄ p̄sillo. **Vel** date locū ire dei vt ip̄e aduersarios et inde iniuriantes puniat. **Si** em̄ vos p̄nt⁹ eos

iniuria vobis illata. non reliquitis locum deo
vt eos puniat in die ire. i. in die iudicii. Et no
ta qd vt dicit aug. n. p. cipit hic ap. l. s. vt sancti
nolunt vindicare. cu scriptu sit Apo. c. vj. **U**sq
quo dñe iuste et verax nō vindicas sanguinē
nostz q effusus est. sed p. cipit vt nō se vindi
cent. s. relinquāt vindictā ire dei. **Q**uid g. ir.
est inter sanctū et peccatorē cuz vterq. vindi
ctam velit: vbi est illud. **D**iligite mi. x. bene
facite bis qui vos ode. **M**ath. v. **E**t dicendū
q. sanct. hō magis cupit corrigi inimicum q.
puniri. et cū deus punit nō delectat de pena
inimici. q. nō odit eū s. de iusticia dei. et q. de
um diligit. hoc ei placet qd deo. **E**t sancti de
celo petūt vindictā de inimicis nō vt delecten
tur i. pena inimicor. s. de iusticia dei. **P**s. **L**e
tabit iust. cū viderit vindictā. **P**et. o. af. ecō
uerso: q. solū vlt. puniri 7 verari nūm. cū et de
correctōe n. cūat 7 delectat de pena inimici 7 n.
in iusticia dei. **S**ic ergo date locū ire dei quia
ipse punit. **S**criptū ē em. mibi vindictā 7 ego
retribuā d. dñs. in puer. fm. lram. septuagita
interp. vt d. glo. **R**ostra aut. trāslatio habz
Re. dicas reddā malū p. malo. expecta dñm
et liberabit te. **E**t sic ptz scdm. **T**ercio mo
net ad illud qd ē maxie pfectōis. et sub consi
lio cadit. vt scz bona inimicis pbeamus. **E**t h.
est. **S**i esurie. mi. t. ci. il. si. si. po. da. il. **P**sa. lvij.
Frange esuri. pa. tu. **M**ath. x. **Q**ui de. vni. ex
mi. m. po. aqua. f. zc. **E**t rōnez reddit h. quia
inimicus p. hoc ad caritatē inflamabit. et de
inimico efficitur amicus. **P**rouer. xvj. **C**um
placuerint dño vie hoīs inimicos ei. cōuertz
ad pacē. et hoc ē. **H**oc faciēs carbonēs ig. cō
gre. su. ca. eius. i. fernētē caritatē. que ignis est
cōgre. sup. caput. i. sup. mētez eius q. est caput
aie. **I**d est occasiones 7 quasi materias diuer
sas dabis ei. vt ad caritatē: q. est ignis inflame
tur. **L**uc. xij. **I**gnē veni mittere in ter. i. carita
tē: et qd volo. nisi vt accendat. **H**i sunt car
bones vastatores igniti q. cōsumūt oēm rubi
ginē peccatorz. **E**t sic ptz terciū. **Q**uarto
sub infert generale documētū. quō in oī malo
nos habeamus d. **N**oli vin. a malo: s. vin. in
bo. ma. **Q**uod p. intelligi octo modis
fm. qd malū octo habet facere. s. corrumpere
debilitare. meritū auferre. excecāre. tormētare
impfectū ostendere. cōtristare. et deorsuz tra
hē. **P**rio fm. sensum litere vt scz. primus
nō supet nos malo suo. nec corrumpat facien
do nos malos sicut ipse ē. sed nos vincam. bo

no nostro malū. primū faciendo ipm bonū et
ad bonitatem trabendo. j. **P**et. ij. **C**ōuersa
tiōem vestram inter. gētes habentes bonam
vlt. in eo qd retractant de vobis tanq. de ma
lifactoibz. ex bonis opibz. vos p. siderātes glo
rificēt deū. **S**ic vicit cecilia sponuz suū vale
rianū. et mater sancti augustini ipz. augustini
Secūdo vincim. i. bono malū. quādo ipm
malū cōuertit nobis in bonū. **Q**d fit quādo
sumus in caritate sudati. **R**o. viij. **D**ili. de. oia
coop. in bo. glo. **E**tia maluz p. occasionem. vt
quādo post malū. et ppter malū qd quis fecit
cadēdo a caritate. postea forti. resurgit. et fer
uent. bonū opat. vt dicit apo. ad **R**oma. v.
Ubi abū. de. su. et. g. **T**ercio quādo in ipso
malo quod volebat p. impatiētiam nobis au
ferre meritū. p. patientiaz meritum augetur
et in malo qd volebat nobis auferre animaz
fortiter animaz possidem. **M**ath. xij. **I**n pa
tiētia vestra possi. ani. vras. **Q**uātumcuq. ei
calefaciat. et ferueat ignis si olla ē plena aqua
non frangit. **Q**uātumcuq. em. seuret. contra
vincentiū mundus. tamen vincenti. p. pati
entiam vicit mundū. et plus potuit sustinere q.
mundus inferre. **Q**uarto quādo p. maluz
quod volebat p. suo furore mētez excecāre et
ratōez obfuscare. iuxta illud **P**s. **S**up. peccidit
ignis scz tribulatiōis et angustie et nō vidēt
solem. nos illuminamur. qd fit quando credi
mus nobis mala euenire vt a dño corripim.
ne cū hoc mūdo damnemur. vt di. aposto. ad
Coz. **H**iere. **P**er oīne flagellū et dolore eu
dientis hierlem. **S**ic fuit illuminatus dāuid.
q. dixit angelo percutienti pplm. **P**er cute me
ego sum qui peccavi. **R**eg. xij. **Q**uinto
quādo p. ipm malū quod volebat nos tormēta
re. 7 penā irrogare. penas exoluimus p. cōrū.
vt quā per famē et sitim. calozē et frigus et alia
mala pene q. in presenti patiemur. a penis ab
soluimur peccatorz. **H**ebre. xj. **C**ircuierūt in
melotis in pel. capri. egen. an. **S**ic exoluit apo
stolus in mal. q. sibi euenerūt penas peccatorū
suozum. **S**exto quādo in malis non solū
purgamur a penis peccatorum. sed etiā p. fic
mur sicut aurum in fornace. **S**ap. ij. **T**anq.
aurum in fornace. p. bauit electos dñs. **M**ala
em. p. riu. volūt facere scz hoiez in su. mare. et im
pfectū oīdē. **E**t h. ē qd sathā d. **J**ob. x. **M**it
te manū tu. et tāge cūcta q. p. ossidz. **E**t idē. tam
ge os e. et carnē. et tūc videb. q. i. faciē bndicat
ti. i. tē. appebit. q. n. sit pfect. 7 q. n. sit bō. rea

liter. sed apparent. Sed iob vicit in bono malo. qz in ipis malis pfectus apparuit. **S**eptimo. qndo non solu mala patienter toleramus. s etia gloriatur et letatur in ipis malis que nos pmunt. **R**o. v. Sed et gloriatur in tribulatioib. **A**ct. v. Ibant apli gau. a cospe. pa. q. dig. ba. sunt p no. ie. pta. pa. Mala em habent cotristare: et ideo du in eis letatur n vincimur a malo. s vincimus in bono malo. **O**ctavo qndo p ipa mala q patimur ad regna celoz puenim. **M**atth. v. Beati q p se. pa. ppt in. zc. beati eritis cu ma. vo. ho. Omnis em res tendit ad locum suum. locus aut et fons oim maloz e infernus. vbi ymbria mortz et nullus ozdo sed sempiternus horroz inhabitat **J**ob. x. Et ideo oe malu inquatu maluz trahit teozsum. dum ergo in malis et p mala tendim? sursum in celo. recte vincimus in bono malu: et no vincimur a malo. **C**u gois medicina fiat p cotrazu. quia cotraria cotrarijs curatur. tuc no vincimur a malo sed vincimus in bono malu. qn cotrarium opamur qd habz facere malu. et ad cotrariuz inus ad qd habet ducere malu. Et sic patet quartum.

Dñica t'cia d euagelio. sermo. xxij.

Ascendente hie

Ascendente hie in nauiclam secuti sunt eu discipuli ei. **M**atth. viij. Hiesus vt verus ho huana opa fecit. ideo ad traseundum de vna pte stagni ad aliam. nauicula indiguit. nauicula ascendit. et in nauicula obdormiuit. sed vt verus deus creaturis impauit. et obdierut ei et nulli opus habuit et ideo inquatum chrisus erat deus non indigebat nau. s nauis indigebat xpo ne in fluctibus submergeretur qd p effectum postea patuit. **N**ec et inquatuus deus dormiuit nec dormitauit. **P**o Ecce no dormi. neqz dormi. zc. De hac ergo materia pns euangelium extat. **I**n quo quide euagelio quicqz ponit sumarie euagelista. **P**rimum est hiesu et discipuloz eius in nauicula ascensio. ad trassretandū in principio euagelij. **S**cdm est maris et fluctuū cōcitatio ad nauigantes et nauiculā submergendū ibi. **E**t ecce motus ma. fac. est i ma. ita vt nau. opi. fluctibus. **T**erciu est hiesu a discipulis excitatio et eozdem ad ipsum depcatio ad piculum euadendū. ibi. **E**t acces. et sus. e. di. Domine salua nos pi. **Q**uartū est hiesu digna increpatio. z ad mare et ventos eiusde imperiū ad tranql-

landum ibi. **E**t dixit eis quid timidi estis mo. fi. et sur. impa. vent. et mari. **Q**uintū est hoim existentū in nami admiratio. et potestatis hie su cōfessio ad oia coercenduz. ibi. **P**orro ho. tam naute q apli. vt di. glo. mirati sunt dicentes. **Q**ualis est h. qz z venti z mare obe. ei. **V**uis origenes di. q n apli mirati sunt sed hoines qz erat nauicula qui cu ipis erat. **P**rimo ergo ponit hiesu z discipuloz ei in nauiculam ascensio ad trassretadū. **E**t h e ascende hiesu in nau. vt scz d vna pte stagni. vl laci ad alia trassret. secuti sunt eu discipuli ei cu eo ad eudem locum ire volentes. **Q**uis em potuisset sup mare ambulasse sicut alia vice fecit. vt ptz **M**atth. vi. **Q**uarta aut vigilia noctis venit ad eos ambulans sup mare tñ voluit nauigio ad illa tera venire. qz nunc huana nūc diuina opa ostēdebat. vt se vpx deū z verum hoim cōprobaret. vt daret nobis exempli q i his q possum? opari p nos n debem? tēptare deū diuine puidētie nos cōmittētes et nihil penitus opantes. **N**am xpus nō voluit h cu alijs nauigauit. **S**ic et nos debem? in mari hui? seculi nauigare z remos accipe et bona opari. **M**lti volūt solū volare ad celum z nihil volūt opari in tera. **C**ōtra qz ap. s. ij. **T**hessa. ij. **Q**ui nō vult opari non māducat. **T**ra plana e. qz h euagelium hystorale e z n doctrinale. **M**oralitas. **M**oraliter aut adinstruōez nostrā duo hic videam? s. qd p nauiculā et qd p mare significet. **C**irca primū sciēdū q p hāc nauiculā tria significant. scz ecclesia. religio. et crux xpi. **R**o randū q chrisus hāc triplicem nauē ascendit. **E**t similiter discipuli ei. **E**t omnis pfecte viuens z ad portū eterne salutis desiderās venire. eandem triplicem nauem ascendere debz scz nauem ecclesie. nauē religionis. z nauē penitētie. i. cruce pnie. **N**ā et ecclesia militās z religiois stat? z crux pnie p nauēz pnt intelligi. **P**ria nauis e ecclesia militās q rōe figure nauis. p nauē pgrue designat. **N**ā sic nauis i ca pite z cauda e arta z i medio lata. sic sc̄ta eccia i pncipio fuit arta. **E**xēplū de sc̄to marcello papa q multis ānis fuit deputat? ad custodiam aialū. **E**t hēs vrbannus papa mlto tpe i sepulcris martiz latitauit. **H**ebrie. xj. **I**n solitudinibz errātes in mōtibz z spe. z i ca. ter. **S**imilit in fine tpe antixpi erit valde arta. **Q**z vt dicit **M**atth. xxiij. **E**rit psecutō magna z tal. q. n fu. ab o. mū. **I**n medio at. s. modo e vald āpla

Quis ergo...
77

et q̄tum ad numerū. q̄ multi sunt fideles. et
q̄tū ad gaudiū. q̄ patrimoniū crucifixi ē val
de in diuitijs 7 honouibz exaltatū 7 abundāt
valde tabernacula clericorū 7 audacter p̄no
cant deū. cū ip̄e omnia dederit i manibz eoz
Joh. xij. Et q̄ vt d̄i **Matb. vij.** ar̄ta ē via q̄
ducit ad vitā 7 ampla q̄ du. ad pdi. ideo i p̄
mitiua ecclia p̄elati multi saluabant 7 facti
ficabant. 7 mō multi hoīes damnant 7 pau
ci sanctificant. **Hāc** nauē xp̄s intrauit tāq̄
dominus 7 nauclerus q̄ndo descēdit i vterū
virginalem. tunc em̄ p̄mo fuit de ecclia mi
litante. **Ros** autē in hanc nauē intram̄. q̄n
do sup̄ aquas baptisimi natamur. **Nanat** eī
hec nauis i magno pelago gr̄arū 7 donorum
sp̄scti. **Et** ideo nō possum̄ ad eā ascēdere
nisi sup̄ aquas natādo. **Xp̄s** autem hāc na
uē intrando descendit. q̄ minorat̄ pauloni
nus ab angelis in eā intrauit. vt d̄i. ps̄. **Ros**
autē hanc nauē intrādo mltuz ascendimus
q̄ in filios d̄i adoptamur. **Jo. j.** Dedit e. po.
f. d. f. **Et** q̄ vt dictū ē xp̄s ē h̄ nauis d̄is et
naucler̄. **ido** q̄n in baptisimo intram̄? fide
litatē iurā. 7 dyabolū 7 oēs aliū d̄nz abne
gamus. qd̄ facim̄ cū dicim̄ i baptisimo. **Cre**
dis in deū. 7 d̄i. baptisand̄ credo. **Abrenun**
cias dyabolo 7 p̄p̄is eius. **Et** r̄ndet. abre
nūcio. nā vsq̄ tunc filij ire ad d̄niuz dyaboli
spectabamus. hec nauis fuit figurata per ar
chaz noe ad quā oīs q̄ intrauit fu. sal. 7 q̄ nō
intrauit perijt 7 suffocat̄ ē. **Sic** q̄ hāc intrat
saluat. 7 q̄ nō intrat dānat. **Matb. xvi.** Qui
credi. 7 bapti. fue. se. q̄ x̄o n̄ cre. p̄dē. **In** hoc
tū differt hec ab illa. **Quia** vt d̄i. cr̄s. i illā lu
pus intrauit. 7 lup̄ exiuit hō intrauit 7 hō ex
iuit. m̄bil em̄ in illa mutātū ē. **Sz** in hāc hō i
trat lup̄ 7 fit ouis dei. intrat hō 7 fit filij dei.
7 ideo extunc d̄i xp̄ian̄ filij xp̄i. **Et** nota fi
gurā. **Qā** noe misit foras archam coruū. sic
xp̄c misit dyabolū extra eccliam. **Jo. xij.** **Qc̄**
p̄nceps h̄ m̄di eijciat foras. **It** noe misit co
lūbā q̄ redijt ad archā ferēs ramū oliue virē
tibz folijs. vt patz **Gen. viij.** sic deus p̄i emi
sit filiū p̄ morte q̄ redijt p̄ resurrectōez por
tans ramū oliue. i. pacem dei. 7 ideo ait. **Pat**
vobis **Jo. xx.** **U**rentibz folijs. i. cū gratijs et
donis sp̄scti. **Et** ideo ait. **Accipite** sp̄m̄san
ctum. **Hec** est illa nauis de q̄ salomō **Pro**
uerb. ij. ait **Facta** ē q̄ nauis institoris delon.
p̄ pa. f. **Qā** xp̄s x̄it in eccliam q̄si institor et
q̄si negociator q̄r. bo. mar. f. aīas boim̄ p̄cio

ssimas margaritas. **Matb. xij.** **Sile** ē reg.
ce. bo. n. quer. bo. mar. **Que** nauis de longe
panem nrm. i. xpm̄ portauit. i. de celo. **Jo. vi.**
ego suz panis viuus q̄ de ce. descē. **Duracul**
autē institor xp̄s in hac nauis fuit. q̄ dedit rei
tatē. 7 accepit humanitatē. **De. j.** **Jo. ij.** **U**
dete q̄lē caritatē dedit nob̄ de? vt hly de no
minemur 7 simus **De scdo Joh. j.** **U**erbus
ca. fa. zc. **Dedit** diuitias 7 accepit paup̄tatē
De p̄mo Lu. xxij. **Ego** dispono vob̄ sic. v.
spoluit mi. p. me. reg. vt ed. 7 bi. sup̄ me. me.
reg. me. zc. **De scdo. q. Cor. viij.** **Qui** cū eēt
diues ege. p. n. eff. ē. **Et** breuit̄ dedit oīa bōa
sua 7 accepit oīa mala nra. **De p̄mo Rōm.**
vij. **Quō** n̄ eēt cū il. oīa no. do. **De scdo He**
bre. iij. **Lēptatū** aut̄ p̄ oīa. **Propt̄** qd̄ cāta
mus. **D** admirabile p̄meritū creator gē. hu.
cor. su. d. vir. na. dig. ē zc. **De** hac autē nauē
di. **Cr̄s.** **Na**uigat ecclia istructa fidei gub
naculo. felici cursu p̄ h̄ lecti mare: babes de
uz gubnatorē. angelos remiges choros por
tans oīm sanctorū. erecta in medio ip̄a salu
tari arborē crucis. in qua euāgelica fidei vela
suspendēs: flante sp̄scto ad portā padis 7
securitatem quietis et̄ne dēduct. **R**
Ubi si bene aduertimus. viij. de hac na
uē di. **Primo** q̄ hoc seculi mare tēpestuo
suz valde hz nauigare 7 ideo valde timēdū
ē. 7 cū cautela eundum. **Ep̄be. v.** **U**idete q̄
mō cau. am. **Bern.** **Quisq̄** ē securitas ō fr̄s
neq̄ in celo: neq̄ in padiso. mltomin̄ i man
do. **In** celo angel̄ cecidit sub p̄sēntia d̄ni. **Adā**
de padiso de loco voluptatis. **Judas** i
mūdo de scola x̄itatis. **Discipuli** etiā fuerūt
in piculo in p̄ntia xp̄i. vt h̄ ptz. **Scdo** oñdit
q̄ hz deū gubernatorē cui mare 7 x̄it̄ obedi
unt. 7 iō multū p̄fidēdū ē. **Uñ** a sc̄tis d̄i q̄
h̄ nauis p̄t̄ p̄cuti. h̄ n̄ submergi. q̄ xp̄s p̄t̄
ibi eā gubernādo. **Mat. xxvij.** **Ece** ego vo
lū. oī. die. vs̄ ad p̄su. se. **Qui** et si aliq̄n vide
at̄ dormire. tñ puigilat 7 nobiscū ē. **Ysa. xliij.**
Cū p̄trāsier̄ p̄ aq̄s tecū ero. 7 flumina n̄ ope
riēt te. **Tercō** oñdit q̄ anglos hz remiges: q̄
eā inē fluc̄? h̄ seculi custodiūt. 7 dēducunt.
ps̄. **Angel** suis mā. de te zc. **Et** iō mltū gau
dēdū. **Philip. iij.** **Gaudete** i d̄no sp̄ uerū
di. gau. **Quito** oñdit q̄ hz choros angelorū
portare q̄ sunt oī x̄tute pleni. 7 iō libent̄ intrā
dū. q̄ cū sc̄to sc̄tis eris. vt d̄i. ps̄. **Quito** d̄i
q̄ arbor: istius nauis est saluifera crux xp̄i q̄
stat sp̄ erecta tāq̄ arbor: extēsa tāq̄ artemo:

Et cum ip̄e nauis

protegendū et ideo sub ipsa manendum .
 uia de ipsa mirabilis uirtus emanat. ita q̄ q̄
 in q̄ sub ipsa manet. a nullo potest ledi. **Q**
 guratū fuit **Ezechielis. ix.** **U**bi viro volen-
 ti cutere hoīes ciuitatis mādatum est q̄ n̄
 m̄ percuteret super quē videret thau. id est
 gnum crucis. **Sexto di.** q̄ nauis istius vela
 int̄ carte enangelioꝝ que sunt plene verbis
 christi scriptis. sicut plenum est velū aere ⁊ v̄
 . **U**erbum em̄ nil aliud est nisi aer format⁹
 gutture loquētis. **I**sta em̄ vela plena sunt
 atu. i. verbis christi que nos docent qua via
 uando. quō. et quo sit eundum. **E**t ideo sūt
 tentius audienda. **L. xi.** **B**eati qui audi-
 nt verbum dei et custodiūt illud. **S**eptimo
 . q̄ sp̄s sanctus eam ducit. **Ioh. iij.** **S**piri-
 us ubi vult spirat. **E**t ideo ubi est impetus
 virtus sancti illuc statim est eūdū. **U**n̄ **Eze.**
 de illis aīalibus sanctis p̄ que viri euāgelici
 designantur d̄. **U**biq̄q̄ erat impetus sp̄s
 ne gradiebant et rote. **S**ecure ergo ad im-
 etum et motōnem sp̄s sancti nauigemus quia
 se ad portū felicitatis eterne nos ducet. vt
 ctano et cōclusiue in predicta autoritate d̄
 d̄. **S**p̄s tu. bo. de. m. i. ter. re. **I**n quo por-
 t et in omni pace et opulenta quiescemus.
 . **Sa. xxxij.** **S**edebit populus meus in pulcri-
 adine pacis. et in tabernaculis fiducia: et i
 uie opulenta. **Q** **S**ecunda nauis est religio
 ue cōgrue dicit nauis. quia tria que sunt s̄b
 tantialia religionis. scz obedientia. continen-
 tia et paupertas excellenter reperiunt̄ in naue.
Ubi em̄ est obedientia prompta. cōtinentia ma-
 gna. ubi em̄ quicq̄ scelerati p̄tinet. et paupertas
 summa. quia est ibi nihil nisi quod deus ap-
 tatur. **H**anc nauem christus intravit duz ste-
 tit in mundo. **N**am substātia religionis p̄-
 fectissime obseruauit. quia vsq̄ ad mortē fuit
 obediens. **P**hilipp. ij. **E**xinamuit sem. sa. ob.
 vsq̄ ad mortē. **U**rguitatem et cōtinentias
 in summo gradu seruauit. ita q̄ nec p̄ios mo-
 tus habuit vel aliquā cogitationem carnalez.
Et nota q̄ christus habuit ita castos mores
 q̄ nunq̄ fuit de aduersarijs de hoc notat⁹ vl
 accusatus vl infamatus vel in suspitōne ha-
 bitus. cum de multis alijs fuerit infamat⁹. **E**t
 tamen cū mulieribus p̄uersatus est. et a pecca-
 trice tangi se permisit. et cuz maria et martha
 frequenter est hospitatus. et magdalenam a
 multis de effusione vnguenti molestatam defē-
 dit et cōmendauit. **P**aupertatem etiam volun-

tariam in summo gradu seruauit tanq̄ peni-
 tus nihil habens. **M**atth. viij. **A**ulpes foue-
 as h̄nt. zc. **P**ropterea fuit religiosus. qz fuit
 nazareus. que in ve. te. q̄dā religio erat. **E**t iō
 cum barba longa et capillis depingitur. **U**n̄
 ipse fuit caput et institutor omnis p̄fectionis
 et religionis. **I**llud em̄ sanctum collegiū apo-
 stolorum instituit: cui nec prius nec postea ali-
 quod aliud potuit in sanctitate ⁊ oī p̄fectioni
 equipari. qz in ipso oīa consilia fuerūt plenarie
 obseruata. **E**t nota q̄ndo apostoli intrauerūt
 illam nauē ad christū sequendū. reliquerūt ali-
 am nauē scz cupiditatis. **M**atth. iij. **A**t illi re-
 lictis cōtinuo rethibz et nauī secuti sunt eum.
 sicut em̄ cū nauī religionis nauigat̄ ad celū sic
 cum nauī cupiditatis nauigat̄ ad infernum.

S **Q** **D**icit aut̄ cupiditas nauis p̄pter tria
Primo qz sicut nauis stat sup̄ aquas et n̄ im-
 pletur sic cupiditas stat sup̄ diuitias et nō im-
 pletur. sed sem p̄ sitit. **E**ccl. v. **A**uarus nō im-
 plebit pecunia. **S**ecdo qz sic nauis fit cū maḡ
 labore. custodit̄ cū magno timore. et p̄dit̄ cuz
 magno dolore. sic auarus cū magno labore. et
 multis incōmodis diuitias acquirit. et p̄ ip̄is
 acquirendis vt aranea se emiserat. et consu-
 mit. **S**ap̄. v. **A**mbulauius vias difficiles
Ps. **A**nni nostri sicut aranea meditabunt̄.
Item cam magna solitudine et timore ip̄as
 diuitias custodit. **I**ob. xv. **S**onitus terroris
 sepe est in auribus eius. et cum pax sit il. insi-
 dias suspicatur. **B**oetius. **T**u qui nunc gla-
 dium quemcūq̄ pertimescis: si huius vite cal-
 lem vacuus viator intrasses coram latrone cā-
 tares. **O** preclara mortalium opum beatitu-
 do. quam cum adeptus fueris securus esse ex-
 istis. **V**t cū magno dolore eas amittit. q̄a vt
 dicit boetius. **I**nfelicissimū genus infortunij
 est prius fuisse felicem et postea infelicem. **E**t
 ideo diuitie dicuntur spine ab ipsa veritate.
Luc. viij. qz cogitationū suarū aculeis mentes
 lacerant. et in acquirendo et perdendo vt di.
Greg⁹. **T**ercō cupiditas dicit̄ nauis. qz sicut
 nauis de tāto lucro. et de oībz mercibz nihil ma-
 net nisi feces ⁊ sentia. ita auaro de oībz bonis sit
 is ⁊ rebz nihil remanet nisi tormēta in inferno
 et putredo vermiū i fouca. **A**uaro em̄ oīa au-
 ferunt̄ i morte. **N**az diuitias aufert̄ p̄sanguini-
 ci. corp⁹ p̄medūt vermes. animam asportat
 dyabolus. **N**ihil ḡ remanet ei nisi cruciatus
 infernal. **E**t ideo mltū est flēdū morte p̄corū
 cū oīa p̄dat. **P**s. vj. **L**uctū vni. fac t̄ plā. zc.

Cupiditas de nauis

Tercia nauis est crux xpi que dicitur nauis quia
xpm portauit. **¶** Et quia sicut in nauis
bene onerata maxie q̄ de ouerte venit se opti
ma queq̄. ita in cruce oia bona inueniuntur
Quia vt dicit Aug. nullu exēplū boitatis ⁊ p
fectōis abest a cruce. imo tota vita nra i cru
ce p̄ informari. Omnes em̄ virtutes apparēt
in cruce. Propter qd̄ dicebat apo. ad Gal.
vi. **¶** Mibi absit gloriari nisi in cruce do. n. zc.
¶ **¶** Quia primo ibi apparet maxia caritas ex pte
dei p̄ris qui vnicū filiū suū morti tradidit. p
pter seruū redimēdū. **¶** Secūdo apparet maḡ
fides ex pte x̄ginis gloriose que moriētē fili
um sp̄ deū credidit. **¶** Tercio apparet magna
spes ex pte latronis. qui in quendaꝝ pforatū
tenudatū crucifixū tanq̄ in verū deū regeꝝ
celi sperauit. **¶** Propter qd̄ non immerito au
diuit hodie me. cris i pa. **¶** Lu. xxiij. **¶** Quarto ap
paret maxima prudentia ex pte sp̄s̄c̄i q̄ sic
sapienter decepit luciferū abscondens deitātē
sub hūanitate tanq̄ hamū que piscator ab
scōdit sub x̄me sic suscepit ⁊ percussit eū. **¶** Job
xxvi. **¶** Prudentia ei⁹ percussit sup̄bū. **¶** In eodem
xl. **¶** Quāqd̄ capir leuiathan hamo. **¶** Quinto ap
paret magna iusticia ex pte xpi. qui vt iusta
fieret satisfactō fact⁹ ē hō: ⁊ mortu⁹ in cruce.
vt sicut hō in ligno peccauēat ita hō in ligno
satisfacēt. **¶** Et sicut peccatū hōis fuēat infini
tū ad om̄es pdendū. ita meritū hōis esset in
finitū ad om̄es saluandū. **¶** Et sic iusticiā ma
gnā exercuit in cruce super corpus suū. p̄ iu
sta satisfactōe p̄cti hōis. **¶** Sexto apper maḡ
tp̄antia ex pte deitatis xpi. fm̄ quā xpc̄ etiaz
in cruce fuit beatus. ⁊ tñ ita fruebat b̄fitudi
ne q̄ fm̄ hūanitatē maxie patiebat. ⁊ ita pa
tiebat q̄ sp̄ erat b̄fius. **¶** Eccl. xi. **¶** In die bono
rū ne immemor sis maloꝝ ⁊ ecōuerso. **¶** Septi
mo apparet maxia fortitudo ex pte hūanita
tis xpi. q̄ aduersa oia patiēter sustinuit nec i
om̄ib⁹ ē p̄mota. **¶** Vsa. liij. **¶** Tāq̄ onis ad occi
sionem ducet. **¶** Hāc nauē xps̄ ascēdit i mor
te: vt trāfiret d̄ h̄ mūdo ad patrē. **¶** In hac na
ue scz cruce xps̄ p̄dēs mirabilia docuit. **¶** De
quib⁹ si vis pdicare: req̄re in dominica. v. p̄
tri. in secūdo mēbro euāgelij. p̄ hāc nauem. s.
cruce penitentia designatur. **¶** Lu. xij. **¶** Qui
non baiulat cruce suam. ad est penitentiam
⁊ sequitur me: non potest meus esse discipu
lus. **¶** Quia sic i cruce homo mortificatur ⁊ li
gatur: sic in penitentia mortificantur mēbra
⁊ concupiscentia mala ligatur. **¶** Gal. ij. xpo

confixus sum cruce. **¶** Crux ergo ē nauis peni
tentie. **¶** **¶** Designat q̄ penitētia p̄ na
uē p̄pter q̄nq̄ rōnes q̄s req̄re infra i do. xij.
p̄ tri. in p̄mo mēbro euāgelij. h̄ nauis p̄tis
magnā tempestatē ex ventis. sicut hic inuē.
¶ **¶** Quā q̄tuor vēti p̄tra eā fortiter flant. **¶** De q̄
b⁹ Daniel. vij. **¶** Ecce q̄tuor venti puḡāt in
mari. contra q̄s deus ordiāuit ⁊ fecit virtutes
quatuor. tanq̄ quatuor anchoras vt nauem
penitentie p̄tra omnē ventū stabilirēt. **¶** **¶** **¶**
sunt iusticia. prudentia. tp̄antia. ⁊ fortitudo.
¶ **¶** Primus est vent⁹ oriēs. qui signat natalē et
p̄geniez hōis. que maxie penitētie p̄trans.
¶ **¶** Propter qd̄ dictū ē ab iabe Bēn. xij. **¶** Egre
dere de ter. t. ⁊ de p̄gnat. ⁊ de do. p. t. **¶** **¶** **¶**
xps̄ ait. **¶** Si q̄s venit ad me ⁊ nō ode. pa. sicut
ma. su. nō p̄t me⁹ eē discipu. **¶** Lu. xiiij. **¶** Quia
iūmici hōis domestici ē. vt ip̄e xps̄ dicit. **¶** Mat.
x. **¶** Cōtra hūc est anchora iusticie. quia iūmici
est subditum esse deo magis q̄ pennib⁹. **¶** **¶** **¶**
autem mandat penitentiam agere. **¶** Mat. ij.
¶ **¶** Penitentiam agite app̄o. em̄ reg. ce. **¶** Secū
dus est ventus occidens. qui signat mortem
⁊ defectum carnis q̄ quotidie tendit ad occa
sum. **¶** Quā quidā longe eē credētes differūt
penitentiam agere. **¶** Sopho. ij. **¶** Tor cāētus
in fenestra ⁊ coruus in sup̄limari. **¶** Qui vē
tus multos submersit. ⁊ hoc est pessimū. q̄ h̄
uentus. s. p̄sideratio mortis sup̄ oia debet
impellere nauem penitētie. **¶** Sicut fuit ip̄s⁹
quidā mgr̄: q̄ ascendēs cathedrā dixit. **¶** In
q̄ coar raris cra coruus. vanaq̄ vanis. **¶** **¶** **¶**
gicā p̄go que mortis nō timet ergo. **¶** Contra
hunc est anchora prudentie que habz p̄side
rare finem. **¶** Eccl. vij. **¶** Demorare nō. tu. ⁊ in
eter. nō pecca. **¶** Tercius est vēt⁹ meridional.
qui signat prospera mundi in quib⁹ peniten
tia dissoluitur. **¶** Hiē. xxxj. **¶** Usq̄quo delicias
dissolueris filia vaga. **¶** Quia vt dicit Job. xx.
vij. **¶** Non inuenitur in terra suauit̄ yuentū
scz penitentia. **¶** Contra hunc est anchora tē
perantie: cuius est bona mūdi tempore reco
pere: siue honores: siue delicias: siue diuitias
j. **¶** Cor. viij. **¶** Qui gaudent tanq̄ non gau. et
qui emunt tanq̄ non possidentes. ⁊ qui vē
tur hoc mundo tanq̄ n̄ vtentes sint. **¶** ps. **¶** **¶**
uicie si affl. no. cor. appo. **¶** Quart⁹ ē vēt⁹ aq̄lo
nis qui signat aduersa. **¶** Hiē. j. **¶** Ab aq̄lone p̄
detur omne maluz. **¶** Sicut a calore carit̄
orit omne bonuz. ita a frigore iniquitatis oē
malū. **¶** In aduersis aut̄ penitēs p̄ impatiētiā

frangitur & blasphematur. murmurat. & maledicit. In cuius persona dicitur Job. iij. Maledictus vir qui annunciauit patri meo. d. Ratus est tu. pu. masculus. Contra hunc est anchora fortitudinis. q̄ omnia mala patienter tolerat. d. illud Job. j. Dominus dedit. d. abst. sicut domino placuit ita facta est. no. d. be. Et ad predicta duo dicitur in ps. Cadent a latere tu. mil. i. ab aduersis q̄ non directe sed ex latere veniunt. & decem milia a terris tuis. i. a p̄s. que p̄ dextram designant q̄ peius facit penetrare prosperitas q̄ aduersitas. filij israel fuerunt dissoluti in maxima quantitate quando in deserto habuerunt manna. panem angelorum. & discipuli christi fuerunt tempore passionis fracti in aduersitate. David in tpe aduersitatis sanctum se conseruauit. & tempore prosperitatis turpiter deliquit. Cum igitur ista nauis ita fortiter impellatur a ventis. nihil restat nisi vt deuote clamemus d. Domine salua nos pinus. sicut apostoli fecerunt. & tenemus supra dictas anchoras firmas. Et tunc tempus impabit ventis & fiet tranquillitas magna. j. Cor. x. Fidelis deus q̄ non patitur. vos tempus. su. id quod potest. si facta. cum tempore. et. puen. vt potest. su. Et sic patet primū. **¶** Circa secundum nota. q̄ per mare p̄ns seculi designatur multiplici ratione. Primo rōne motōnis & instabilitatis. Nam mare nunquā quiescit. s̄ sp̄ fluctuat & eleuat & deprimē. Sic mundus nunquā quiescit quosdam eleuando. & quosdam deprimēdo. ps. Vidi impiū super altatum & eleuatus sicut cedros libani & p̄transiit & ecce non erat Job. xxx. Eleuasti me & quasi supra ventum ponens allisisti me valide. Boe. Hunc continuum ludum ludimus summa infimis & infima summis mutare gaudemus. Secundo rōne eiectionis. Nam mare mortuos a se ad litus eicit. Sic mundus eicit illos qui sunt mortui mundo. nec opera mundi faciunt. j. Cor. iij. Tanquā purgamenta huius seculi facti sumus oim̄ p̄sima vsq̄ ad huc. Job. xv. Quia homo de mundo non est. p̄pterea odit vos mundus. Chri. n. sp̄uales non solum eiciunt de mundo. sed etiā p̄secutionem patiunt. Jo. xv. Si me p̄secuti sunt & vos p̄sequantur. **¶** Tercio rōne deuoratōnis. In mari. n. grādiōres pisces deuorant minores. Sic in mundo potētes paruulos deuorant & affligunt. Mat. xvij. Tenens suffocabat eum. Abac. j. Quare non respicis super iniquos agētes & taces deuorante ipso iustiorē se & facis homines quasi pisces ma-

ris. **¶** Vivunt tñ sancti viri & a tyrannis deuorent sicut ionas in ventre ceti. ij. Cor. iij. vi. Quasi morientes & ecce viuimus. **¶** Quarto ratione terminatōis. mare. n. terminum habet arenarū que sterilis est & gravis. Hier. v. Qui posui arenam terminum mari. Sic finis huius mundi est fructuositas cū onere peccatorū. Ro. j. Quem fructum habuistis in illis in quibus nunc erubescitis. Eccl. iij. Quid h̄ homo de vniuerso labore quo laborat sub sole. Nihil. n. inuenit homo in morte nisi opera sua. sine bona sine mala. Apoc. xij. Opa enim illi sequuntur illi. Et q̄ totus mundus in maligno positus est. nec opa bona facit. sicut spina nō facit ficus vel vinas. id in fine nihil inuenit. nisi onus & penam peccatorum omni spe boni fraudatus. Job. vij. Consumpti sunt absq̄ vlla spe. Huius exemplum xps recitat de diuite epulone. qui vnam guttam aque non potuit habere. tormenta vero multa habebat. vt pt̄ luc. xvj. **¶** Quinto rōne multitudinis piculorum. Sunt. n. in mari mirabilia & multiplicia picula. & de ventis & de piratis. & de scopulis. et sic de alijs. Eccl. xlij. Qui navigant in mari enarrant picula eius. Sic mundus iste totus est plenus piculis. ij. Cor. ij. Periculis fluminum. periculis latronum. piculis ex genere. periculis ex fal. fra. pi. ex gen. pi. in ci. pi. in soli. pi. i. ma. pi. in ter. Bern. Periculū p̄bat transeuntium raritas & p̄uentium multitudo. Pauci valde transeunt p̄ hunc mundum illesi & multi piculantur. Aug. Ama seculum & absorbebit te. amatores suos vorare nouit non portare. Ubi sunt gigantes & potentes a seculo viri famosi. nonne omnes cum multis piculis perierunt. **¶** Sexto rōne monstruositatis. Nam in ipso mari mirabilia sunt monstra. aliquando inuentus est ibi piscis p̄ omnia sicut miles armatus in equo. sic mundus iste totus est plenus hominibus monstruosis. Quidam. n. habent faciem in pedibus & pedes in capite vt omnes auari. Quidam habent duas linguas in ore vt oēs adulatores & detractores. Pro ner. xvij. Verba bilinguis quasi simplicia. & ipsa pueniunt vsq̄ ad interiora ventris. Quidam hnt gladios in labijs. vt omēs maledici. ps. Gladius sub labijs eorum. Quidam hnt multa capita q̄ quot vicia regnat in hoīe tot capita & domos h̄. q̄ auaro dñat auaricia. et luxurioso luxuria. & sic de alijs. Aug. Malus tot dñorum suus est: quot vicioꝝ. **¶** Septi-

*Abundantia voc designat auidi
p̄ mare*

k

mo ratione in mansionabilitatis. Non enim mare est locus ad manendum sed ad cito transeundum. Nullus enim intrat mare ut ibi maneat. sed ut cito transeat. Itaque nunc istud non est locus ad manendum. Hebr. xiiij. Non habemus habentem ciuitatem. sed futuram inquam. Omnes enim in mundo sumus ut hospites et peregrini. qui festinare debemus et ad ciuitatem nostram redire. Aug. Nihil aliud est tempus presentis vite nisi cursus ad mortem. in quo nemo vel paululum stare vel tardius permittit. sed omnes pari modo urgeamus. ¶ Octauo ratione incertitudinis. Non enim in presentate hominis existens in manu est qui vult. sed ducit a veteris frequentem qui non vult. nec ad portum intentum peruenit sicut vult. Sic non est in homine sed in spiritu sancto ducente ut ad portum salutis perueniat. Ro. ix. Non est volentis neque currentis sed miserentis dei. Et propterea multum orare debemus ut deus vitam nostram dirigat in salutem. I. Iob. iij. Ut tempore benedicteum. et pete ab eo ut vias tuas dirigat. ¶ Nonno ratione sapientis. Est enim mare valde amarum et tamen piscibus maris in eo nutritis valde sapit. Sic mundus in reuerentia valde amarus est: tamen hominibus mundanis valde sapit. nec eius amaritudinem sentiunt. imo magnam dulcedinem reputant: et magnas delicias affluunt hominibus mundi. Iob. xxx. Et se sub sentibus delicias reputabant. ps. Beatus dixerunt cui sunt. Et habet ex magna corruptione palati. preceedit. Habet enim homines mundi palatum corruptum ut febricitantes. Et ideo amarum videtur eis dulce: et dulce amarum. Aug. Palato non sano pena est panis qui sano est suavis. Isa. v. Ue qui dicitis malum bonum et bonum malum. ponentes amarum in dulce. et dulce in amarum. ¶ Decimo ratione voracitatis vel insatiabilitatis. Quia mare omnia flumina deuorat et nunquam redudat vel faciat aquis. Eccl. v. Via flumina intrant mare. et mare non redudat. Sic mundus omnia bona terre consumit. et nunquam dicitur sufficit. Omne enim quod est in mundo aut est concupiscentia. carnis. aut concupiscentia oculorum. aut superbia vite. I. Iob. ij. Sed concupiscentia carnis non faciat delicias. nec concupiscentia oculorum dimitit. nec superbia vite honoribus mundi nunquam faciat. Prover. xxx. Tria sunt insaturabilia. Infernus. id est superbia vite. os vulue. id est concupiscentia carnis. et terra que nunquam faciat aqua. id est concupiscentia oculorum dimitit. Et sic patet de toto euangelio.

De epistola sermo. xxiij.

Remini quicquid debetis nisi ut inuicem diligatis. Ro. xiiij. In hac epistola totus apostolus quomodo omnes et singuli debent se habere ad inuicem secundum interiorum affectum qui est caritas sine amor. Non enim sufficit quod homines pacifice se habeant ad inuicem et signa dilectionis ostendant nisi ad sit et bona voluntas et dilectio cordis. quod dominus in christo inuenit corda hominum et non solum opera. Reg. xviij. Homines videtur quod foris patent. deus autem intuetur cor. Duo autem facit in hac epistola apostolus. Primo ponit debitum generale in quo omnes ad inuicem obligamur. In principio epistole. Secundo ponit solutiuum speciale per quod omnia debita exolvere probamur ibi. Qui enim diligit proximum legem impleuit. ¶ Primo ergo ponit debitum generale. in quo omnes ad inuicem obligamur. Et hoc est. Remini quicquid debetis. id est omnibus reddite debita et unicuique quod suum est soluite. sine honore siue tributum. Ita tamen quod non sitis debitorum aliorum nisi in caritate et dilectione in qua estis. omnes debitorum ad inuicem quod unusquisque tenet et debet alteri sic seipsum diligere. sed in debito caritatis omnes ad inuicem obligamur. semper enim reddenda est caritas et semper debet. In cuius figura ignis semper debet altari ardere. ut patet leui. vi. puerb. xxx. Ignis scilicet caritas nunquam dicitur sufficere. Amb. Illud tempus est in quo non sit caritas impedienda. nec cum reddat amittit. sed post reddendo multiplicatur. Et quantum plus reddit tanto magis augetur. Quod reddi non potest nisi habeat nec haberi non potest. ideo dicit augustinus. Et sic patet primum. ¶ Secundo ponit solutiuum speciale per quod omnia debita et mandata soluere probamur. Et hoc est. Qui enim diligit proximum. le. im. Et circa hoc tria facit. Primo proponit intentum scilicet quod qui diligit proximum totam legem impleuit. Secundo probat ibi. Quia non adulterabis. Tercio concludit ibi. Plenitudo legis est dilectio. Primum proponit intentum sic. Debentis inuicem diligere. quod qui diligit proximum legem adimpleuit. Cuius ratio est. Nam qui diligit proximum diligit deum. Non enim diligendus est proximus nisi in deo et propter deum et ad deum. Siquis enim aliter diligeret proximum. non diligeret proximum sed aliquid proximum puta vicium eius vel diuitias eius. Ex dilectione ergo dei causatur dilectio proximi. Sed propter unumquodque tale et illud magis ut dicit philosophus. Ergo qui diligit proximum multo magis diligit deum. ¶

pp̄ vnū q̄d̄ tale 7 illd̄ magis vt. d. p̄hs. **E**rgo qui diligit. p̄ximū multo magis diligit deū. Sed in his duob̄ mandatis vn̄uersa lex p̄det 7 p̄phete. Ergo qui diligit p̄ximū. omnia implet 7 omnia debita soluit. **H**ic cadit exēplum cuiusdam sacerdotis de francia qui habebat optimum vinum de quo. om̄e mane et sero bibebat 7 dicebat q̄ soluebat sibi omnia debita quia anxias cogitatōes debitorū faciebat eum obliuisci. **S**ecundo p̄bat intentum suū di. Nam nō adulterabis. **U**bi nota q̄ q̄d̄ sunt p̄cepta affirmatiua. quedā negatiua tam ad deū q̄ ad p̄ximū p̄neuitia. vt patet **E**xo. xx. Manifestum ē alit̄ q̄ qui diligit deū 7 p̄ximū. implet p̄cepta affirmatiua. q̄ sunt de honore 7 reuerentia dei. 7 de bono p̄ximū quia vt di. **G**reg. p̄batio dilectionis exhibitio ē opis. **J**. **J**o. iij. Qui habuerit substantiam huius mūdi 7 vi. fra. s. ne. ha. 7 cla. vii. s. ab eo. q̄. c. d. ēi illo. **J**o. xiiij. Si diligit me mā. m. ser. Similiter qui diligit deum 7 p̄ximū cauet ab omni iniuria 7 nocumento eoz sicut a proprijs malis. q̄ p̄ximū vt seipsum diligit debet. Sed omnia p̄cepta negatiua ad hoc tenent. vt homo nec cogitatōe nec locutōe nec ope p̄ximū vel deum offendant. 7 hoc est q̄d̄ dicit. Non adulterabis nō oc. n. fa. n. fal. testi. di. zc. Et p̄pterea dilectio p̄ximū malum non opatur. **I**tem p̄ dilectōnes p̄ximū implentur p̄cepta iuris naturalis que sunt. **Q**uod tibi nō vis fieri alijs fecisse cauet. **Q**uod tibi vis fieri. alijs fecisse memento. **M**at. viij. Quicumq̄ vultis vt faciant vobis homines. ea. 7 v. f. illis. Nam qui diligit p̄ximū debitum sibi seruitium ipendit. 7 a nocumento cauet. 7 iō terciō p̄cludit. d. Pleni. ergo le. est. di. Quia est plenitudo legis nature. 7 legis mosaice. vt dictū ē. 7 legis euangelice. **J**o. xv. Hoc est p̄ce. me. vt di. inui. **Y** **E**t nota q̄ dilectio dei d̄ legis plenitudo tripl̄r. **P**rimo quia mouet omnes virtutes ad implendū opa legis. **B**al. v. Fides p̄ dilectōnem opatur. Et similiter alie vtutes. **M**ouet etiā membra. Nam p̄hs di. q̄ bonum amatam mouet voluntatem. 7 voluntas ip̄a mouet membra. **S**ecundo q̄ p̄summat 7 pficit bona opa ab alijs vtutib̄ icboa ta. **F**acit enī in bono p̄seuerare. **J**. **T**hio. j. Finis p̄cepti est caritas. glo. p̄summans 7 confir mans. **T**ercio q̄ opa aliaz virtutum plena 7 fructuosa reddit. quia sine ip̄a oīno sunt vacua 7 vana. **J**. **C**oz. xiiij. Si distri. oēs fa. m. in

ci. pau. 7 si. fra. cor. m. ita vt ar. caritatem autē nō ha. nihil mihi p̄dest. Et sic patet secundū principale. Et iō circa dilectōes p̄ximū tria hodie videamus sc̄z quare p̄ximū sit diligēd̄. 7 quomodo sit diligendus. 7 que faciunt ad trebendū alios ad amorem suū. **A** **C**irca primum nota q̄ p̄pter sex debemus p̄ximū diligere. **P**rimo q̄ deus hoc mādauit in veteri 7 nouo te. **L**eu. xij. Diliges amicum tuum vt p̄ximū tuū fm̄ aliā translatōne sicut teip̄m. **I**dē di. **M**at. xx. 7 **L**u. x. Ex quo patet q̄ sine dilectōe p̄ximū nō p̄t eē salus cū sit maximum mandatorū. 7 obseruatio mādatōz sit necessaria ad salutem. **M**at. xix. Si vis ad vit. ingre. ser. man. j. **J**o. iij. Qui nō di. ma. in. mor. **S**ecundo. quia fraternitas nos p̄pellit. **O**mnes. n. fm̄ corpus vnum patrem habemus adam 7 vnam matrē sc̄z euam. Et fm̄ animam ab vno deo creati sumus. **M**al. ij. Nunquid non pater vnus ē oīm nostrum. Nunquid non deus vnus. creauit nos. Quare ergo vnusquisq̄ despicit fratrem suū. **S**oluit deus vnicum hominem facere ex quo oēs p̄darent vt omnes se diligerent tanq̄ fratres. **N**on sic legitur factum in angelis 7 animalibus brutis. **M**utua ergo dilectio est debitus naturale. a quo nullas absoluitur quantūcūq̄ vnus homo ab altero soluat. Sed inter xp̄ianos est alia fraternitas p̄ter hanc. sc̄z sp̄ialis. de qua di. **A**ug. Omnes quidem fratres fm̄ q̄d̄ homines sumus: quātomagis fm̄ q̄d̄ xp̄iani. **A**d illud q̄ es homo vnus p̄r fuit adam. 7 vna mater eua. **A**d illud x̄o q̄ xp̄ianus es vnus pater est deus 7 vna mater ecc̄ia. **H**ec fraternitas tanto melior est naturali fraternitate. quanto meliorem patrē habet deus 7 meliorem matrē ecc̄iam. Et quo patet q̄ xp̄iani plus debent inuicē diligere q̄ extere natōnes. **T**ercio q̄ exempla nos inducūt 7 maxime tria. 7 p̄imo nos inducit exemplū dei qui intantum dilexit hominem q̄ vnicum filiū suū p̄stituit fieri hominem. 7 pro eo redimendo ad crucis patibulū destinauit. **E**p̄he. ij. **P**ropter nimiam caritatem suam qua dilexit nos deus cum essemus mor. peccatis cōnuificauit nos xp̄o cuius gratia saluati estis. **S**ecundo nos inducit exemplum angeloz qui intantum nos amant vt hominem donec viuunt non derelinquant sed custodiūt dirigūt 7 illumināt. **H**eb. j. Omēs sunt administrato r̄j sp̄s p̄pter eos q̄ hereditatē capiūt salutis

Tercio nos inducit exemplū animalū. qz vnū
qdqz diligit suum simile vt dicit **Eccl. xij.**
Quarto debem⁹ primū diligere qz dei ⁊ ho
minū placētia hoc psuadet. **Sup oīa eū pla**
cet deo amor et cōcordia. primoz. Eccl. xv.
Diligere primū sicut se. maius ē oīb̄ elocau
stomatib⁹ et sacrificijs. **Hic cadit exemplum**
du az illaz cognataz q̄ steterūt simul viginti
annis et valde se dilexerunt ⁊ mutuo sibi obse
quebant. ⁊ nūqz verbū aspez inuicē habuerūt
Et cū dā heremite magne vite reuelatus ē qz
cū illis duabus cognat⁹ māsiōnē in celo habi
turus esset. ¶ Quinto debem⁹ primū dilige
re qz magnū emolmētū et fructuz attrahit et
multoz est enasio. Quasi q̄s diligit primuz
deus diligit eū. et dat ei gratiā suā. et exau dit
eum in petitōib⁹ suis. et dat ei fortitudinē ad
vincendū dyabolū et carnē. et mūdū. et supā
dum aduersā. et tandē dat ei vitā eternam i q̄
manet in deo pfecte et de⁹ in eo. j. Jo. iij. Qui
ma. in ca. i deo ma. et deus in eo. Qui aut non
diligit manet in morte. p quaz sepatur a deo
qui ē beata vita animaz. vt dicit Aug⁹. Sepa
tur etiā ab oīb̄ alijs virtutibus qz dilectio est
forma oīm virtutū. sine forma aut pōt nihil cō
sistere. qz forma dat eē rei. Sepat etiā a meri
to passionis xpi. et oīm sanctorz. et a bonis oī
b⁹ q̄ in ecclesia sūt. Et tandē sepabit a glo
ria et applicabit tormētis. Math. xxv. Disce
dite a me ma. in ig. eter. Esuriri et nō de. mibi
manduca. ¶ Sexto debem⁹ primū diligere
qz in dilectōne primū adimplemus oīa māda
ta dei. vt dictū ē sup. et affirmatiua et negati
ua. Et sic p̄t primū **B ¶ Secūdo videā**
mus quō primū diligere debeam⁹. Et dicen
dū qz dupl̄r debem⁹ diligere primū scz sic de
us dilexit nos et sicut diligim⁹ nos ipsos. Pri
mo debem⁹ diligere primū sicut deus dilexit
nos. Jo. xv. Hoc est pceptū meū vt diligatis
inui. si. di. vos. Dilexit aut ⁊ diligit nos tripl̄r
scz vehemēter. veraciter. et pseueranter. Sic
et nos debem⁹ inuicē dilige. Primo dilexit
nos vehemēter. Cuius vehemētia amoris in
qua tuoz apparet. Et in eisdem vehemētia no
stri amoris ad primū similiter apparere de
bet. ¶ Primo vehemētia amoris dei ad nos
apparet in eo. qz non misit seruum suum vel an
gelū ad nos visitandū in infirmitate mortali.
et in carcere dyaboli detentos. sed filium suuz
vnigenitū. Joh. iij. Sic deus dilexit munduz
vt filium suum vnigenitum daret. Bernbar.

Domine quid est homo qz memor es? Rā
mittis ei filiū tuum. mittis spiritum sanctum. ⁊
ne quid in curia celesti vacet in eius ministrū
um mittis angelos tuos. Sic ⁊ nos debemus
in salutē primoz. um nos ipsos exponere ad et
hortandum et erudiendum et obsequendum
ij. Corinthoz. xij. Ego libenter impendam
et superimpendar ipse pro animabus vestris.
Item cum essem liber ex omnibus omnū me
seruum feci. vt omnes faceres saluos. j. Corin
thioz. ix. Quidam abhominantur proximos
infirmos et nec videre volunt. sed christus te
tigit leprosum. dices. Volo mūdare. Math.
vij. In cuius figura dicit Luce. x. Samaria
nus iter faciēs appropinquauit sanctoz. q̄ in
cidit in latrones et alligauit vulnera eius. quē
sacerdos et leuita ptransierant et despererūt.
¶ Secunda vehemētia amoris dei apparet.
qz mittens filium suum nobis nō aliquo vile
vel modice valoris nobis misit sed misit nob
melius quod potest esse scz bonam vitam. Jo
han. x. Ego veni vt vitam habeant et abidū
tius habeant. Vita em̄ est finis omnium. P̄
mundani p vita pingui et honorabili corpis
omnia faciunt. iuxta illud Eccl. vj. Omne la
bor hominis in ore eius. Spirituales aut om
nia faciūt pro vita anime bona ad laudes dei.
j. Cor. x. Omnia ad laudes dei facite. Sic et
nos meliora nostra debemus primis dare. scz
bonam voluntatem compassionem cordis. et
amorem. suffragia orationū. et bona tempora
lia meliora et non solum panem mūdū ⁊ vi
nuz acidū. Prouer. xxij. p̄b. mi. h. cor. tu. Sic
faciebat apostolus. d. ij. Cor. x. Quis infir
matur et ego n̄ infirmoz. quis scanda. et ego n̄
vroz. Sicut enim patet Genesis. iij. Sacrifi
cium abel deus respexit quia meliora obtu
lit. ⁊ ad sacrificium cayn et ad munera eius nō
respexit quia peiora obtulit. ¶ Tercio appa
ret vehemētia amoris dei. qua nos preuenit
amando. Gratis em̄ nos amauit ⁊ non ex opi
b⁹ nos sris. j. Joh. iij. In hoc appar. car. dei i
no. nō quasi. n. di. deum. sed quoniam ipse pri
di. n. Hieremie. xxxj. In caritate. ppe. dilite.
ideo attr. te mibi. Sic et nos non solum dili
gētes nos diligere debemus: qd ethnicet pe
catores faciūt s̄ etiā inimicos vt dicit Math. v.
Et debemus proximos preuenire amando.
Tunc eum carbonēs caritatis super eorum
capita congerimus. et ad amorem maximā in
centina prebimus. ¶ Quarto apparet vebe

bemētia amoris dei q̄ d̄ filio suo vnigenito fe
 at hostiam pro peccato nostro delendo p̄p̄t̄ quā
 repropiciatus ē et placat̄ nobis deus. **Heb.**
c. Una em̄ oblatiōe. s. sui corporis p̄summa
 ut sanctificatos in sempiternum. Caros ergo
 deus nos habet. q̄ care nos emit sc̄z precioso
 sanguine vnigeniti sui. **j. Petri. j.** Nō auro vl̄
 argēto redēpti estis sed pio sanguine agni
 incōtaminati. Sic et nos debemus de corpo
 ribz n̄ris hostiā deo facere. ip̄a in primoz ob
 equia cōsumendo. et morti si necesse est. expo
 tendo. **Ro. xij.** Obsecro vos p̄ misericordiaz
 dei. vt exhi. cor. x. hō. vi. sanc. deo placentez.
Ephe. v. Ambulate in dilectōne sicut ⁊ chri
 stus dilexit vos. et tradi. semet. p̄ vo. oblat. et
 v̄st. deo. Si em̄ olim de^o placabatur hostia
 noītua. multo magis nunc hostia viua. **An**
le de noe legit̄ Benef. viij. q̄ deus odoratus
 est odorē sacrificij eius. Et ait. Requaq̄ vl̄
 naledicā terre. p̄pter hoīes. Et nota q̄ deus
 abuit p̄ bono q̄ abrahā voluit filiū ysaac sa
 crificare deo. Et ait. Quia fecisti rē hanc nec
 depisti vnigenito tuo p̄pter me benedicēs be
 nedicā tibi et multiplicabo te. Et multo mag
 abet p̄ bono si homo seip̄m sacrificat p̄pter
 deū in obsequiū primoz. **¶** Secūdo nos amat
 xp̄us veraciter. Diligere aut̄ veracit̄ est quan
 do diligimus p̄sonā p̄pter bonū suū. ⁊ nō p̄
 p̄modū nostr̄ qui vocat̄ amor honestus siue
 amicicie. Sic nos christus dilexit q̄ bonoz
 nostroz nō indiget. Sic et nos debemus p̄xi
 mum diligere p̄pter seip̄m et non p̄pter sua.
 q̄lis ē amor p̄cupiscētie siue vtilis. quando. s.
 aliquem amamus quia ē nobis vtilis. vel quia
 ab eo bona sp̄amus. qui non est verus amor.
Talis est amor hominū mūdi. Vera aut̄ ami
 cia nō est pensanda temporalibz cōmodis s̄ gra
 tuito amore portanda vt dicit **Seneca.** Itē
 veraciter tunc amamus. quando amam^{us} per
 sonā in bonū virtutis eius ⁊ vicia detestamur
 nec p̄sonis cōdescendimus vt vicijs implicen
 tur. Quia vt hic dicit̄. Dilectio p̄ximi malū
 non opatur. **Aug^o.** Sic diligendi sunt hoīes
 vt eoz non diligant̄ errores. **Tulli^o.** Nulla ē
 excusatio si amicicie causa peccaueris. **Bern.**
**Sanctiat lex amicicie vt ne rogemus res tur
 pes. nec faciamus rogati.** Sic et xp̄us dilexit
 nos. Nam matri filioz zebedei male roganti
 non cōdescendit q̄uis esset eius amica. vt p̄tz
Matth. xx. **¶** Tercio amauit nos xp̄us p̄seue
 ranter. **Joh. xij.** Cū dilexisset su. qui er. in mū.

in si. di. eos. Sic et nos debemus diligere p̄xi
 mū. **Prouer. xvij.** Om̄i tpe diligit qui amic^o
 est. Quidā diligit solū tpe prosperitatis. **Ec**
cli. vj. Est amicus socius mense et nō p̄manet
 in die necessitatis. **Boe.** Quē felicem fec̄ ami
 cum. infortunū faciet inimicum. Secūdo de
 bemus diligere p̄ximū sicut nosip̄os. Quod
 sex modis exponit. **Primo** diligere debem^{us}
 p̄ximū sicut nosip̄os. vt diligamus in p̄ximo
 quod debemus diligere i nobis. In nobis at̄
 debemus diligere naturam nostram. que est
 imago et similitudo dei. p̄prio sanguine filij dei
 redempta. et ideo valde caram eā debem^{us} ha
 bere. Debem^{us} et i nobis diligē gratiā ⁊ virtu
 tes et bona opa et non vicia et peccata. Et h̄
 eadem debemus diligere in p̄ximo. **¶** Secū
 do debemus diligere p̄ximū sicut et nos. i. ex
 quo nos sc̄z caritatis affectu et effectu et non
 ex cōcupiscētia carnis. Eodem modo p̄ximū
 ex caritate diligere debemus. et non ex aliqua
 mala cōcupiscentia. vel rōe p̄tis quia est soci^o
 in aliquo malo. **¶** Tercio debem^{us} p̄ximū dili
 gere sicut nos. i. in quo nos. sc̄z in deo et non in
 mundo. in puritate et non in prauitate.
¶ Quarto debemus diligere p̄ximū sic nos
 i. p̄pter quod nos. sc̄z p̄pter deum. et nō p̄
 aliquod p̄modū tp̄ale. Finis em̄ dilectōis no
 stre et fructus debet esse ip̄e deus. vt ip̄e sit to
 ta merces nostre dilectōis. **Benef. xv.** Ego
 et. mer. t. ma. nimis. **¶** Quinto debem^{us} dilige
 re p̄ximū sicut nos. i. ad qd̄ nos. sc̄z ad gratiā
 in p̄senti et gloriā in futuro. Nec nos nec p̄xi
 mum ad aliquem alium finē diligere debem^{us}
 puta ad regnandū vel gaudendū. vl̄ aliquod
 hm̄oi. **Eccl. xij.** Time deū et mādata eius ob
 serua. Hoc ē em̄ oīs homo. i. hic est finis oīm
 hominū. Quia vt dicit **Aug^o.** Deus fecit ho
 minē. vt deū cognosceret. cognoscendo ama
 ret. amando possideret. et possidendo frueret̄
¶ Sexto debemus p̄ximū diligere sicut nos
 i. quō nos sc̄z sup̄ res tp̄ales et corpus nostr̄
 p̄xiuz. s̄ infra deuz. Plus em̄ debem^{us} dilige
 re salutē p̄ximi. q̄ bona tp̄alia. et etiā plus q̄
 corpus p̄xiuz. Et debemus pati esse si ne
 cesse esset. et corpus et bona nostra pro salute
 anime ponere: sc̄z p̄ximi. Qui ergo sic diligit
 p̄ximū. p̄fecto legem impleuit. et malū non
 operatur. Et nota q̄ nomine p̄ximi intelli
 gitur omnis homo vt dicit **Augustinus.**
¶ Tercio videamus que faciunt ad attrahē
 dum alios ad amorem suum. Et dicenduz q̄

sunt sex. Primum est modestia sermonum. **Ecclesiasticus xx.** Sapiens in verbis amabilis se facit. gratie autem fatuorum effundit. **Ultimum** enim loquentes sunt multum displicibiles. quia multum effundunt. **Proverbia x.** In multiloquio peccatum non deerit. **Propterea** oravit dauid dicens. **Domine** custodiam orationem meam. **Secundum** est similitudo in primum. ut homo sciat se conformare bonis moribus aliorum. et non sit singularis in domo. **Ecclesiasticus xiiij.** Omne animal diligit sibi simile. **Tertium** est virtus in operibus. **Virtuosi** enim multum diligunt etiam a malis. et hoc quod sunt boni. quia virtus est que bonum facit habentem et opus eius bonum reddit. ut dicitur per philosophum. **Bonus** autem est quod omnia appetit ut dicitur idem per philosophum. **Lullius.** Nihil est virtute amabilius. nihil quod magis alliciat ad diligendum. **Unde** eos quos nunquam vidimus diligimus virtute. **Hieronymus.** Et quos ad contemplationem sui roma non traxit unius hominis. sed tituli. famam duxit. **Unde** super omnia homo qui vult diligi debet conari esse bonus. **Quartum** est fidelitas in commisis. **Ecclesiasticus xxxiiij.** Si est tibi servus fidelis sit tibi quasi anima tua. **Omne** enim rarum carum. **Et** quod fidelitas rara est. id est cara. **Hieronymus ix.** Omnis homo a primo suo se custodiat. et in omni fratre suo non habeat fiduciam quod omnis vir supplantans supplantabit. et omnis frater fraudulenter incedet. **Quintum** est mutua obsequia et beneficia. **Sapiens.** Hoc tempore obsequia amicos et veritas odium parit. **Unde** iacob quando voluit sibi reconciliare fratrem suum esau et amicum sibi facere. misit ei munera dicens. **Placabo** enim munibus que preceperunt. **Beneficia** xxij. **Multe** amicitie reconciliantur et multe paces fiunt propter munera. **Proverbia xvij.** Donum hominis dilatat viam eius. et ante principes spacium ei facit. **Sextum** est prevenire amando. **Augustinus.** Nulla est maior ad amorem invitatio quam prevenire amando. et nimis est durus animus. qui et si cum diligatur dilectionem nolit impendere. saltem nolit rependere. **Et** ideo in obsequiis et beneficiis prevenire debemus si cum inimico adamari. **Et** sic patet totum de epistola.

Unica quarta de evangelio. sermo. xxiiij.

Simile est regnum celorum homini qui seminat bonum semen in agro suo. **Matthaeus xiiij.** Si cut dicit **Bregorius.** Regnum celorum idcirco rebo terrenis simile dicitur. ut ex his que clamamus novit surgat ad incognita que non novit. quatenus

exemplo visibilium ad invisibilia se rapiat. **Et** ideo christus veniens spiritualem vitam et gloriam nos docere frequenter in parabolis loquebatur. **Animus** enim hominis assuetus terrenis elevat se difficulter ad invisibilia. **Et** propterea multi perbi erraverunt sensum transcendere non valentes. **Ram** celestia corpora primo moventia et omnia disponetia est dixerit. et ipsa tanquam deos adoranda homines docuerunt. **Christus** autem aliam causam assignat. ut super hoc evangelium patet quare in parabolis loquebatur ut scilicet humiles et fideles qui in his que sunt fidei intellectum suum capiunt. credentes simpliciter quod ecclesia docet. misericordiam dei per fidei lumen cognoscant. et eis a spiritu sancto reveleantur. **Superbi** autem et infideles qui nolunt se subicere fidei discipline. excedunt sui erroris recipientes mercedem. **Unde** super hoc evangelium discipulis querentibus quare in parabolis loqueretur. respondit dominus. **Vobis** dicitur est nosce misterium dei. ceteris autem in parabolis. ut videntes non videant. et audientes non intelligant. **Et** ideo christus quandoque in parabolis loquebatur. **In** hoc autem evangelio quedam parabola continetur doctrinam primum valde magnam. **In** qua quidem parabola quinque ordinem declarantur. **Primum** est divine bonitatis affluentia. quia bonum semen seminavit in principio evangelij. **Secundum** est humane salutis negligentia et dyabolice fraudis operatio. quod dormierunt homines et dyabolus zizania seminavit. **Ibi.** **Cum** autem dicitur. **ho. x. inimi.** **Tertium** est rectorie vel rectorie potentie ignorantia. quia unde zizania agri habent ignorat ibi. **Cum** autem dicitur. **her. zc.** **Accedentes** autem ser. patris. **dicat.** **Domine** nonne bonum semen seminasti in agro tuo. unde ergo habet zizania. **Quartum** est divine longanimitatis patientia. quod utraque vis quod ad messem crescere madavit dimitti ibi. **Secundum** autem dixerunt. **Vis** imus et colligimus ea. **Quintum** est magne equitatis iusticia. quia zizania et triticum simul utriusque decentiam recondi iussit. **Ibi.** **Colligite** primum zizania et alligate ea fasciculos ad comburendum. **zc.** **Primo** ergo ponitur divine bonitatis affluentia. quod seminavit bonum semen. **Et** hoc est. **Simile** est regnum celorum. **zc.** id est simile est negotium ecclesie que regnum celorum dicitur. ut **dominica. xx.** post trinitatis dicitur. **Vel** negotium dei qui regnum celorum dicitur ad ecclesiam simile est huius negotio seminatoris quod fuit vel potuit esse. **Pro** enim comparatio hic est persone ad personam. **s.**

negotij ad negotium. **¶** Et quia totum hoc presens euangelium est in parabolis ideo e totum mystice exponendum. **¶** Et qd contraria in xtra se posita magis elucescunt vt dicit pbus ideo de bonitate seminantis et malicia supse minantis insinuat. psequamur qnis non eodem mebro ponatur. **¶** Nota ergo cir ca primum qd iste seminatio: scz deus pater in sex agris bonis semen feminauit. In quibus omnibus preter sextum dyabolus lolium vel zizania supseminauit. **¶** Eccl. xxiiij. Unum co tra vnum bonum contra malum. Et nota qd zizania in singulari est femini generis. et decli natur hec zizania huius zizae. In plurali ve ro e neutri generis. **¶** Qd hec zizania horuz zi zaniarum. vnde est nome retroclitum. **¶** Pri mus ager est celum empireu in q deus natu ram angelicam seminauit que est optimu sem et omnium pfectione copleta. et nulla alia cre atura sic ad dei bonitate z pfectionem appo pinquauit. **¶** Unde apus dicit de xpo Heb. ij. Vidimus eu paulominus ab angelis mino ratum. **¶** In h agro dyabolus supseminauit zi zania scz supbiam magna quia deo equipari voluit in eo qd bonitate suam voluit a seipso habere. **¶** Ysa. xliij. Qui dicebas in corde tuo. In celum conscenda sup astra celi exaltabo so lum meum. sedebo in monte testamenti in late ribz aquilonis z similis ero altissimo. **¶** Secun dus ager est paradysus deliciarum. in quo deus se minauit bonum semē scz humanā naturā: sex maximis excellentijs dotatam. Nam erat im mortalitatis vt posset non mori. **¶** Unde nec infir mitas aliqua eā occupasset. nec ignis vel aqua vel aeris intempies. vel aliquid aliud eam le sisset. nec dyabolus in eā intrare potuisset. **¶** Erat dñans oī creature inferiori. **¶** Dia em inferiora sibi ad nutū obedissent. et terra et arbores ad votum fructificassent. **¶** Erat in se valde ordia ta. et nuqz caro dñata esset. **¶** Erat plena sciētia et scientiam sine labore imposterus habuisset **¶** Erat deo grata et accepta p virtutū z dono rum possessionē. et erat ad regnū sine labore z dolore viuendo ventura. **¶** In h agro dyabo lus supseminauit zizania. scz inobedientia. vanā gloriā z gula. **¶** Bene. iij. Requaqz morie. i. e. f. diij. f. zc. **¶** Tercus ager est mundus in q de us seminauit multa bona semina. f. multitudi nem z diuersitatem creaturarum. in quo ho mo valde instruitur suū creatorem ad cogno scendū z psequens ad amandū. **¶** Naz in cre

aturarum pductōe cognoscitur dei omnipo tentia. **¶** In creaturarū ordinatōe dei sapientia. **¶** In creaturarū gubernatōe dei pudentia. **¶** Et in ipaz ppetuatōe dei permanētia. qz ef fectus non est melior et durabilior sua causa. **¶** In hoc agro dyabolus supseminauit zizania scz magnam discordiam et magnam miseria z magnam deceptōem. **¶** Hec em tria in omni bus animalibus reperiuntur et maxime in ho minibus in quibus est maxima discordia z ba ga. **¶** Quilibet em vult eē dominus et suam vo luntatem facere. **¶** Et ideo inuicem se expellūt et occidūt. **¶** Nō em pugnant p iusticia et veri tate sed p ambitu bonoz et p appetitu diui tiarum. **¶** Iaco. iij. Unde bella et lites in vob. nōne et cōcupiscentijs vestris que militant in membris vestris litigatis et belligeratis. **¶** Itē in hominibus est magna deceptio. **¶** Quilibet em nititur alium decipere z supplantare. **¶** Pro uer. Omnis emptor dicit malum est malum e et cum recesserit gloriatur. **¶** Hiere. ix. Omnis homo a prio suo se custodiat. et in omi fratre suo nō habeat fiduciam. **¶** Diche. vij. Ab ea q dormit insinu. custodi claustra oris tui. quia si lius ptumeliam facit patri. et filia cōsurgit ad uersus matrem suam. **¶** Propterea dicit apus. ad Eph. v. Videte quō cau. amb. **¶** Itē i ho minibus magna miseria. **¶** Cum miseria enim nascimur. cū miseria viuim. et cū miseria mo rimur. et in valle miserie habitamus. **¶** rido pu er nascens incipit a ploratu sue calamitatē. p pheta. **¶** Non duz loquitur et statim pphetat. vt di. Augustinus. **¶** Ephe. v. Redimētes tps quoniam dies mali sunt. **¶** Ex quo adaz lapsus est. et de paradiso expulsus oēs dies mali sunt et plei miseria. vt di. idē Aug. **¶** Job. xij. Hō natus de mu. bze. vi. t. reple. mul. mi. **¶** Quar tus ager est aia hoīs in q deus bonum semen seminauit scz suam similitudinem in essentia z potētis. z suā boitatē i gēijs z virtutibz z spūs sancti donis. **¶** Ysa. xj. Requiescet sup eum spi ritus domini. spūs sapientie et intellectus. spi ritus scientie et pietatis spūs psilij et fortitu dinis. et replebit eum spiritus timoris domini **¶** In h agro dyabolus supseminauit pessimā zizani am scz pcupiam maloz. **¶** Nam aia instigata a carne. mala cōcupiscit z illicita dsidat. **¶** Ben. vij. Sēsus eī hoīs et cogitatio hūani cordis pni sunt i malū ab adolescētia sua. **¶** Itē rebel lionē virū inferiorū ad rōnem. **¶** Ro. vij. Vi deo aliā legē in mēbris me. repu. le. mē. m. **¶** Et

Dissonia

Jaco. 4.

Descriptio. puerb.

Hier. 7.

Mathe. 7.

Eph. 5.

Miseria.

Augu.

Eph. 5.

Job. 13.

4. 7. 8.

Ban.

inhabitationem vicioꝝ vt imago dei in ipa sit
totaliter transformata. et sit imago cesaris ⁊ n̄
dei. et que debuit dom⁹ dei esse. efficiat habi-
tationem demoni. **Lu. xj.** Tunc vadit et assum-
pt. ali. sp̄s neq. se. et ingres. ba. abi. **¶ Qui-**
tus ager est ecclesia militans: in quo deus scia-
uit bonū semen. scz verbi pdicationem vt ho-
mo de credendis et agendis instruat. pecca-
torū remissionem. vt homo de manu dyabo-
li liberet. corpis sui māducationem vt homo
in amore dei conseruetur. medicina ⁊ ⁊. i. sacra-
mentoz ecclesie exhibitōem vt homo ab om̄i
infirmirate sanet. Et nota q̄ iste est ager ach-
eldemach emptus sanguine hiesu xpi in sepl̄-
turam pegrinorum. i. sanctorū qui se pegrinos
reputant in hoc mundo. **Hebr. xj.** Confitē-
tes quia hospites et pegrini sunt sup terram.
Sepulcrum aut̄ maloz est infernus. Lu. xij.
Dortuus est diues ⁊ sepultus in inferno. Et
ideo patrimonium xpi crucifixi vocat ecclesia
In isto agro semiauit dyabolus pessimā ziza-
niam. s. hereticam prauitatē cū multis erro-
ribus. Symoniacam malignitatem cum multz
muneribus. Sclismaticam diuisionem. cū mul-
tis seditiōibz. Et malam t̄paliū administratio-
nem cum multis tribulationibus. ij. Macha.
vj. Nam templum luxuria et comestationibz
erat plenu et scortantiū cū meretricibus. Alta-
re etiā plenu erat illicitis que legibz phibebā-
tur. ¶ Sextus ager est beata virgo in quo de-
us seminauit verbū suum diuinū et eternū cū
plenitudine gratiaz ⁊ virtutis. Terra illa q̄n-
dam inculta facta est vt ortus voluptatis.
¶ Hic est ager plenus. cuius fragrantia de-
pater sentiens benedixit ei. ¶ Hec ē terra bo-
na et optima que attulit fructum centesimum
sexagesimū et tricesimū. quia et virgo: et nu-
pta: et vidua fuit. In hoc agro dyabolus nū-
q̄ potuit aliquod malum seminare. Can ti.
ij. Lota pulcra es amica mea et ma. nō. ēi te.
Et sic patet q̄ deus vicit dyabolū in seminis
ppagatione quia bonū est potētius malo: nec
dyabol⁹ tātū abundat in malo quātū de⁹ in
bono. Et sic ptz primū. ¶ Secūdo ponit hu-
mane salutis negligentiam. et dyabolice frau-
dis operatōem. Sed opa dyaboli in pceden-
ti membro sunt dicta in zizaniāz supsemiatio-
ne. et iō solū de hūane salutē negligentia videā-
mus. que in hoīm dormitione notat. Ubi no-
ta q̄ mirabiliter est homo negligens circa sa-
lutem suam et nimis circa ipam dormit. ¶ E

*Uppha + 2. 40. no
seba - 30. 20*

Sed ppter quatuor dormire nō debet. Pri-
mo quia est in fortissimo plio cōstitutus. i. quo
habet cū diuersis pugnare. quia inimici ei nō
dormiūt scz demōes. sed sp̄ insidias machina-
tur. **Job. xxx.** Qui me comedunt non dormi-
unt. **j. Petri. v.** Sob. est. et vi. q̄ adner. ⁊ scti-
dya. tan. le. ru. cir. que. quē. deno. cui resist. for.
in si. Et hoc est quod hic dicit. Cum aut̄ dor-
mirent hoies. i. quando t̄pus aptum esset ad
tendendum laqueos. quod tūc est quādo bo-
mines incaute se habent. nec de salute sua cu-
rant. tunc em̄ dormiūt. Obseruat em̄ t̄pus et
locum et complexionem et modū. et opportu-
nitatem vt melius possit hoies cape. et tūc tē-
dit laqueos et insidias pat vbiqz: ac etiam in
medio tritici. i. inter ipa bona. qui sub sp̄ bo-
ni frequenter mala facit opari vt vsuran⁹ sub
specie pietatis fenerat interdū vt maritet fili-
as et nutriat filias. ne malā arripiant viam. **ij.**
Cor. xj. Ipse em̄ sathanas transfiguratur. se in
angelum lucis. **Gene. xxx.** Scit em̄ dñs. quia
quacunqz die pmederitis ex eo aperient oca-
li vestri. q. d. Comedite secure quia ex hoc se-
quetur bonum et non malum. Et hoc est qd
dicitur. Et abiit. glo. i. abscondit se vt occul-
simus. Et ideo nullo modo est dormiendum
cum inimici nostri nō dormiāt. **Ps.** Ecce nō
dor. ne. dor. q̄ cu. isr. Cui⁹ rōz assignat. **Bem.**
Quia n̄ dormit neqz dormiet q̄ ipugnat isrl.
Gene. xxxj. Fugiebat somnus ab oculis me-
is dixit iacob. Itē in h̄ plio ē pditio. q̄ caro q̄
deberet animam adiuuare pdit eam. et nūc
eā tradit in man⁹ inimicorū. **Sallathas. v.** Caro
ꝑcupiscit aduersus spiritū. **Stultus aut̄ est**
q̄ in castro fortiter oppugnato vbi sciret pdi-
tores eē obdormiret. Et stultior q̄ in gremio
pditoris obdormiret. Explū samsonis q̄ ob-
dormiuit in gremio valide q̄ tradidit eū in ma-
nus philistinorū inimicorū suoz q̄ ligauerūt et
exoculauerūt eū. et fecerūt eū molere vt iumē-
tū. vt ptz Judi. xvj. Valida ē caro q̄ndo aut̄
hō dormit i sinu carnis. i. satisfacit eius volu-
ptati. ⁊ i e⁹ amorē letat. ⁊ negligit ei⁹ desideria
refrenare tūc tondet omnibz virtutibz ⁊ oibz
bonis ⁊ tradet in man⁹ demonuz. q̄ fastiūt ei
oculos ne videat q̄ ducit. ⁊ mala q̄ passur⁹ est
sic fasciat suspendēd⁹ ⁊ faciūt eū molere. i. de-
peccō in peccm circūire. Ps. In circuitu impij
ābulāt. Qui q̄ sic dormiūt. **Ps. dicit. ij.**
Dormiēti p̄fusio nra Propt̄ea d. apl. j. ad
Thess. v. n̄ dormiā sic ⁊ ceti. s. vigile. ⁊ sobri

Lu. 11
Quintus Ager
Ecclesia militans

2. Mach. 5.

Sextus Ager
Beata Virgo

Sede

simus. **Ephe. v.** Surge qui dormis. et exurge a mortuis. et illuminabit te christus. **Secundo** non debemus dormire. quia tempus vigilię e valde breue. et tempus quietis erit ppetuum. **Job. xiiij.** Breues dies hois sunt. **j. Coz. viij.** Hoc aut dico fratres tempus breue est. Reliquū est vt qui habent vxores tanq̄ nō habentes sunt. et qui flē. tan. nō. flē. sint. et q̄ gau. tan. nō. gau. et qui em. tan. nō. pos. et qui vt. h. mū. tan. non vtant. **Et** quid est tota vita p̄is vnus hois respectu eternitatis future. certe nihil. **Psal.** Qm̄ mille anni an̄ oculos tuos tāq̄ dies besterna que p̄terijt. **Et** ideo christus reprehēdit petz d. **Symon** dormis nō potui stā vna hora vigilare mecum. **Mathei. xiiij.** **¶ Tercio** non debem⁹ dormire. quia nō est locus aptus: neq; t̄pus dispositū dormire. **Locus** nō est aptus quia tot⁹ mūdn̄ ē plenus se cib; p̄coz. **j. Job. v.** Lotus mund⁹ in maliḡ positus est. **Plenus** p̄saris tribulationū. **Jo. xvij.** In mūdo pressurā habebitis. in me autē pace. **Tempus** nō est dispositū: qz nor p̄cessit et aurora gr̄e iā venit. vt deinceps hois opib; intendamus abiectis opib; tenebrarum. **Ro. xiiij.** Nox p̄cessit dies autē appropinquet. **Abi. ḡopa** tene. et indua. ar. lu. sic vt i die honeste ambulemus. **Ysa. lx.** Surge et illuina re hierusalem quia venit lux tua. **¶ Quarto** non debemus dormire. qz semp in morte sumus. **Matth. iij.** Iam securis ad ra. ar. po. est. **Multa** picula semp nos circūdat in quibus semp sum⁹ in morte. **Propter** quod cātam⁹. **Media** vita in morte sumus. **Et** quis posset dormire dū deberet sibi caput amputari. **¶ Da** to q̄ nullū piculū immineret. tamē sero mortē fortissime appropinquat. et ianua celi ē aperta et ianitor clamat. vt cito eamus als ianua claudetur nobis. **Matth. xv.** Media nocte clamor factus ē. ec. sp̄o. **xx. ex. ob. ei. et q̄ pa. e. intr. cū e. ad nup. et clausa ē ia.** **¶ Quis** sero ho. **xx. et re. x. d. Dñe dñe** aperi nobis. **At** ille ait. **Amen** dico vobis nescio vos. **¶ Uigi. itaq; zc.** **Et** sic p̄z scdm̄. **¶ Tercio** ponit rectorice potestatis ignorantia. **¶ Ignorāt** em̄ rectores et plati vnde zizanie heresum nascant. in populo. et hoc p̄pter tria. **¶ Primo** quia dormiūt et nō cōsiderāt populi sibi cōmissum. ideo intrat et exit lup⁹ et nō p̄pendunt. **Contra** q̄s **Prover. xxvij.** Diligenter attende vultū pecoris tui. tuasq; greges p̄sidera. **Ezech. iij.** Filij hois speculatore dedit te filijs israhel ex ore

meo et ānunciabis eis ex me. **¶ Qd** si dicēte me ad impiū morte moriens et tu nō ānunciaberis ei sanguinē eius de manu tua req̄. **¶ Non** ei cōsiderāt. oues: nisi quando debent rōderi. **¶ Tūc** cōsiderāt diligēt dicētes cū filijs heli sacerdotis. **j. Regū. ij.** Da mihi carnē vt coquā sacerdoti nūc dabis. alioquin tollā vi. **¶ Secūdo** quia nesciūt cōsiderare et nō solū nesciūt zizania heresum distinguere. sed nec fidem quam p̄testāt. et de cui⁹ patrimonio viuūt agnoscūt nisi sicut simplices seculares. **¶ Nec** articulos fidei distinguere sciūt. **Ysa. lxvij.** Speculatores eius ceci oēs. **¶ In** eodē. **xxiiij.** Erit sicut p̄s sic sacerdos. **¶ Et** ideo sunt merito repellēdi. **¶ Dsee** iij. **¶ Quia** tu scientiā rep̄tisti repellam et ego tene sacerdotio fungaris. **¶ Mihi.** Periculosum est valde ignorātia et negligētia platoz. **¶ Qui** vt dī **Mat. xv.** Sicec⁹ ceco ducātū p̄stat ambo. info. ca. **¶ Sūt. n. dñici** gregi; castodes a lupis circūdati. **¶ Sūt** nauis ecclesie naucleri. inf̄ fluctus mūdi eūtes. **¶ Et** sunt dom⁹ dei ostiarij a tyrannis et hereticis obsessi. **¶ Istis** autē trib; generib; hoim est valde piculosum dormire. **¶ Quid** dāuid custos populi dei. **di. Si d. som. oc. m. et pal. m. dor. et req. te. m. Prou. vj.** Festina discurre et suscita animū tuū ne dormitent palpebre tue. **¶ Tercio** qz nō sunt viri spirituales. **¶ Sp̄ialis** em̄ diiudicat oia vt dicit ap̄sto. **j. Coz. ij.** **¶ Si** sp̄ualiter viuerēt scirēt zizania cōsiderare. **¶ Et** hoc ē qd̄ hic dicit. **¶ Cū** creuisset herba et fructū fecit. tunc appa. et zi. glo. **¶ Cū** homo spiritualis esse ceperit tunc diiudicat omnia. **¶ Nisi** em̄ ex cōpatōne virtutū vicia non cognoscunt. sicut ceatas nō cognoscit nisi p̄ visum. **¶ Quando** ergo homo crescit in scientia et virtute. tunc videt vicia aliorum. **¶ Sicut** em̄ palatum infectum non potest iudicare de saporibus: sic homo viciōsus de vicijs. **¶ Cū** ḡ her. cre. et fruct. fecit. tūc apparebūt zizania. **¶ Cum** viri catholici ecclesiarum rectores creuissent in vita et doctrina vt aug⁹. **¶ Hiero.** **¶ z** ceter. tunc apparuit et fuit cognitū pestiferz dogma hereticorum. ante autem non cognoscēbatur. sicut ziza. nō cognoscit nisi ab exp̄t dum est parua in herba. **¶ Sed** christus vnde h̄ cōtigit ostendit. **¶ d. Inimic⁹** hō zc. **¶ i. dyabolus** q̄ ideo dī inimic⁹ hō qz p̄ hoies fidei xp̄ia ne inimicos h̄ zizania heresum seminauit. **¶ vñ** sic hō malus dī dyabolus. ita dyabol⁹ dī hō mal⁹. **¶ Non** em̄ dyabolus nisi p̄ hoies malos seminare zizania p̄t. **¶ S; Abi** nota q̄ extra

Tercio

bus nascitur zizania vicioꝝ in anima hominis. scilicet ex malicia inimici: qui importune nos temptat. et qui sagaciter spargit eam in terra. Et ex pinguedine terre quando scilicet caro deliciose nutritur. In terra. n. pingui et humida nimis crescunt male herbe. et statim vermes et rane. Et ex negligentia custodis qui deberet claudere aditum inimico. ne posset intrare. deberet corpus macerare et desiccare. ne vicia pullularent ibi. et deberet sarculo confessionis malas herbas extirpare. Prover. xiiij. Per agrum pigri hominis transiit. et ecce totus repleuerant vitice. id est puritas carnalis concupiscentie. et operuerunt superficiem eius spine. id est solitudines diuitiarum que spine dicuntur. et maceria lapidum destructa erat. id est omnes virtutes dissipate. Hec est terra de qua dicitur Gen. iij. Spinas et tribulos germinabit tibi. Et heb. vi. Terra proferet spinas et tribulos reproba est. et maledictio proxima cuius consumptio in combustionem. **T**ria ergo debemus facere ne zizania vicioꝝ in anima nostra regnent. scilicet claudere aditum suggestionibus inimici. et macerare carnem. et eradicare zizania dum incipiunt pullulare. Unde poeta Principis obsta. sero medicina patur. Et non quod optime per zizania vicia designantur. Est. n. zizania ventosum bladum acutum et venenosum faciens hominem nimis dormire. In quantum est acuta signat auariciam. Auarus. n. valde est acutus et subtilis ad decipiendum et torquendum. ps. Sicut nouacula acuta fecisti dolus. Sicut enim nouacula acuta radit pilos. ita quod homo vix sentit sic usurarius dulcem aufert totum. In quantum vero est ventosa signat superbiam que eleuat hominem ad ventum. superbus enim nescit navigare nisi velis inflatis. Et fomentum superbie est adulatio. per quam superbus eleuatur et ruit et dissipatur. Job. xxx. Eleuasti me et quasi in ventum ponens elisisti me valde. Isaie. iij. Popule meus qui beatum te dicunt. ipsi te decipiunt. et via gressuum tuorum dissipant. In quantum autem est venenosa et reddit hominem sopitum. signat luxuriam. Concupiscentia. n. carnis recte venenum est intrans per venas ad cor auferens vitam anime. Prover. xxij. Et sicut regulus venena diffundet. Ubi mulier dicitur dulce venenum faciens hominem ut sirena dormire. Ad hec tria scilicet superbiam. auariciam. luxuriam. omnia peccata reducuntur. ut dicitur Jo. ij. Omne quod est in mundo. aut est con. car. aut con. oculi. aut super. vit. Et sic patet tertium. **Q**uarto ponit di-

mine equanimitatis patientia. quia utraq; ad messem crescere dimitti mandauit. Dum enim serui dicerent. vis imus et colligimus ea. respondit non. Sinite utraq; crescere usque ad messem. Inordinatus fuit zelus seruorum. quia si statim homo peccatum habet euelleret. pauci remaneret. Jac. iij. In multis quidem offendimus omnes. unde eodem zelo iacobum et iohannem dicentes. Domine vis ut dicamus ut descendat ignis de celo. et consumat illos. sicut fecit be lyas. xpc redarguit. d. Resistis cuius spiritus sitis. Filius enim hominis non venit perdere animas sed saluare. Luc. iij. Et hoc videtur quod heretici non sunt ab ecclesia precipiendi. et multo minus materiali gladio ferendi. Contra dicitur glo. Hiero. sup illud. j. Cor. v. Auferte malum a vobis. Et reddit eam. nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit. Responso. Sicut quidam heretici notorii qui alios volunt corrumpere et ad malum trahere. et isti tanquam membra putrida ne alia membra corrumpant sunt ab ecclesia precipiendi. In quorum precipiendone eradicatur triticum sed potius in eorum dimissione triticum confunditur et eradicatur vel suffocatur et sic intelligenda est autoritas apostoli inducta. Alii vero sunt heretici occulti qui alios non inducunt ad malum. Et ideo debent ab ecclesia ut hic dicitur tolerari. **T**ria et hoc propter tria. Primo quia forte conuertentur. Unus augustinus in glo. di. Hic datur locus penitentie et monemur non cito amputare. quia qui hodie erat eras forte conuertetur. et defendet veritates. Et eras modo eradicarentur triticum quod futurum erat eradicaret. Exemplum dicitur Aug. et pau. Secundo quia tales non bene discernuntur a fidelibus. Aug. in glo. Sicut inter lolium et triticum quedam herba est parum distat. ita monet dominus ne de ambiguo iudicemus. quia dominus in die iudicii non suspiciose. sed manifeste iudicabit vel damnabit. Tercio quia per eos boni frequenter excitantur et probantur. Aug. in glo. Recedite est ut mali permixti bonis sint. per quos exercetur. vel quorum compactione nitantur ad melius quibus sublatis altitudo caritatis marcescat. quod est triticum eradicare. Unus. j. Cor. xj. di. Optet hereses esse ut qui probati sunt manifesti fiant. Et sicut ecclesia patitur occultos hereticos propter tria. sic deus omnipotens peccatores patitur propter tria. **R** Statim enim homo quando peccat meretur supplicium et male. quia contra bonum eternum peccat.

Quarto

sicut homicida statim capit. et tradit potestati morte plectendus. Sed deus eius sententiam differt et cōdemnatione. ppter tria. **P**rio vt dei misericordia et benignitas in his qui penitent manifestent. j. thi. j. Ideo misericordiā psecut⁹ sum vt in me prio ostenderet deus oēs patiētiā ad informatōz eorū. q̄ credituri sunt illi in vitā eter. Ex magna em benignitate de⁹ peccatōz suscipit vt aliquando peniteat et ad deum reuertat humiliē. Ro. ij. Ignoras quoniam benignitas dei ad penitētiā te adducit: fm autem duritiā tuā et impenitens cor thesaurizas tibi iram in die ire et reuelationis iustitiae iudicij di. Cui alludit ysaias. tricesimo. propterea expectat vos deus. vt misereatur vtrius. et ideo exaltabitur parcens vobis: quia deus iudicij beati omnes qui expectant eum. populus in syon habitabit in iherusalem plorās. nequa q̄ plorabis: miserans miserebitur tui. Et non solum expectat. sed tota die vt redeat peccatōz hortat: porrigens ei manū vt iurgat. Ysa. j. Conuertā manū meā ad te scyrod te adiuvandū si surgere vis. et excoquam ro purum scoriā tuā. et auferam omne stannum et restituiam iudices tuos vt fuerunt prius et cōsiliarios tuos sicut antiquitus. post h̄ vocaberis ciuitas iusti. vrbs fidelis. Hier. iij. Tu fornicata es cū amatoribz multis tñ reuerere ad me et ego recipiā te. Leua oculos tuos in directum et vide vbi non prostrata sis. et cetera. Et non solum hortatur sed minatur penas et pmittit p̄mia. De primo. Luce iij. Aderāt quidam ipso in tempore nūciantes illis de galileis quorum sanguinē pilatus miscuit cum sacrificijs eorum. Et respondēs dixit illis. putatis q̄ hi galilei p̄ omnibz galileis peccatores fuerint quia talia passi sunt. Non dico vobis: s̄ nisi p̄nias egentz omnes si mul pibitis. Ps. Nisi p̄uerli fueritis gladiū suū vibrauit arcum suū tetendit et parauit illum. Et in eo parauit vasa mortis sagittas suas ardentibus effecit. De secundo vbi pmittit p̄mia h̄. Mathei tercio. Penitentiaz agite appropinquabit ei regnū celoz. Et q̄ multi sunt male nature ita q̄ verba eis nihil p̄sunt. ideo deus impedit verbera et flagella. Quare enī deus tot flagellis et gueris. et peilentijs nos affligit nisi vt p̄uertamur ad deum. Bre. Mala q̄ nos hic pmunt ad deū ire cōpellūt. Idem. Oculos q̄s culpa claudit pe-

na aperit. Osee. vj. in tribulatiōe sua mane cōsurgūt ad me. Venite et reuertamur ad dominum: quia ipse cepit et sanabit nos. percutiet et curabit nos. Quificauit nos post duos dies: in die tercia suscitabit nos et viuem⁹ in conspectu eius: sciemus sequemurq̄ vt cognoscā dñm. Et nota quātū expectat mltos semp ad ostium cordis pulsans. et non aperit ei. Apocalipsis tercio. Ecce ego sto ad ostium et pulso. Siquis audierit vocem meam et aperuerit mihi ianuam introibo ad illū. scū virtutibz et spiritus sancti dōis. et cenabo cum illo et ipse mecum. qui vicerit dabo ei sedere meū in throno meo. sicut et ego vici et sedi cum patre meo in throno eius.

Secundo vt dei iusticia in his que pereūt comprobetur. et ex hoc dei prouidētia ppendat. multi em ex hoc q̄ nō vident malos puniri nō credūt mūdum dei prouidētia gubernari. Boetius. Quidā quesierūt. si de⁹ est vnde mala. et si nō est vnde bona. **Q**uā si de⁹ nō p̄ elicere de malis p̄cor penitētiā et misericordiā. Elicit iusticiā eos acriter puniēdo. q̄ iter opera dei et anime virtutes maxie relucet. **Q**uā ita bene stat latro in furcis sic miles in eq̄. et ita decenter peccatōz recludit in inferno sic gēna recluditur in anulo ad sui honorem. et hoc est quod dicit apostulus ad Romanos nono. Dicit enim scriptura pharaoni. Quia in hoc ipsum excitauit te. vt ostendam in te virtutem meam. et annuncietur nomē meū in vniuersa terra. Ergo cuius vult miseretur. et quē vult indurat. Exodi septimo. Ego idurabo cor pharaonis. et multiplicabo signa et ostēta mea in terra egipti. et non audiet vos. Inmittamq̄ manū super egiptum et educam exercitum meum et populū meum filios israel de terra egipti per iudicia maxima. Et scient egiptij. quia ego sum dominus qui extenderim manū meam. scilicet vt postea dure puniam eum. ergo in quibusdam peccatōz deus ostendit misericordiam suā eorū miserendo. et in quibusdam iusticiā eos acriter puniēdo. Romanos. ix. **Q**uā si deus volens ostendere iram et notam facere potentiaz suā sustinuit in multa patientia vasa ire apta in interitum vt ostenderet diuitias glorie sue in vasa misericordie sue que preparauit i gloriam. quos et vocauit. **Q**uare: Certe quia placet sibi. **I**bidē. An nō h̄z pote

statem figulus luti ex eadē massa facere aliud
quidez vas in honorem: aliud in contumeliā.
Tercio vt malicia peccatorū iusti p̄ patientiam
purgent̄ p̄ficiant̄ ⁊ coronent̄ vt dictuz
est de hereticis. **Quis** n. fuisse p̄secutio tyrā
noz. nō eēt martyres p̄ patientiam corona
ti. **Et** iō deus p̄misit tyrannos tyrannidē ex
ercere. vt martyres purgarent̄. ⁊ p̄ficerentur
⁊ coronarent̄. **Et** iō in malis dei omnipotentia
ōnditur qui de malis eoz elicit tot bona.
Et iō non bene dixerunt illi. **Si** deus ē vnde
mala. imo mala oñdunt deū in oīno eē dū de
malis eliciuntur bona. qd̄ solus deus. p̄t̄ fa
cere. **Et** sic patet quartum. **Quinto** oñdit
magna equitatis iusticia. qz zizania ⁊ triticuz:
fm̄ vtriusqz decentiam recondi mandat. **Quā**
in tpe messis. i. in finali iudicio in fine mundi.
vel p̄ticulari iudicio. s. in morte vniuscuiusqz.
dicit messibz. i. angelis. qui ad hoc deputa
ti sunt ⁊ p̄ quos deus sua iudicia exercet. ⁊ in
bonos ⁊ in malos. **Colligite** primū zizania. i.
peccatores hereticos ⁊ scismaticos q̄ messem
dei conati sunt corrūpere ⁊ cōburere ⁊ vasa
re. qui sunt vulpes **Samsonis**. qui hñt faces
accensas in caudis ad cōburēdū messem xp̄ia
noz. qz sicut zizania ex corruptione aeris ⁊ ex
terre malicia oriunt̄. sic ip̄i ex corruptōe car
nis sunt nati: ⁊ in corruptōe ⁊ malicia men
tis nutriti. **Et** d̄ ip̄is ait. **Ligate** ea fasciculos
ad cōburendum. vt qui fuerunt simul ligati ī
culpa. sint simul ligati ī pena. scz auari cū au
ris. luxuriosi cum luxuriosis. ⁊ sit de alijs. **Et**
postea fiat de omnibz vnus fascis magnus: ⁊
ad infernū p̄iciat̄ ad p̄petuū ignē. **Ubi** nota
q̄ duo videt̄ hic ponere circa reproboz pe
nā. s. sepatiōz a bonis ⁊ ordinatiōez in penis.
1 **Primo** sepatiōne a bonis cū di. **Colligite** zi
zania. i. tollite eos de medio bonoz. ne cū eis
societatem habeant neqz faciem dei videant.
Ysa. xxvj. scdm. lxx. **Tollatur** impius ne vi
deat gloriā dei. que ē principalis ⁊ essentialis
pena damnatorū sicut visio ē tota merces. vt
di. **Aug.** **Secūdo** ordinatiōz in supplicijs oñ
dit cū di. **Et** alligate ea fasciculos ad cōbu
rendum. **Grego.** **Si** nullus ordo in supplicijs
seruandus est. cur cōburenda zizania in fasci
culos ligant̄. **Sed** nimirum fasciculos ad cō
burendum ligare est hos qui eterno igni tra
dendi sunt pares paribz sociare. vt quos simi
lis culpa inquinat par etiam pena p̄stringat.
⁊ sic videt̄ q̄ sit ordo in inferno. **Contra** qd̄

di. **Job. x.** **Ubi** nullus ordo ē. **Ad** qd̄ dice
dum. q̄ in inferno triplex est ordo. **Primus** ē
diuini iusticie. **Aug.** **Peccatores** ī supplicijs
ordinant̄: vt nunq̄ sit de decus culpe sine de
core iusticie. **Secundus** ordo est suppliciōz.
q̄ om̄s n̄ eq̄l̄iter puniunt̄. **Deut. xxv.** **Pro**
mēsurā peccati erit ⁊ plagariū modus. **Apo.**
xviij. **Quantū** se glorificauit ⁊ in delicijs fruit̄
tantū date illi tormentū ⁊ luctum. **Tercius** ē
ordo peccantiū. qz illi qui fuerunt similes ī cul
pa. sociabuntur in pena. vt dictum ē. **D**
Et similiter q̄ntū ad tria d̄ non ibi esse or
do. **Primo** qz ibi elemēta ⁊ cetera creature n̄
seruant ordinem ⁊ suam distinctiōez. s. cōmu
ta sunt omnia ⁊ sunt confusa. **ps.** **Ignis** grā
do. **mix.** **glacies.** **sp.** **p̄c.** **Et** iō infernus vocatur
chaos. **Lu. xvij.** **Secundo** qz damnati non s̄
uant ibi locum. **Job. xxij.** **Ab** aquis n̄m̄m
transeunt ad calorē n̄m̄m. **Res** aut̄ tunc inor
dinata d̄ q̄n̄ frequenter mutat locū. **Tercio**
quia elemēta ibi mutant p̄prietates suas. nā
p̄prietates aque ē extinguerē ignem. sed ibi nō
extinguet. **Item** p̄prietas ignis est lucere sed
ibi non lucebit. p̄prietas aeris est recipere lumē.
sed ibi non recipiet. **Sequit̄.** **Triticū** aut̄ con
gre. in hor. **mc. i.** **electos** qui non sunt ex cor
ruptōe carnis. sicut zizania ex corruptōe aeris.
s̄ ex deo nati sunt. ⁊ non sunt nati p̄ter inie
tōem seminantis sicut zizania. s̄ ante secula a
deo p̄destinati. qui vt triticū excocti sunt ad
solē ⁊ desiccati ad ventū. vt corpa sua mortui
carent. ⁊ fierent acceptabilis hostia corā deo.
sicut de tritico fit hostia salutaris. **Ad** quod
hortatur ap̄ls. **Ro. xij.** **Obsecro** vos p̄ m̄l̄i
cordiā dei vt exbi. **cor. vi.** **sancti.** **de pla.**
1 **Et** nota q̄ optime p̄ triticum electi s̄
gnant̄. **Triticū.** n. tripliciter p̄siderare possum̄.
fm̄ triplicē electoz statū. **Primo** possumus
triticū p̄siderare. put̄ ē in agro in quo fert fru
ctū. aliud centesimum. aliud sexagesimū. aliud
tricesimum. ⁊ signat statum bonorum boni
num in mundo existentium seu viuentium q̄
rum aliqui seruant virginitatem. aliqui viuūt
in continentia aliqui in matrimonio. **Secun**
do possumus ip̄m considerare. put̄ est ī area
in qua tritaturat̄ secernitur a paleis ⁊ ventila
tur a puluere. **Et** signat statum religiosorum
qui in claustro religionis frangunt volunta
tem suam. per obedientiam secernuntur a pa
lea ignita carnalis concupiscentie p̄p̄etnas
p̄tinētiā. ⁊ ventilant̄ a puluere terrene cupidi

p̄ Tūm
signat̄ p̄fidelē

Quinto

2

tatis p voluntariam paupertatem. **Matth. iij.** Cuius ventilabru in manu sua et purgabit aream suam. **Tercio** possumus ipm considerare put est in horreo. vbi conseruat ad nutriendum et delectandum. Et signat statum beatorum qui in mensa dei nutriunt et delectantur. **Lu. Ego** dis. vo. sicut dis. mi. pa. me. reg. vt edatis 7 bi. sup me. mea. **Ps. In** habitant ab vbertate domus sue. Et sic patz de euangelio.

De epistola. Sermo. xxv.

Induite vos sicut electi dei sancti et dilecti **Col. locē. iij.** Sicut solent pueri quando deprehendunt fructus alienos capere vestibus denudari. et sic remanēt valde confusi sic primi parentes nostri qm pomum vetitū rapuerunt sunt veste innocētie denudati. Que sicut vestis cooperiebat turpitudinem eorum et ideo erant nudi. 7 nō verecundabant. Sic vestis tenebat eos calidos. et ideo erant nudi et nullum frigus patiebant. Sic vestis valde ornabat eos quia sicut lilium inter spinas candore luminis vestiebat eos. et ideo nudi pulcherrimi apparebāt. Sicut vestis ferrea ab omni leuiuo cōseruabat eos. et ideo nudi ab aliq nō ledebantur. Et sicut vestis reuerendos exhibebat eos. Optime em vestitos in reuerentia habemus. Et ideo sic nudi ab angelis et omnib creaturis i magna reuerētia habebantur. Hac aut veste denudati remanserunt valde confusi. quia hec omnia perdidērūt. et nos cum illis. Statim enim erubuerunt et frigus 7 calorem senserunt et turpes nudi apparuerunt. Et omnia facta sunt eorum leuiua. Et angeli eos. deriserunt dicē. Ecce adam quasi vnus ex nobis factus est. Et sic denudati et confusi eieci sunt de paradiso. Hec oia patient **Sene. iij. Lu. x.** Qui etiam dispolianēt eum 7 plagis impositis abierunt semitino relicto. Et sic patet q̄ optimū sit hanc vestē habere 7 q̄ damnosum ea carere. Hec autez vestis p duo recuperari p̄ se 7 p baptismū et penitentia. In baptismo em hanc vestē bō recuperat et induit. q̄ in ipō virtus xpi operatur. **Gal. iij.** Quicūq̄ in xpo hiesu bap. es. xps induistis. i. vestē xpi. Et sicut vestis innocentie supradicta quinq̄ effecit in primis pentibus corporaliter. Ita i nobis efficit quicūq̄ spūaliter. Nam p̄ ipā opit multitudinē peccatorū.

Prover. i. Omnia delicta opit caritas. **1. Pe. iij.** Caritas opit mul. p. **Secūdo** calore ignis spūsancti facit nos calidos de quo d̄ **Lu. xij.** Ignē veni mittere in terrā. et qd volo nisi vt accendatur. **Can. viij.** Aquę multe nō potest extinguē caritatem. **Ro. viij.** Quis nos sepa bit a caritate. q. d. nul. **Tercio** ornat aiam valde q̄ ipā ē vestis nuptial q̄ facit hoiez dignū nuptijs regis eterni. Et quicūq̄ eam nō habet p̄nosus et ribaldus reputat de nuptijs repellendus. **Mat. xxij.** Quō huc intra. nō haba. ve. nup. **Quarto** ab omi leuiuo hoiez defendit. **1. Pe. iij.** Et quid ē qd vobis noceat si boni emulatores fueritis. Immo qd plus est omnia leuiua facit cooperari in bonum. **Ro. viij.** **Dili. de. om. coop. in bo.** **Quinto** facit hominem valde reuerendū et dignum honore. qz facit eum eterni reg. filiū. **1. Jo. iij.** Videte qlē carita. de. no. d. vt filij dei noiemur 7 sim. **Ad** hanc preciosaz vestem induendā ap̄ nos i hac epistola hortat. In qua q̄tuor fac. **Primo** nos hortat et modum induendi et causā assignat. vt hanc preciosam vestem induam. **In principio** epistole. **Secundo** nos hortat vt hanc vestem baltbeo regio constringam. **Ibi.** Sup omnia aut hec cantatē habentes qd est vinculum p̄fectōnis. **Tercio** nos hortat. vt cum hac veste in pace xpi et vnitare ecclesie gaudeam. **Ibi.** Et pax xpi exul. in cor. vris. **Quarto** nos hortat vt tam de p̄ciosa veste grati existentes verbuz laudis et doctrine ad xpi honorem abundāter in labijs habeamus. **Ibi.** Grati estote et verbū xpi habitet i vobis. **Primo** ḡ nos hortat. et modū induendi et causā assignat vt p̄ciosa vestē virtutū induā. **Induite** vos. scz p baptismū si baptizati nō estis. vel p p̄niam si baptizati estis. qz hec vestis in baptismo donat. 7 p̄dita p p̄niam recuperat. **Induite** ḡ vos. qz corā rege celesti nudi apparere nō debetis. **Adā** em valde erubuit corā d̄no nud⁹ apparē et abscondit se vt patet **Sene. iij. Apoc. xvj.** **Beat⁹** q̄ custodit vestimēta sua ne nudus ambulet. **Assigt** em triplicē causā q̄re p̄ciosam vestē virtutū induere debem. vbi etiā innuit induēdi mod⁹ qz electi dei sancti et dilecti. **Electi** aut eterna electōe. **Ephe. j.** Elegit nos ante mūdi cōstitūōem. **Sancti** ho sacramētoz p̄ceptōne q̄ virtute xpi hominem sanctificāt 7 iustificāt. **1. Cor. vj.** Sz abluti estis si sc̄ificati estis. Si iustificati estis i no. d. n. ic. xpi. **Sed** dilecti san-

nancee et exaudiuit eaz. **Mat. xv.** **O** mlier magna est fides tua **z.** **C**õpassus est petro et reperiit retro. **Lu. xxij.** **E**t cõuersus d. resp. pe. **C**õpassus est matri z cõmendauit eam iobã ni. **Jobã. ix.** **E**cce mater tua. **C**õpassus e magdalene et apparuit ei. **Job. xx.** **V**aria stabat ad monumetũ foris plorans. **C**õpassus e discipulis et venit ad eos. **Job. xx.** **V**enit hie sus et stetit in medio discipuloz suoz. **T**ercium est meritũ retributionis. **M**ultũ em i hoc opere meremur qd patet qz quicqd in b proximo facimus xpc reputat sibi factũ. **Mat. xxv.** **Q**u vni ex mi. me. se. mi. se. **E**t ideo multum meremur. **C**uius ratio est. **Q**uia in misericordia dat homo primo quicqd habet scz cor interius et omnia sua bona exterius. **Mat. v.** **B**eati mi. q. ipi mi. pseq. **T**ercia virt ex qua vestis ista debet esse cõtexta. est huilitas. vt in gratijs et bonis nobis datis et in bonis operibz que faciamus nõ supbiamus. s. in huilitate metis et corpis semp maneam? **Lu. vij.** **C**um f. omnia q pcep. sunt vobis dici. serui inuti. sumus. **E**t hoc est humilitatẽ. **R** **E**t nõ q ad huilitatẽ huandã tria nos iducunt. **P**rimum e cõditio nra. **S**i em cõsideram? introitũ et exitũ nostrũ et quot miserijs subiaccemus. habemus materiam magne humilitatis z nõ supbiendi. **Ecc. x.** **Q**uid superbis ci. et ter. **Sich. vj.** **H**umiliatio t. i medio t. **V**oluit deus ponere ventrẽ ante oculos vt homo posset respicere vnde debet humiliari. **Bern.** **Q**uid superbis saccus stercoreum et cibus vermiũ. memeto vnde veneris et erubescere vbi sis et ingemisce quo vadis et cõtremisce. **S**ecũdũ est exemplũ creatoris z totius creature. **R**am creator. seipm humiliat for. ser. ac. et humiles matrẽ et humiles discipulos elegit. humile iumentũ equitauit. humile obsequium exhibuit dum pedes discipuloz lauit. **Mat. xi.** **D**iscite a me qz mi. s. z b. zc. **S**ilr tota creatura huilitatẽ obseruat dũ misteria sua humilitẽ implet: et suo creatori obedit. **Barth. iij.** **S**telle quoqz vocate sunt et dixerũt assimus z luxerũt cũ iocunditate ei qui fecit illos. **T**ercũ est magna punitiõ quam p superbia legimus fore factã. vt patet in demonibz et primis pentibz. et in senacherib et pharaone. et in multis alijs. **E**t magnum meritum humilitati reddendũ. vt si nõ terret supplicium. alliciat premiũ. **Job. ij.** **Q**ui humiliatus fuerit: erit in gloria. **H**umi-

litas em est mensura exultatõnis z retributionis. quia quãtũ quis se humiliat tantũ remunerabit et exaltabitur. **Luc. xij.** **Q**ui se b. ex. **Q**uarta virtus ex q debz hec vestis eẽ cõtexta est modestia operũ et sermonũ. vt in omnibus modũ debitũ teneam? **Pbil. ij.** **M**odestia vra no. sit om. b. **E**t hoc est modestia. **S** **D**ebemus aut modestiã maxime circa tria obseruare. **P**rimo circa verba vt modeste loquamur. **Ecc. xxvij.** **V**erbis tuis facito staterã. et frenos ori tuo rectos. **I**n lingua em maxima immodestia et dissepantia apparet. et ideo maxime indiget freno. **Iaco. ij.** **O**m̃is natura bestiaz et volucru et serpentũ et ceteroz domatur et domita sunt a natura humana. linguã aut nullus hoim domare pf. **I**nquietũ em malum est plena veneno mortifero. **P**ropterea petiuit dauid d. pone domine custodiaz ori meo. **S**ecundo debemus obseruare modestiam circa temporalia et in acquirendo et in vtendo. **M**ulti em se cõsumũt vt temporalia acquirant mare et aridam peragrantes. et nullũ finem ponunt ad acq̃sitiõem eoz. **C**ontra quos. **Mat. vj.** **P**olite soli. et i cra. di. quid mã. aut quid bi. **Q**uerite primũ regnũ dei et iusticiã ei. et hec om. adi. vo. **E**t multi effrenate bona acq̃sita psumũt. **Prou. xxij.** **V**acãtes potibz et dantes symbola consumunt. **Ecc. ij.** **N**ec phibui cor meum quin om̃i voluptate fruere. **T**ercio debem? modestiam hẽre circa scibilia. vt ea que decet et expediũt nobis scire velimus. **Ro. xij.** **N**on pl sapere q̃ oportet sape. sed sape ad sobrietatem. **C**irca scibilia aut maxia immodestia inuenit et mirabiliter nociua. **Q**uidã em totũ tps suũ expendũt in quibusdã sciẽtijs nulli vtilitatis semp discetes z nõ q̃ ad sciam veritatis pueniẽtes vt d. ap̃ls. ij. **Coz. iij.** **Q**uidã insistũt toto posse quibusdã sciẽtijs lucratiuis z deceptiuis. **Q**uidã attendũt spiritibz errorũ et doctrinis demoioz. vt di. ap̃ls. j. tbi. iij. **Q**uidã conant scire q facultatẽ suã excedũt vt trinitatẽ diuinaz psonarũ et pdestinatõz hoim. **C**õtra q̃s **Ecc. ij.** **A**ltiora te ne quesieris. et **Prouer. xxv.** **Q**ui scrutator e maifestatis opprimet a glia. **Q**uãta virtus ex qua debet vestis esse cõtexta e patiẽtia in aduersis vt patienter tolerem? aduersa. ij. **Coz. vj.** **I**n oibus exhi. nos. sic dei mimis. i multa patia. **E**t b est patientia. **D**ebemus aut in aduersis patiẽtiã hẽre. ppter tria. **T** **P**rimo qz pa-

Patentia dicitur hoies. Nam patiens de omni ma-
o lucrat. de quo alij pdant. scz de. cōtumelia
de fame et de siti frigore et calore. **Mat. xvij.**
Patientia habe i me. et omnia reddā tibi. scz
duplicata. **I**pa em est saccus meritoꝝ. q̄ q̄n-
toplus extendit tātoplus implet. **P**atientia
sicut visus verberibꝫ impinguat. et sicut sal-
mandra in igne tribulatiōis vivit 7 sicut au-
rum in igne depuratur. impatiēs vō sic plum-
bum in igne cōsumitur. **Mirabile est de pati-**
entia. q̄ inimici sui solvant ei omnia debita et
ditant eam habentem. **¶** **S**ecundo q̄ pati-
entia hoiem martirē esse facit. **Grego.** Sine
ferro et flamis martires esse possumus: si pati-
entia veraciter in aīma cōservamus. **P**onne
marcellus papa celebrat vt martir propt̄ pa-
tientia quā habuit in custodia aīaliū. cū tamē
nō fuerit gladio interempt⁹. **Iaco. j.** **P**atien-
tia opus pfectū habet. **O**pus pfectū est mar-
tinū. vnde vir patiens dī multo magis mira-
cula facere. sicut martir. **Greg.** Ego virtutem
patientie signis et miraculis maiorem eē pu-
to. **C**uius ratio est. q̄ martiriū gladij puo du-
rat tempore sed martiriū patientie q̄n̄ durat
xx. xxx. vel. xl. annis. **¶** **T**ercō q̄ patia in plio
spūali. p̄git hoiem ab omni ictu et oīno ne-
cessaria est: si quis vult illesus de plio mōi exi-
re. **Hebr. x.** **P**atientia nobis nec. est. **¶** **S**e-
xta virtus ex qua debet hec vestis esse p̄texta
est supportatio penalitātū infirmitātū et dese-
ctuum p̄ximi. **Ro. xv.** **D**ebem⁹ aut nos infir-
miores infirmitates alioꝝ supportare. **Gal.**
vj. **A**. al. on. por. 7 sic adimple. le. xpi. **U**nus-
quisq̄ habet multos defect⁹. **S**icut ergo q̄s
vult i suis defectibꝫ supportari. ita debz alios
supportare. **Mat. vij.** **Q**uecūq̄ vultis vt fa-
vo. ho. 7 vo. fa. al. **X**pc em qui nullū habuit de-
fectū portavit patienter graues mores hoīm
p. xxxij. annos. et quotidie deus graues mo-
res n̄ros supportat. **¶** **S**eptima virt⁹ ex qua
debet hec vestis esse cōtexta ē remissio offen-
sarū. vt scz remittam⁹ p̄ximo offensas culpa-
biles nobis illatas. relinquētes deo vindictaz
tanq̄s iudici viuoꝝ et mortuoꝝ. **Ro. xij.** **M**i-
hi viui. et ego retri. d. dominus. **S**icut xpc pē-
dens in cruce om̄es remisit offensas d. **Luce.**
xxij. **P**ater dī. al. zc. **S**ic et nos debē⁹ dimit-
tere. **E**t hoc est quod dī. **D**onantes. i. parcen-
tes vobis ipsis. si quis aduersus aliquem habz
querelam. sicut et chāstus donauit vobis. scz
in baptismo et penitentia omnes offensas ve-

stras. ita et vos debetis alijs parcere. **E**t hoc
est necessarium ad salutem. **A**lter deus nō re-
mitteret nobis peccata nec exaudiret nos in
aliquo. **Mat. xvij.** **S**erue nequā nōne opor-
tuit te misereri cōserui tui sicut et ego tui mis-
tus sum. **Ecc. xvij.** **R**elinque p̄ximo tuo no-
centi tibi et tunc tibi p̄cāti peccata soluent⁹.
Mirabile est. **H**omo homi seruat iram et a
deo querit medelam. **C**um tamen xpc dicat.
Mat. vij. **S**i nō dimiseris hoibꝫ peccata eoz
nec pater ve. dī. vo. p̄ca ve. **E**t nota q̄ sup-
portare defectus alioꝝ et dimittere offensas
sunt due elemosine spūales deo valde acce-
pte et hoibꝫ necessarie ad salutē. **E**t sic p̄z
primū. **¶** **S**ecūdo nos hortat apls vt hāc
p̄ciosam vestem balthēo regio scilicet carita-
te p̄cingamus. **O**m̄es em virtutes defluerēt
ad terrena nisi caritate stringerent in anima.
Caritas aut vnit virtutes in aīma. et vnit ho-
miem deo et ecclesie. et p̄ cōsequens est vincu-
lum p̄fectionis. et hoc est qd̄ dī. **S**up omnia
aut hec habete caritatem tanq̄s balthēū oēs
illas supradictas virtutes cōstringentē et or-
dinantem que vel quod est vinculum perfe-
ctionis et non seruitutis. **Ecc. vij.** **V**incula il-
lius alligatura salutaris. **E**st etiam vinculum
suauitatis. **Mat. vij.** **I**ugum em meum suauē
est. et on. in. le. **E**st etiam vinculum magne sa-
lutis et virtutis om̄ia trabens. **O**m̄e em volū-
tarie agens trahitur ab amore rei. bonuz em
amatū mouit opantes vt d. p̄bs. **H**ec trahit
filium dei de celo ad terrā et facit hominem tra-
here ad celestia. **Osee. xj.** **I**n funiculis. adam
traham eos in vinculis caritatis. **Diē. xxxij.**
In caritate p̄petua dilexi te. iō attraxi te mi.
Et sic p̄z secundum. **¶** **T**ercio nos hortatur
apls vt cū veste hac i pace xpi 7 vnitate ec-
clesie exultē. **S**olēt em mlieres bñ indute et
honorate 7 i nobili societate existētes 7 pace
multū exultare. **S**ic 7 nos hac veste p̄ciosā i-
duti i pace xpi et vnitate ecclie viuētes mul-
tū gaudē debē. **Phil. iij.** **G**audete in dō. sp̄.
et h̄ ē qd̄ d. **E**t pax xpi a xpo. s. data vt q̄l̄ su-
it i xpo. **Jo. xij.** **P**acē relinq̄ vo. pa. m. to. vo.
Exultet i cordibꝫ v̄ris. i. i cordibꝫ v̄ris existēs
exultare vos fac. **Phi. iij.** **E**t pax xpi q̄ cru-
perat oēs sensū custodiat corda v̄ra. 7 itelligē-
tias v̄ras. **I**n q̄. s. pace vocati estis in vno cor-
pore. i. ad viuēdū i vno corpore qd̄ ē ecclia. q̄ i
pace vocauit nos de⁹. **j. Cor. i.** **U**nū corpus
m̄lti sum⁹. **E**t iō xpc ingrediēs in mūdū pa-

cem annunciar fecit. **Lu. ij.** In terra pax boibus. **Uadens p mundum pacem pdicari fecit. Lu. x.** In quacunqz domu intraueritis pxi mum dicite pax huic domui. **Egrediens d mudo pacem in testametu legauit. Jo. xiiij.** Pacem relinquo uobis. **Surgens a mortuis pacem nobis apportauit d. Pax uobis. Jo. xx.** Et sic patet terciu. **Quarto nos hortatur apstus ut de tam piofosa veste nobis in xpi pace z ecclesie vnitare collata grati existam. Et hoc est. Sati estote sez de tatis gratijs. quia ingratitudo est ventus viens. sic cans fontem pietatis. et rorem misericordie et fontē gratie ut dicit **Bern. sap. vi.** Ingrati spes qsi glaci es ybernalis cotabelcet. **Consequeter cu di. Verbum xpi ostendit in quo debet esse gratitudo talis. Et dicit qz debet esse in duobus. Primo in distributione talenti accepti a do qstum ad primum. et hoc est. Verbum xpi habiter in vobis. i. hic ē modus ingratitudis ut verbum xpi habiter in vobis. i. intellectus et obseruatio verbi xpi. et h abudant ut solu in vobis habiter verbu xpi. sed in omnia sapia sitis docentes et comonentes vosmetipos ita ut vnus doceat alter. **Sitis ergo docentes inscios verbu xpi et comonetes pigros ut fuēt verbum dei. Et in quibus debeāt seipos docere. ostēdit d. In psalmis qui d moribz agūt et in ymnis qui de laude dei agunt. et canticis spūalibz. que sunt de bono eterno. **Ephe. v.** Loquētes vobismetipis in ymnis et canticis spūalibz. **Secūdo debet esse ista gratitudo qstū ad pxiu. pfectū interioris actus. Et hoc est. Sitis cantātes dno ad honorem dni z h in cordibz vestris i gratia que data est vobis. i. in cōsideratōne beneficiorz dei que vobis p gratiam dei sunt collata. Et sic patet quartum********

¶ Dominica septuagesime de euāgelio.

¶ Bermo. xxvj.

Simile ē regnuz celoz homi patrifamilias. q exyt primo mane cōducere operarios in vineam suaz. **Mat. xx.** In hac sacra dnica septuagesime triplex similitudo pponit nob sez laborantium in vinea. currentium i stadio et pugnantium in agone. Cuius ratio ē. quia hac nocte recolit ecclesia qno expulsus fuit adam de paradiso. et in banc vallē miserie p iectus. In qua cōstitutū est ei laborare curre

re z pugnare. **¶ Primo mandatū est ei laborare ut laborem manuum suarum manducet **Gen. ij.** **Valedicta terra in opere tuo. In labore comedes ex ea. Et rursū. In sudore vul tui ve. pa. t. **Job. v.** Homo nascit ad laborem. Laborandū est ergo qz merces ē magna et fructus gloriofus. **Sap. ij.** Bonoz laborum gloriofus est fructus. **Secūdo mandatum ē ei currere. ut p velocem cui sum brauiū ciuitatis sue qd pdidit. recuperet. **1. Corint. ix.** Sic currite ut pp. **Currendū est ergo qz brauium currenti et nō stanti cōfertur. ¶ Tercō mandatū est ei pugnare. ut p victoriam inimi corū ciuitatē suā reintret **Job. viij.** **Militia est vi. ho. su. ter. Pugnādū est ergo quia solum vincentes coronantur. **1. Thim. ij.** **Nemo coz. nisi qui le. cer. De primo agitur in hoc euāgelio. De duobz secundis in epistola. Agit em in hoc euāgelio de laborantibus i vinea ecclesie et penitentibus. In quo quidem euāgelio quinqz continentur. Primo ibi s quadā similitudine vine boitatis magnitudo temōstrat ex oparioz cōductōne. in principio euāgelij. **Secūdo hūane pigricie ociu redarguit in ociofoz redargutōne. ibi. Quid hic sta. to. d. o. Tercio vine retributōis magnificētia de clarat i denarioz collatōe. ibi. Cū aut sero factū essz dixit dñs vinee. **Uo. op. z red. il. mer. Quarto fraterne felicitatis inuidētia subinfert i oparioz murmuratōe. ibi. Et accipientes murmurabant aduer. psemfamilias. **Uo. vo. se. zc. Quinto psumptōis audacia reprimi z desperatōis delectio sublenat i pabole adaptatōe. ibi. Sic erūt pmi nouissimi. z. n. p. Multi sunt vocati pau. x. lec. ¶ Prio ergo sub quadā similitudine vine boitatis magnitudo demonstratur in oparioz cōductōne. Et h est qd di. **Sile est reg. ce. i. sile est negociū ecclesie militāt. huic negociō qd fuit vl eē potuit. Tra plana est. Et qz bec est quedam similitudo. ideo est eius mistica expositio requirēda. **Iste ergo paterfamilias est deus pz. cuius celum et terra vna domus ē ut hic dicit **Cri. qui habet tres familias. sez angelos et scos in celo. qui letantur. homies in mudo qui prelant. vn et ecclia militās vocat. et demones et damnatos i inferno q tormētant. **Iste de pater plātauit vineā z oparios pduxit ut fideliter laborātes i ea ad celestē familiā trāsferāt felicitatis etni denariū recepturi. **Ubi nota qz p hāc vineā duo significari pnt q pgrue****************************

Quis gme in euo

77
cum hac similitudine currunt. **P**rimo per hanc vineam ecclesia militans significat. ysa. v. Vineam domini exercituum domus israel est. **S**ecundo. **I**ste paterfamilias est conditor noster qui habet vineam universalem ecclesiam que est ab abel usque ad ultimum electum. qui in fine mundi nascitur. et que quot sanctos producit quasi tot palmites misit. **H**ic pater exit ad colendam vineam mane hora sexta nona et undecima. et operarios conducit. quia a mundi huius initio usque ad finem ad erudiendum fidelium plebem predicatores mittere non desistit. **H**uius vinee christus est vitis. et omnes fideles palmites. **J**o. xv. Ego sum vitis et vos palmites. **U**t propter quatuor autem ecclesia militans per vineam designatur. **P**rimo ratione apparitionis. et hoc quantum ad locum et quantum ad tempus. **Q**antum ad locum. nam vinea iuxta terram turpissima apparet. sed in frondibus. et in alto pulcherrima est. **S**ic sancta ecclesia hic in terra turpissima apparet. quia ceci et claudi et rugose vetule cum multis miseris sunt in ea. **L**uc. x. **P**aupers et tibi. et claud. intro. buc. **S**uperius autem in celo est pulcherrima. quia omnes sunt reges et regine et sancti. **J**. **P**e. ij. **R**egale sacerdotium gens sancta populus acquisitionis. **S**icut quantum ad tempus. **R**am tempore hyemali vinea tota apparet turpis et dissoluta. et nulla providentia gubernata. **I**n vere autem et estate apparet tota pulchra et ordinata. **S**icut ecclesia in tempore presentis hiemis. id est adversitatis tota videtur turpis et dissoluta. et nulla providentia gubernata. quia in ea exaltant mali. et boni deprimuntur. **P**iere. xij. **Q**uare via impiorum prospera. bene est omnibus qui inique agunt. **I**n futuro autem tempore eius pulchritudo et ordo apparebit. **J**. **J**ob. ij. **C**arissimi filij dei sumus. sed nodum apparuit quod erimus cum autem apparuerit siles ei erimus. **P**hi. ij. **R**eformabit corpus humilitatis nostre. **F**iguratam ratione existentie. quia tota virtus vitis et bonitas in vuis apparet et non in frondibus. **S**ic tota virtus ecclesie est in operibus caritatis. et non in folijs verborum et vestimentis omnium et religionum. **M**atth. vij. **N**on omnis homo qui dicit mihi. do. do. in re. ce. sed qui facit. **J**ac. ij. **O**stendas mihi fides tuam ex operibus tuis. **A**n illa ficulnea que non habebat nisi folia. maledicta est a christo. ut patet **M**atth. xxj. **Q**uidam in ecclesia dei habent solum verba et non facta. **Q**uidam nec verba nec facta. sed solum vestes sanctitatis. qui sunt amputandi et in ignem mittendi. **J**o. xv. **O**mnes palmites

in me non ferentem fructum tolle. **I**lle ergo est verus palmites istius vinee. quando in ea vult respondere frondibus et frondes vuis. id est facta verbis et habitui. et verba et habitus factis. **D**see. x. **V**itis frondosa israel et fructus ad quem quatus est ei. **T**ercio per vineam ecclesia designatur. ratione providentie. quia sicut vitis precisa ad nullum opus est apta nisi ad ignem. sic palmites ecclesie. id est fideles si per peccatum a christo precisentur nihil valent ultra nisi ad ignem inferni periclitantur. **E**zech. xv. **F**ili hominis quid d ligno vitis ex omnibus lignis nemo nunquam tollitur de ea lignum ut fiat opus. **Q**uasi dicit non. **A**n subdit. **E**tiam cum esset integrum non erat aptum ad opus. **U**nde sicut palmites dum berent viti omnibus lignis sunt meliores. et precise vite viliores. sic fideles ecclesie dum christo adherent per fidei stabilitatem omnibus alijs nationibus sunt meliores et digniores. et precise per peccata mortalia peiores. **E**ccl. ix. **M**elior est canis vivus leone mortuo. **M**atth. v. **S**i sal evanuerit ad nihilum valet ultra. nisi ut mittatur foras et calcetur ab hominibus. **Q**uarto per vineam ecclesia designatur ratione putationis et colligantie. quia sicut vinea devastatur nisi putetur et ligetur et vertitur in labrastas et ascendit super eam vepres. sic ecclesia dei nisi purgetur a vicijs et tyrannis et ab hereticis. qui exterminant eam devastatur et consumitur et ascendit super eam vepres. id est hereses et peccata. ysa. v. **N**unc ostendas vobis quod faciam vinee mee. **E**t subdit. **N**on putabit et non fodiet et ascendet super eam vepres et spine. et ideo oportet eam purgari. **L**u. ij. **C**uius ventilabrum in manu sua et purgabit aream suam. **D**e hac vinea dominus multum conqueretur. quia cum ita diligenter plantaverit eam. nam ut dicitur. **H**ec vinea est plantata in manu dei redempta sanguine christi. irrigata verbo veritatis dei. pagata gratia et virtutibus. et fecundata spiritu sancti domus. tamen omnes vvas magnas asportat dyabolus et ipse non nisi racemos colligere potest. **M**atth. vij. **F**actus sum sicut qui colligit racemos in autumno vindemie. **I**sta vinea est figurata per vineam quam noe plantavit. et bibes vinum eius inebriatus est et nudatus in tabernaculo suo. ut patet **Gene. ix. F**ilius enim dei amore istius vinee inebriatus est. et sicut ebrius in cruce nudatus. **A**d istam vineam misit dominus eruditores et custodes hora prima. sive mane quod fuit ab adam usque noe. qui fuerunt abel et enoch et multi alij **S**icut hora tertia. qui fuit a noe usque ad abraam qui

No. x. x.

fuerunt noe et tres filij eius et iob et multi alij.
Similiter hora. vi. que fuit ab abraham vsqz
ad moysen. qui fuerunt abraham z. xij. patriarche
Similiter hora. ix. q. fuit a moysen vsqz ad xpm
q. fuerunt moyses et omnes pphete. **S**icut hora
xj. que est a xpo vsqz ad fine mundi. qui fuerunt
apostoli et discipuli xpi et omnes pdicatores i
nono testameto q. mercede plena receperunt
et primo denarium dei effigiatu in carne huana
scz xpm qui e imago dei. ipi cognouerunt et re-
ceperunt. **Joh. xvij.** Et ipi cognouerunt z cre-
diderunt vere q. tu me misisti. Et ideo xpc di-
xit eis. **Beati oculi qui vi. q. vo. vi. Lu. x.** La-
troni etiā de cruce qui i hac vltima etate veit
primo dictū e q. omibz alijs prioribz. **Hodie**
me. er. in padi. Lu. xxiij. Et nota q. multum
reprehendunt qui hac vltima etate: in qua
nos sumus ecclesia dei p vera fidem et opera
bona non ingrediunt. Et hoc ppter tria. **E**
Primo q. magna vi emanat a passione xpi
ad intrandū et p̄sistendū et laborandū i vinea
Lu. vj. Virtus de illo exibat. Et ideo ap̄lus
di. **Omnia possum i eo q. me cō. Joh. xvj.** Con-
fide q. ego vici mundū. **Secundo** q. in-
trantes hanc vineā modicū laborāt et statim
remunerātur. Antiqui patres p multū tps. s.
p octingentos aut sexcetos annos laborave-
runt. et tarde remunerati sunt. scz in morte xpi q.
mortuus e. xj. hora. i. vltima etate mundi. **Sed**
nō modicū laborare oportet et statim quie-
scimus recipietes denarium felicitatis eterne
Ecc. ij. Modicū laboravi et inveni mihi ml-
tam requie. **Tercio** q. via e illuminata z ab-
breuiata. Nam oli. ppter magnas guerrā via q.
ducit ad celum ibat p infernū et tenebras et
faciebat magnū circuitū. mō vadit z ducit ad
celū recto tramite. **Dat. iij.** Penitentiam agi.
appropi. em re. c. **¶ Nota** etiā q. hanc vi-
neā dñi quatuor denastāt et impugnat. **Primo**
versutia hereticorū q. falsa expositōe scri-
pture z pestifero doḡte ecclesiaz totā corrup-
nitur. **Can. ij.** Capite nob vulpes puulas
q. vineā nrām demolunt. **Tales em debēt oc-**
cidī. sunt em mēbra putrida totū corp⁹ eccle-
sie corrupentia. **Secūda** p̄sura tyrānorū.
Ps. Exterminavit eā aper de silva. **Isti ap̄i**
frequēter ecclesiam ad solitudiez reducerunt.
vt d. Aug. Et nisi fuisset maū dei retēta oīno
pisset. **Tercio** supbia platorū q. quidie per
malū exemplū. vineā istā. scz ecclesiam denastāt
Hiere. xij. Pastores multi demoliti sunt vi-

neam meam. **Ista** supbia ex magnis diuitijs
que in ecclesia dei sunt causatur. **Valde** emz
dilatatu est patrimoniū crucifixi et vtiqz ad
salutem et non ad p̄niciē. **¶ Quarto** abundā-
tia peccatorū. **¶ Tandē** iezabel peccatrix vi-
neam naboth dissipauit. vt pater. **ij. Reg. xij.**
Tot em mala in ecclesia dei. tam in clericis qz
in laicis abundant q. non videtur iam vinea
esse domini sed dyaboli. **Et** remota fide ma-
gis videtur vinea domini plebs saracenorū
qz xpianorū et intantū abundant in ea ma-
la q. videtur dñs ipam non custodire. sed eas
totaliter reliquisse. **Osee. iij.** Homicidū fur-
tum adulteriū mendaciū inuidauerūt. et san-
guis sanguinē tetigit. **¶ Secūdo** p hanc vi-
neam penitentia designat. **Et** ideo hoc sacro
tempe qd vocat septuagesima ecclesia h enā
liū legit in quo cantica laudis omittit. scilz te-
teum laudamus. alla. glia in excelsis. et lamē-
ta penitētie incipit assumere d. **Circū. me. ge.**
moz. zc. Et tres magnos peccatores bodie
legit scz dauid in p̄ncipio misse. qui peccauit
peccato luxurie. **Paulū** in epla qui peccauit
peccato supbie. **Et math. i. enāgelio** qui pec-
cauit p̄cto auaricie. ad que tria peccata omia
p̄cta reducūt. vt null⁹ quātūcūqz p̄cto: vel
in quocūqz genē p̄cto: diffidat ad penitētiā
accedere. **¶ Designat** etiā penitētia p vineā
p̄p̄ quatuor. scz rōne mansionis. rōne refecati-
onis et ligatōis. rōne plantatōis et rōne leti-
ficatōis. **Primo** p vineā designat peniten-
tia rōne mansionis. q. sicut vinea nō facit fru-
ctū nisi palmites māserint in vite. ita peniten-
tia non facit fructū nisi p fidem et caritatem
penitētes manserint in xpo. **Joh. xv.** Sic pal-
mes nō potest facere fructū nisi manserit i vi-
te. sic et vos nisi in me māseritis. **Et** ideo mul-
ti saracenorū et iudeorū et hereticorū asperē vi-
uunt et penitentiā agūt. et q. nō sunt xpo iū-
cti per fidē nō fructificāt. **Et** multi xpianorū
faciūt similiter penitentiā suam. et quia nō sūt
xpo p caritatem cōiuncti denariū non meren-
tur. **¶ Secūdo** rōne refecationis et ligatōis
quia nisi vinea putetur et liget et fodiat: dissipa-
tur. et vertit in labrastas. **Sic** oportet q.
penitens vicia refecet p puram cōfessionē. et
abiciat superflua p elemosinaz largitionem
et ligetur ad paxillum crucis per ipius virtu-
tis in habitationem. **Sall. ij.** Christo confir-
sum cruci. **Quia** de cruce exit mirabilis virt⁹
ad penitentiam agendam. omnia amara dul-

vinum
pari vltia diab. q
2 pi
cautira laudis omittit
designat penitētia p vineā
pp̄ 4

corans. Quod figuratum fuit in ligno quod dominus in aquas marath mitti iussit. vt p̄z
Eco. xv. Item oportet q̄ fodiat. q̄d penitens facit dum euellit ab anima virulentia malarū cogitationū. vt dum remouet a se terrena desideria et stat sequestratus ab omni consortio malo. q̄ cū sancto san. eris. vt d. **P̄s. q̄** Tercio rōne plantatōnis q̄ vinea plantata ī latere montis in paucitate terre melius vinum facit q̄ plantata in planicie ī terra pingui. Sic penitētia debet fieri in mōte cōtemplatōnis: et sp̄s paupertate et nō in mūdo lutoſo ⁊ abūdantia temporalū. In cui⁹ exemplū xp̄c acturus penitētia desertū intrauit. **¶** Quarto rōne letificatōnis. q̄ sicut de vinea exprimitur succus sc̄z vinū q̄d letificat deū et homines. sic de penitētia. **Lu. xv.** Gaudiū est in ce. su. v. pe. pe. ag. **¶** Ad hanc vineā. sc̄z penitētia deus quosdā mittit mane. i. hora prima hoīs vel etate que vocat puericia que durat vsq̄ ad. xv. annū. q̄ sicut sol mane nō est clarus. s̄ vaporibz circūdat⁹ et pui valoris. sic etas puerilis. In hac hora vel etate misit iohem baptistam. Nicolāū et beatū dñicū et multos alios. q̄ icunabulis ceperūt agere penitētia q̄bz deus p̄misit vitā eternā. **Prover. viij.** Qui mane vigilauerint ad me inueniet me. Item quosdam mittit hora tertia. que vocat adolescentia. q̄ durat a. xv. anno vsq̄ ad. xxx. annum. quia sicut sol hac hora semp̄ ascendit sic homo. In hac etate vel hora misit iohannem euangelistam. sanctū petruz. sanctū paulum. sanctū franciscū. et alios multos. **¶** Itē q̄sdam mittit hora. vi. que vocat iuuent⁹. q̄ durat a. xxx. anno vsq̄ ad. xlv. quia sicut sol hac hora videt figi et stare. sic homo in hac hora. i. etate figitur et solidat⁹. In hac hora v̄ etate misit beatū petruz. et beatū arsenium romanum: qui fuit magnus miles et multos alios. **¶** Item quosdā mittit hora nona. que vocatur senect⁹. que durat a. xlv. anno vsq̄ ad sexagesimū quia sicut sol hac hora semp̄ descendit. sic homo hac etate incipit deficere. et vires ip̄ius ⁊ sensus debilitant⁹. In hac hora misit illū latronē de quo fert⁹. q̄ dū semel vidisset capillos suos canos dixit. **Hec etas nō ē latrocinia exercendi. sed penitētia agendi. Et cōuersus magnā penitētia egit. Sic homo prudens semp̄ debet statum suum cōsiderare Eccl. xvj. Oculi stultorū in simbz terre. sapiētis aut̄ oculi in capite suo. Multi semp̄ querit**

de etatibz hoīs

nona de mundo et vana est ⁊ non considerat caniciem et rugas suas. Item quosdam mittit hora. xj. sc̄z vespere que vocatur senium q̄ durat a sexagesimo āno vsq̄ ad mortē. Quia sicut sol tunc oīno incipit deficere. et null⁹ caloris esse. sic ista etas. **Et hec etas vltima hora vocatur siue in sene siue in iuene. In hac hora vel etate veniunt om̄es illi qui vere penitent et cōuertunt⁹ in morte. Et nota q̄ frequēter accidit q̄ qui hac nouissima hora veniunt. prius remunerant⁹ et denariū felicitatis p̄petue recipiunt. q̄ illi qui in prima hora vel etate penitētia agere ceperunt. Prius em̄ remuneratus est latro de cruce q̄ petrus vel iohānes: quia frequēter accidit q̄ illi qui tardius veniunt feruentius opantur et pl⁹ imo dico tempe meretur q̄ alij in multo. q̄ deus non pensat q̄ntum. sed ex q̄nto affectu. Unde illa vidua q̄ misit duo era minuta in gazophiliatū pl⁹. misit vt xp̄c dixit oibz. **Sene.** Faciamus illud quod in itinere fieri solet vt qui tardius exierunt velocitate recompensant moram. **Et nota q̄ sunt reprehensibiles qui saltē in hac hora penitētia non assumunt quia penam et seruitutem merentur eternam. In cuius figura mandatum fuit in lege Deutro. xv. q̄ seruo qui. vij. anno. i. vij. etate nolebat egredi seruitutē debebat subula p̄forari auris. et sic in eternū p̄manebat seru⁹. Itē valde reprehēdēdi sunt q̄ vsq̄ ad horā vespertinā differūt vineā penitētie intrare. q̄ in illa etate non possunt penitētia agere et volunt q̄ illa etas portet onera toti⁹ vite. **¶** Hic cadit exemplū illius militis qui ibat in sardia ad seruiendū iudici arboze cum quibz equis quorum quatuor vendidit p̄sis et precū viuendo voluptuose cōsumpsit. postea sup̄ guttū posuit totā sarcinā. et de sup̄ ip̄e ascendit q̄ pondus ferre nō sustinēs crepuit ī plano portus. **Tales solū feces volūt dare deo. et totū vinū bibūt. Hic cadit exemplū de illo filio q̄ habebat vegetē vini. et patri pluries de vino petenti noluit dare nisi vltimo de fece. In q̄libet ergo etate deus p̄ suā misericordiā q̄tidie multa milia ad vineā penitētie mittit. vt null⁹ in aliqua desperet etate. Et ideo om̄es in quacūq̄ etate debent vineam penitētie intrare. Et sic patet primū. **¶** Secūdo hūane pigritie ocium redarguit cum dicitur. **Quid hic statis tota die ociosi. i. toto tēpore vite v̄ p̄sentis. que respectū alterius vite vna dies est********

immo minus q̄ vnum momentū. qd̄ t̄pus ita modicū et parū cōcessum ē nobis ad laborandum. vt laborare non recusem⁹. **¶** Ubi nota q̄ per totū officū et in epistola z̄ in euāgelio monemur ocium fugere. et labori bonoz operuz intendere. **¶** Ad qd̄ faciendū inducimur ex octo **¶** **¶** Prīmū est natura. qz̄ ad hoc nascimur vt laboremus. **¶** Job. v. Homo nascit̄ ad laborem. **¶** Etiam in statu innocētie homo laborasset. **¶** Gene. ij. Tulit em̄ deus boiem et posuit eum in paradysum voluptatis vt operaret̄ et custodiret illum. **¶** Cuius ī statu illo ille labor nō erat homī penosus sed delectabilis. **¶** Peccatū aut̄ datus est homī in penā. **¶** Gen. ij. In sudore vult. t. ve. pa. t. **¶** **¶** Secūndū est creatura. **¶** Om̄is em̄ creatura laborat et non ocīat q̄z̄ diu voluit̄ vita p̄sēns. **¶** Nam de angelis dicit ap̄tus **¶** Hebr. j. Om̄es sunt admistratoij sp̄s in ministeriū missi. **¶** De celo v̄o luna sole et stellis p̄z̄ ad oculū. qz̄ quotidie mouent̄ et peragunt officium sibi inunctū. **¶** Om̄ia etiā mouent̄ elementa. ac etiā terra licet n̄ locali. sed alteratōnis motu. **¶** Om̄ia etiam animalia cū labore victū sibi vendicāt. **¶** **¶** Prōu. vj. Uade ad formicam o piger et cōsidera vias eius. **¶** Unde de apib⁹ d̄r. q̄ nō patiunt̄ ociosam in cōgregatōne viuere. **¶** **¶** Tercū ē locus. **¶** Non sumus em̄ in loco illo: tanq̄ in loco qui etis. sed laboris. **¶** Est em̄ mūdus iste quidam campus laboris. vbi agricole laborāt. et tyrones p̄bant. **¶** **¶** Dicbe. ij. Surgite abite qz̄ non habetis hic requiem. **¶** **¶** Io. xvj. In mūdo p̄ssuram habebitis. **¶** **¶** Quartū ē t̄pus qz̄ totum t̄ps p̄sēns cōcessum ē ad laborādū. et b̄n̄ operandū et merendū. **¶** **¶** Gal. vj. Dum t̄ps habē⁹ operemur bonū ad oēs. **¶** **¶** Eccl. ix. Qd̄cunqz̄ p̄t manus tua facere instant̄ operare. **¶** **¶** Gene. Om̄ia aliena sunt tantū t̄pus n̄m̄ est. **¶** Turpis aut̄ est iactura q̄ per tēporis negligētiam fit. qz̄ irrecuperabilis ē. **¶** **¶** Quintū est rōis ordo. **¶** **¶** Hic est em̄ rōis ordo ī tota creatura. vt q̄ vult quiescere p̄z̄o laboret. qz̄ om̄is creatura mō laborat et postea quiescit boie quiescēte. **¶** **¶** Et ideo om̄is creatura parturit et ingemiscit vsqz̄ adhuc. quietē hois expectās. vt d̄r **¶** **¶** Ro. viij. Et de deo etiā d̄r. q̄ sex dieb⁹ operat⁹ est die septima requieuit. **¶** **¶** Gene. ij. Unde lucifer qui p̄z̄ius voluit sedere q̄z̄ ministrare d̄. sedebo in mōte testamēti in latere aq̄lonis. **¶** **¶** ysa. xiiij. p̄ictus est de celo et labori penoso et infructuoso est imp̄ceptū deputatus. **¶** Similiter

hoies qui illū imitāt et p̄uertūt ordinē dei. vt p̄z̄ius vclint sedere q̄z̄ ministrare vel laborare p̄z̄iuntur ad laborem inutilem et penosum. **¶** **¶** Ps. Laborabit in eternū et viuet adhuc in finem. **¶** **¶** Sextum est exemplū xp̄i qui fact⁹ est homo. et ī laborib⁹ multis. a inuētute sua fuit vt daret nobis exemplū laborādū. **¶** **¶** Psal. Pauper sum ego: et in laborib⁹ a inuētute mea. **¶** **¶** Qui etiā ad laborandū nos inuitat d̄. **¶** **¶** Ite et vos in vineā meam z̄ qd̄ iustum fuerit dabo vobis. **¶** **¶** Et ideo nemo p̄t dicere. nemo nos cōdurit. **¶** **¶** Io. xv. Si nō venissem et eis locutus fuisset peccatū nō haberēt. **¶** **¶** Punc aut̄ excusatōem nō habēt. **¶** **¶** Septimū ē modie⁹ labor: et magnū premiū. qz̄ quilibet denariuz accipit. **¶** **¶** Bern. Labor meus vix ē vni us boie et si amplius est non sentio p̄ amore. **¶** **¶** j. **¶** Cor. ij. Qd̄ oculus nō vi. n. au. an. n. i. cor. ho. asc. que p. d. di. se. **¶** **¶** Octauum est multoz maloz fuga qz̄ qui ocīū sectat̄ ī m̄lta mala incidit. **¶** **¶** Prōu. xxj. Desideria occidūt pigrum. **¶** **¶** Noluerūt eī quicqz̄ manus eius opari tota die cōcupiscit et desiderat. **¶** **¶** Eccl. xxij. Vultam maliciā docuit ociositas. **¶** **¶** Ezech. xvj. Hec fuit iniquitas z̄ odome sororis tue saturitas panis et vini z̄ ocium. **¶** **¶** Sed quomodo peccatores dicuntur ocīari cum ipsi dicant in inferno. **¶** **¶** Lassati sumus in via iniquitatis **¶** **¶** Sap. vj. Et dicendū q̄ ipsi multum laborant et euiscerāt se et consumūt vt aranea et circūeunt mare: et aridaz **¶** **¶** Hiere. ix. **¶** Ut inique agerent laborauerunt. **¶** **¶** Sed p̄ tāto labor eoz dicit̄ ocium. quia frustra est. **¶** **¶** Quia sicut hō per ocium nihil cōsequitur. ita ip̄i ex labore eoz nihil boni cōsequunt̄. **¶** **¶** Sap. v. qd̄ nobis p̄fuit supbia et diuitiarū iactātia qd̄ cōtulit nobis. **¶** **¶** Et sic p̄z̄ secundum. **¶** **¶** Tercio dine retributōis magnificētia declarat̄ in denarij collatōe q̄ fuit excedēs merces sup̄ merita singuloz: tam q̄ venerūt d̄ mane sic qui venerūt de sero. **¶** **¶** Ro. viij. Non sunt cōdi. pas. huius t̄pis ad futurā glo. q̄ r. in no. **¶** **¶** Et hoc ē qd̄ ait. **¶** **¶** Cū at̄ sero factū eēt z̄. **¶** **¶** Ubi nota q̄ duplex ē sero. s. generale oim. qd̄ est finis mūdi. et p̄ticulare vniuscuiusqz̄ qd̄ ē mors. **¶** **¶** In vtroqz̄ aut̄ sero d̄ns seruis suis mercedez reddet: qz̄ ī p̄ticulari retribuet mercedē q̄stuz ad aīam. in vniuersali q̄stum ad corp⁹. qz̄ ī illo sero vniuersali erūm⁹ beati in corp⁹ z̄ aīma **¶** **¶** Dominus vinee ē deus pater qui vineā sancte ecc̄ie plātavit. **¶** **¶** ysa. **¶** Vineā electa mea ego te plantavi. **¶** **¶** Dicbe. xx. **¶** Hō erat paterfam-

potest causari ex admiratione diuise demette. Talis murmuratio qñz est in sanctos viros. qui videtes qz deus tam copiose remunerat z citius aliquñ remunerat tardu venientes. qz si bi longo tempe seruietes. quodammodo murmurant. dei sup hoc liberalitate et misericordiam admirates. Sic petr^{us} murmurare potuisset qz latro citius eo ad regnū puenisset. Et de tali murmuratione intelligi potest qd hic dicit. Quarto potest causari ex admiratione diuine patientie. Et hanc etiā habent sancti viri qui videtes malos in hac vita florere quodammodo murmurant. dei sup hoc patientiam admirates. Hiero. xij. Quare via impiorum prosperat. bene est omibz qui puancant: et inique agunt. Abac. j. Quare respicis contempiores tacens cōculcāte impio iustiorē se. Vel dicendū. qz murmurauerūt. i. murmura re potuerūt. qz nō omnis similitudo currit qua tuoz pedibz. **Crī.** Non aut oportet ea que i pabolis sunt fm totum qd dicit inuestigare. sed intentōz ppe quā cōposita ē intelligē et nihil vltra scrutari. Nō ergo inducit hoc vt oñ dat aliqz inuidia morfos. sed vt ostēdat bos in tāto positos esse honore. qd inuidiam alijs potuit generare. Et sic patet quartū. **Q**ui to psumptōis audacia reprimit et desperatiōnis subleuat deiectione in pabole adaptatiōne qz sicerūt primi nouissimi. i. iudei. qui p̄o ad hanc vineā sunt vocati erūt nouissimi in laboratiōe et p cōsequēs in remuneratiōe. qz vltimo cōuertent. z nouissimi scz gētilēs q̄ nouissima hora in hanc vineā intrauerūt erūt primi i regno. Non tamē omnes qui ad hanc vineā vocant. neqz omes i ea laborāt recipiāt tenariū regni qz multi sunt vocati ad fidē et p̄niam. pauci ho electi ad regnū. Multi sunt electores epoz et alioz dñoz. et pauci sunt episcopi et potestates respectu alioz. Sic debet intelligi hoc exemplū de filijs israhel qui p moy sen sūt vocati ad intrādū trā. pmissiōis et fuerūt vltra sexcēta milia et n̄ intrauerūt nisi duo scz caleph z iosue. et q̄ magn^{us} tior dz incuti nob. z debē niti de ill paucis electis eē. H aut qd di. Erūt primi nouissimi. et nouissimi p̄mi tripl̄ p̄ intelligi. **Q**uō vt nouissimi oculis suis sint primi et maximi in oculis dei. Et hoc verū est. qz humilitas est que exaltat. j. Reg. xv. Nonne cum p̄nulus esses in oculis tuis. caput in tribubz israhel factus es Lu. xiiij. Omnis qui se exaltat humiliabitur.

et qui se humiliat exaltabit. Et ecōuerso qui sunt primi z maximi in oculis suis sint minimi et nouissimi in oculis dei. Quia qui se exaltat humiliabitur vt ibidem d. Lucas. Secundo vt nouissimi in iudicio hoim. sint primi in iudicio dei. Quia homines vidēt que foris patent. deus autem intuetur cor. j. Reg. xvj. Et ideo frequenter aliter iudicat deus qz homines q̄ itima aspicit. Et iō ecōuerso primi i iudicio hoiz sint nouissimi i iudicio dei. **T**ercio vt dictum est. scz qui primo venerūt vltio remunerent. et qui vltimo venerūt p̄o. **R**atio potest esse duplex. Prima que dicta ē scz qz illi qui tardius veniūt feruent^{er} operantur. Secūda est sola gratia et voluntas dei. q̄ tangit in litera cuz dicit. An oculus tuus nequā ē qz ego bonus sum. nō licet mi. qd volo facere. Quia vt di. ap̄lus Ro. vj. Gratia dei vita eterna. Cu z ergo gratia nō supponat meritum. als gratia nō esset gratia. vt d. ap̄ls ibi dem. et vita eterna datur gratis. ergo nouissimi possunt esse primi. et primi nouissimi. quia vt dicit ap̄lus ibidem. Non est volentis. neqz currentis sed dei miserentis. Et sic patet quātum.

De epistola Sermo. xxvij.

Nescitis qz hi q̄ in stadio currūt omes quide z currunt. sed vnus accipit brauium. j. **C**oz. Consuetudo ē aliquaz terraz qz tpe isto currere faciūt brauiū et in aliquibz ternis agonisse frequētant agones armati scutis galais et baculis ligneis et agonisant i plateis et vijs. Ecclia at isto sacro tpe septuagesime incipit p lamēta p̄nē ad brauium et ne felicitatis veloci^{us} currere z i agone spūs forti^{us} dimicā. Et iō hoc tpe facit legi quādā eplaz pauli in q̄ bēus paul^{us} sub similitudie currētū brauium et agonisantiū i plateis nos hortat vt ad brauiū supne vocatiōis cū firma spe p̄cipiēdi curram^{us}. et i agone spūs p̄grue dimicem^{us} nō qz licitū sit p̄dicta etiā p̄spicere nedū facere. s̄ sic xpc prudentiā villici iniquitatis alliganit. sic ap̄ls prudētē actū illoz allegat. vt i eo qz prudent^{er} faciūt facta sua eos seqm prudent^{er} facta spūs faciendo. **Mat. x. Esto. p̄u. sic ser.** In q̄ quidē epla ap̄ls q̄tuor facit. **P**̄o em sub similitudine currentiū in stadio nos hortat vt sic curramus: qz brauiū regni celestis p̄bēdē valeam^{us} i p̄ncipio eplē. **S**ecūdo s̄ similitudine

Ad brauiū supne vocatiōis cū firma spe p̄cipiēdi curramus

Quādo facit in epla

Emissarius equus fortis & velocis qd est alius eligitur & ad equos multos ad vnum. p valde ad multos

ne agonistaz nos hortat vt legitime certem⁹ quaten⁹ coronā glorie picipiamus. ibi. Omnis qui in agone contendit ab omnibus se abstinat. **Tercio** in pdictis duobus se adducit in exemplum vt ipm inspicere valeamus. ibi. Ego sic curro nō qsi zc. **Quarto** multa beneficia antiquis patribus pstita reducit ad memoriaz nra beneficia figurātia ppter q fiducialit^r currere et secure possumus diuicare in x. ca. ibi. **Polo** aut vos ignorare fratres q ptes nostri omnes sub nube fuerūt. **Primo** ergo sub similitudie currentiu in stadio hortat nos vt sic curramus q brauiū regni celestis accipe valeamus. Et hoc est. **Nescitis** q hi qui i stadio currūt. i. octaua pte miliarij. **Stadium** em̄ est octaua pars miliarij. **Milianū** aut constat ex passibus mille. **Passus** aut cōtinet quīqz pedes. Et sic stadium cōtinet passus centum. xxv. Et dicit statum fuisse institutū ab hercule vt tantū curreret sub spe adipiscendi premium aliqd in fine cursus. et daretur ei qui cit⁹ pueniret. **Ipe** aut hercules vno anhelitu tantuz spaciu ptransibat. Et dicit stadium a stando qz tunc hercules stabat. **In** tali ergo stadio omnes qui cōueniūt vt accipiant premiū i fine cursus reddendū omnes currūt ad finem stadij sed vnus qui melius omnibus currit et vsqz ad finem ptingit accipit brauiū. i. premiū cursus qd cunqz sit illud. non est vbiqz equale spaciu qd statuitur ad currendū. **Posita** similitudine adaptat d. **Sic ergo** vos currite vt cōprehendatis premiū. scz cursus vri. qd est denarius regni celestis. qui vt in hodierno euangelio habet datur omnibus qui in vinea penitentie pseuerant. **Unde** non est sic brauium qd solum vni tribuit sed omnibus qui vsqz ad finem currunt plenissime elargit. **In** hoc ergo est similitudo: vt si volumus brauium eternū recipere vsqz ad finem cursus curram⁹. qz solum sic currētī attribuit. **Circa** hoc primum membrū tria ad edificatōz nram videam⁹. scz qui sunt equi ad hoc brauiū currentes q sunt necessaria ad bene currendū et q nos mouere debent ad bene currendū. **Primo** videā⁹ qui sunt equi ad hoc brauiū currētes omnes em̄ currūt qz oēs in fide sua credūt saluari sed vnus tamē pplus. scz xpian⁹ accipit brauium. **Et** dicendū q sunt sex equi ad hoc brauium currētes sex ppos significātes: et omnes frustra currūt pter vnu qui accipit brauium. **Primus** equ⁹ est pallidus. de quo dicitur

27
Ex hoc habet in stadio currit
h
qd stadium

Sex equi

Apoc. vi. Vidi et ecce equus pallid⁹ et q sedebat sup eum nomē illi mors et infernus seq batur eum. Et iste signat genus indeoz qru merces erat temporalis abundātia quā pallor deligt. ysa. x. Si audieritis me bo. t. cō. Quia omnes moriunt^r ad inferos descendētes. et iō ad brauium nequeunt puenire. sed mors vel infernus sequit^r eos. De quoz numero sunt omnes xpiani qui p terrenis deo seruiūt. **De.** Confitebitur tibi cum bene. ei. Jo. vi. Queritis me. qz māducaſtis ex panibus meis de qbus dicit **Dat. v.** Amen dico vobis re. mer. **Secūdus** est equ⁹ emissarius de quo dicit^r in Ecclesia. Equus emissarius sic et amicus subsannator sub omni supra sedente hinni. **Iste** significat genus saracenoꝝ: quoru vita tota ē in luxuria delicijs corporalibz & hmoi currunt qz dicūt in alia vita homines plures vtiores habere et iuxta flumē lactis et mellis consistere. et ideo brauiū nō accipiunt felicitatis eterne. de quoz numero sunt omnes xpiani qz deus venter est. qui in corporalibus delicijs finem suum constituunt **Eccs. vi.** Omnis labor hominis in ore eius. **Tercius** est equus rufus. **Apoc. vi.** Et exiit alius equ⁹ rufus et qui sedebat super eum datum est ei vt sumeret pacem de terra et vt inuicē se interficiāt: et dat⁹ est illi gladius magn⁹. **Iste** significat gen⁹ tartarozū ppter magnam effusione sanguis quā fecerūt. quibz magnus gladius est largit⁹ ad seipos et alios interficiendū et pacifice super totam orientalem plagam regnant. **Quarta** niter currūt. qz de modo currendi nullā leges habent. sed quilibet currit sicut sibi placet de quoz numero sunt omnes xpiani qui sub lege euangelij nolunt cōstringi. s. volunt viuere p libito volūtatis. **Quartus** equus ē niger. **Apoc. vi.** Ecce equus niger & qui sedebat super eum habebat staterā in manu sua. **Iste** significat genus hereticoꝝ qui staterā dolosaz habet in manibz dum verba euāgelij et sacre scripture nō ponderant recto modo. sed false exponētes que nō intelligūt. et ideo sic fallarij literaz et ponderū debēt cōburi. de quoru numero sunt omnes xpiani q falsa loquuntur et opantur. **Quintus** equus ē varius qui est fallax ad salutem. **Zach. vi.** In quadriga quarta equi varij et fortes. **Iste** signat genus ypocritarum et falsoꝝ xpianoꝝ qui sūt varij. qz sunt aliud interius & aliud exterius. & sub pelle ouina habent morsum caninum. **Dat.**

vij. Attendite a sal. pph. qui ve. ad vo. in v.o. in. aut sunt lu. ra. Isti vident currere sed nō currūt et ideo brauiū non accipiunt. Isti sunt valde fortes ad nocendū et decipiendū. quia homines non cauent sibi ab eis. Sextus equus est albus. Apoc. v. Et ecce equus albus. 7 se. sup eum habebat arcū. et data corona. et exiit vincens vt vinceret. et iste signat gen^o veror xpianor qui omnia vincūt et pueniūt vsqz ad brauium. et ideo coronant qui habent alba et candida vestimēta. i. opa. Eccl. ix. Omni tempe vestimēta tua sunt candida. Ro. iij. Abiciamus ergo opa. te. et iud. ar. l. i. opa lucida. Isti soli accipiūt brauiū. Secūdo videamus que sunt necessaria ad bene currēdum ita qz brauium habeamus. sicut em legere 7 n̄ intel. ē neg. Ita currē et nō bñ currē ē op pdā. **B.** Et sciēd qz ad bñ currēdū qnqz exigūt qz et exigūt in cursu corpali et sūt necessaria. **Q**uimū est fortitudo p̄sone et cōgrua dispositio qz nec cecus. nec claudus nec debilis vel infirmus bene currere p̄t. Ita hō debz eē dispositus et san^o in mēte: p̄ virtutes et grāz dei que disponūt et faciūt hoīem aptū ad bñ currēdū. Extere natōes nō possunt currere qz sunt cece et clande. nec mali xpiani. qz sunt debiles et infirmi dei fortitudine et spū sancti donis carentes. Et ideo cū via dei sit arta et difficilis nō possunt p̄ eam currere. Aug. Angusta est via que ducit ad vi. et. et ad ipaz nisi dilatato corde nō currūt. qz iter virtutū quo gradiunt paupes xpi est amplū spei fideliz et si artū sit infideliz vanitati. **S**ecūdum ē impedimētōz remotio. Sunt ei multa impedimēta spūaliē currere volentē. Et p̄cipue sūt duo. **P**rimū ē vinculatō p̄ctōz. Catenatus em vt ē p̄ctōz nō p̄t currere. **P**roij. v. Iniquitates sue capiunt impiū. et funibz p̄ctōz suo rū cōstringit. Et iō p̄ verā cōnitōz 7 p̄fessōz optet qz p̄io ab his vinculis absoluat qz als nō posset p̄gere neduz currere. **Jo. xj.** Soluite eum et sinite abire. **H**oc dixit xpc de lazaro p̄ quē peccatorz desigē. **S**ecūm impedimētum ē onus t̄paliū. Nō em onerā p̄t veloci ter ambulaē neduz currere. **Bern.** Tu onus auro 7 argēto putas te xpcz seq̄ qui exultauit vt gigas ad currēdū viā. Et qz istud on^o est onus aīe qz currere dz igit̄ hec alleniātō dz fieri intus in aīa. vt aīa nō afficiat nec p̄cupiscat temporalia que q̄uis aliquis non habeat. afficiat tamen et concupiscat ea habere ita ē

oneratus ac si haberet. et qui non cōcupiscat nec afficitur est leuis et aptus ad currēdum q̄uis temporalia possideat. Et attēde qz cursor p̄cingit se et habet vestes curtas nō defluentes in terram vt melius currat. sic spūali ter currere volentem oportet cingi per continentiam carnalis voluptatis. **Lu. xij.** Sint lūbi ve. p̄cin. Debet etiaz vestes curtas h̄re vt de t̄paliibus solū accipiat necessaria. **i. l. vi.** Habētes ali. 7 q̄b te. h. cōtē. simus. Quidā habent vestes muliebres p̄cū defluentes sicut viri effemiatī qui totaliter carnis voluptatibz immēgūt et ideo currere nō possunt vñ in huius figura mandatū est in lege. **Deutro. xxij.** qz viri veste femiea indui n̄ debēt. **Ter**cium qd̄ exigūt ad bene currēdū vt brauiuz habeat. est velox cursus arreptio. vt cito hō arripiat cursum. Nam in cursoribz brauiuz magna progiatua est anticipare cursum. Ita spūali ter cito incipere cursum maximū bonū est ad brauiū p̄cipiendū. **Tren. iij.** Bonū erit vi. cum pra. iu. dñi ab ado. sua. Multi sunt qz dicunt. statim volo currere et semp vadūt se vertendo 7 nunqz currūt. **Proij. xxvj.** Sicut ostiū vertit in cardine suo sic piger in lectulo suo. **Eccl. xxij.** Precordia fatui q̄si rota carri. Rota carri semp vertit circa axem neqz ab axe vnqz sepatur. et sicut ostiū in cardine. Sic multi dicūt se velle recedere a mūdānis 7 nūqz recedūt. **Quartū** est deuiatōnis cautio vt currēs a deuiatōne caueat. qz si modicū deuiat multū errat. **Qu. xx.** Non ibimus p̄ agros neqz p̄ vineas. neqz bibē aquas de cisternis tuis. s̄ via publica gradiemur neqz ad dexteram neqz ad sinistrā declinātes. Quidā vadunt ad spectacula et ludos 7 p̄ tabernas declinādo ad dexterā mundi. Quidā hō seculi tristitia absorbent que mortē opatur. vt dic aplus. **i. Cor. vij.** Exēplū h̄ habem^o i filijs israhel qz circūierūt p̄ xl. ānos i deserto. 7 viāz quā in duobz mētibz facere debebāt distulerūt facē p̄ xl. ānos. **Ps.** In circuitu ipij abulāt. Et iō qz n̄ vult deuiare vadat p̄ xpcz qz viā ē. **Jo. xij.** Ego sū viā xi. 7 vita. **Bern.** Bēs ē dñe ihu qz te hoīez int̄ hoīez p̄uersatē obfūas diligēter p̄ vinibz se p̄bet imitatorz tui. **Quintū** ē curs^o cōtinuatio. Est em sola p̄seuerātia heres igni et̄ni. **Mat. x.** Qui p̄se. vsqz i fi. bic sal. erit. In cui^o figura mādātū ē i lege qz semp cauda aīalis debēt i sacrificō offerri. Multi incipiūt feruēter currē. sed nō p̄tinuāt

Quisqz req̄ ad bñ cur.

neq; opus penitentie consummant. ⁊ ideo ni-
hil faciunt. **Prover. xvij.** Qui mollis ē ⁊ dis-
solutus in opere suo frater est sua opera dissi-
pantis. **Mollis est qui cedit duris. et ideo qñ**
occurrit ei aliqd difficile in opere incepto de-
sistit: qd tale est ac si illd opus dissiparet. Cō-
tra qd di. apłs. ij. Tbi. iij. Bonū cer. cer. cur.
cū. fi. b. Tercio videam⁹ q nos mouere de-
beant ad bene et strenue currēdū. ¶ Et
dicendū q sex debent nos mouere et incitare
ad bene currēdū. que etiam corpaliter curre-
tes solent incitare. Prīmū est premiū et bra-
uij preciositas. Plures em̄ veniūt ad curren-
dum et melius satagunt currere. vbi brauij
preciosius cernitur. In hoc autē cursu ponitur
brauium cōtinens om̄ne bonum in se. Exod.
xxxij. Ostendā tibi om̄ne bonū. ysa. lxij. Ocu-
lus non videt deus absq; te q preparasti ex-
pectantib; te. Est etiā hoc brauium bonum
ppetuum et nunq; finiendū. ysa. lj. leticia sem-
piterna sup capita eoz. ¶ Secundū est nobi-
litas et multitudo psonarū expectantiuz nos
currentes. Nam qui debent currere corā re-
ge et regina et omnib; baronib; et dominab;
regni totis viribus bene currere nitunt. Nos
autē coram deo et beata maria et angelis ⁊ sā-
ctis om̄ib; currim⁹. Bern. expectant nos an-
geli: vt eoz ruina restauret. sancti vt eoz glo-
ria cōpleatur. Deus pater qñ filios et here-
des vt sup om̄ia bona sua cōstituat. filius qñ
fres et cohēdes vt fructū natūtatē precii san-
guinis patri suo offerat. Et ipse spūs sanctus
qui est ipa caritas et benignitas in qua pater
nos pdestinauit ad regnū. Et maxime nos re-
ligiosi debemus niti bene currere. qz nō soluz
celum sed mund⁹ nos currere aspicit. ⁊ aliqui
vt addiscant. et aliqui vt derideāt et infamēt.
j. Cor. iij. Spectaculū facti sum⁹ mō et ange-
lis et hoib;. ¶ Terciu est tps breuitas. Bre-
ui em̄ tempe currere hēm⁹. Zach. Que ē vi-
ta n. m. va. ad modicū pa. Antiq; magno tpe
currebant et tandē ad inferos descendebant
Nos autē vltima hora veniētes modicū in vi-
nea patientie et penitētie nolum⁹ laborare et
in stadio currere. Quartum ē miseria loci i q
sumus et maloz habitantiū in eo copiositas
qz totus mundus est plenus malis. j. Joh. v.
Totus mundus i ma. ē positus. Greg. Mala
que nos hic premiūt ad deū ire spellūt. Opti-
me fecit deus qui locum incolatus et pegrina-
tōnis nōstre tot malis et om̄i instabilitate re-

qualis sit q sequitur

Sec dnt nos moue ad ai

7a. q

+

plenit. vt nos bonitate sua nō detinet. Bern.
O munde immunde si sic trāsens allicias. qd
faceres si maneres: certe omnes caperes. De
loco autē malo festinat homo exire. Sic festina-
uit loth exire de sodomis. Gene. xix. Quintū
est inimicorū nos insequētiuz crudelitas quia
demones in hoc cursu fortissime insequuntur
perdere cupientes. j. Pe. v. Aduersarius no-
dy. tan. leo. ru. cir. q. que de. Consueuerūt autē
om̄es homies insequētib; inimicis fortissime
currere fugiendo. Actū. xij. Percussioq; la-
tere petri excitauit euz d. Surge velo. ¶ Se-
xtum est pditōnis et cōfusionis multiplicitas
qz si nō bene curremus expoliabimur armis
et in carcerem dyaboli detrudemur. et enim⁹
imppetuum cōfusi. ⁊ auferent a nobis corp⁹
et anima et om̄ia bona nostra. Luce. viij. Si
autē qui non habz et qd videtur ha. au. abeo.
z. Carissimi curramus fortiter sup equū al-
būm. vt nō cōfundamur: et tanq; victi in car-
cere recludamur sed tanq; victores brauium
habeam⁹. Et sic patet primū. ¶ Secūdo s̄
similitudine agonistaz nos hortat apłs vt
legitime decertem⁹ quatenus coronā glorie
pcipere mereamur. Et talis est ratio. Omnis
pugnās in agone p modico premio ab oib;
abstinet et fortiter dimicat ergo multo fort⁹
in agone spūs debemus nos p magno premio
ab om̄ib; abstinere et fortiter dimicare. Et b
est. Dis ei vel aliqs qui i ago. cō. Hoc ē. Om-
nis qui i agone certaminis pugnat cū alio ab
om̄ib; impediētib; pugnaz ne victus efficiat
abstinet se. sed nos sumus in agone et pugna
q̄diu sumus in hac vita Joh. vij. Militia est
vi. ho. sup ter. Ergo p totam vitam ab his q
nos in pugna spūs impediūt abstinere debe⁹
¶ Abi nota q inter alia maxime sūt tria
que dea stāt homis militiā et faciūt homies
succūbere inimicis etiā in plio mūdi. ¶ Pri-
mū est desideria carnalia ⁊ delicie carnis. Un-
de de militibus hānibalis dicitur in titō limo.
Quos nec ferrum nec alpes nec mīas potu-
erūt vincere delicie campanie enervauerunt.
Unde ibidem legitur q senatus roman⁹ mi-
sit quendā capitaneū ad quandā militiā. qui
inueniens eam delicijs et meretricibus disso-
lutam statim exbanniuit de exercitu om̄es se-
minas et mandauit q nullus posset habere
nisi vnum equum nec aliquez famulum ⁊ sta-
tim fuit militia repata et decernerunt hostes.
Simile est in prelio spiritus. Et ideo beatus

petrus capitaneus istius prelij clamat. **O**bsecro vos tanq̄ adue. et pegri. absti. vos a car. de. que mi. aduer. aiam. j. **De. ij.** In cui⁹ figura mandatum est in lege q̄ procedentibus filijs israhel ad bellum preco deberet clamare. **D.** Si quis duxit uxorem de nouo reuertatur in domum suam. vt patet **Deutro. xx.** **S**ecundum est multitudo spoliuzum. quia magnum periculum est donec homo est in bello spolijs intendere. **E**xempluz de conflictu coradini nepotis friderici imperatoris qui debellatus est a rege karolo quia milites ei⁹ erat dispersi ad spolia. **P**ropterea iudas machabeus ait. j. **Wach. iij.** Non concupiscatis spolia. quia bellum contra nos est. **S**ed vt notuz est nos sumus in cotinuo bello. et ideo nullo tpe debem⁹ spolijs intendere vt spolijs onerari sed semp sub armis virtutu stare. j. **Thess. v.** **S**obriuz sum⁹ induti lo. fi. et car. 7 ga. spem salutis. **T**erciu est inobedientia militu q̄ de facili debellat exercitus si milites no obediunt duci. **E**t ideo platis ecclesiaz tanq̄ ducibus istius exercitus obedire oportet. **Hebre. xiiij.** **O**be. ppo. ve. p om. 7 subia. i. **E**t sic patet q̄ a tribus maxime abstinere debem⁹ scz a desiderijs et delicijs carnis. et a spolijs tpalium 7 ab inobedientia prelatoz. **E**t si pugnates in agone mdi abstinēt ab his tribz vt corruptibilem coronam accipiant. i. gloriam et mercedē trāsitoria que corrumpit 7 deficit in stomagl nos abstinere debem⁹ q̄ in corruptaz coronam accepturi sum⁹. i. eterna que nuq̄ corrumpit nec vnq̄ deficit. nec marcescit. j. **De. v.** **U**t cū venerit p̄iceps pastoz p̄cipiatis in marcescibilez et ne glie coronā. **E**t p̄ secūdu. **T**ercō in duobz p̄dictis se adducat ad exēplū vt ip̄s sequi debeamus d. **E**go igit qui ad finē cursus in pugna venire volo sic curro ad brauiū regni q̄stum ad primum. nō quasi ad incertū id est non tanq̄ incertus de premio. **Q**uia q̄ de premio est incertus pigre et lente et male currit. **Q**ui autem veram spem habet de premio optime currit. sicut paul⁹. similiter sic pugno q̄stum ad secundum sup. contra dyabolum carnem et mundum. nō quasi aerem verberans. id est inaniter pugnans. **Q**ui ei pro hoste aerem percutit. propter inanem ictum magis seipsum grauat. **U**el quasi aerem verberans pugnat. qui tantum verba habet quibus ad literam aer verberatur. et operibus bonis caret quibus predicti inimici vincuntur.

Proverbiorum. xix. **Q**ui tm̄ verba sectatur nihil habebit. **T**alis quod verbo edificat facto destruit. **E**cclēsia. xxxij. **U**nus edificans et alter destruens. quid prodest illis nisi labor. **N**on sic ergo pugno sed castigo corp⁹ meum. id est disciplinis vigilijs et ieiunijs castum facio et in seruitutem redigo. scz aīme. i. facio ip̄m rōni obedire. vt que ratio dictat faciēda faciat. et que nō dictat faciēda caueat. **E**t pp̄ie d. **C**astigo corpus meū qz corp⁹ est qd̄ impedit aiam in cursu: et in certamine prodit. retrahit eī corpus aīmaz ne bene currat et prodit et impugnat vt succūbat. **E**t id̄ q̄ vult bñ currē et bñ dimicāē. optet q̄ corp⁹ castiget et membra mortificet. **Col. ij.** **M**ortificate membra v̄ra. **E**t nō d. occido corpus meū: sed castigo. **Ro. xij.** **R**ōnabile obsequiū vestrū. **E**t maxie hoc est necessariū predicatori ne reprobus efficiatur. qd̄ tunc est qm̄ illud qd̄ predicat verbis factis non implet. **Ro. ij.** qui p̄dicat nō furandū furaris. **D**ebet eī predicator om̄ia que docet implere. **Ro. xv.** **R**idil audeo loqui eoz que p me nō effecit xp̄c. **E**t hoc est. **D**e forte cū a. p̄d. ip. repro. eff. et sic patet terciū. **Q**uarto ap̄lus multa beneficia antiquis prestata reducit ad memorā. n̄ra beneficia figurātia ppter que fiducialiter currere 7 secure possumus dimicare. **E**t hoc est. **N**olo aut̄ vos ig. fra. qm̄ pa. n̄ri non carnales corūtibz em̄ loquebar. s̄ fidei instructores om̄es tam boni q̄ mali sub nube fuerūt. **E**cce primū beneficiū multū in se continēs. quia a nube multa bona habuerūt. **P**rotegebat em̄ eos a psequētibz inimicis. **E**xo. xiiij. **C**olumna nubis stetit inter castra egiptioz et castra israhel. erāt tenebrosa. ita vt ad seinuicem toto noctis tempe accedere nō valerent. **I**tē illumiabat. **E**xo. xiiij. **P**er diē erat colūna nabis et p noctez colūna ignis. **N**ā filijs israhel erat lumiosa et et egiptijs tenebrosa. **I**tē ducatu p̄bebat. **E**xo. xiiij. **D**ñs p̄cedebat eos in colūna nubis. **I**tē refrigeniū exhibebat in ardore diei. et p̄tectōz a vento 7 pluuia et tēpestate. **ysa. iij.** **E**rit in vmbzaculū diei ab estu 7 in absconsionē a tempestate et pluuia. **S**ecūdu beneficiū tangit cū d. **E**t om̄es mare trāsierūt. scz sicco pede ab egiptijs liberati 7 ip̄is egiptijs submersis. **E**xo. xiiij. **F**ilijs isrl̄ p̄xerūt p̄ medium sicci maris et aque erāt eis p muro a dextris et sinistris. **T**erciu beneficiū tāgit cū di. et oēs in moyse. i. i ducatu moyfi bapti-

47

zati sunt sunt. i. ab ignorantia dei purgati. per
uisa signa in nube et in mari. i. in signis visis i
nube pcedente et in mari cedente et locum fa
ciente sunt purgati et illuati. Exo. xiiij. Sub
mersis egyptijs tinnit populus dñm et credi
derunt dño et moysi seruo eius scz timore pur
gati. Quartū beneficiū tangit d. Et oēs ean
dem escam spūalem manducauerunt scz māna
qd̄ de celo cadebat. ppter qd̄ di. spūalem sine
angelicaz. Sap. xvj. Angeloz esca nutriti
populum tuū. Quintū beneficium tangit d.
Et omnes eundē potū spūalem biberunt. qz
virtute dei qui spūs est sibi ppinatū de petra
orieb et de petra cades vt patet. Nu. xx. Per
cussit em̄ moyses ad imperiū dñi virga bis si
licem. et egressē sunt aque largissime ita vt bi
beret populus z iumentā. Et ne crederetur q
aquas dedisset ad momentum subdit. Bibe
runt autē de spūali p̄se. e. pe. i. volūtati eoz sa
tisfaciente. Quocunqz em̄ pcederēt aquarū
fluenta eos sequebant. d. glo. Sed cōtra. Si
sequebat eos aqua ex p̄cussione prima i oreb
cur murmurauerūt postmodum in cades et
necessariū fuit eis aquam dare. Respōsio di
cit qz glo. referenda est ad illā p̄cussione q̄ fa
cta est in cades. et nō ad primā. Petra autē
erat xp̄c. i. p̄ petrā illam figurabat xp̄c a quo
et p̄ quez omia sup̄dicta beneficia nos habe
mus maiora et meliora. sicut res ē melior z di
gnior figura sic vinum circulo. Omnia em̄ sup̄
dicta beneficia fuerūt figura nroz beneficiorz
que maiora sunt. qd̄ p̄z. Quia illi habuerunt
p̄ duce moysen et nos xp̄s qui educit nos de
egypto tenebrarū. huius mūdi i celestē hieru
salem. Illi habuerūt nubem. et nos spūsan
cti gratiaz que p̄tegit nos ab omibz inimicis
multo magis qz columna nubis filios israhel
qua gratia apli roborati ante et p̄sides im
pauidi stabant. qui prius clausis ianuis mo
rabant. Item illuminat de credendis et agen
dis. j. Job. ij. Unctio docebit vos de omibz.
et Job. xvj. Cum autē venerit ille spūs verita
tis dō. vos om. xi. Columna illa illuminabat
corpus. sed gratia spūsancti mentē. Itē p̄re
bet nobis ducatum et nobiscuz graditur per
totum desertuz mūdi. Mat. xxvij. Ecce ego
vobiscum sum omni. die. vsqz ad cōsumatōz
seculi. scz p̄ gratiam spūsancti. Quod colū
na illa non fecit. Item refrigeriuz mentis p̄re
stat in omnibz aduersis. Unde paraclitus di
citur. consolator. Et idō cantamus. Conso

latoz op. dul. ho. ani. dñi. re. Propterea apo
stoli recepto spūsancto ib. g. a. conf. consi. qm̄
di. b. sunt. p̄ no. ic. cō. pa. act. v. qui prius erāt
tristes et desolati. Columna illa p̄rebat re
frigerium contra solis incendium. et aeris in
temperiem. gratia xp̄o spūsancti cōtra incen
dia viciorum et contra cuncta nobis aduer
santia nos defendit. Illi baptizati. i. purgati
fuerunt in mari rubro. et nos in baptismo xp̄i
sanguine rubricato. in quo submergitur p̄ba
rao. id est dyabolus cum toto exercitu vicio
rum. et renascimur in filios dei. Illi habuerūt
manna cibum celestem. et nos corpus xp̄i ve
rum. quod sine compatione excedit māna. qz
habet dare vitam eternam. quod manna nō
fecit. Jo. vj. Ego sum pa. vi. qui de ce. descen
si q. m. et hoc pa. vi. in eternū. Pa. ve. mā. mā.
in deser. et mor. sunt. Illi habuerunt aquam
de petra et nos doctrinam a xp̄o intelligentiā
nostram replentem in satietatem. et ei vitam
eternaz dantem. Joban. vj. Verba q̄ ego lo
cutus sum vobis spiritus et vita sunt. Et sic
patet qz potiora beneficia sumus nos per mi
sericordiam dei consecuti qz illi. propter que
et in quozum virtute optime ad brauium cur
rere et in agone spiritus possumus decertare
Et sic patet quartum et cosequenter totū de
epistola.

¶ Dominica in sexagesima de euāgelio.
Sermo xxvij.

Quoniam turbam plura
rima cōueniret z de ciuitatibz pro
perarent ad hierum. dixit p̄ simili
tudinem. Exijt q̄ semiat seminare semē suum
Lu. viij. Pluries dñs turbis in p̄bolicis loq̄
batur vt quod dicebat memorie mandaret.
qz qd̄ p̄ similitudinem accipit melius seruat
et p̄bus etiam dixit qz nō est intelligere sine fa
tasmate. i. nisi illud qd̄ dicitur in vniuersali n̄
applicando ad aliquid i aliquo exemplo ima
ginabili conspiciatur. ¶ Et ideo intellectus
semper reflectitur supra fantasmata in quibz
conspicit quod intelligit. Est autē vt dicit. Di.
parabola sermo quasi factus non autēz iuxta
quod dicitur. possibilis autē fieri rerum signifi
catus p̄ transumptionez eozum que in pa
rabola traduntur. Sic ergo in hoc euāgelio
christus parabolice loquitur. vt quod p̄ sim
plex dictum retineri non potest per similitudi
nem melius teneatur saltem a discipulis qui

manit. **Job. xij.** Exemplū ei dedit vo. vt quē. e. se. vo. ita et vo. fa. **Suo** hō verbo mūdum erudit. **Yo. xvij.** Ego palā locut^{us} sum mūdō. **Ego** ip̄ docui in synagoga 7 in tēplo quo omnes iudei pueniūt. **Et** sue passionis merito mūdū redemit. **j. Pe. j.** Nō auro vel ar. re. es. s̄ p̄cio. san. ag. incō. **Et** nota q̄ di. semē suum. **Tūc** em̄ p̄dicator seminat semē suū q̄n verbū dei p̄ sciam. habet in corde. et p̄ iusticiā habet i ope. **Sic** p̄dicabat ap̄ls qui dicebat **Ro. xv.** Nihil audeo loqui eoz que p̄ me nō effecit xpc. **Quādo** hō p̄dicator n̄ facit que p̄dicat. nec qd̄ predicat habet in corde sed i quaterno seminat semen alienū. **Yhs** ḡ semē suum seminavit. quia verbū dei habebat i se. imo ip̄e erat fons verbi dei. 7 cepit prius face re q̄ docere. **Multi** aut̄ statim q̄ habent vñū quaternū sermonū volunt docere et p̄dicare. similes pilato qui post q̄s quesivit a xpo quid eēt ventas a xpo statim exiit foras ad popu lū nō expectata r̄spon̄sione. **Tales** si error sit in quaterno errore p̄dicabūt. **Quarto** exi bit ad hunc agrum metēdum 7 fructus p̄gre gādum. s. in finali iudicio. **Quis** em̄ quotidie i p̄ticulari iudicio vniuscuiusq̄ mortis. de^{met} rat hunc agrum. tñ in fine mūdi messione faci et generalem. **In** qua tria faciet. **Pr̄mo** em̄ metet omnes hōies. **Apoc. xij.** Mit te falcem tuam et mete quia venit hora. **Secūdo** ventilabit p̄ quam ventilatōem sepabū tur boni a malis p̄ ventilabrū discretōis. **Lu ce. ij.** Cuius ventilabrum in manu eius 7 pur gabit aream suā. **Tercio** p̄gregabit in dupli ci horreo. s. celi in quo p̄gregabuntur electi. 7 inferni in quo p̄gregabūtur reprobi. **Luce. ij.** Congregabit triticum in horreū suum. pale as hō p̄buret igni inextinguibili. **Primus** er go exitus p̄tinet ad opus creatōis. **Secūdus** ad opus purgatōis. **Tercius** ad opus redē ptionis. **Quart^{us}** ad opus retributōis. **Secūdo** hō videamus de semine qd̄ seminatū ē. **Hoc** aut̄ semē p̄grue pōt intelligi corp^{us} xpi 7 verbum dei. **De** corpore enī suo dicit xpc **Job. xij.** Nisi granū fru. ca. in ter. mor. fu. ipm solū manet. **Si** aut̄ mortuum fuerit multum ctum affert. **Ball. ij.** Semini tuo quod ē xpc **Et** pueniēter valde dī semē. **Sicut** em̄ semē p̄mo seminat. secūdo in terra mortificat. ter cio incipit pullulare. quarto ascendit sursum. quinto p̄ducit spicam. sexto maturescit. septi mo metet. octavo in horreo recōdit. sic istud

semen. s. corpus xpi. primo fuit seminatū i ter ra bona. s. in ventre virginis in incarnatione. **Secūdo** fuit mortuū in passione. **Tercio** pul lulavit 7 fronduit i resurrectione. **Quarto** ascē dit sursum in ascensione. **Quinto** p̄duxit spi cam in spūssancti missione 7 gentiū vocatōne **Sexto** maturescit 7 cōplebit ista spica in vni versali ecclie p̄gregatōe q̄n p̄uerent reliquie indeoz. **Septimo** metetur in mūdi p̄summa tōe. **Octavo** recōdetur in horreo vite eterne in p̄fecta retributōe. **Pr̄ma** quatuor compe tūt corp^{us} xpi vero. reliqua hō corp^{us} xpi mysti co. **Itē** p̄ hoc semē p̄gruentius omnibus in telligitur verbum dei. **Quā** de hoc semine di cere ad s̄ram xpc intendit vt in fine euāgelij in expositōe similitudinis apparet. **Quā** ha bet em̄ verbū dei omnē virtutē omnū semi nū. **Et** hoc patet q̄tum ad decē. **Est** em̄ ver bū dei calefactiū. illuminatiū. letificatiū. ca stificatiū. sanatiū. nutritiū v̄l viuificatiū generatiū. renouatiū. ē virtute maximū et quātitate puum. ē cum puritate seminādum. **Hec** aut̄ omnia in seminibz inueniunt. **Pr̄mo** quoddā semē ē. habēs virtutem cale factiū sicut granū sinapis. 7 pipis. sic verbū dei habet inflamare aīam. **Ps.** Ignitū elo. t. ve. **Tren. j.** De excelso mi. ig. in os. m. id ē ver bum ignitum 7 erudit me. **Lu. xij.** Ignē ve. mit. in ter. id ē verba ignita. **Secūdo** ē quod dam semē illuminatiū vt semē rute 7 feni culi. sic verbū dei habz aīam illuminare. **Ps.** Lucerna pedibus meis x. t. **Tercio** ē quod dam semē habēs virtutem letificatiū. vt cardamomū 7 semē croci. sic verbum dei ha bet aīam letificare. sicut iohānes baptista ad verbum marie salutātis elizabetz exultavit. **Luce. j.** Ex quo facta ē vox salutātis. t. i. au. me. exulta. in gaudio infans in vte. m. **Sicut** similiter exultavit maria ad verbū elizabetz dicētis. **Beata** que credidisti: 7 ait. **Magnif. a. m. d.** **Et** ex. zc. **Quarto** ē quoddā semē ha bēs virtutem refrigeratiū 7 castificatiū. vt semē lactuce si deuorat ab homine. sic eti am verbum dei habet animam castificare et sanctificare. **Actū. x.** Loquente petro con punc. sunt cor. 7 ceci. spūssanctus super eos q̄ au. ver. **Qui** scz spintussanctus habet aīam sanctificare 7 castificare. **Quinto** multa semi na habēt virtutē sanatiū 7 iō ponunt i me dicinis 7 p̄fectōnibz. vt semē cucumeris 7 pe pomis. sic hōi dī bz aīaz sanare. **Ps.** Dilit

Deus in finali
Tudicia vicia sunt
Apoc. 14
Lu. 3
Luce 3

Secundo
Sensu et vni dei

Piperis, sinapis
Catechu: Ruta, femiculi
Attenti: Croci

verbum suum et sanauit eos. Sap. xvi. Neque herba neque malagma sanauit eos: sed sermo tuus domine qui sanat uniuersa. Sexto quasi omnia semina terre habent virtutes nutritiuam uimificatinam et seruatiuam. sic uerbu dei habet animam uimificare seruare et nutrire. Mathei iij. Non in solo pane uiuimus sed in omni uerbo que procedit de ore dei. Isa. j. Nisi dominus exercituum reliquisset nobis semen quasi sodoma fuisset et quasi gomorre similes essemus. Sic seruatus est moyses in colloquio diuino. xl. diebus. ut patet Exo. xxxiii. Septimo omnia semina terre habent uirtutem generatiuam quia unumquodque generat aliud. sic filius hominis regenerat hominem in filium dei. ut patet in baptismo. In quo dum accedit uerbu ad elementum fit sacramentum. ut dicit Aug. In quo homo regeneratur in filium dei. Jaco. j. Uoluntarie genuit nos homo ueritatis. j. Cor. iij. Per euangelium ego uos genui. Octauo in seminibus totus mundus renouatur. sic per uerbu dei totus mundus renouatus est ad nouum cultum ad nouam doctrinam. et ad nouam uitam. Ioh. xij. Deditur nouum testamento. Apoc. xxi. Ecce noua facio omnia. Nono semina sunt modica quantitate et maxima uirtute sic uerbu dei breue est. quia uerbu abbreviatum fecit dominus super terram. Ro. ix. sed super omnia maximus est uirtute quia per ipsum omnia facta sunt. Decimo sicut semina munda et pura debent seminari. sic uerbu dei cum magna puritate debet predicari. ij. Cor. ij. Non sumus sicut plurimi adulterantes uerbu dei: sed ex sinceritate coram deo in christo loquimur. Philip. j. Quidam ex potentia christi annunciant non sincere. Recte ergo semen est uerbu dei. et congruenter uerbu dei semen uocatur. propter decem predicta in quibus cum semine materiali uenit. Et quia uerbu dei totum habet uirtutes. et ita magne efficacie esse prohibetur. id dicit Aug. quod cum tanta diligentia est audiendum cum quanta est corpus christi uidentium. Tercio uideamus. quod hoc semen diuersimode cadit. Quia aliud cecidit secus uiam. Ubi nota. quia ut dicit Theo. non dicitur hic quod seminator seminauerit secus uiam. uel supra petram. uel inter spinas: sed dicitur quod semen sic diuersimode cecidit. quia uerba dei in corda audientium seminant. sed quidam sic ipsum recipiunt sicut granum recipit iuxta uiam. quia illud calcant. Et quidam sic recipiunt: sicut granum recipit super lapides. quia in eis non mittit radices. Quidam sic

recipiunt ipsum sicut semen recipitur inter spinas quia suffocatur in eis et non refert fructum. Quidam sic ipsum recipiunt. sicut semen recipit in terra bona et bene parata. quia in talibus multum fructificat uerbu dei. Vel si dicatur quod directe sicut in terra bona sic secus uiam et supra petram et inter spinas seminauit. Accedendum est sicut dicit Crisostomus. quod secus est de seminatore materiali. et de seminatore uerbi dei. quia ille nunquam seminat secus uiam uel supra petram uel inter spinas. quia non potest facere quod uia non sit uia. et petra non sit petra. et spine non sint spine. Sed uerbu dei est tante uirtutis quod frequenter facit uiam bonam terram. lapidem uertit in terram et spinas euellit de terra. Isa. lv. Sicut ymber descendit de celo et inebriat terram et infundit eam et germinare eam facit et dat semen serenti et panem comediti sic erit uerbu quod egredietur de ore meo non reuertetur ad me uacuum. Et id uerbu dei et in uia et iuxta uiam et supra petras et inter spinas. et ubique est seminandum. Mathei xvi. Predicite euangelium omni creature. Notandum ergo ut hic apparet quod semen uerbi dei quadruplicem euentum habet et quadrupariam diuiditur. et de quatuor partibus tres perduntur. **P**rimum impeditum est ne uerbu dei fructificet in anima hominis seminatum. scilicet in societate mundanorum. quia concalcatum est ab hominibus. peruersitas inimicorum. quia uolucres celi comederunt illud. ariditas auditorum. quia natum aruit. quia non habebat humorem. et sollicitudo terrenorum. quia simul ex ore spine suffocauerunt illud. **S**ecundum impeditum est societas mundanorum. Stare enim tota die in plateis ubi audiuntur diuersa noua. Stare in foro seu apothecis ubi audiuntur diuersa mendacia. Stare in curijs ubi audiuntur diuersa periuria et deceptioes suffocant uerbu quod homo de mane in predicatione audiuit. Et hoc est quod hic dicitur. quod illud quod cecidit secus uiam calcatum est ab hominibus. **T**erium impeditum est societas mundanorum. Sedebit solitarius et tacebit. Unde arsenius cogitans quomodo posset saluari audiuit uocem dicentem sibi. Arseni fuge homines si uis saluus fieri. **S**en. Quoties inter homines fui minor homo redi. Quia sicut bonus homo de bono thesauro suo profert bonum. ut ipsa ueritas dicit Mat. xij. sic malus de malo profert malum. Sed ut dicitur j. Jo. v. Totus mundus in maligno positus est. Et id

not impeditum

magis sunt extra circa diuitias cōgregandas
 ⁊ custodiēdas q̄ in ecclesia vbi audiunt verbū
 dei. quia vt dī **Matth. v.** **Ubi est thesaurus**
tuus. ibi ē et cor tuum. **Hic** cadit exemplū de
 quodā domino et eius seruo. **Qui** dñe dū es-
 set in ecclesia diebus dñicis: non videbatur a
 clerico homines incensante. ⁊ iō nō prebebat
 ei incensuz ⁊ eius seruus nō stabat ibi. et tamē
 ab eodem clerico videbatur ibidem. ⁊ ideo in-
 censabat: vbi ip̄m p̄spiciebat. **Et** postea dñs
 p̄fitebatur q̄ nūq̄ in ecclesia mēte stabat. et sp̄
 eius seruus diebus dñicis ibi mentaliter sta-
 bat. q̄uis cū pecoribus foris eēt quod depre-
 quit. **In** cuius figura mandatum est in lege.
Leui. ij. q̄ totus adeps interior semp offert
 deo in sacrificium. quia deus pater totam in-
 tentōem hominis in predicatōne et in omni-
 bus bonis que facit requirit. **Proverbi. xiiij.**
Prebe si. mi cor tu. mi. **Si** em̄ omnis ars et q̄
 homo facit requirit totū hominē. multomaḡ
 deus. **Remediū** p̄tra hoc ē p̄siderare multipli-
 ces diuitiaz defectus. nam nō satiant sed sitis
 immittunt. **Item** frequēter sunt causa p̄ditio-
 nis corporis ⁊ anime. **Eccles. v.** **Vidi** aliō ma-
 lum sub sole. diuitie p̄gregate in malum domi-
 ni sui. **Item** in magna necessitate. sc̄z in morte
 hominē derelinquunt. **Debemus** etiā dei bo-
 nitatem p̄siderare que omnibus p̄uidet etiā
 ingnimitatis. ⁊ irratōnabilit̄ creaturis. **Matth.**
vj. **Polite** q̄ solliciti esse zc̄. **Cur** ḡ ita sollicita-
 mur vbi ita pua vtilitas ⁊ fructus tā exilis re-
 pitur. **Eccles. v.** **Qui** amat diuitias fructū nō
 capiet ex ipsis. **Multa** em̄ incōmoda ⁊ nocu-
 menta maxima inde pueniunt. vt infra pate-
 bit. **Et** sic patet de tribus p̄tibus seminis que
 p̄duntur. **Quarta** aut̄ pars seminis cecidit in
 terram bonam. i. in corda bonoz fidelū. que
 sunt pata et laborata p̄ bonoz opum exerci-
 tatōem sunt purgata a malis herbis peccato-
 rum p̄ frequētem p̄fessionem sunt humecta-
 ta p̄ sp̄s sancti inhabitatōez qui lacrimis hu-
 mida facit corda. et sunt impinguata: per vir-
 tutum infusionem. qui verbum dei deuote et
 reuerenter audiunt. ⁊ iō in ipsis affert fructum
 centuplum. i. multū fructū ⁊ p̄fectum. **Cente-**
narius em̄ numerus p̄fectōem designat. quia
 vltra ip̄m nō itur. **Et** quia p̄stat ex decies de-
 cē. **Denarius** ei numerus similiter p̄fectōnez
 designat. ⁊ sic decem p̄tes centū omnes sunt p̄-
 fecte. **Matth. aut̄. xiiij. dī.** **Et** attulit fructū ali-
 ud centesimum. aliud sexagesimū. aliud trice-

simum. vt sicut semen p̄ditum tripbariā ē di-
 uisum. ita semen fructificās tripliciter diuidit̄
Boni em̄ fideles in triplici statu p̄siderantur
P̄ā quidam sunt incipiētes. quidā p̄ficiētes.
 ⁊ quidā p̄fecti. **Vel** quidā sunt in matrimōio
 quidam in viduali p̄tinentia. ⁊ quidā in virgi-
 nitate p̄fecta. **Primi** referunt fructum triceli-
 mū. secūdi sexagesimū. ⁊ terciū centesimum. i.
 q̄i implent nō solū p̄cepta sed etiam sup̄ad-
 dūt p̄silia. **Ista** bona t̄ra p̄fectissime fuit b̄ca
 h̄go ⁊ attulit fructū cētēsimū sexagesimū ⁊ tri-
 cesimū. **Quia** ⁊ h̄go ⁊ vidua ⁊ nupta fuit. et
 oīa p̄silia implenit. **Et** sic p̄s primū. **Secūdo**
 discipulorum interrogatio de p̄bole expla-
 natōe subiūgitur. quia discipuli sicut et ceteri
 de turba non intellexerunt p̄bolam hanc. et
 iō cū ihs dimisisset turbas. ⁊ redisset domum.
 et eēt singularis cum discipulis. vt dī **Matth.**
iiij. interrogauerunt eum vt edisseret eis simi-
 litudinē istam ⁊ intellectū eis ostēderet. **Ubi**
 habemus exemplū que nō intelligimus inter-
 rogare debere. **Consequenter** terciō ihs
 ondit causam quare quibusdam i parabolis
 loqueretur. ⁊ quibusdam dei mysteria reuela-
 ret di. **Vobis** datum ē nosse mysteriuz regni
 dei. **Quasi** di. **Ideo** coram turbis parabolā
 p̄positam nō exposui. quia meritum eoz non
 exigit. quia et si aure audiunt corde tamen nō
 credunt qd̄ audiunt. **Vos** aut̄ tales nō estis
Et ideo vobis expono. quia vobis ē datum
 nosse mysteriū regni di. i. secreta sacre scriptu-
 re. que regnum dei dī. quia regnum dei docet
 ⁊ in ea regni iusticia p̄tinetur et gloria. **Cete-**
ris aut̄ que foris sunt. vt dī **Matth. iiij.** id ē q̄
 neq̄ intrant per fidem. neq̄ curant cognosce-
 re v̄itatē i p̄bol sup̄. occultādū ē mysteriuz
 regni dei. **Iu.** **Auferet** a vob re. di. i. sacra scri-
 pt̄a. ⁊ dabit̄ ḡtī faciēti fructū e. **Et** quare B
 vt videntes. i. videre ⁊ intelligere se putantes
 nō videant h̄m veritatē ⁊ audiētes verba nō
 intelligāt intellectuz eoz. **Istud** aut̄ vt causa
 tiuum ē. sed nō causat̄ ex improbitate docto-
 ris. siue domini sed ex malicia et indignitate
 eorum. **Sapie. ij.** **Excecauit** eos malicia eoz.
Ex parte ergo eoz ponitur causatiue. ex par-
 te h̄o dñi p̄missiue. **Isa. vj.** **Exceca** cor popu-
 li huius. i. excecati p̄mitte. **In** hoc etiam mise-
 ricorditer agit cuz eis. quia si cognoscerēt nō
 tamē p̄pter hoc bene agerent. **Ro. j.** **Qui** cū
 p̄gnouissent deum nō sicut deum glorificau-
 erunt aut gratias egerūt. **Si** ḡ cognoscerent ⁊

male agerent magis peccaret. **Luce. xij.** Seruus qui cog. vo. do sui 7 n. fa. pla. v. m. **¶** Ut videntes foris humanitatem nō videant. id ē nō cognoscant intus diuinitatē. 7 vidētes foris mirabilia nō videāt intus virtutē diuinā operantē. **¶** Itē audiētes foris verbū nō intelligāt intus spūalem sensum. **¶** Et sic patet secundū 7 terciū. **¶** Quarto pabola ip̄a a xp̄o p̄ oz dinē apitur. **¶** Et hoc ē. **¶** Est autē hec pabola. id ē talis ē intellectus istius pabole. **¶** Quia semē ē verbum dei. p̄ qd̄ homines regenerantur in filios dei. 7 in quo electi crescunt et multiplicātur. **¶** Jo. j. Dedit. e. p. fi. d. fi. zc. Actū. vj. Numerus autē fidelium crescebat. s. p̄ verbum predicatōnis. **¶** Quod autē secus viam hi sunt. id ē p̄ semen qd̄ cecidit secus vias intelliguntur hi qui audiunt. deinde venit dyabolus zc. nā qui supra petras. i. hi sunt qui intelligunt per petra supra quā cecidit semen. **¶** Quod autem in spinas cecidit. hi sunt. i. p̄ semen qd̄ cecidit inter spinas intelliguntur hi zc. **¶** Et sic patet q̄ hec expositio ē breuis 7 apta. et ideo propter honorem dñi nihil addamus vel minuiamus. **¶** Prouer. xxx. Ne addas quicq̄ verbis illius. **¶** Et glo. hic di. Nota hanc primā eē parabola. que cum interpretatōne sua posita sit. **¶** Et cauedum ē vbiq̄ dominus interrogat a discipulis suis sermones suos disserit ne v̄ aliud vel plus velimus intelligere q̄ ab eo expositum ē. **¶** Aliud autē vel plus di. i. cōtrarium vel superfluum. **¶** Superfluum autē nō d̄r. quicquid ad fidelium vtilitatem cedit. **¶** Ideo autē hanc pabolam p̄ seipm̄ dignatus ē exponere. vt se figurate loqui innotesceret 7 rerū significatōes etiā in his que exponere voluit quēdas eē doceret. **¶** Et quia ip̄e hoc nō exposuit sc̄z quare diuitie p̄ spinas significant cum ille delectent. et iste pungant. id̄ hoc solum in hac pte queramus. **¶** **R.** Notādum ḡ q̄ diuitie dicuntur spine. quia q̄stum ad quinque spinis p̄antur. **¶** Primo dicuntur spine rōe pūctōnis. **¶** Nam spine sub folijs habent aculeos de quibus pungūt. **¶** Sic diuitie sub folijs mundane glorie mentē tripliciter pungunt. s. p̄ laborem in acquirendo. p̄ timorem in seruando. et p̄ dolorem in perdēdo. **¶** Grego. Diuitie spine sunt quia cogitatōnum suarum punctōnibus mētem lacerant. 7 cū vsq̄ ad peccatū pertrahunt quasi inflicto vulnere cruentant. **¶** Et quia diuitie sub folijs mundane glorie pungunt. id̄ a dño fallaces diuitie vocantur. **¶** Nā

In manu ad hanc diuinitatem
prima p̄ dicitur

homines fallunt quia p̄mittunt abundantia. 7 immittunt penurias 7 sitim. **Luce. j.** Diuites dimisit inanes. **¶** Promittunt quidem quietes 7 dant inquietudinē. **¶** Eccl̄s. v. Satietas diuitis nō sinit eum dormire. **¶** Hic cadit exēplū de illo paupe qui tota die cantabat et postq̄ inuenit marsupium plēnū denarijs nō cantauit plus. **¶** Secūdo rōe vestium lacerationis. quia sicut intrans spinas nō pōt vestes suas illesas seruare. sic diuitie hominis secum conuersantis lacerant vestem interiorē. s. vestes virtutum. **¶** Sene. Diuitie ip̄m cor lacerant. q̄ si aliter extrahi nequiret ip̄m cor auellendam eēt. **¶** Abac. ij. Ne qui multiplicat nō sua 7 subditur. **¶** Nūquid nō repente p̄surgant qui mordeant te 7 suscitabūt q̄ lacerabūt te. **¶** Tercio rōe latitatōnis. **¶** Nā sub ip̄is latitant serpentes et sepe t̄gētes mordent. **¶** Eccl̄s. x. Qui dissipat sepe mordēbit eum coluber. sic serpentes infernales sub diuitijs se abscondunt. 7 ibi laqueos tēdunt 7 hominibus insidiātur. **¶** j. **¶** I. **¶** Qui volunt diuites fieri incidit in temptōem 7 in laqueū dyaboli. **¶** Quarto rōe ligatōnis. **¶** Spine em̄ ita p̄lectuntur et p̄stringuntur adinuicem vt vix possint ab inuicem separari. **¶** Sic diuitie ita ligant et p̄stringunt affectus hominis. vt vix possit eas excutere. id̄ xp̄c dixit **Luce. xvij.** Edifficile q̄ pecunias habent intrabūt in regnū dei. **¶** Et ideo qui vult perfectus eē. v̄. om. q̄ ha. 7 ter pau. vt d̄r **Mat̄h. xix.** **¶** Quinto rōe nutritōnis. **¶** Nā sicut spine sunt materia ignis 7 pabulum sic diuitie sunt materia et pabulum cupiditatis que ignis est infernalis. **¶** Isa. xxxij. Spine p̄gregate igne cōburent. **¶** Iaco. v. Diuitie vestre putrefacte sunt. 7 erugo eoz erit vobis in testimoniu 7 māducabit carnes vestras. sicut ignis. **¶** Et nota q̄ diuitijs dno adiungit. s. solitudinem et voluptatem. quia hec duo mala diuitias comitantur. 7 sic patet totum. **¶** De epistola. Sermo **xxx.**

Libenter suffer
tis insipientes cum sitis ip̄i sapientes. **¶** **Coz. ij.** Ista epla valde magna ē. 7 quātitate verborū 7 pondere sententiarum. nec paucis verbis valet aliquatenus explicari. **¶** Nā seminator iste beatus multa in ea seminat fidelibus salubriter colligēda. **¶** In qua quidem epla summarie quinque facit. **¶** Primo

em ostendit q̄ mundani ministros eccleie disculos atq; malos q̄ sapientes et bonos libentius amplectunt. **In principio eplē. Secūdo ostēdit q̄ boni ministri et veri serui xpi multos labores et aduersa in p̄nti seculo patiunt ibi. In laboribus plurimis. Tercio ostēdit de quo et in quo in hac vita p̄fecti homines gloriantur. ibi. Si gloriari oportet q̄ in fir. m. sūt gloriaboz. Quarto ostēdit q̄ deus q̄nq; seruis suis p̄mittit euenire aduersa. vt in humilitate et gratijs p̄seruent. ibi. Et ne ma. reue. ex. tol. m. da. ē. m. sti. car. zc. Quinto ostēdit q̄ interdum seruos suos nō exaudit ad votum. vt ad salutis bonum exaudiant. ibi. Prop̄ qd ter dñm rogau. Primo q̄ ostēdit Corinthios et in p̄sona eoz mundanos libentius et patientius ministros disculos sustinere q̄ sapientes et bonos. Et hoc ē qd di. O corinthi et o mundani libenter suffertis insipientes ministros et pseudo ap̄los in opib; suis incōgruis atq; malis. cum sitis ip̄i sapientes. i. esse debeatis. exemplificat di. Sustinetis eī quada; male patiētia si quis ex libertate que ē in xp̄o in seruitutem ve. le. vos redigit. i. reducit. Contra quos **Gal. iij.** State et iteruz nolite iugo seruitutis p̄tineri. Item sustinetis si quis deuoret. i. vr̄a tāq; deuorās subito p̄sumit. **Mathei. xxiij.** Qui deuorant domos viduar; sub obtentu. plixē orōis. **Item sustinetis si quis accipit blande et paulatim pcurādo vt ei porrigatis manum dando. Ab ista acceptōe etiaz dicunt accipitres. Talis acceptio omnino sine rapina nō est. Grego. Aues que rapiūt accipitres dicunt. Unde paulus. Si quis accipit. Si eī in accipiēdo malum nō eēt et qd ammodo rapina scriptura nō diceret. Ignis deuorabit tabernacula eoz qui munera libenter accipiunt. **Job. xv.** Hoc ē valde p̄tra q̄stuarios hospitaliariorum et templarioz qui p̄ omnē modum et per phas et nephas pecuniaz extorquere nitunt. et tñ mundus sustinet eos et libentius dat eis q̄ sanctis viris veris ministris xp̄i. Unde hoc p̄ omnia verificatur modo apud xp̄ianos. **Item sustinetis si qs extollitur de bonis. que nō habet se iactando et vobis superbe loquendo et dñando. Contra quos **Ecccl. xxxij.** Rectorē te posuerūt noli extolli. sed esto in illis quasi vnus ex illis. **Item sustinetis si quis in facie vos cedit. In faciem cedere appellat in p̄ntia obprobrium inferre********

glo. nō appello in faciem cedere nisi ignobilitatem vobis obijcere. **Obijciebant em̄ pseudo apostoli corinthijs q̄ ignobiles erant et nō de genere abrahe. Et hoc est quod subditur Secundum ignobilitatem dico. id est dico illos vos cedere in faciem dum ignobilitatem vobis improp̄erāt quasi nos veri apostoli infirmi fuerimus in hac parte. i. nō possem; de genere carnis gloriari sicut ip̄i. Sed falsum ē quia veri ministri xp̄i sunt nobiliores omnib; alijs q̄ filij sūt regis eterni. **Job. j.** Dedit eis po. si. dei si. Sunt etiam filij abrahe. quia ex filiis abrahe sunt et opa abrahe faciunt. et cum fidei abraham benedicentur. vt dicit ap̄lus ad **Gal. iij.** Erat etiam fm carnem de tribu beniamin ap̄ls. Et ideo d̄ tribu abrahe. **Un̄ etiam fm carnē non poterant illi pseudo apostoli supra paulum gloriari. Et hoc est quod subdit. In quo. i. i qua et de qua nobilitate qs illoz audet gloriari. hoc tamē i insipientia dico q̄stum ad materiam gloriandi. neq; eniz mihi neq; eis eēt gloriandum in hoc. sed non q̄stum ad finem ex parte nostri. quia bono fine hoc dico vt ostendam illos non esse nobis p̄ferēdos. p̄pter generis nobilitatē. **Grego. Iusti et p̄fecti gloriā laudis fugientes et animarum lucra querentes. aliquando virtutes suas predicant. nō vt ip̄i apud homines ostensione sua proficiant sed alioz pronideant vite cum exemplo suo eos ad vitam spiritus trahunt. Et q̄ ip̄i de nullo supra me possunt gloriari. patet quia hebrei sunt lingua et natione et ego similiter. **Israhelite sunt. i. d̄ populo israhel et ego similiter. Semen abrahe sūt. id est de abraham nati. et ego similiter. Ministri christi sunt de facto et nō de iure. q̄ vsurpant sibi officium sicut questuarij officium p̄dicatōis. **Osce. viij.** Ipi regnauerunt et non ex me. Et ego similiter sum legitim; minister xp̄i. et non vsurpo mihi officium p̄dicatōis quia a xp̄o sum vocatus. et ideo sum ego magis minister xp̄i q̄ ip̄i q̄zuis nō deberē me de hoc collaudare. et hoc ē quod subdit. **Et minus sapiēs dico plus ego. i. magis suz ego minister xp̄i q̄ ip̄i. Et sic patet primum. Secūdo ostēdit q̄ boni ministri et veri serui xp̄i multos labores et anxietates. et multa aduersa patiunt in vita ista. Et hoc ē. In laboribus plurimis. sup. fui ego. et mei similes. similiter fui in carcerib; abūdāt; q̄ pseudo apostoli. et ego**********

Quinq; fac̄ in Ep̄la

similiter fui in plagis etiā supra modū 7 i mor-
tibus frequēter. i. in piculis ducētibus ad mor-
tem similiter fui. Quia vt dicit. ij. **L**ibimo. ij.
Omnes qui pie vo. vi. in xpo ic. ple. pa. **W**a-
liant p̄ficiēt in peius errātes 7 in errozē mittē-
tes. Actū. xiiij. **P**er multas tri. o. nos intra. i.
re. dei. Cōsequēter qd̄ dixerat de plagis in ge-
nerali 7 mortibus exemplificat in particulari. d.
Audeis quinquies quadragenas p̄cussiones
vna p̄cussione minus accepi. i. xxxix. tāq̄ ma-
lefactor. Sicut in lege mādabatur. deut. xxv.
Pro mēsurā peccati erit 7 pla. mod⁹. Ita dū
taxat q̄ quadragenarius numer⁹ nō excedat
Et di. glo. q̄ vnum ictum dimittebant. de. xl.
plagis ne inimicorū des viderent. **E**xuebāt
em̄ aplm̄ 7 ligabant 7 sic. xxxix. plagas cū du-
ris flagellis inferebant. sicut malefactoribus
fiebāt. Sicut etiam factum fuit xpo ad colū-
nam ligato. **I**tem ter virgis cesus sum. s. a gē-
tibus. Actū. xvj. **M**agratus scissis tunicis
eoz̄ inserrunt eos xgis cedi. **I**tem semel lapi-
datus sum. Actū. xiiij. **L**apidātes paulū ex-
traxerunt eum an̄ civitatē existimātes euz̄ eē
mortuum. Cōsequēter exemplificat quō fuit
in mortibus frequēter di. **T**er naufragium feci
id ē sustinui rupta nauī in mari et non tm̄ ter
naufragium ptuli. imo nocte 7 die in pfundo
maris fui. s. rupta nauī et dei gr̄a. p̄tegēte eua-
si. **U**n̄ di. bay. **R**ō ē amplius mirādus petz̄
super vndas maris infusis vestigijs ambulaf-
se q̄ paulus nocte ac die in pfundo maris fu-
isse 7 dño p̄tegente ad terram liberam perue-
nisse. **E**t rursus. **Q**ui seruauit **J**onam in vē-
tre ceti etiam militem suum egressum in mari
p̄seruauit. **I**tem in itineribus fui sepe. imo q̄
totum mūdus circuiuit apo. predicando euā-
gelium xpi. **R**o. xv. **A** hierlm̄ p̄ circuitū vsq̄
illiriū repleueris euāgelii xpi. Cōsequenter
amplius exemplificat idem. s. quomodo fuit i
mortibus frequēter. **I**n periculis fluminis. scz̄
fui. 7 in piculis latronū volentium me occide-
re piculis ex genere. id ē ex gēte mea. act. xxij.
Collegerūt quidā se ex iudeis et deuouerunt
donec occiderent paulum. **E**rāt autē plus q̄
quadraginta. qui hanc piuratōem fecerant.
Periculis ex gentibus p̄pter destructionem
ydolorū. 7 assertionem vnus dei. **A**ct. xix. **C**ō-
citauerūt demetrius argētarius 7 qui cum eo
erant artifices seditōem dicētes. **M**agna dy-
ana ephesiorū. **P**ericulis in civitate ex cōmo-

tōne illaz̄ p̄tra me. **A**ct. Diuisa ē multitudo
civitatis et quidā erant cum iudeis quidā cū
aplis. **I**n solitudine a bestijs 7 serpētibus. **A**ct.
xxvij. **V**ipera inuasit manū ei⁹. **P**ericulis i
mari a piratis 7 fluctibus. **P**ericulis in falsis
fratribus. s. hereticis qui simulant se xpianos
et sunt p̄secutores eoz̄. **S**al. ij. **P**ropter sub-
introductos falsos fratres. qui subintroierūt
explozare libertatē n̄ram quam habemus in
xpo ihu. **M**oraliter ad edificationem no-
stram. nota q̄ octo ponit genera piculorum
corporalium octo pericula anime significan-
tia. **P**rimum est piculum fluminum. i. car-
nalium voluptatū que homines in aquis cō-
cupiscentie demergunt. quod figuratum ē in
eo q̄ pharao. i. dyabolus omnes puulos he-
breoz̄ in flumen p̄ici mādanit. vt p̄ **E**ro-
di. j. **E**t iō deus oēs voluptuosos prime eta-
tis in aquis diluuij submergi mādanit. **C**on-
tra hoc piculum ē t̄pantia que habet sub-
mersionem voluptatū cauere. **S**ecūdum
ē piculum latronum. id ē temptationum oc-
cultarū dyaboli. qui a dextris et a sinistris no-
bis insidiatur 7 in angelum lucis se transfigu-
rat vt dicit apls. ij. **L**oz. xj. **C**ōtra hoc picu-
lum ē prudentia. que habet cauere picula in
plio spiritus. **M**at. x. **E**sto. p̄u. sicut serpē.
Tercium piculum est ex genere. id est amore
parentum 7 p̄pinq̄uorum qui non curant ani-
mam p̄ire. imo ip̄am frequēter faciunt p̄ire.
Dichee. vij. **I**nimici hominis dō. eius. **P**ro-
pter quod dixit dominus abrahe. **E**gredere
de terra tua. 7 de cogna. t. 7 de domo pris tui.
Sene. xij. **C**ōtra hoc piculum ē obedientia
qua hō obedit deo omnibus alijs cōtemp̄tis.
7 ip̄m sequit̄ **M**at. **E**cce reliquimus omnia
7 secuti sumus te. **Q**uartum ē piculum ex
gentibus. i. odium inimicorum. quo nō parit
iniurias imo vellet inimicū suū occidere. j.
Yo. ij. **Q**ui odit fratrem suū homic. ē. **C**ō-
tra hoc piculum ē caritas di 7 pximi. qua hō
p̄pter deū diligit etiam inimicū. **M**at. v. **D**ili-
gite inimicos v̄ros. **Q**uintū ē piculum i ci-
uitate. i. cupiditates. que in mercatorijs ciuitate
exercēt. **A**nusquisq̄ em̄ nitit̄ aliū decipere.
Hiere. ix. **A**nusquisq̄ a pximo suo se custo-
diat. 7 i omni fratre suo non habeat fiducias.
qz̄ ois vir sup̄lātās sup̄lantabit 7 ois amicus
fraudulenter incedet 7 vir frat̄e suū deride-
bit. **C**ōtra hoc piculū ē iusticia. q̄ hō reddit
vnicuiq̄ qd̄ suū ē. **R**o. **R**edдите omnibus

debita. cui tributum: tributum. cui honorem: honorem. cui vectigal: vectigal. ¶ **Sextū** periculum ē in solitudine. i. in accidia claustralium qui seruitium dei accidiose et cum tristitia faciunt respicientes retro postquam ad aratrum miserant manū. similes filijs isrl. qui postquam de egypto exierant redire cupiebant. et frequenter vel lent propter ipsam accidiam mori. Quod figuratum ē in eo quod helyas iuit in desertum. et ex tristitia obdormiuit subter vnam iuniperum. et petiuit anime sue vt moreretur. vt patet. iij. Reg. xix. c. Contra hoc piculum ē alia virtus scilicet gaudium et leticia spiritualis. Philip. iij. Gaudete in domino spiritum dico gaudete. ¶ **Septimum** periculum ē in mari. i. in piratis et fluctibus maris per quos designantur oppressiones et rixae magnorum qui totam concordiam perturbant et pauperes depredant. Contra quos dicit Iohā. baptista. Remine per calumiam percutias et cōten. esto. i. ve. Luc. iij. Contra hoc piculum ē pax et concordia. Ro. xij. Si fieri potest ex vo. ē cuz o. ho. pa. b. ¶ **Octauū** piculum ē in falsis fratribus. i. hypocritis hereticorum qui simulant se fratres. et sub vestimentis ouium cupiunt agnos christi deuorare vt lupi. Mat. vij. Attendite a falsis prophetis qui ve. ad vos in vest. ouis. intrin. aut sunt lu. ra. Contra hoc piculum ē veritas fidei et doctrine vt hō in vera fide et doctrina consistat et omni spiritui non credat. j. Job iij. Nolite omni spiritui credere: sed probate si ex deo spiritus sit. Deinde cū dicit in labore et erūna. oñdit quod serui dei nō solum habent labores et penas assumptas et inflictas. sed etiam ex natura extractas. di. In labore sup. fui ex natura extracta. et erūna qui est quidam morbus et quasi sensus cōtabescētia quā hō ex natura corrupta habet. Sap. ix. Corpus quod corrumpit aggrauat aiām et depumit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Itē in vigilijs multis sup. fui. quia aliquādo pertrahēbat sermonem vsque ad mediam noctem. vt patet Act. xx. Vel laborabat manibus pro victu quotidiano. vt gētis euangelium predicaret et nullus grauaret. ij. Thessa. ij. Neque panem gratis māducauimus ab aliquo: sed in labore et frigore et fatigatōe nocte et die opantes ne quem vestrum grauaremus. Item fui in fame et siti et in ieiunijs multis et in frigore et nuditate. Sed contra dicitur in ps. Nō vi. ius. dēre. nec se. eius que pa.

Et Mat. vij. Primū querite regnum dei. et ius. e. b. omnia adi. vo. Soluit Grego. in moralibus exponens hunc locum di. Sanctus quod mente super mentem rapitur pauper inopia non angustiatur oppressus nihil patitur. Et licet verum est quod vere iustus aliquando patitur defectum temporalium. ipse tamen defectus est illi loco delictiarum. Deinde cum dicit. Preter illa que extrinsecus sunt oñdit quod serui dei ministri christi. non solum habent penas et labores exteriores tam assumptos quam afflictos: sed etiam habent anxietates interiores in solitudine et passione fidelium dei. Preter illa que extrinsecus sunt. i. preter illa que sustinet exterioris in corpore urget me magis quod intrinsecus ē in mente. scilicet sollicitudo omnium ecclesiarum. i. quas habeo de omnibus ecclesijs pro eis orando. ipas docendo. ipas ordinando et omnibus cōpatiēdo. De primo ad ephe. iij. Huius rei gratia flecto genua mea ad patrem. no. ie. christi. vt det vobis hōm dimitias glorie sue habitare christum per fidem in cordibus vestris in caritate radicati et fundati. De secundo Act. xxij. Nō subterfugi quominus annūciare vobis omne consilium dei. De tercio. j. Cor. xij. Omnia honeste et hōm ordinez fiant in vobis. De quarto exemplificat hic di. Quis infirmatur in fide vel in virtute aliqua. et ego nō infirmor id ē de illo sicut de me ipso nō doleo. Quis scādalizatur in aliquo. et ego nō vroz igne zeliet caritatis. ¶ **In** fine istius secundi membri nota quod propter decem deus iustos affligit et affligi permittit. Primo vt purgentur a puluere vel rubigine peccatorum. Luce. xxi. Simō ecce sathan expetinit vos vt cribraret sic triticum. Greg. Quod flagellum grano. quod luna ferro. quod fornax auro hoc facit tribulatio viro iusto. Secūdo vt non adhereant terrenis et desiderio mundanorum. quia si adherent terrenis amittunt pulcritudinē et saporem. quod dū terrenis cōglutināt terrena sapiūt. Ps Cōglutināt in terra venter. Si ergo cor hominis aduolet et cogitet de terrenis. non tñ debz adherere sed cito ad se redire. hoc autē maxime habet facē tribulatio. quod quā hō tribalatur nec in mundanis inuenit requiē anhelat ad deum. in quo credit se requiē inuenire. Aug. Fecisti nos dñe ad te. et inquietū cor nrm nisi requiescat in te. vñ Ben. viij. dñ de colūba p quam vir iustus intelligit quod cuz nō inuenit pes ei?

10 nō

vbi quiescēt reuersa ē ad archas. **Tercio** vt n̄
corrumpant in delectatōibz ⁊ quiete bono-
rum. Aqua em̄ putrescit nisi moueatur. **Hie**
re. xlix. Requieuit moab in fecibus suis nō est
trāsmissus de vase in vas. Sic em̄ corruptus ē
dauid tempore quietis et pacis. qui tempore
aduersitatis p̄seruatus ē illesus. **Quarto**
ne extollant in magnitudine gr̄arum et dono-
rū. Et hoc innuit hic apl̄s d. Et ne magni. re.
exto. **Quinto** vt magis illuminent in co-
gnitione veroz. **Isa. xxviij.** Et t̄modo sola
veratō dabit intellectū auditui. **Hiere.** Per
omne flagellam et dolorem erudieris hierl̄m
Vn̄ melius cognouerunt apl̄i xp̄m in aduer-
sis. dum ab eo separati fuerant. q̄s in p̄speris
dū eum p̄ntem habuerunt. **Sexto** vt augea-
tur in eis gratia ⁊ gl̄ia p̄mior. Et hoc innui-
tur hic cum d̄r. Virtus in infirmitate perfici-
tur. **Q̄a di.** **Hiero.** Sicut ignis dum flatum
p̄mitur crescit sic dum iusti p̄munt aduersis
crescunt in meritis. **Psal.** Dū superbit impi-
us in affligēdo incenditur pauper in caritate
crescendo. Quod figuratū ē i eo qd̄ scriptu-
ra refert q̄ salomon coronatus est in regem i
gyon. iij. **Regū.** j. qd̄ interpretatur luctatio. ⁊ si-
gnificat tribulatōem in qua opus ē lucta vel
patētia. Sic afflictus est **Iobias** et **Iob.**
Septimo vt velotius gradiant̄ ad regnum
celoz. Sicut em̄ equus calcaribz p̄ctus ve-
lociter currit ad p̄aniū. sic iusti vite p̄ntis ma-
lis puncti ad deum ire cogunt̄. **Gre.** Mala q̄
hic nos premunt ad de. i. c. **Hiere. xxvj.** Sti-
mulator ab aquilōe veiet ei. **Octano** vt pec-
catores ad cogitādū quid de eis fiet excitent̄
si iustis irrogant̄ tot genera aduersoz. **Prouer.**
xj. Si iustus in terra recipit quātomagis
ip̄ius ⁊ peccator. **Luce. xxij.** Si in viridi hoc
faciūt. in arido quid fiet. i. in siccis ab humore
gratie. j. pe. iij. Si iustus vix saluabit̄ impius
⁊ peccator vbi parebit̄. **Nono** vt flagella n̄
sp̄ venire putent̄ ex merito peccatoz sicut di-
xerunt amici **Iob.** Recordare inquit̄ quis
vnq̄ innocēs perijt. **Iob. iij.** Et iō ip̄e osten-
dit qd̄ nō p̄pter demerita sua ip̄e flagella pati-
ebatur. **Vn̄ ait.** Nō peccavi et i ama. mo. oc.
m. in eodem. xxvj. **Glo.** Culpam nō feci et fla-
gella recepi. Si em̄ semp p̄pter demerita fla-
gella irrogaret̄. tūc omnia flagellatū homies
p̄demneret̄. et abominarent̄. sicut abominan-
tur suspensuz. qd̄ eēt materia multoz maloz.
Decimo vt minores videntes maiores me-

pp̄. 70. d̄s iustoz affligit

ritis et dignitate tribulari. nō anxient̄ in affli-
ctōe aduersoz. **Quādo** em̄ homines qui me-
riti audiunt p̄ scripturam xp̄m ⁊ ap̄los. ⁊ ma-
gnos sanctos tot aduersa passos fuisse. debēt
omnino p̄solari. **Ro. xv.** Quēcūq̄ scrip̄. sunt
ad no. toc. scrip̄. sunt. vt p̄ pa. ⁊ cōsō. scrip̄. spē
ha. Et sic patet secūdū. **Tercio** oñdit de q̄
et in quo homo in vita ista si gloriari velit. de-
beat gl̄iari. **Vult** hic dicere apostolus qd̄ i q̄-
cūq̄ statu et p̄ditōe homo sit in vita ista non
debet gloriari. nec expedire. et hoc. p̄pter quin-
q̄. **Primo**. quia nō est in tuto. sed in
p̄tinuo p̄lio. et multa aduersa eum circūstant.
Vn̄ postq̄ apl̄s ad celum raptus fuerat. p̄-
testatus ē sp̄ntu sanctus quoniam vincula ⁊
tribulatōes eū **Hierosolimis** manebant. vt
patet. **Acē. xx.** Semp̄ etiam habebat angelū
sathane qui eum torquebat. **Nō** ergo ei glo-
riari expediebat. ⁊ ml̄tominus nobis qui pau-
tiouibus gratijs subleuamur ⁊ plurimis ma-
lis replemur. **Secūdo** nō est gloriādum quia
multi gloriando miserabiliter euanescent. et
deuotio cordis effunditur. **Ecc̄l. xliij.** Aperti
sunt thesauri ⁊ euolauerunt nebule q̄si aues.
Tercio q̄ inimici nostri. f. demones. p̄pter glo-
riatōez omnia bona nostra depredantur. In
cuius figura d̄r **Isa. xxxix.** q̄ ezechias postq̄
thesauros omnes ostēderat nūtijs paladan
reis babilonis dixit **Isaias.** Ecce dies veniet̄
et auferentur omnia que in domo tua sunt. et
que thesaurizauerunt patres tui vsq̄ ad diē
hanc in babilonem di. dominus. **Greg.** Dep-
dari desiderat qui the. pub. in. vi. p. **Quarto**
quia gloriatio et iactātia ml̄tos turbat. **Prouer.**
xxvij. Qui se iactat ⁊ dilatat iurgia pei-
tat. **Quinto** quia gl̄ia hominis nihil est. **Jo.**
Si ego gloriā meam quero gloriā mea ni-
hil est. **Hiere. ix.** Nō gloriatur fortis in forti-
tudine sua. nec sapiens in sapiētia sua nec di-
ues in diuitijs suis. Sed si gloriari vult aliq̄s
in vita ista de duobus gloriari debet. **Primo**
de infirmis ⁊ aduersis que patitur p̄
deo ⁊ dei iusticia. **Secūdo** de gratijs et donis
que recipit a deo. Et hoc facit ibi. Si gloriari
oportet. scio hominē in xp̄o. **Primo** q̄ ostē-
dit qd̄ p̄ infirmis et aduersis que p̄o deo pa-
timur gloriari debemus d. Si gloriari oportet
que infirmitat̄ m. sunt gloriabor. Et hoc
p̄pter tria. **Primo** p̄pter multa bona que ad-
uersa ⁊ infirma efficiunt in homine que supra
immediate dicta sunt. **Secūdo** quia infirma

z aduersa patientes eligit deus hic ad gram: z in futuro ad gliam. De primo. j. Cor. j. In firma mundi elegit deus. f. ad gram suaz. De secundo Luce. xiiij. Et in vicis z plateas ciuitatis z pau. z ce. z ce. z clau. in. buc. Nō enim ē deus nos ter. vt dij gentium et principes mūdi. qui solum potentes et diuites ad sui eligūt comituum. Tercio quia tales sic infirmi z disciplinati ostēduntur eē filij dei. Hebre. xij. q. si extra disciplinam estis. ergo adulteri z non filij dei estis. Pro hmoi g ē gloriāndum. Et de hoc ponit exemplum de quodam aduerso qd sustinuit p xpo di. Deus et p dñi nostri ihu xpi qui ē benedictus in secula. scit q nō mentior. i. ipm qui omnia nouit inuoco testem q verum ē qd dico. Damasci ppositus gentis arethe regis voluit me cōprehendere zc. litera plana est. Secundo cū dicit. Si gloriari os. vbi incipit. xij. ca. oñdit q de gratijs z donis q hō recipit a dō ē gliandū. Et circa h duo fac. Prio oñdit q p hmoi sit gloriandū. Secundo ostēdit qgruum modum gloriādi. et causam quare in talibz ē gloriandus. ibi. Nā si voluero gloriari non ero insipiens. Pmo ergo ostēdit q de gratijs et donis ē gloriandū que homo a deo recipit. Et hoc est. Si gloriari oportet. quia oportet ppter pseu do aplozum reprehensionem. vt ipi mendaciē nō glorientur. pro huiusmodi que dixi z que dicam est gloriandū. sed veraciter non expedit gloriari. vt patet p ea que dicta sunt supra. Ponit ergo materiam sue gloriatōis qstū ad donum quod recepit a deo in duplici raptu mentis. Primus fuit in tertium celum secundus i paradysum. ibi. Et scio hmoi homines. Dicit ergo. Veniam ad visionē ignorantum et reuelatōnes occultorum domini. id est a domino mibi factas z ostensas. scio hominem in xpo sicut mēbrum in corpore suo z sicut locatum in loco. Act. xxvij. In ipso enim viuimus mouemur et sumus. Ante annos. xiiij id est in anno. xiiij. ante hoc tempus. Et nota q loquitur hic de se tāq de alio. quia hoc ad pmedatōem sui ptinebat. In his aut que ad accusatōnem sui pertinent loquitur de se tāq de se di. j. Tbi. j. Qui prius fui blasphemus et persecutor z cōtumeliosus. Prouer. xvij. Justus prior ē accusator sui. sequitur. Siue in corpore siue extra corpus nescio deus scit. id est nescio si i illo raptu anima fuit extra corpus. an i corpore. de at scit. qui hoc facē po-

tuit. Et addit de termino ad quem fuit raptus di. Raptum hmoi vsqz ad tertium celū. Primum est celum aereū. Math. xiiij. Volucres celoz mederunt illud. Secundum est sidereum scilicet firmamentū Gen. j. Vocantqz deus firmamentū celū. Tercium est empireū qd statim conditum sanctis angelis est repletū De quo Gen. j. In pñ. cre. de. ce. et ter. Sed cōtra aut hominē appellat cū d. scio hominē. hominē integrū ex anima z corpore. et sic sciebat hominē raptū in corpore aut pro sola anima dicit homines p sinodothen. z sic sciebat raptū sine corpore. Respondeo esse raptū sine corpore dupliciter intelligendū est. Vel corpore non simul raptū. z hoc bene sciebat quia cum corpore nō fuit raptus. Vel corpore ab ipsa anima simpliciter sepato z hoc nesciebat. Nesciebat em vtrū anima in illo raptu fuit a corpore sepata. Sed ptra si anima pauli fuit raptā supra firmamentum vt dictum est. Et certum erat ei q anima sua nō poterat simul eē extra corpus z in corpore. quō ergo potuit ignorare an eēt a corpore sepata vel nō. Responsio duplex ē raptus. vnus localis alius p mentis cōtuitum. Primo modo nō fuit raptus paulus nō em fuit anima sua localiter in celis trās lata. Sed secundo mō fuit raptus. Et vtruz in illo ptuit mētis anima fuerit sepata a corpore ignorabat. Et si aliquis opponat q glo. di. q vltra omnia sidera fuerit raptus z sic videtur raptus fuisse localiter. Dicendum q vltra omnia sidera potuit rapti fm intelligentiaz quia deus ostēdit ei vitam eternam. Itē si ad dei visionem raptus est. ergo vidit deus facie ad faciem. id est per cēntiam. sed Ero. xxxij. dicitur. Non videbit me homo et viuet. Et j. Joh. xiiij. Deum nemo vidit vnqz. Paulus autē bene sciebat scripturas ergo sciebat q quādo vidit deum viuus non fuit. et p cōsequens fuit anima a corpore sepata. Ad qd dicēdum q vidit deum facie ad faciem eo modo quo anime sepate sanctorum vident. Ad hoc autem quod obijcitur dicēdum. Nō videbit me homo et viuet. i. non videbit me homo sensibus corporis vtendo et imaginatōe. Et eodem mō dicēdum est ad illud. f. Deum nemo vidit vnqz. f. sensibus corpis vtendo. Hoc autē bene sciuit paulus quia bene sciuit q quādo anima vidit deum non ē vsa sensibus corporeis vel aliqua imaginatōe alicui rei. s. p violentiaz spūs fuit tota ad celestia eleuata z

deum p̄sentiam vidit. nō tñ in manendo sed
in transeundo. et ideo in quodam raptu deus
vidit. Sed cōtra. quō si deum vidit in q̄ sunt
omnia nō vidit etiam modum raptus sui: et
nesciunt an anima sua eēt a corpe sepata vel
nō. Respondeo. deus est speculuz in quo om-
nia videntur. Est tñ speculum voluntarium.
et ideo opit se sicut vult. Nam et plura ibi vi-
det vnus q̄s alius sicut deo placet. Noluit er-
go deus sibi ostēdere modum raptus sui. 7 ta-
men ei mltō maiora oñdit. ¶ Deinde di. Et
scio hmōi hominem. Ubi ponit secūdam ra-
ptum. Primus raptus creditur fuisse in do-
mo ananie. qñ tribus diebus nō māducauit
neq̄ bibit qui fuerat ante annos. xiiij. quādo
hoc dixit. Secūdus at̄ quādo factus ē in ex-
tasi in templo. in hierl̄m. vt patet. Actū. xxi.
De quo non di. qñ fuit: sed ait. Et scio hmōi
hominem. i. eundem qui supra raptus est 7 eē
in xp̄o existētes. tunc sicut prius siue in corpe
siue extra corpus nescio. deus scit. Expone si-
cut prius. quoniam raptus est in paradysum.
id est in dulcedinem superne p̄templationis.
Glo. in eam trāquillitatem qua fruunt̄ isti q̄
sunt in celesti hierl̄m. Quod supra dixit terci-
am celum. hic d. paradysum. nō em̄ fuit raptus
in paradysum deliciarum: sed in paradysum ange-
lorum. Et audiuit nō aure corporis: sed aure
mentis. i. mente percepit archana verba. i. inti-
matōe quadam percepit de sacratissima di es-
sentia et gloria beatorum. 7 intantum secreta
verba audiuit. quod non licet homini loqui
id est verbis explicare. Aug. Dixit quidē q̄
posset hominibus dici 7 tenuit apud se qd̄ n̄
posset dici. Ergo et audiatur ad quod possu-
mus p̄tingere. Illa ergo archana et secreta
que de gloria dei et beatorū in mente p̄cepit
nec ab homine mortali dici possunt. nec ho-
mini mortali lingua intimari nec aure audiri.
vel corde cogitari. ¶ Ia. lxxij. Oculus nō vidit
de. abs. t. que p̄pa. ex te. Concludit ḡ d. Pro
hmōi ḡ visione et reuelatōe a deo recepti glo-
riabor. quoniam p̄gruum ē p̄ hmōi gloriari. cū
sint bona spiritalia et ad di honorem tendē-
tia. Et sic qui gloriatur in his honorem dei q̄-
rit. et in domino gloriatur. ¶ Cor. x. Qui glo-
riatur in domino gloriatur. ¶ Per me aut̄ nihil
sup. gloriabor. i. p̄ his que p̄tinent ad me. vt
eē de genere abrahe et hmōi ad carnem p̄ti-
nētibus. nisi in infirmitatibus meis. s. corpali-
bus afflictōnibus quia virtus ī infirmitate p̄-

ficitur. Deinde cum di. nā et si voluero gloria-
ri. ostēdit p̄gruum modum et causam gloria-
ri di. Si voluero gloriari p̄pter rep̄mēdam
audaciam pseudo ap̄torum. nō ero insipiens.
quia bono zelo faciam ad edificatōem audie-
tium. 7 ad depressiōem malorum. 7 iō verita-
tem dicam. i. pro veritate hoc dicam. quod di-
cere veritatem interpretatur haymo. Si q̄s
inquit. p̄ vtilitate et edificatōe alior̄ factū di-
uinitus sibi p̄cessum cum humilitate narrat n̄
est insipiens. quia loquitur veritatem. Job.
xiiij. Vos vocatis me maḡ 7 dñe et bene dici-
tis sum etenim. Glo. Qui necessitate vrgente
vera de se loquitur. tātō magis humilitati cō-
iungitur. quātō magis veritati sociatur. Hic
ē ergo p̄gruus modus gloria di. qñ homo ne-
cessitate vrgente ad edificatōem p̄ximorum
et ad depressiōem p̄sumptuosorum gloriatur.
Et sic gloriabat̄ ap̄ls. parco at̄. q. d. Quis sic
possem gloriari. 7 sic possem me laudare. tam̄
p̄co. i. p̄cere volo. laudabilis et glie me lau-
dādo et gloriando. Et hoc ne aliquis existi-
met me eē aliquid supra illud qd̄ videt me eē
p̄p̄is oculis. aut audit ab alijs aliquid ex me
id ē de me. cum nō nisi infirmitas videatur in
me. vel ab alijs qui vidēt me audiatur. Si at̄
de me magna referrem et plura. putarent forte
simplices et infirmi me nō eē infirmū 7 mor-
talem. sed hominem immortalē vel angelum.
vel hmōi. Ideo ergo parce de se loquitur. ne
quis existimet eum eē supra illud qd̄ videt vt
audit. vt. s. pro magnis illis n̄ esse homo mor-
talis et fragilis videatur. Et sic patet tertium.
¶ Quarto ostēdit q̄ deus seruis suis quan-
tūcūq̄ perfectis p̄mittit et infert aduersa vt i
gratys semp in humilitate p̄seruentur 7 hoc
ē. Et ne ma. re. extol. me in sup̄bijs. datus est
mibi. i. ad meam vtilitatē. quia temptatio cui
nō p̄sentitur prodest ad coronam. simul? car-
nis mee. i. temptatio carnalis cōcupiscētie. q̄a
illa temptatio carnem pungebat. qui simul?
est angelus malus sathane. qui est minister il-
lius temptatōnis a dyabolo missus 7 a deo p̄-
missus qui me colaphizat. i. affligat. Et sic de-
us 7 dyabolus p̄ueniunt ad hominem tēptā-
dum. sed deus vt p̄bet et coronet. dyabolus
no vt vincat et vinctum ad infernum redu-
cat. Et sic patet quartū. ¶ Quinto ostēdit q̄
deus interdū seruos suos nō exaudit ad vo-
tum. vt exaudit ad salutem. Unde Aug. di.
q̄ exauditur dyabolus petens Job tēptā-

dum. Et nō exauditur paulus ap[osto]lus petens
stimulum remouendū. Exauditur eum quez
disposuerat damnare. et nō exaudit eū quez
voluerat saluare. Nam et eger multa petit a
medico que medicus non dat. Non exaudit
ad voluntatem. vt exaudiat ad sanitatē. Itē
et dominus nō exaudit paulum ad volūta-
tem. vt exaudiret ad salutem. Et hoc est qd
dicit. Propter quod. id est pro amotione sti-
muli carnis ter dominum rogauit. vt discede-
ret a nie. nesciens eum mihi vtilem. et dixit mi-
hi vel interius inspirando. vel exterius vocē
in aere formando. Sufficit tibi gratia mea. q.
d. remedium habes sufficiens scz grā meaz
p quam potes oēm temptatōem vincere 7 in
bono cōsistere. Naz virtus i infirmitate pfici-
tur q: in infirmitate certat et p grā vincit.
Sine infirmitate aut nō certaret. et p conse-
quens nō coronaret. i. **Thi. ij.** Nemo co. nisi
qui legi. cer. Cōcludit ergo d. Libēter g̃ glori-
abor in infir. m. vt virtus et grā xp̃i habitet in
me. Et sic patet totum de epistola.

¶ Dominica in quinquagesima de euangelio
¶ Sermo. xxx.

¶ **B**sumpsit hie-
sus duodeci discipulos. 7 ait illis.
Ecce ascēdimus hierosolimaz 7
Lu. xviij. Quia istis dieb[us] cōsueuerunt fide-
lis multum dissolui et ludis et comestioni-
bus vacare. et gaudium mundi est aduersoz
memoria tēpandū. iuxta illd **Eccl.** In die bo-
norū ne immemor sis maloz. ideo ecclesia xp̃i
passionē patris nostri p̃dicat. que fuit multa
amaritudine celebrata. Et q: p xp̃i passionē
hūanū genus ē sanātū et illuminatū. ideo post
p̃dicatōem passiois statim xp̃c quēdaz cecus
sanauit. p quē genus humanū figurat. Et sic
in euāgelio hodierno duo p̃cipalitē cōtinen-
tur. Primo em xp̃i passio ab ip̃o xp̃o disci-
pulis p̃nunciatur. In p̃cipio euā. **¶** Secūdo
quidam cecus publice coraz turbis illuminat
ibi. Factū ē aut dū appropin. hienico ce. qdaz
In p̃mo aut mēbro duo implicat. Primo
xp̃i passio sicut fuerat p̃phetata fore cōplēda
a xp̃o discipulis p̃nunciatur. In p̃cipio euā.
Secundo verboz intellect⁹ penitus a disci-
pulis ostenditur fuisse ignoratus. ibi. At illi ni-
hil horū intellexerūt. **¶** Primo ergo xp̃i pas-
sio sicut fuerat p̃phetata fore complēda.
a xp̃o ap̃ostolis p̃nunciatur. Et hoc est. Assū-

psit hiesus duodecim discipulos. In q̃ instra-
emur q̃ secreta nostra et maxime que ad sala-
tem aīme pertinent paucis reuelatē debemus
quia multi et multa salutem aīme nitunt im-
pedire. **Eccl. vj.** Multi pacifici sint tibi cōsili-
aris autem sit tibi vnus de mille. Et nota q̃
ap̃lis xp̃i. i. viris sanctis facta nostra secreta
reuelare debemus. q: si sunt mala sua dēdunt
nobis ea relinquere et viam et modum relin-
quendi ostendent. si aut sunt bona sua p̃suasi-
one et intercessione ea aggredi et pficere nos
iunabunt. Unde d̃ aug. dicit. q̃ deus misit i
mentem eius vt iret ad simplicianū seruū dei
et ei gestus suos proferret. et ille sibi quis esset
aptus modus viuendi indicaret. Sic beatus
benedictus iuit ad quendam monachū no-
mine romanum et ei p̃positū suum indicauit.
qd̃ et secretum tenuit et inq̃ntum licuit mini-
strauit. vt dicit **Greg. in dyal.** Sed attēde vt
dicit **Eccl. xxxviij.** Noli inquit cōsiliari cum
socero tuo et a zelantib[us] te absconde consiliū
Socer em̃ solum respicit bonū filie vxoris pe-
tentis consiliū. et zelantes hominem respiciūt
solum bonum eius corporale. Et ideo cuz ta-
libus secretum salutis anime nostre nō debe-
mus habere. quia impediēt 7 non iunabunt
Propterea xp̃c ait. Inimici hominis domesti-
ci eius **Mat. x.** Hec est illa turba de qua dici-
tur hic inferius que cecum salutē petentē in-
crepauit vt taceret. cecus fortis et cōstās nō
curauit turbam sed magis clamauit. et iō hie-
sus iussit eum venire ad se et ip̃m sanauit. q: si
homo facit qd̃ in se est. deus iunat eū. et ad
salutem p̃ducit. Unde amicos et qui nos so-
lum carnaliter affectant. debemus viriliter in-
crepare. et eorum blandicias non curare. Sic
etiam christus in hoc loco petrum blandien-
tem sibi increpauit: quia simon petrus qui
christum carnaliter tunc diligebat dum au-
diuit ipsum dicentem. Oportet filium homi-
nis ire hierosolimam et reprobari a seniori-
bus et tradi et crucifigi. statim ait. Absit a te
domine non erit tibi hoc. propicius sis tibi.
Cui christus respōdit. Uade post me satba-
nas non sapis ea que dei sunt. **Mat. xvj.** Di-
cit ergo. Ecce ascēdimus hierosolimā. Ecce
in scriptura nota est ammiratōnis 7. q̃ maior
admiratio carissimi q̃ vt dominus pro seruis.
amicus pro inimicis. innocens pro peccatori-
bus. deus pro hominibus. voluntarie ad pa-
tibilem crucis ascendat. **Ro. v.** Commēdat

200
Dens caritate suam in nobis. quoniam cum ini-
mici essemus recosiliati sumus per morte filii
eius. vix enim pro iusto quis moritur. sed pro impijs
et peccatoribus quis audeat mori: Quinqz autem
circa suam passionem predictit. scilicet quod traderet illu-
deret. flagellaret. cospueret et occideret. Ec-
ce magna admiratio. Nam ille tradit qui est
virtus omnipotentis patris omnia regens et om-
nia gubernans. Hebr. j. Portans omnia verbo
virtutis sue. Ille illudit qui est perfecta rei
sapiencia. omnia ordinans et disponens in nu-
ero pondere et mensura Sap. xj. Ille flagellat
qui est omnimoda et pura innocentia. quod peccatum
non fecit. nec dolus inuentus est in ore eius. j.
De. ij. Ille cospuitur qui est perfecta dei gloria.
et candor lucis eterne. et speculum sine macu-
la. Sap. vj. In quem etiam desiderant ange-
li. prospicere. ut dicitur. j. De. j. Ille occidit que est
vita animarum. ut dicitur. Aug. **¶** Moratur autem
ad edificatioem nostram nota quod ista quinqz que
tunc Christus passus est in corpore suo. quotidie pa-
titur in membris suis. quia ipse est caput nostrorum
nos vero membra eius. Et etiam a ministris et
fidelibus suis **¶** Primo patitur in membris suis.
Nam serui dei quotidie traduntur decipiuntur
et expelluntur. Luc. xxj. Trademur autem a paren-
tibus et fratribus et cognatis. Item a mundo
deridentur. Sap. v. dicunt damnati. Hi autem
quos habuimus aliquando in terram. et in simi-
litudinem improperij. Exemplum de hely
eo ascendente in bethel. quem deridebant pueri
ciuitatis: di. Ascende calue. ascende calue.
Sed vide quid sequitur. Quia vili duo egres-
si. de saltu lacerauerunt ex eis. xliij. pueros ut patet
in. Reg. ij. Item a tyrannis et predonibus fla-
gellantur. ysa. x. Te assur virga furoris mei et
baculus ipse est. vbi dicitur. Aug. Quid supbit im-
pium si de ipso flagellum fecit pater meus. pa-
ter filium flagello corripit et post flagellum in
ignem mittit. Item conspuunt. dum in contemp-
tu et vilipensione habent. j. Corin. iij. Usque in
hanc horam esurimus et sitimus et nudus sumus et cola-
phis cedimus. Et sequitur. Tanquam purgamen-
ta huius mundi facti sumus omnium perisissima
usque adhuc. Item occiduntur. Ps. Propere
mortificamur tota die es. sicut o. oc. Secundo
eadem. quia Christus quotidie patitur a ministris
et fidelibus suis. **¶** Primo enim patitur traditio
Fuit enim traditus a iuda. salutatio amplexan-
do. osculando. comedendo. Sic multi in ista

quadragesima Christum et matrem eius salutabunt
dum pater noster et ave. maria. dicent. Christum am-
plexabuntur. et osculabuntur et estis brachijs
Christum comedent dum corpus Christi sument: et per
pascha Christum sic salutatum sic amplexatum et oscu-
latum et sic in mensa anime. receptum turpiter per-
dunt ipsum de anime per mortale peccatum expel-
lendo. et dyabolum eius aduersarium intro-
mittendo. **¶** Secundo a suis ministris et seruis
patitur illusionem. Nam duri corde et obsti-
linati Christo ludem vident. dum tota die clamat
per scripturas et predicatores. peruertimini ad me
et ipsi despiciunt. Proverbi. j. Vocavi et re-
nuistis. extendi manum meam et non fuit qui
aspiceret. Et quid sequitur. Ego quoque in-
teritu vestro ridebo et subsannabo cum vo-
bis quod timebatis aduenerit. Tota die mi-
natur penas eternas. et ipsum non timent.
Tota die repromittit premia inaudita. et ipsi
non curant. **¶** Et nota hic quod quatuor Chri-
stus illusus fuit. **¶** Primo in domo cayphe sa-
cerdotis cum velamine capitis. Luce. xxj. Illu-
debant ei cedentes et velauerunt eum et per-
cutiebant faciem eius. **¶** Secundo in domo he-
rodis cum veste alba. Luce. xxij. **¶** Tercio in
atrio pylati cum veste purpurea. Iohan. xix.
¶ Quarto in cruce. Mathei. xxvij. Principes
sacerdotum cum scribis et senioribus illuden-
tes dicebant. Si rex israel est descendet nunc
de cruce. **¶** His quatuor modis bo-
dis mali sacerdotes videntur Christo illade-
re. **¶** Primo cum caypha cum velamine capi-
tis dum amictum habent in capite qui signi-
ficat spem celestium et ipsi pro temporalibus
et non pro celestibus in ecclesia seruiunt. **¶** Se-
cundo veste alba sibi illudunt. qui camillas al-
bam induentes per quam mundicia cordis et cor-
poris significatur. ipsi mundiciam non seruunt.
¶ Tercio in purpura cum militibus sibi illudant
qui casulam vel vestem purpuream sine rube-
am induunt per quam feruor et laetudo cari-
tatis signatur. et ipsi non habent purpuream
vestem caritatis sed sanguinolentam odij et
rancoris. **¶** Quarto in cruce eum derident cum
iudeis qui eius verba peruertebant et fidem
deridebant cum verba dei contemnunt et in-
digne predicant. **¶** Tercio Christus a suis fide-
libus patitur flagellationem. cum ipsi quotidie verbis
lacerant. et ipsi tanquam signum ad sagittam percipiunt
Hier. xvij. Percutiamus eum lingua. Lu. ij.

Positus est hic in ruinas et in signum cui cō-
tradicitur. **¶** Quarto xpc patitur conspuiti-
onem. Conspuitio ista signat malā vilipensio-
nem et vilificationem quā quidā habent ad
deum et ad sacramenta ecclesie que ita tra-
ctant quasi quasdam immundicias. et tamen
deus ex benignitate sua sustinet eos. ysa. l. Fa-
ciem meam nō auerti ab increpantib; et psp.
in m. **¶** Quinto xpc patitur occasionez. quia
dum fideles pro quibus semel mortuus ē vt
eos a peccatis mundaret quotidie ad pecca-
ta redeunt et quotidie peccatis se maculant
quātum in se est iterum xpm occidūt. dū pec-
catum ppetrant qd p solam xpi mortem po-
test deleri. et pro quo fuit necessariū filium dei
mori. Hebre. vi. Rursum cruci. filium dei i se
metipsis et ostētatiui habentes. **¶** Secūdo oñ
ditur q intellectus verbor; xpi a discipul; su-
it penitus ignoratus. Et hoc est. At illi nihil
horū intellexerūt. Et sic patet p̄mū. **¶** Secun-
do principaliter quidam cecus a xpo coram
turbis illuminat. Et hoc est. Factum est duz
appio. hiericho zc. **¶** In quo quidā miraculo
tria apparent: scz magna miseria ex parte ceci
sedentis et mendicantis. et magna misericor-
dia ex pte xpi vocantis et sanantis. et magna
gratiarū actio ex parte turbe deuz laudantis.
Circa hoc miraculū sciendū ē q p istū ce-
cum allegorice gen; hūanum cōgrue potest
intelligi. qd ante xpi aduentū quatuor mala
patiebat. que in isto ceco apparent. a qb; omi-
bus xpc ipm plenarie liberauit. **¶** P̄mo er-
go erat cecum. nec creatorem suum cognosce-
bat. sed creaturas pro deo colebat. Sap. xiiij.
Aut solem aut lunā aut gurū stellaz rectores
orbis deos esse putabāt. Propterea petebat
zacharias d. Illuminare his q. in tene. et i ym-
mor. sedent. Et hoc ē qd hic dī. Cecus qdaz
Christus aut ipm illuminauit d. Respice. Jo.
j. Erat lux vera que illu. om. ho. ve. in hūc mū-
dum. **¶** Secūdo erat totaliter terrenis inten-
tum et eius merces terrena erat. ysa. j. Si vo-
lueritis et audieritis me bona terre comedetis.
Unde pro omib; bonis opib; suis ad de-
um nō ascendebat. Et hoc est quod hic dicit
Sedebat. i. in terrenis bonis quiescebat tāq;
in vltimo fine. Sed xpc iussit ipm duci ad se
vt ipm secum ad deum duceret celestia pec-
turum. Job. x. Per me si quis introierit sal-
uabit et ingrediet et pascua inueniet. **¶** Ter-
cio erat extra viam iusticie et veritatis. q; ex-

quo recta fide carebat. nō poterat in via iusti-
cie ambulare. Quia vt dicit Augu. Omnis
actio infidelium mala. Hebre. xj. Sine fide
impossibile est placere deo. 7 ido dicit i Ps.
Omnes decli. nō est qui fa. bo. non est vsq; ad
vnum. Et hoc est qd hic dicit. q; sedebat nō
in via sed secus viam. ergo erat extra viā. **¶** S;
xpc per lumen fidei. et per donum gratie fecit
ipm posse in via iusticie 7 veritatis ambulare
Et hoc est qd hic dicitur q; illuminatus fact;
sequebatur xpm magnificans deum. Dum eī
em ei ostendit viam et dedit virtutem eūdi p
viam ipm dicit ambulare fecisse. **¶** Quarto
erat veris diuitijs pauperrimum et egenum
quia veras diuitias. scz virtutes et dona spiri-
tussancti paucas habebat. Apoc. iij. Rescis
quia tu es miser et miserabilis et pauper et ce-
cus 7 nudus. Et hoc est quod hic dicit. quia
sedebat mendicans. xpc aut genus humanū
omnibus bonis replebat. Quia pater dādo
nobis filium omnia bona nobis cum ipō do-
nauit. Ro. viij. Quomō nō etiā cum illo om-
nia nobis do. Joh. j. De plenitudine ei; nos
omnes accepimus gratiā pro gratia. Reliquit
nobis etiam thesaurum sue passionis homini-
bus dispensandum. Et hec omnia fecit duz
appropinquaret hiericho. i. ad penā mortali-
tatis nostre. hiericho autem interpretatur lu-
na. que pro defectu ponitur. Que omnia om-
nis plebs vt vidit dedit laudem deo. Et hoc
est quod dicit ap̄lus. j. Cor. j. Qui factus ē
nobis sapiētia a deo et iusticia et sanctificatio
et redemptio. Sapiētia q̄tum ad p̄imum.
iusticia q̄tum ad secundum. sanctificatio q̄-
tum ad tertium. redemptio q̄tum ad quartū
Et sic patet miseria generis humani et mise-
ricordia xpi. et gratiarū actio plebis zc. **¶** Do-
raliter aut ad edificatōem nostrā nota q; per
hunc cecum peccator intelligitur. qui totalit;
in mente est cecus. Circa quod tria videam;
scz ex quib; cecitas inducitur. in quibus ceci-
tas spūalis est periculosior q̄ corporalis. 7 ex
q̄b; cecitas repietur. **¶** P̄mo ergo videam;
ex quibus cecitas inducitur. **¶** D; **¶** Ubi no-
ta q; octo sunt causantia et inducentia cecita-
tem corporales et similiter spirituales. **¶** P̄-
mum est magni luminis inspectio. vt patet si
aliquis inspiciat rotam sol. que dissoluit ocu-
los et excecatur. Quia vt dicit phus. Exzellen-
tie sensibilia corrumpunt sensum. Et ideo
illi qui transcutunt montes vbi sunt continue

topologiam

v. de veritate

nives. deserunt in manu ramu oliue ne videdo
solum nives excecant. Hoc em signat pecca-
tum presumptiois. Presumptuosus em vult
figere oculu in rotam diuinitatis dei. duz vni-
tatem essentie ⁊ trinitatem psonarum ac eius
pscientiam inuestigare nititur et presumit. et
ideo opprimitur et excecatur. Prouerb. xxv.
Qui scrutator est maiestatis op. a glia. Pro
pterea d. aplos ad Ro. xij. Non plus sapere
q̄ oportet sapere sed sa. ad so. ¶ Secundū
est loga in tenebus habitatio. qz vt di. p̄bus
Opus nature est opus intelligētie. et ideo na-
tura nō mittit virtutem suam ad membrum.
quod non operatur. et ideo virtus visua in
oculo non vidente deficit. et ad membruz qd
quod multum operatur multam virtutē mit-
tit. Unde philoloph⁹ dicit. q̄ scriptores ha-
bent oculos meliores. et fabri habēt brachia
fortiora et cursores crura alijs duriora ⁊ for-
toriora. Et ad idem vadit q̄ homo aliquando
propter seniu amittit visum. Gene. xxvij. Se-
nuit ysaac et caligauerūt oculi eius et videre
non poterat. Quia organum visus scz ocu-
lus est debilitatū et non p̄ recipere lumen et
ideo natura nō transmittit virtutem. Hoc si-
gnificat peccatum consuetudinis. Quando
em homo inueteratus est in tenebus peccato-
rum omnino est excecatus. quia suprema in-
telligentia aufert ei gratiam per quam posset
videre ex quo ipsa non vititur. Luc. xix. Aufer-
te ab eo mnam et date illi qui decem mnas ac-
quisiuit. quia omni habenti dabitur et abun-
dabit. Ab eo aut̄ qui non habet qd̄ habz au-
feret ab eo. ¶ Tercium est multi fumi p̄ce-
ptō. qui nimis oculis cōtrariat. Hoc signat
peccatū ire. Sicut em̄ fumus generat̄ ex col-
lectione lignoz circa ignem. sic ira ex collectio-
ne sāguis circa cor. vt di p̄bus q̄ excecatur hoies
Sic ei cecus nō potest videre. sic ira impedit
animū ne possit discernē rez. Itē sicut cecus
percutit quenq̄ sic irar⁹ percutit amicū ⁊ inimicū
parētes ⁊ filios ⁊ aliqn̄ seipz occidit. Exēplū
de achitophel. ij. Reg. xvij. ¶ Q̄rtū ē venti
pulueri imixti i oculos iusufflatio. H̄ sigt̄ p̄ctz
vane glie supbie sociatū. Sic em̄ cec⁹ duz se
credū ascendere cadit. sic vane gliosus et sup-
bus. Exēplū de lucifero et primis parētibz
ysa. xiiij. Qui dicebas in corde tuo. In celuz
ascendam zc. Et seqt̄. Verū tamen ad infer-
nū retraberis in pfundū laci. ¶ Quintū est
tumia ad lumē vigilatio. ex hoc em̄ oculi con-

Oculo induit cecitatis

turbatur. Hoc signat nimia sollicitudines qua
homo habet pro temporalibus acquirendis
et obseruandis. Ecclesia. v. Saturitas diuitis
non sinit eum dormire. Pro quibus excecatur
et vendit animam sua dyabolo quod e mari-
ma cecitas. Ecclesia. x. Nihil est scelest⁹ q̄ ama-
re pecuniam. Hic em̄ aiam suam venales ha-
bet. Dentro. xvj. Excecant oculos sapienū
munera. Contra quod xpc ait Mat. xj. No-
li so. es. in cra. d. quid man. aut qd̄ bi. zc. Que-
rite primum regnum dei et ius. eius. et bec om-
nia ad. vo. ¶ Sextum est malorum humorū
ad oculos descensio. ac etiam nimius calor.
Unde in ethiopia propter calorem multi p-
dunt visum. Similiter ad peluim feruentem
excecantur homines. Hoc signat peccatum
luxurie que ex abundanti calore et sanguine
coarsurgit. ex quibus magnus color in carne
generatur. Luxuria em̄ vere est ignis. Job.
xxij. Ignis est vsqz ad cōsumptōem deuoris
Que totaliter excecatur hoiem. Sicut em̄ cec⁹
nō discernit inter pulcrum et turpe. sic luxuri-
osus frequēter habet pulcrā vxorem et nobi-
lem. et dimittit eam propter turpem et vilis-
simā ⁊ frequēter vadit ad mortē habēs oculos
fasciatos sicut ille qui vadit ad suspendium.
Plures enim iam interfecti sunt. sic exceca-
tus fuit samson de dahila que pluries voluit
eum proderē et ille tamen semper dormiebat
in gremio eius. Tandem autem decepit eum
et prodidit propter quod ab inimicis cro-
culatus fuit. vt patet Iudith. xvij. ¶ Septi-
mum est organi deuastatio. vt quando perfo-
ratur vel eruitur. Quedam eniz potentie ani-
me sunt omnino alligatē organo. ita q̄ corru-
pto vel impedito organo. anima non potest
actus illarum potentiarum operari. de qui-
bus est visus. Hoc signat peccatum odiū vel
inuidie in quo anima moritur. ⁊ a deo separa-
tur qui est beata vita animarum. j. Job. ij.
Qui non diligit manet in morte. Et iterum.
Qui odit fratrem suum homicida est. Et sci-
tis quoniam. omnis homicida non habz par-
tem in regno chasti et dei sicut enim oculus
est organum videndi. sic amor dei ⁊ proximi
est organum viuēdi. qui tollit ⁊ deuastat per
odiū et inuidiam. ¶ Octauū ē lucis cooptio
vt quando quidam p̄nical⁹ sup lucem gene-
rat. ita q̄ lux est coopta. et intus abscondita
nec videri potest. hoc signat peccatū accidie
et pigricie qn̄ hō talentū a deo sibi traditum

abscondit et nihil opatur in e. d. p. o. p. t. e. q. d. d. n. o. c. o. d. e. m. n. a. t. u. r. v. t. p. a. t. e. t. **Luc. xix.** Domine ecce mna tua quam habui repositam in sudario zc. Et sequitur. De ore tuo te iudico sine nequa quare no dediti pecuniam meam ad mensam zc. **Prover. xi.** Qui abscondit frumenta maledicetur in populis. **Secundo** videmus in quibz cecitas mentis cecitati corporis magis periculosa videatur. **Et** sunt octo in quibz magis apparet cecitas mentis qz corporis esse periculosa. **Primum** qz in nobilitate subiecto scz in aima et nobilitate bono priuat scz lumie gratie. qd sine compatie melius est lumie corporis. **Ex his em** duobz periculosior infirmitas indicat. scz qz est in nobilitate mem. vt qz est in corde vel in cerebro. qz que est in oculo. et que est in oculo. qz que est in pede. et qz meliori bono priuat scz vita qz que priuat visum. et que priuat visum qz que priuat auditu vel gressum. **Secundum** e qz cecus corporaliter conat oino duce habere. nec sine duce audet ambulare vel baculo. **Cecus** ho spualiter de duce no curat. z omnia facere sine duce attemptat. **Sene.** Ceci duce querit et nos sine duce erramus. **Immo** duce expellit. **Job. xxi.** Qui dixerunt deo recede a nobis sci. vi. t. no. **Tercius** est qz cecus corporaliter eligit p duce videntem et fidelem personam. **Peccator** aut cecus eligit cecum pro duce. dum scz accipit exemplum a malo alteri qui cecus est sicut ipse. **Tre. iij.** Errauerunt ceci in plateis. tenuerunt lacinas suas. **Et** qd peius est peccator eligit pro duce illum q plures eum precipitavit. scz propriu sensum et propriam voluntate. **Contra** qd **Ecc. xvij.** Post concupiscetias tuas no eas. et a voluntate tua auertere. **Si em** prestes aime tue concupiscetias eius. faciat te in gaudium inimicis tuis. **Libentius** etia sequitur dyabolum ducentem ipm ad mortem qz xpm ducentem ipm ad vitam. **Quartum** est. quia cecus corporaliter cecitatem suam agnoscat et cofiteat se esse cecum. **Peccator** ho cecus no agnoscat maximam cecitatem suam. imo multi peccatores reputant se valde videntes et sapientes. et io magis peccant. **Job. xix.** Si ceci esletis n haberetis peccatum. nunc ho qui dicitis videmus peccatum vestrum manet. **Ro. j.** Dicetes se esse sapientes stulti facti sunt. vbi dicit **Aug.** Si dicetes se esse sapientes stulti facti sunt. puta ergo te stultum et sapientem eris. **Quintum** est. qz cecus corporaliter

omni studio et conatu quo potest querit illuminari. **Peccator** ho cecus no curat. nec quit illuminari. immo fugit audire verbum dei. p qd posset illuminari. **Ps. Luc. pe. m. x. t.** **Septimum** e. qz cecus corporaliter quocunqz cibum unde vivat scit ponere in os. **Peccator** ho nescit cibum ponere in os aime. sed ponit in auribus in oculis z in manibus dum in corporeis sensibus delectat. et totum conatum suum ad hoc tendit vt sensus corporis pascat. et aiam fame pite pmittat. **Job. xxij.** Davit em sterilem et que no pturit. scz carne et vidue no bene fecit. scz aime que p peccatum sepata est a deo sponso suo. **Septimum** est. qz cecus corporaliter qd videre non potest palpat. unde vulgariter dicit. **Qui no videt palpare debz** **Sic** ysaac qui no videre poterat palpabat iacob **Sene. xvij.** **Peccator** ho cecus penas futuras quas oculo fidei non videt nec credit nec oculo cordis videre potest. nec oculo cogitationis cogitat. non vult hic eas aliquantulum experiri. immo omnem penam penitentie subterfugit. **Deberet** em experiri penam famisitatis et frigoris et caloris ad probandum si poterit ea impetuum sustinere. **ysa. xxxij.** Quis ex vobis habitare poterit cum ardoribus sempiternis. **Hic** cadit exemplum illius heremite. qui temptatus de quadam muliere. cui formam assumpserat dyabolus et sibi apparuit. voluit experiri si ignem posset sustinere quem p peccato passus erat. z accedit cadela et combussit digitos suos. z statim temptatio recessit. **Octavum** est qz cecus corporaliter felices reputat videntes z se indicat infelicem. **Tho. v.** Quale mihi gaudium est q in tenebris sedeo et nullum lumem video. **peccator** ho cecus in istos videntes contemnit et irridet. **Prover. xxix.** Abomientur impij eos qui i recta via sunt. **Et** se reputat beatum. dum tpali felicitate fruatur. **Ps. Beati** tam dixerunt populuz cui bec sunt. **De** tercio. scz ex qbz spualis cecitas repet. parum dicam. qz multa de alijs dicta sunt. **Nota** ergo q triplex est remedium cecitatis spualis put ex scriptura habet. **Primum** est amaritudo contritionis. qd figuratum est in thobia cuius oculos angelus felle lini madauit et visum recepit. **Secundum** est ablutio confessionis qd figuratum est in ceco nato cui xpc mandavit q iret ad natatoria syloe et lavaet se. **Qui** abiit et lauit z vidit. vt patet **Johan. ix.** **Syloe** interpres est atur missus. **Aqua** ergo syloe e cofes-

32 remedium cecitatis

no que est unum de lotorijs xpi missi a patre.
Terciu est collinu bone opationis qd ptinet
ad satisfactoes. Apoc. iij. Collirio inunge oculos
tuos vt videas. Collinum fit ex frumeto.
Frumentum est xpc. Sic opera bona fiut ex
xpo et in xpo et p xpm. ysa. xxvj. Omnia ope-
ra nra opatus es in nobis domine. Et sic pty
totum.

De epistola. Sermo. xxxj.

Singuis homi-
num loquar et angeloz caritatem
aut no habea. sa. l. ve. es. so. 7 cim.
tin. j. Cor. xij. Sicut epistola dnice precede-
tis sic et ista est valde longa. Nam totu. xij. c.
prie eple ad corinth. continet. nec ppauca con-
grue expediri potest nisi supficietenus ipsam
transendo. Omnino ergo ipam breuiter per-
currere intendo. quia dies hodierna logis ser-
monibz no est apta. Intendit aut aplus in to-
ta presenti epistola caritatem nobis pte oibz
alijs virtutibz comendare et eius excellentiaz
demonstrare. Et ideo in hac epistola quatuor
facit. Primo em ostendit. q omnes alie virtu-
tes et dona sine caritate ad salute penit. nihil
valent. In principio eple. Secundo ostedit q
caritas oim virtutum opa possidet. et exercet
et omnia mala cauet. ibi. Caritas patiens e. be-
nigna est. zc. Tercio ostedit q in futura vi-
ta omnes virtutes et dona euacuata cessabunt
sed caritas nunqz excidet. ibi. Caritas nunqz
excidet. si. prophe. euacua. zc. Quarto ex-
cellentiam et maiouitate caritatis qsi conclu-
dendo subinfert. ibi. Nunc aut ma. fi. sp. ca.
Primo ergo ostedit q alie virtutes et do-
na sine caritate nihil pficiunt ad salutes. Est
aut caritas ordinatus amor dei et proximi. vt
scz deus super omnia diliga. Deinde debet
diligere primu in deo et ppter deuz taqz nos-
ipos. Talis ergo amor caritas noiatur. Et h
valde cogruet ppter qtuor. S. Pmo er-
go talis amor dicit caritas roe et humologie
nois. qz caritas. i. cara res. Transcedit em ca-
ritas omnia virtuosa et valerosa. et sup omnia
cara magis valet. Sap. vij. Nec pp. il. la. p. ci.
q. o. a. in. co. il. are. e. exi. et ar. nl. est in co. illius.
Etia caritas res cara est. qz ome raru carum.
Perfecta aut caritas raro inuenit. Secundo
talis amor dr caritas. qz rem cui inest facit ca-
ram et preciosam. Homo em p caritate car-
est et p. ciosus deo et sanctis et sine ipa e vilis

et abomiabilis. Et non soluz hoim cui inest
facit caru et p. ciosum. sed omnia opa eius red-
dit cara vtpote valentia vita eterna que as-
te nihil valebant. Unde paleas facit aurum
Tercio dicit talis amor caritas. qz carissime
coiungit rei. scz deo. j. Joh. iij. Deus ca. e. 7 q
ma. in ca. in deo ma. et deus in eo. Per amo-
rem em ho in deum trassformat. Ps. Ego di-
xi dii estis. s. p. amore. Quarto talis amor
dicit caritas. qz ad rem caram ducit. scz ad vi-
tam eterna. quia gloria correspondet caritati.
Tantu em qsqz habebit de gloria. quatu hab-
uit de caritate. vnde Aug. di. Opera bona
non ex quantitate sui. sed ex caritate sui plus
vel minus p. sunt. Impar quide facultas est
multu vel parum danti. sed non impar car-
tas. Et io tantu e dare calices aque quatu fuit
zacheo dare dimidiu patrimonij. Huius
ergo caritatis excellentia aplus hic demon-
strat. qd facit dum primo ostedit q omnes vir-
tutes 7 dona 7 aia ho opa sn caritate nihil p-
ficiunt ad salute. Et hoc pbat p inductem
In ducendo in actu locutioms que e medius
inter actu interiori et exteriori. Locutio em
constituit ex interiori intentione: et exteriori
platione qz loqui est cum intentione profer-
re. Itz inducedo in actu mentis interiori q
est prophetia et cognitio et scientia et fides 7
hmoi. Et in actu opis exterioris vt est elemo-
sina facere et seipm martirio exponere. Et p
hoc vult intelligi omnia alia bona: q sn carita-
te haberi possunt. Primo ergo inducit in
actu medio inter interiori 7 exteriori qd
est loqui: dices. Si linguis hominuz loquar
i. si habuero donum linguaruz vt linguis om-
nium sciam loqui. vt apostoli. 7 angeloz. qui
lingua sua loquuntur et coceptus suos 7 vo-
luntatem dei sibi indicant aliquibus nutibus
et signis. Vel linguam hoim appellat quecu
qz humano intellectu cocipi possunt. et bua-
na ratione inuestigari. Lingua ho angeloz
qua dicit quecuqz q nec sensu nec expmto
nec buana roe p. cipi possunt. s. solo intellectu
a dei gratia informato. Si ergo sic mirabiliter
loquar. caritatem aut no habeas qua scz pos-
sum care et excellenter loqui. factus sum velut
es sonans. qd alios excitat vt campana. aut
cimbala tinniens qd alios dulciter delectat.
qz vtruzqz se cosumit. 7 alijs pdest. Et vt q
duo tagit. s. sonu eris q e grossior et correspo-
det lingue hoim. et sonum cimbali q est lbu-

Quatuor facit in epla

7